

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMO IR INVESTICIJŲ PRITRAUKIMO GALIMYBIŲ STUDIJA

MOKSLAS • EKONOMIKA • SANGLAUDA

EUROPOS SĄJUNGA
EUROPOS REGIONINIS
PLŪTOS FONDAS

Kuriame Lietuvos ateitį

2013-05-29

Turinys

1.

Lazdijų rajono savivaldybės esamos situacijos analizė

1.1. Lazdijų rajono savivaldybės geografija

1.2. Lazdijų rajono savivaldybės susisiekimio sistema

1.3. Lazdijų rajono savivaldybės ekonominė sistema

1.4. Lazdijų rajono savivaldybės demografinė situacija

1.5. Lazdijų rajono savivaldybės socialinė situacija

1.6. Lazdijų rajono savivaldybės švietimo sistema

1.7. Lazdijų rajono savivaldybės sveikatos apsaugos sistema

1.8. Lazdijų rajono savivaldybės turizmo išteklių ir infrastruktūra

1.9. Investicijų aplinka ir pasirengimo pritraukti investicijas infrastruktūra

2.

Lazdijų rajono savivaldybės įvaizdžio kūrimas ir investicijų į savivaldybę pritraukimo galimybės

2.1. Investicijų pritraukimo galimybės

2.2. Tikslinių grupių apklausos rezultatų analizė

2.3. Lazdijų rajono savivaldybės prekinio ženklo sukūrimas

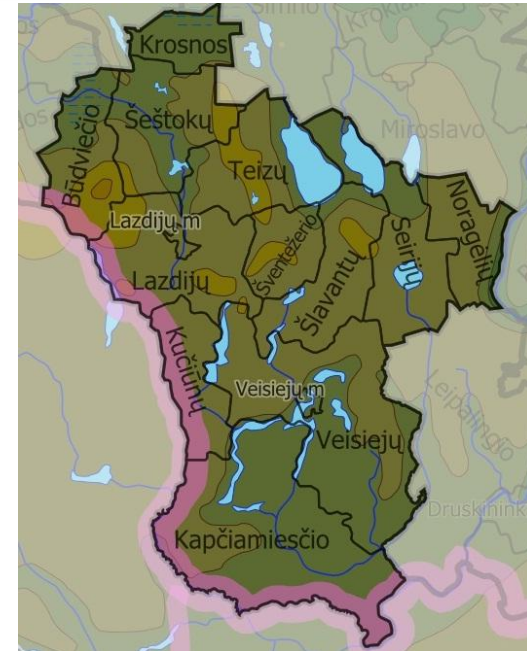
1.1. Lazdijų rajono savivaldybės geografija

1.1. Lazdijų rajono savivaldybės geografinė padėtis

Lazdijų rajono savivaldybės geografinė padėtis

Lazdijų rajono savivaldybės administracinis suskirstymas

- Lazdijų rajono savivaldybė yra Pietų Lietuvos, dar vadinamos Dzukija, dalis.
- Svarbi Lazdijų rajono ypatybė yra turima siena su dviem kaimyninėmis valstybėmis – Lenkija ir Baltarusija. Nuo Lazdijų miesto iki Lietuvos-Lenkijos sienos kirtimo punkto yra tik apie 8 kilometrus, o Suvalkų miesto – apie 50 km, iki Vilniaus – apie 150 km, Kauno – apie 110 km, regiono centro Alytaus – 45 km.

Lazdijų rajono savivaldybė yra suskirstyta į 14 seniūnijų: 2 miesto ir 12 kaimiškųjų seniūnijų.

Didžiausiu plotu pasižymi Kapčiamiesčio ir Veisiejų seniūnijos, kuriose didžiąją dalį teritorijos užima miškai bei ežerai. Didesnės rajono gyvenvietės – Seirijai, Krosna, Kapčiamiestis, Šventezėris, Rudamina, Šeštokai.

Lazdijų rajono savivaldybės geografinės padėties problemos ir galimybės

Problemoms:

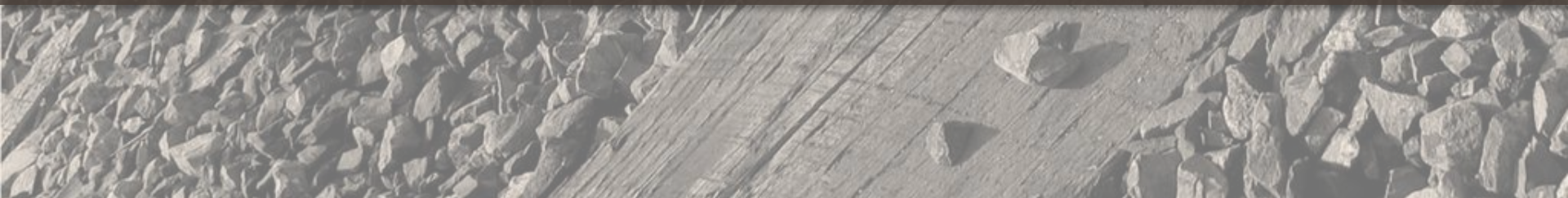
- Lazdijų rajono savivaldybė yra įsikūrusi atokiau nuo didžiųjų Lietuvos miestų;
- Didelę dalį savivaldybės teritorijos užima nepalankios ūkininkauti teritorijos;
- Savivaldybėje dominuoja kaimiškos gyvenvietės, kuriose gyvena trys ketvirtadaliai savivaldybės gyventojų.

Galimybės:

- Savivaldybė ribojasi su dviem užsienio valstybėmis – Lenkija ir Baltarusija, tai suteikia puikias galimybes savivaldybėje plėtoti logistikos verslą;
- Didelė Lazdijų rajono savivaldybės teritorija tinkama rekreaciniam turizmui: daug vandens telkinių, didelę teritorijos dalį užima miškai;
- Mažas aplinkos užterštumas ir turtingi gamtiniai išteklių sukuria itin palankias sąlygas Lazdijų rajono savivaldybėje plėtoti aktyvųjį turizmą.

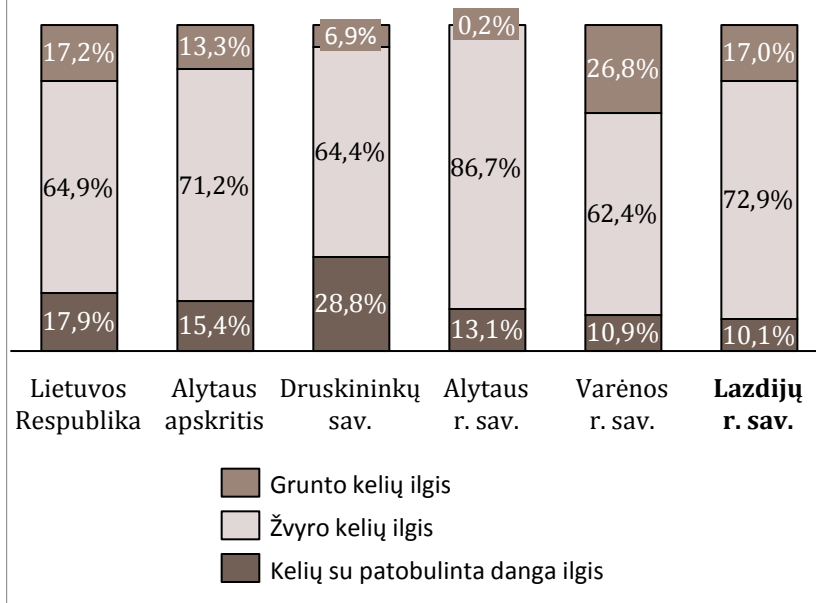

1.2. Lazdijų rajono savivaldybės susisiekimo sistema

Lazdijų r. geografinė padėtis yra palanki plėtoti logistikos verslą, tačiau kelių infrastruktūra yra nepakankamai išvystyta

Lazdijų rajono savivaldybės kelių išvystymas 2011 m. (Šaltinis: SD)

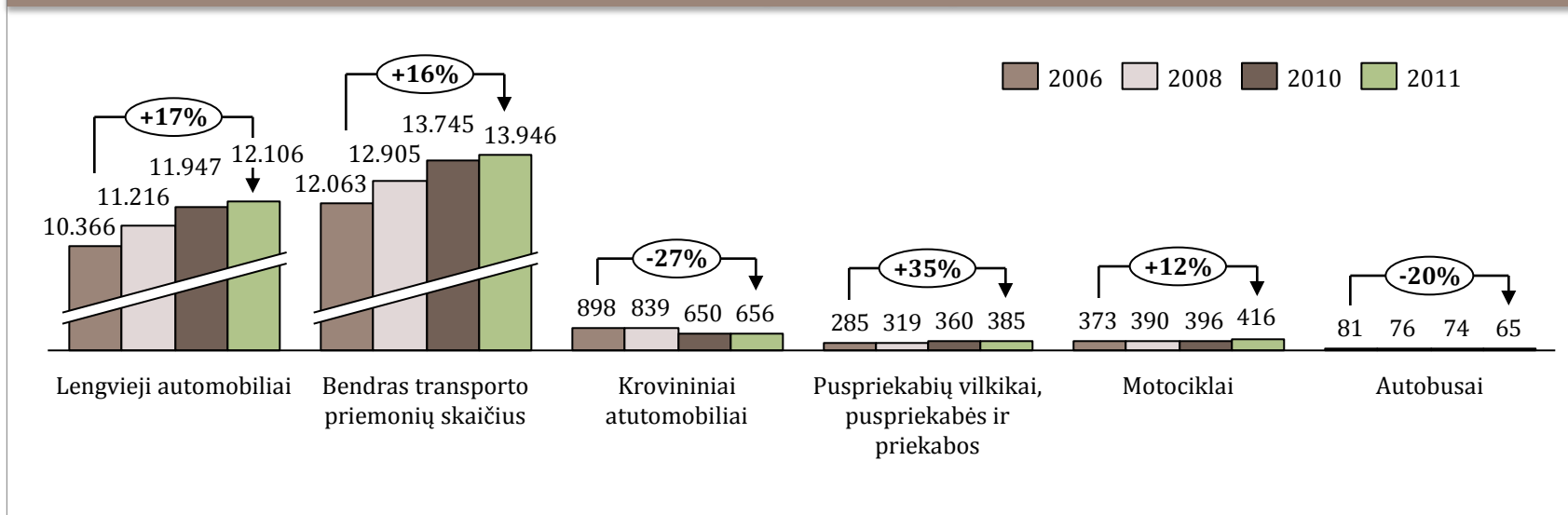
Lazdijų rajono savivaldybės keliai (Šaltinis: SD)

- Pagal kelių su patobulinta danga dalį, Lazdijų rajono savivaldybė pasižymi blogesniais rezultatais nei visi kaimyniniai rajonai bei bendras Alytaus apskrities ir Lietuvos vidurkis.
- Numatant galimybę savivaldybėje vystyti logistikos verslą, kelių būklės gerinimui turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys.
- Lazdijų rajono savivaldybės susisiekimo sistemą sudaro 8 valstybiniai krašto automobilių keliai, kuriuose vyksta didžiausias eismas.
- Prognozuojama, kad 2006-2025 metais eismo intensyvumas Lazdijų rajono savivaldybės krašto keliuose vidutiniškai per metus išaugs 2,0-2,5 %. Perspektyvoje numatyta gerinti rajone esančių kelių dangos būklę bei nutiesti Lazdijų, Veisiejų, Seirijų aplinkkelius.

Transporto intensyvumas ir šio sektoriaus svarba Lazdijų rajone didėja dėl augančio gyventojų mobilumo ir didėjančio turistų skaičiaus

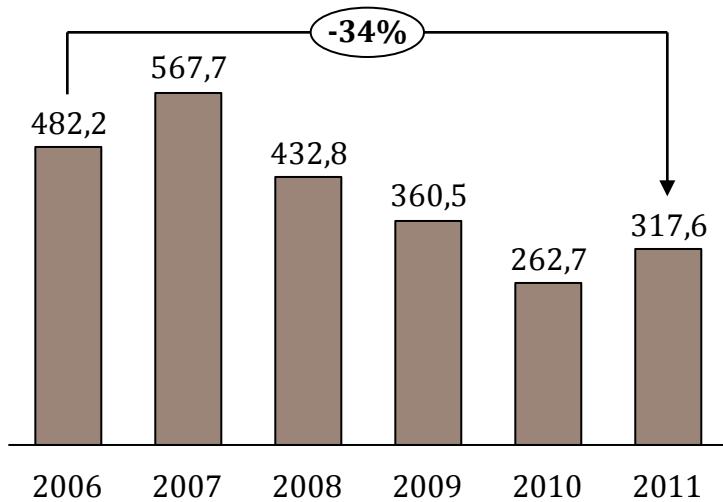
Pagrindinių registruotų transporto priemonių grupių skaičius Lazdijų r. sav. 2006-2011 metais, vienais (Šaltinis: SD)

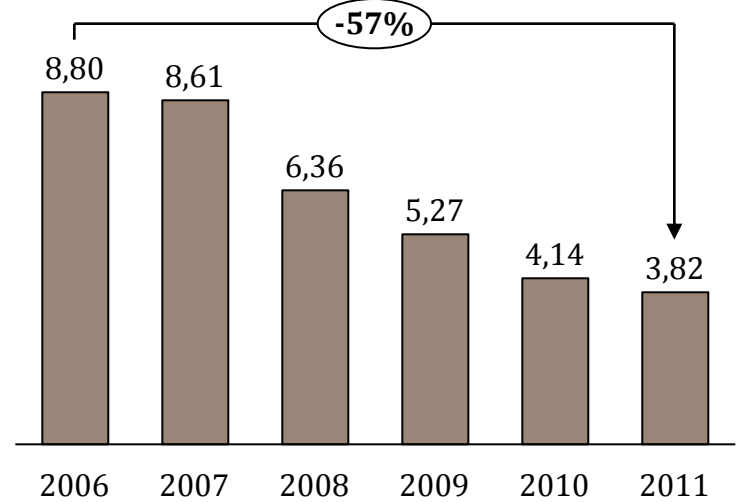
- Bendras transporto priemonių skaičius 2006-2011 metais Lazdijų rajono savivaldybėje išaugo 16 procentų. Šį augimą didele dalimi nulėmė lengvųjų automobilių skaičiaus augimas (+17 proc. per 2006-2011 metų periodą).
- Lazdijų rajono savivaldybėje registruotų krovininių automobilių skaičius 2006-2011 metais sumažėjo 27 procentais. Vis dėlto pastebimas puspriekabių vilkikų, puspriekabių ir priekabų skaičiaus augimas (+35 proc. per 2006-2011 metų periodą).

Keleivių vežimas autobusais Lazdijų r. savivaldybėje mažėja, tačiau lėčiau nei bendras Alytaus apsk. vidurkis

Keleivių vežimas autobusais Lazdijų r. sav.,
tūkst. keleivių (Šaltinis: SD)

Keleivių vežimas autobusais Alytaus
apskrityje, mln. keleivių (Šaltinis: SD)

- Keleivių vežimas autobusais Lazdijų rajono savivaldybėje per 2006-2011 metų periodą sumažėjo 34 procentais. Tai geresnis rodiklis už bendrą Alytaus apskrities vidurkį, kur keleivių vežimas autobusais per tą patį laikotarpį sumažėjo 57 procentais. Lietuvoje šis rodiklis 2006-2011 m. laikotarpiu sumažėjo 16 procentų, tačiau reikia pažymėti tai, kad Lietuvos mąstu yra įtraukiami didieji miestai, kuriuose viešojo transporto naudojimas yra labiau paplitęs ir išlieka gana stabilus.
- Lazdijų rajono savivaldybėje vienam gyventojui 2011 metais teko 14,11 kelionių autobusu, tuo tarpu Alytaus apskrityje – 24,13 kelionių vienam gyventojui.

Lazdijų rajono krašto kelių būklė yra skirtinga

- Lazdijų rajone, 2011 metų duomenimis, yra 95 kilometrai kelių su patobulinta danga, 160 kilometrų grunto kelių ir 687 kilometrai žvyro kelių.
- Lazdijų rajone nėra magistralinių šalies kelių. Pagrindinių krašto kelių būklė nėra labai gera. 135 ir 132 krašto keliai, jungiantys sienos su Lenkija kirtimo postą, Lazdijus ir Alytų ir kuriais vyksta intensyviausias eismas, yra geros būklės, tačiau kitų krašto kelių būklė turi būti gerinama.

135 krašto kelias ties Juozapavu

132 krašto kelias ties Šventežeriu

132 krašto kelias ties Seirijais

134 krašto kelias ties Rudamina

134 krašto kelias ties Veisiejais

182 krašto kelias ties Tūriškiais

131 krašto kelias ties Mergalaukiu

180 krašto kelias ties Seirijais

181 krašto kelias ties Meteliais

Nuotraukų šaltinis: <https://maps.google.com/>

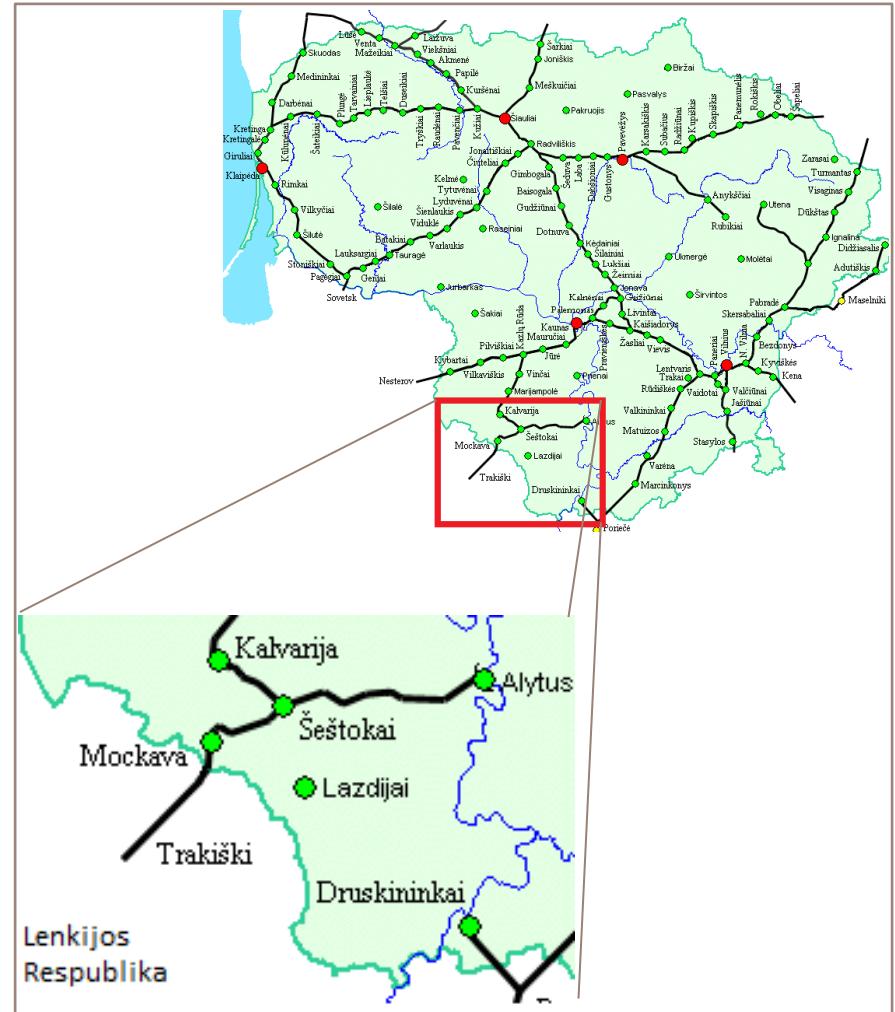
Lazdijų rajono geležinkelių sistema turi aukštą investicijų pritraukimo potencialą

- Lazdijų rajono savivaldybės Šeštokų miestelyje yra svarbi tarptautinė geležinkelio stotis, kurioje kertasi rusiškojo pločio geležinkelio bėgių linija su europinio standarto geležinkelio linija. Šiame geležinkelio ruože planuojami stambūs investiciniai projektai.
- Šeštokuose prasideda krovininė geležinkelio linija į Alytų. 2010 metais Šeštokų geležinkelio stotyje pradėta europinės vėžės geležinkelio “Rail Baltica” statyba.
- Šeštokų stotis yra naudojama kaip galinė stotis vietiniams traukiniams Kaunas-Šeštokai, tarpmiestiniam traukiniui Šeštokai-Bialystokas-Varšuva.
- Dėl šių priežasčių Lazdijų r. geležinkelio sistema gali būti vertinama kaip turinti aukštą investicijų pritraukimo ir turistinį potencialą.

Šeštokų geležinkelio stotis

Nuotraukos šaltinis: Lazdijų TIC

Lazdijų rajono savivaldybės susisiekimo sistemos problemos ir galimybės

Problemos:

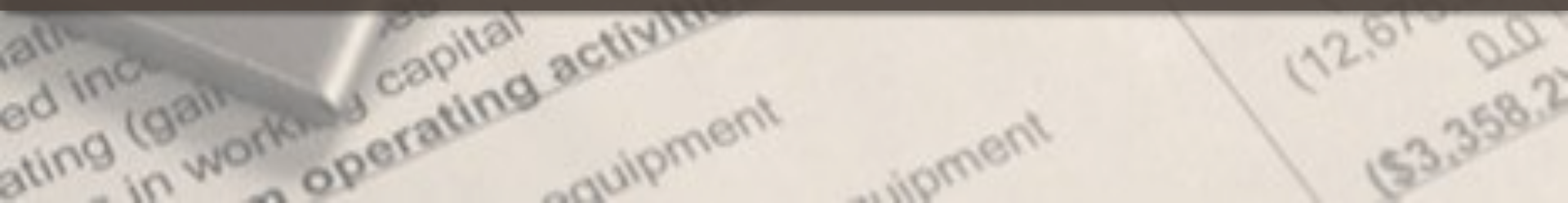
- Lazdijų rajono savivaldybėje kelių infrastruktūra nepakankamai išplėta, būtina gerinti kelių būklę ir plėtoti apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų infrastruktūrą prie pagrindinių regioninių susisiekimo sistemos mazgų;
- Lazdijų rajono savivaldybės geležinkelių sistemos potencialas keleivių pervežimo srityje yra nepakankamai išnaudojamas.

Galimybės:

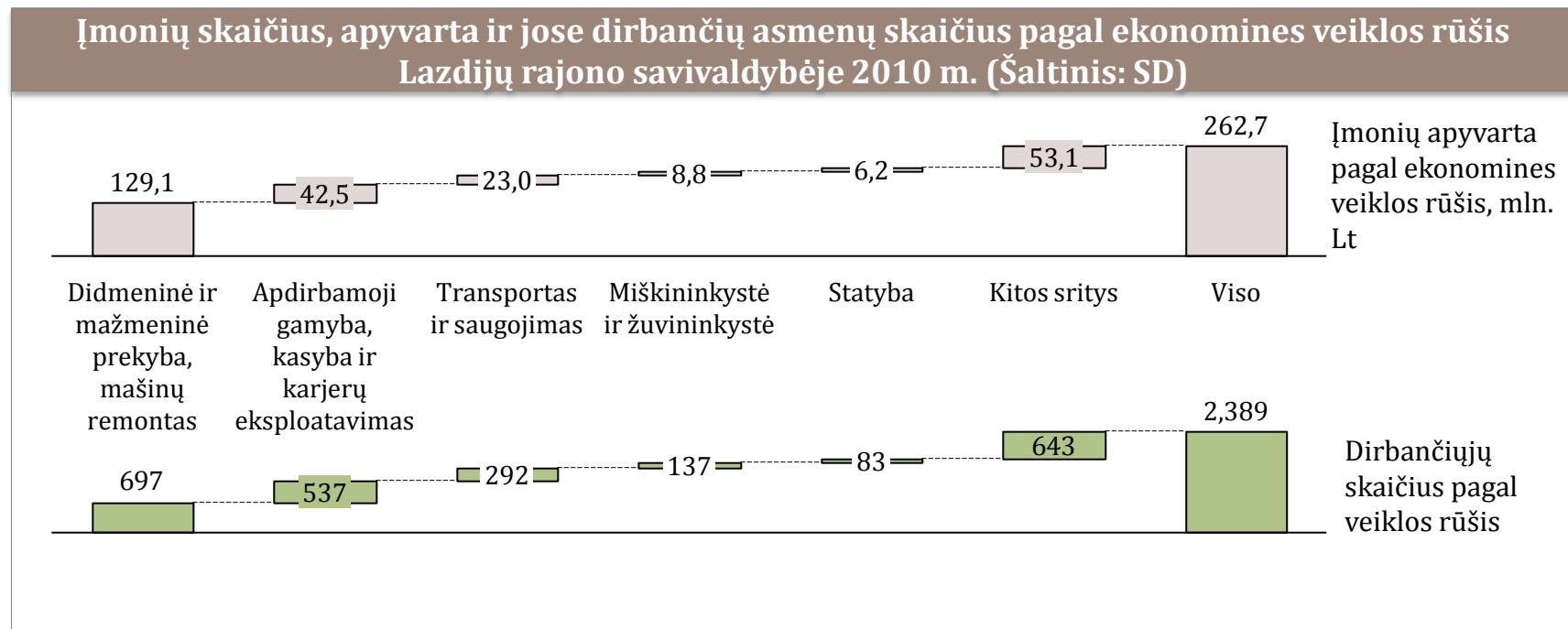
- Per Lazdijų rajono savivaldybę eina vienas iš dviejų sariausių regioninių kelių, jungiančių Lietuvą ir Lenkiją;
- Transporto srutai Lazdijų rajono savivaldybėje yra daug mažesni nei kaimyniniame Kalvarijos rajone ir magistralėje Via Baltica, todėl gali būti patrauklūs vežėjams bei turistams;
- Lazdijų rajono geležinkelių sistemos specifika sukuria itin palankias sąlygas investicijų į regioną pritraukimui bei logistikos verslo plėtojimui;
- Lazdijų rajono savivaldybės geležinkeliais vykdomi regioniniai bei tarptautiniai keleivių maršrutai, tai sukuria puikias galimybes turistų sruto savivaldybėje didinimui.

1.3. Lazdijų rajono savivaldybės ekonominė sistema

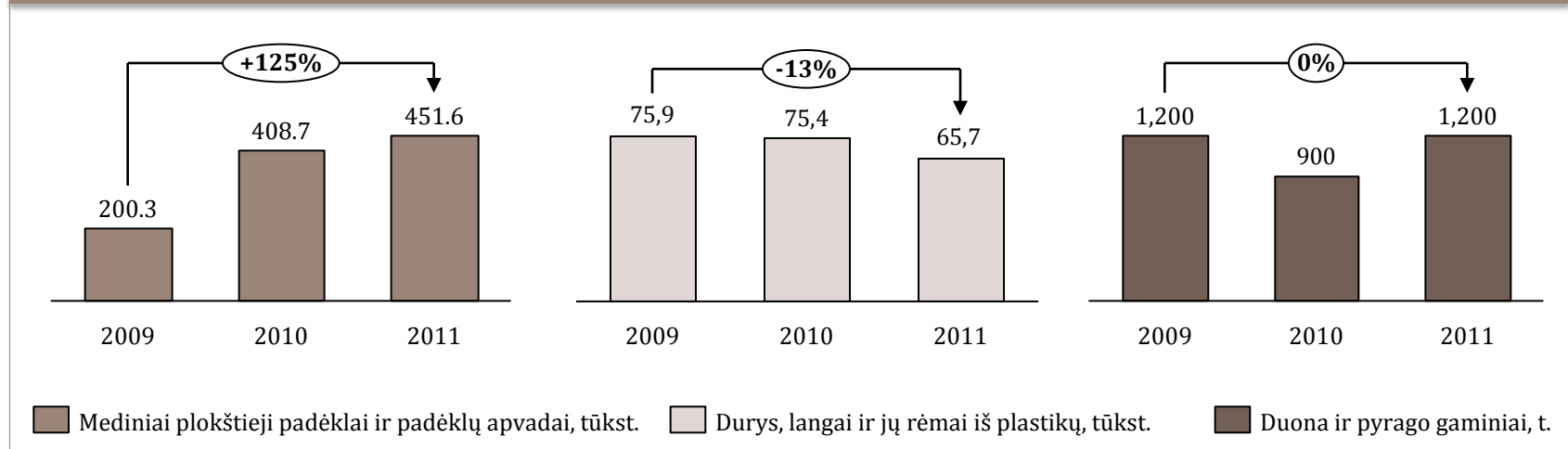
Didžiausią apyvartą Lazdijų r. sav. sukuria didmeninės ir mažmeninės prekybos, bei mašinų remonto sektorius. Jame dirba 697 darbuotojai.

- Įmonių apyvarta Lazdijų rajono savivaldybėje 2009-2011 metais išaugo 30 procentų. Šis rodiklis pranoko Alytus regiono vidurkį (27 proc.) ir bendrą Lietuvos vidurkį (29 proc.).
- Įmonių apyvartos statistika Lazdijų rajono savivaldybėje atskleidė, jog savivaldybėje dominuoja didmeninės ir mažmeninės prekybos, bei mašinų remonto verslai.
- 2009-2010 metais didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių remonto įmonių apyvarta Lietuvoje padidėjo 8 procentais. Alytaus regione šis rodiklis didėjo sparčiausiai – 14 proc., o Lazdijų rajono savivaldybėje išliko beveik nepakitęs – augo tik 0,3 procento.

Pagrindinės pramonės šakos Lazdijų rajono savivaldybėje yra durų, langų ir jų rėmų gamyba iš plastikų, medinių padėklų ir padėklų apvadų gamyba, bei duonos ir pyrago gaminių gamyba

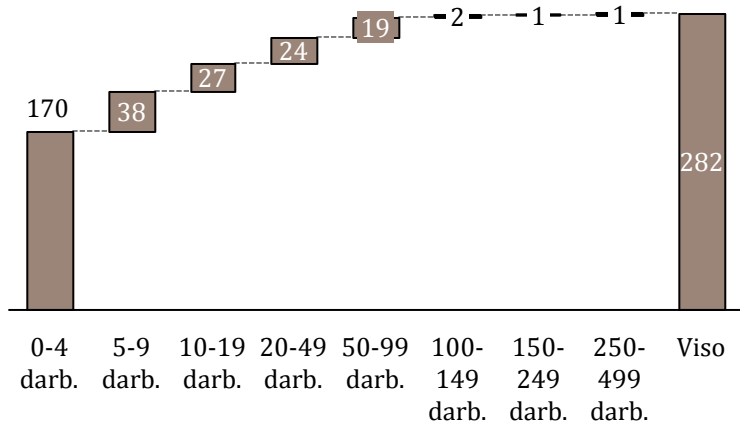
Pagrindinių Lazdijų rajono savivaldybės ūkio šakų produkcijos gamyba 2009-2011 m. (Šaltinis: SD)

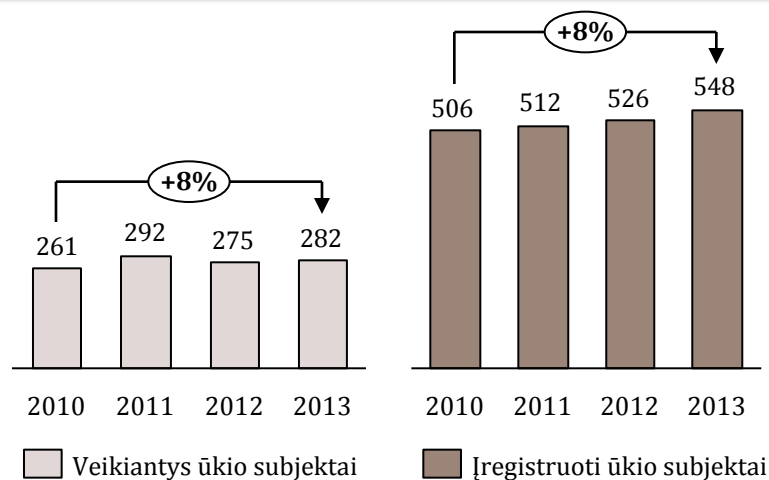
- Pagrindinės ūkio šakos Lazdijų rajono savivaldybėje 2009-2011 metais buvo duonos produktų gamyba, medienos produktų gamyba bei durų ir langų iš plastikų gamyba.
- Medienos pramonės (medinių ploščių padėklų ir padėklų apvadų) gamyba 2009-2011 metais išaugo 125 procentais.
- Plastikinių durų ir langų gamybos apimtys 2009-2011 metais sumažėjo 13 procentų.
- Duonos ir pyrago gaminių gamybos apimtys 2009-2011 metais svyravo, tačiau 2011 metais pasiekė tokias pačias gamybos apimtis kaip 2009 metais.

60,3 proc. visų įmonių Lazdijų rajono savivaldybėje priskiriama mažoms įmonėms, kuriose dirba iki 4 darbuotojų

Veikiantys ūkio subjektai pagal darbuotojų skaičių Lazdijų r. sav. 2013 m. (Šaltinis: SD)

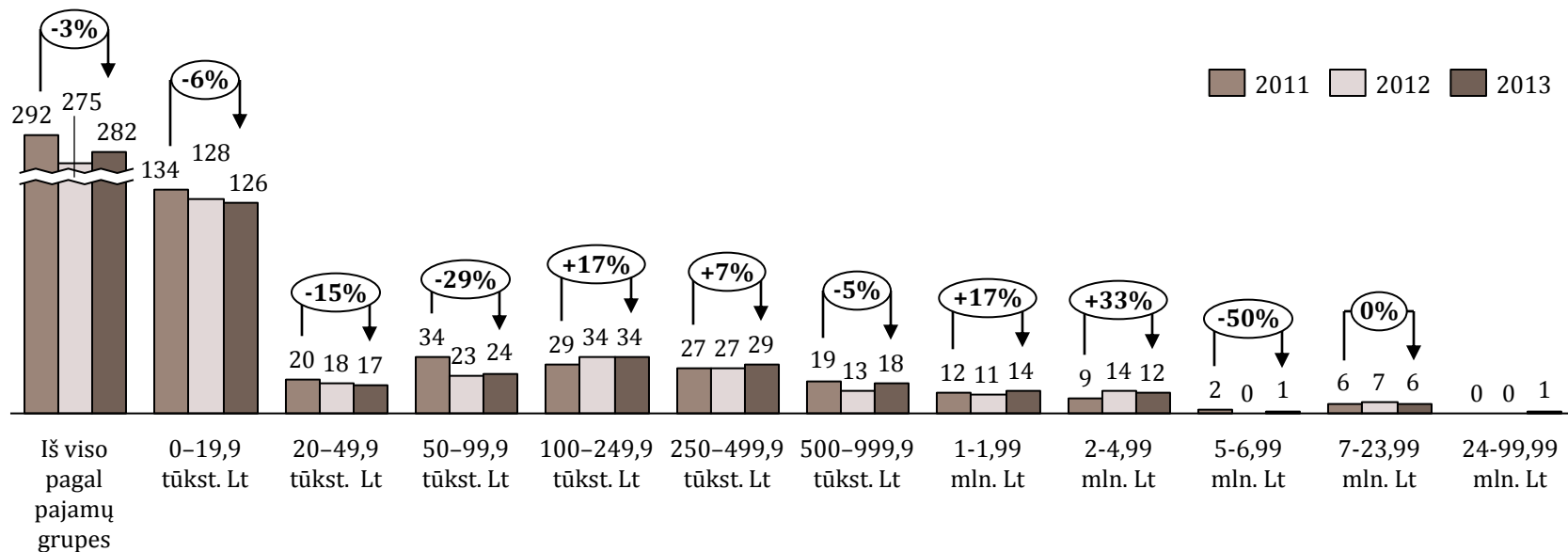
Įregistruoti ir veikiantys ūkio subjektai Lazdijų r. sav. (Šaltinis: SD)

- Įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje 2010-2013 metais kito nežymiai. Tiek įregistruotų, tiek veikiančių ūkio subjektų skaičius išaugo 8 procentais.
- Lazdijų rajono savivaldybėje dominuoja mažos įmonės. Didžiausias yra labai mažų įmonių skaičius (0-4 darbuotojai), o daugiausia darbuotojų dirba įmonėse, kurių darbuotojų skaičius svyruoja nuo 20 iki 99.

Lazdijų r. sav. įmonės stambėja, tačiau nauji smulkaus verslo subjektai kuriasi lėtai

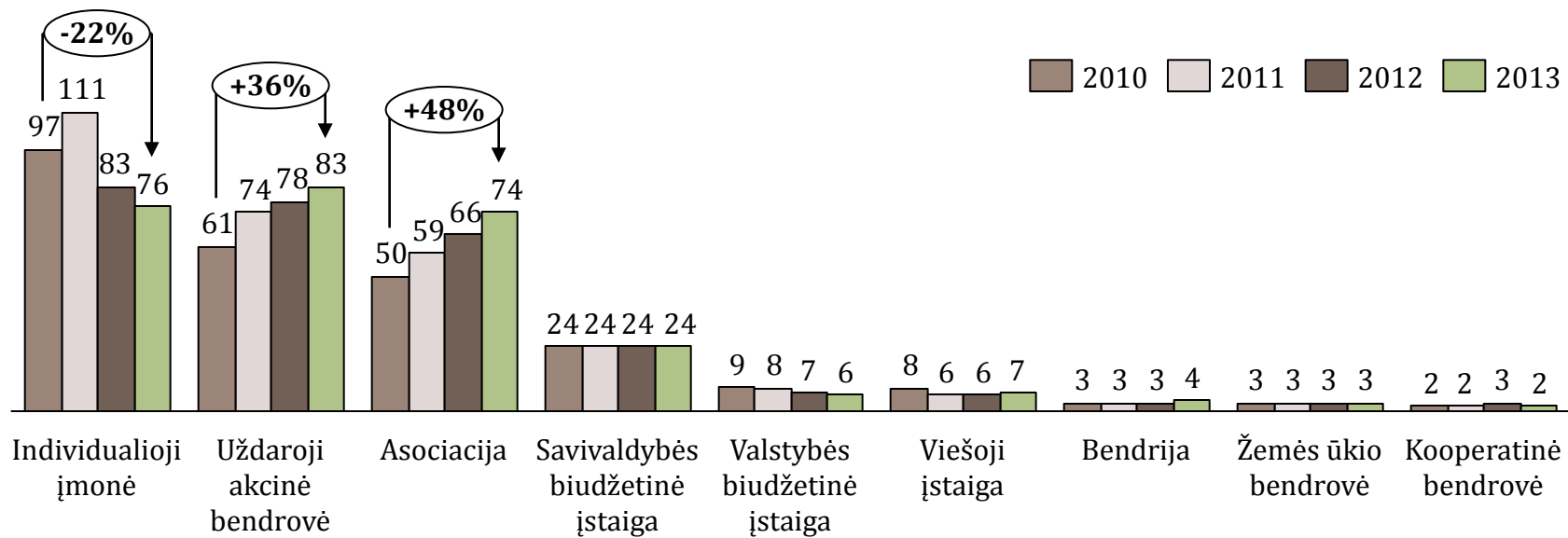
Lazdijų r. sav. veikiančios ūkio subjektai pagal gautas pajamas (Šaltinis: SD)

- Lazdijų rajono savivaldybėje per 2011-2013 metų periodą pastebimas įmonių pagal skirtingas pajamų apimtis skaičiaus kitimas. Įvertinus tai, jog veikiančių ūkio subjektų skaičius 2011-2013 metais sumažėjo 3 procentais, galima pastebėti, jog didžiausias neigiamas nuokrypis nuo šio rodiklio buvo mažiausias pajamas generuojančių įmonių grupėse. Tuo tarpu didesnes pajamas generuojančių įmonių skaičius augo. Galima teigti, jog vidutinis ir stambus verslas Lazdijų r. sav. plečiasi, tuo tarpu smulkaus verslo subjektų skaičius mažėja, nesikuria nauji smulkūs verslo subjektai.

Lazdijų r. sav. 2010-2013 m. mažėjo individualių įmonių, bet augo UAB ir asociacijų skaičius

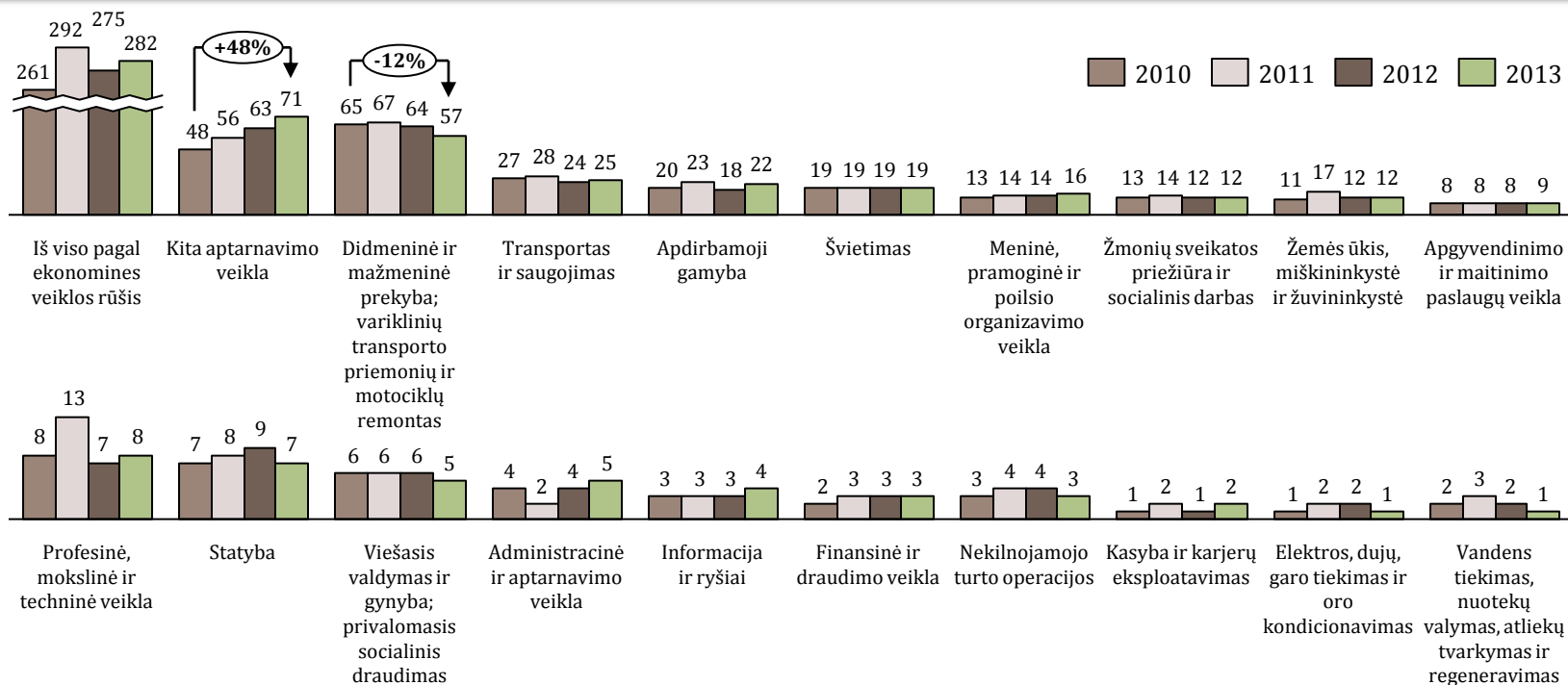
Lazdijų r. sav. veikiantys ūkio subjektai pagal jų teisinę formą (Šaltinis: SD)

- 2010-2013 metų laikotarpiu Lazdijų rajono savivaldybėje pastebimai sumažėjo individualių įmonių skaičius – nuo 97 įmonių 2010 metais iki 76 įmonių 2013 metais, tačiau pastebimas akivaizdus uždaryjū akcinių bendrovių (61 UAB 2010 metais ir 83 UAB 2013 metais) bei asociacijų (50 asociacijų 2010 metais ir 74 asociacijos 2013 metais) skaičiaus augimas.

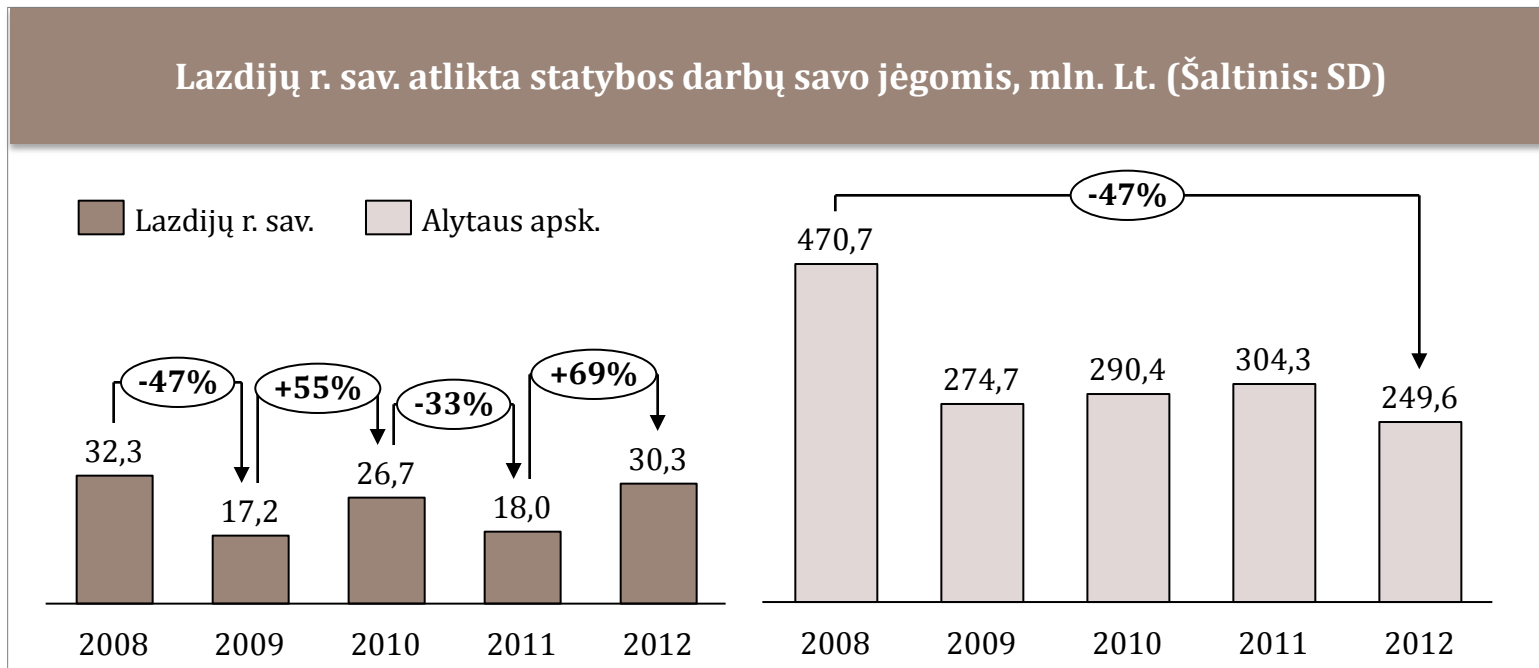
Veikiančių ūkio subjektų skaičiaus augimą Lazdijų r. sav. nulemia aptarnavimo veikla besiverčiančių ūkio subjektų skaičiaus augimas

Lazdijų r. sav. veikiančios ūkio subjektai pagal jų teisinę formą (Šaltinis: SD)

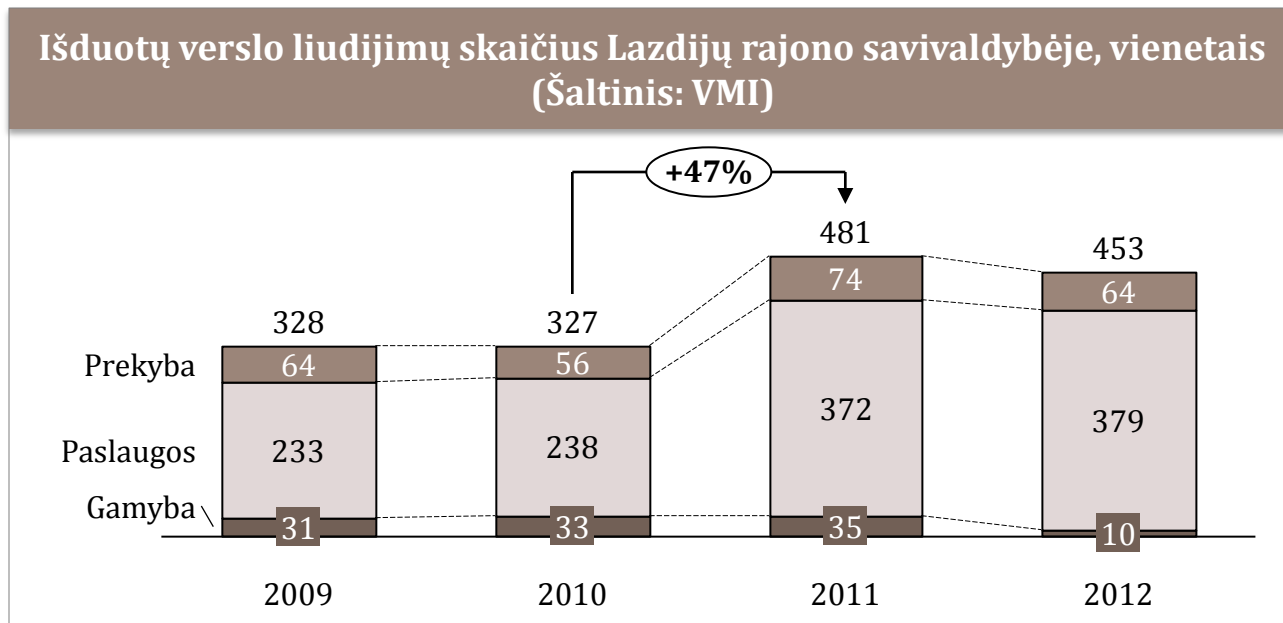
- Veikiančių ūkio subjektų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje 2010-2013 metais išaugo 8 procentais. Šį pokytį didžiaja dalimi nulėmė išaugęs aptarnavimo veikla besiverčiančių ūkio subjektų skaičius. Ūkio subjektų skaičius grupėse, kuriose generuojamos didžiausios pajamos, iš esmės išliko nepakitusios arba kito nežymiai.
- Nors 2010-2013 metais 12 proc. sumažėjo didmenine ir mažmenine prekyba bei variklinių transporto priemonių remontu besiverčiančių ūkio subjektų skaičius, ši ūkio subjektų kategorija išliko daugiausiai pajamų generuojančia sritimi.

Statybos sektorius Lazdijų rajono savivaldybėje yra mažai išvystytas

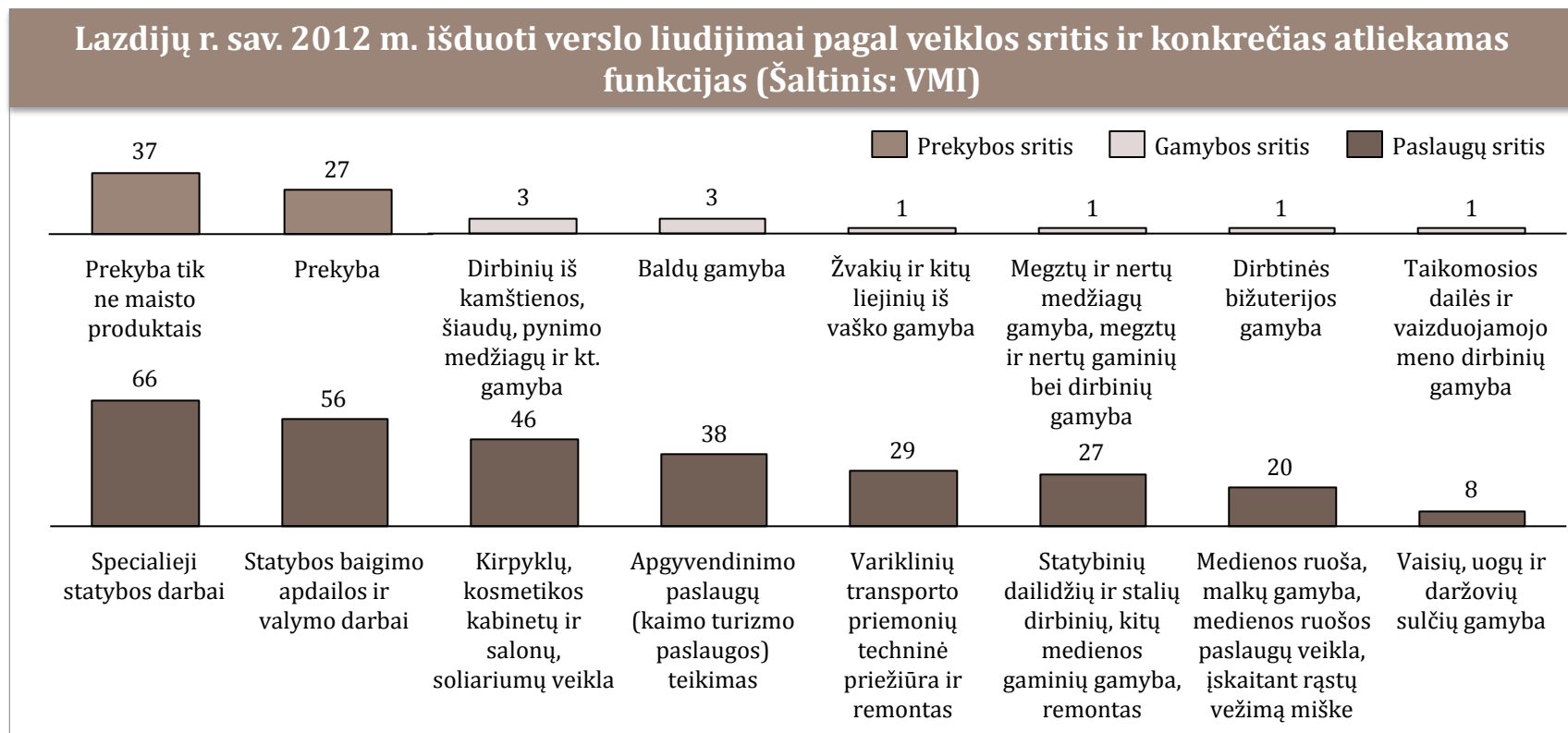
- Atliktų statybos darbų savo jėgomis apimtys Lazdijų rajono savivaldybėje 2008-2012 metais ženkliai svyravo.
- Pagal atliktų statybos darbų savo jėgomis apimtį galima teigti, jog statybos apimtys Lazdijų rajono savivaldybėje yra santykinai mažos. Vis dėlto lyginant 2008 ir 2012 metų duomenis pastebima, jog nepaisant svyravimų, statybų apimtys Lazdijų rajono savivaldybėje 2012 metais beveik pasiekė 2008 metų lygį (-6 proc.), tuo tarpu bendros Alytaus apskrities statybų apimtys 2008-2012 metais sumažėjo net 47 procentais.

2011 m. Lazdijų r. sav. sumažinus verslo liudijimų kainą, pastebimas žymus besiverčiančių pagal verslo liudijimus skaičiaus padidėjimas

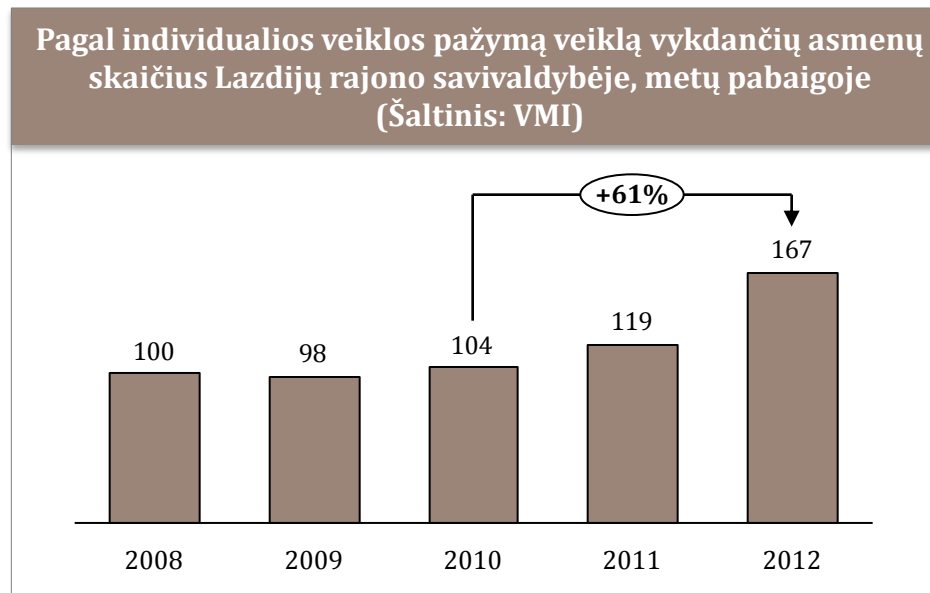
- Išduotų verslo liudijimų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje 2009-2012 metais išaugo 38 procentais. 2011 metais sumažinus verslo liudijimų kainą, išduotų verslo liudijimų skaičius per metus išaugo net 47 procentais.
- 2009-2012 metų periodu pastebimai išaugo paslaugų srityse išduotų verslo liudijimų skaičius. 2012 metais daugiau nei tris kartus sumažėjo išduotų verslo liudijimų skaičius gamybos srityje. Tuo tarpu pagal verslo liudijimą besiverčiančių asmenų skaičius prekybos srityje 2009-2012 metais kito nedaug.

Pagal verslo liudijimus Lazdijų r. sav. daugiausiai vykdoma įvairi statybos darbų ir prekybinė veikla

- Pagal VMI pateikiamą statistiką 2012 metais Lazdijų rajono savivaldybėje net 83,7 proc. visų išduotų verslo liudijimų sudarė verslo liudijimai susiję su paslaugų sritimi.
- Pagrindinės veiklos, kuriomis buvo užsiimama pagal išduotus verslo liudijimus paslaugų srityje, buvo su statybos darbais susijusi veikla – specialieji statybos darbai ir apdailos bei valymo darbai, statybos dirbinių gamyba. Taip pat pagal verslo liudijimus buvo gana plačiai verčiamasi grožio procedūrų teikimo paslaugomis, kaimo turizmo paslaugomis bei mašinų remontu.

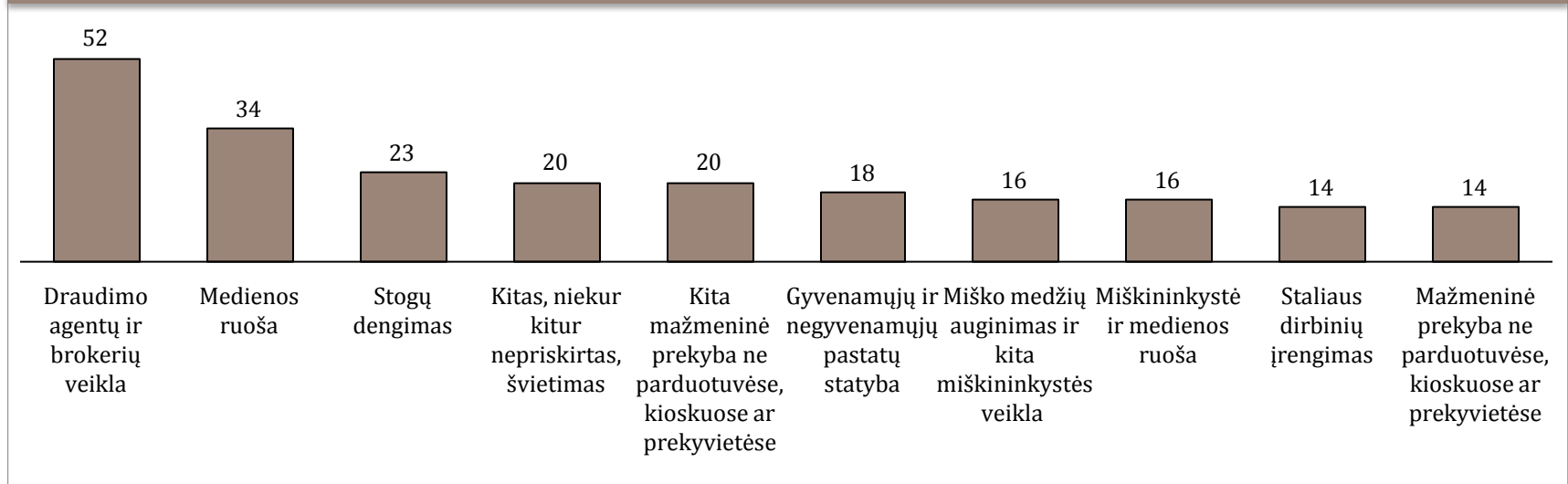
Asmenų, veikiančių pagal individualios veiklos pažymą, skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje 2010-2012 metais išaugo 61 procentu

- 2008-2012 metais asmenų, veikiančių pagal individualios veiklos pažymą, skaičius Lazdijų rajone išaugo 67 procentais. Vis dėlto spartus augimas pastebimas tik 2010-2012 metų laikotarpiu, kai pagal individualios veiklos pažymą veikiančių asmenų skaičius išaugo nuo 104 asmenų 2010 metais iki 167 asmenų 2012 metais. 2008-2010 metais asmenų, veikiančių pagal individualios veiklos pažymą skaičius praktiškai nekito.
- PASTABA. Individualios veiklos pažymų asmuo gali turėti keletą. Jam išduodama nauja pažyma, kai jis keičia veiklos pobūdį, pameta pažymą ir prašo išduoti dublikatą. Todėl VMI išduotų pažymų neskaičiuoja, nes tokie skaičiai neatspindėtų realios situacijos.

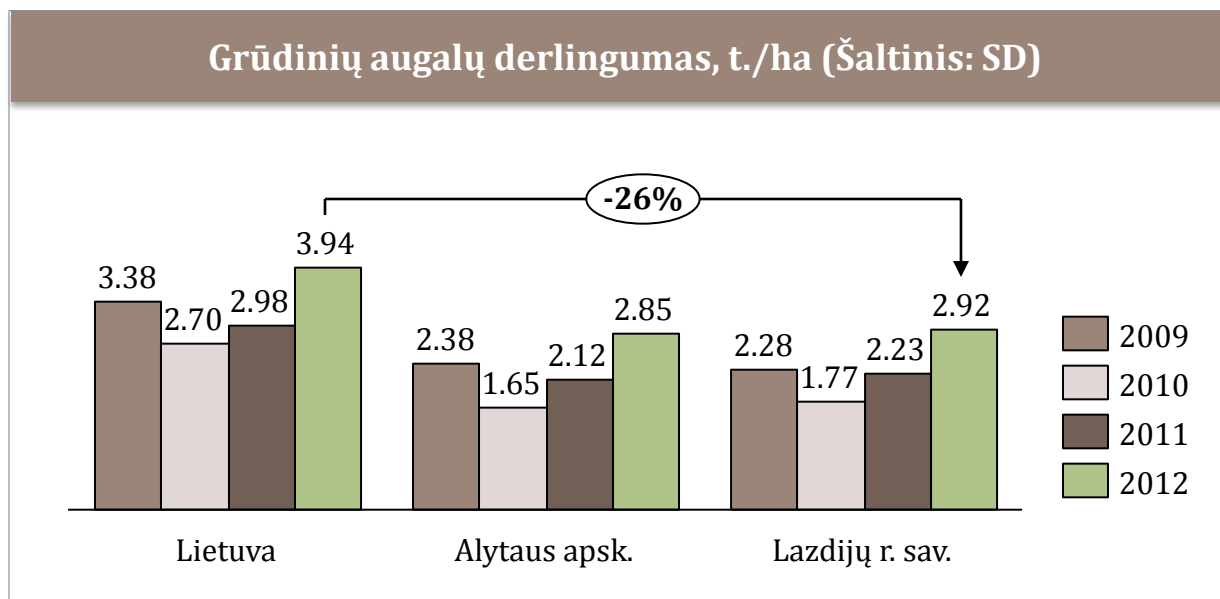
Vyraujanti veiklos rūšis pagal individualios veiklos pažymą Lazdijų rajono savivaldybėje 2013 metais buvo draudimo agentų ir brokerių veikla

Pagal individualios veiklos pažymą Lazdijų rajono savivaldybėje veiklą vykdančių asmenų pagrindinės veiklos rūšys, 2012 metais (Šaltinis: VMI)

- Pagal individualios veiklos pažymą Lazdijų rajono savivaldybėje 2012 metais didžiausias skaičius asmenų vertėsi draudimo agentų ir brokerių veikla (52 asmenys).
- Kita svarbi veiklos rūšis – medienos pramonė, kur pagal dvi skirtingas veiklos kategorijas (medienos ruošą – 34 asmenys; miškininkystė ir medienos ruošą – 16 asmenų) viso verčiasi 50 asmenų.
- Statybos sektoriuje pagal dvi skirtingas veiklos kategorijas (stogų dengimas – 23 asmenys; gyvenamųjų ir ne gyvenamųjų pastatų statyba 18 asmenų) dirbo 41 asmuo.

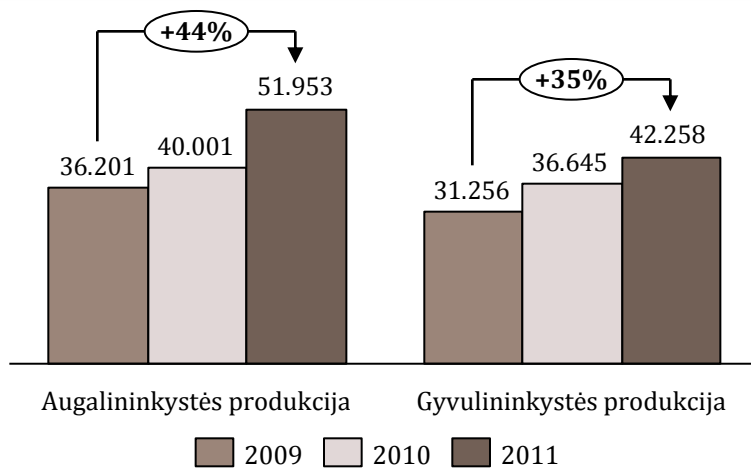
Žemių derlingumas Lazdijų rajono savivaldybėje yra santykinai žemas

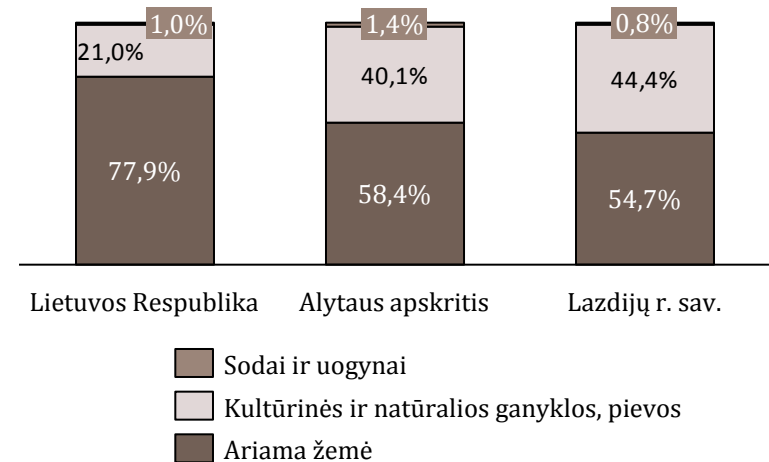
- Grūdinių augalų derlingumas Lazdijų rajono savivaldybėje 2012 metais buvo 26 proc. žemesnis už bendrą Lietuvos vidurkį. Lyginant su Alytaus apskritimi, derlingumas Lazdijų rajone neišsiskiria iš bendro Alytaus apskrities konteksto ir yra jam beveik lygus.
- Kadangi žemės Lazdijų rajono savivaldybėje nėra derlingos, daug žemės plotų lieka neapdirbti ir dirvonuoja.

Per pastaruosius metus pastebimas žemės ūkio produkcijos augimas Lazdijų rajono savivaldybėje

Bendroji žemės ūkio produkcija Lazdijų r. sav., tūkst. Lt. (Šaltinis: SD)

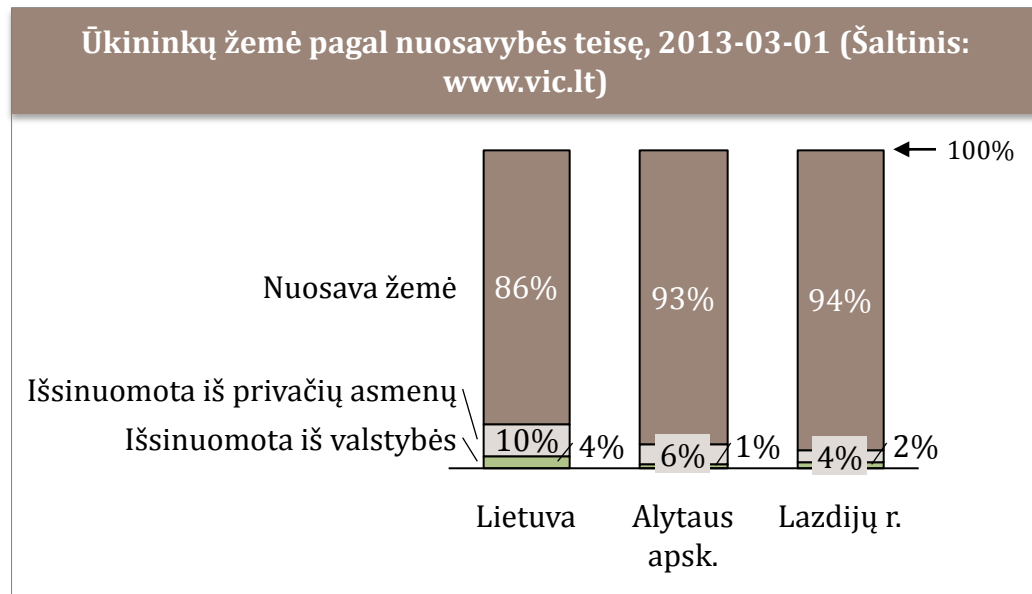
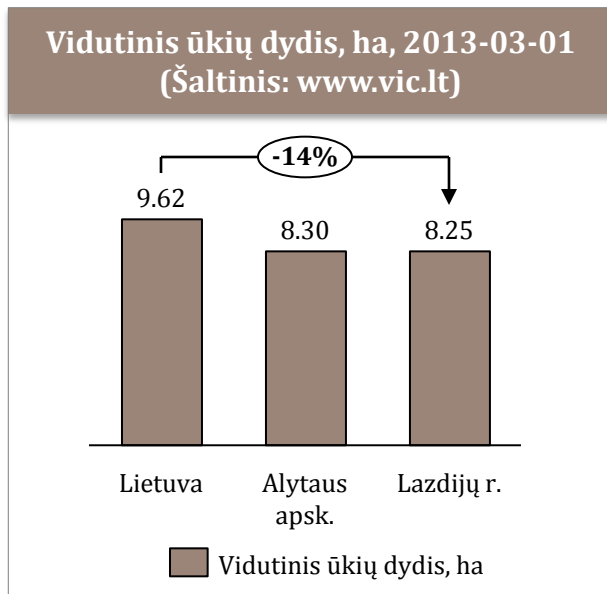

Naudojamų žemės ūkio naudmenų pasiskirstymas Lazdijų r. sav. 2011 m. (Šaltinis: SD)

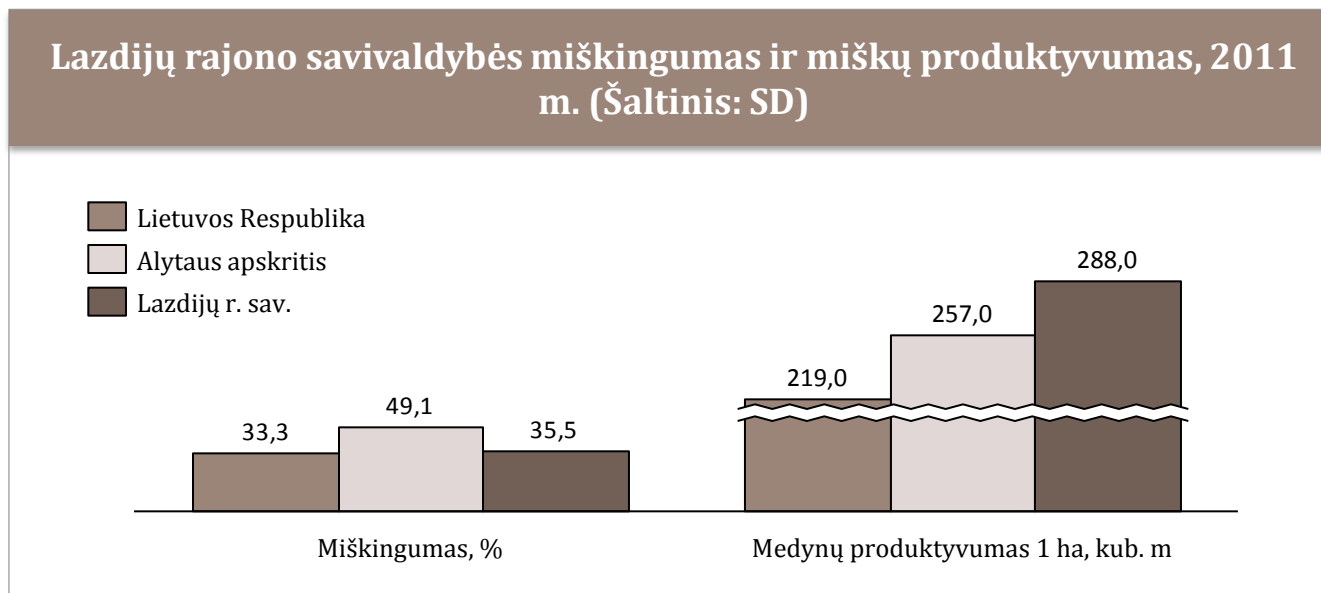
- Nors regione vyrauja mažo derlingumo žemės, žemės ūkis rajone labai paplitęs. Žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje Alytaus regione sukuriama 5,1 proc. regiono BVP (šalyje – 4,4 proc.).
- Pagal ariamos žemės plotų apimtį Lazdijų rajono savivaldybė atsilieka tiek nuo Alytaus regiono, tiek nuo šalies vidurkio. Vis dėlto žemės ūkio produkcijos kiekis Lazdijų rajono savivaldybėje didėja. Tai nulemia stambiųjų ūkių skaičiaus didėjimas savivaldybėje.

Lazdijų r. sav. ūkininkų ūkių vidutinis dydis yra mažesnis už bendrą Lietuvos vidurkį

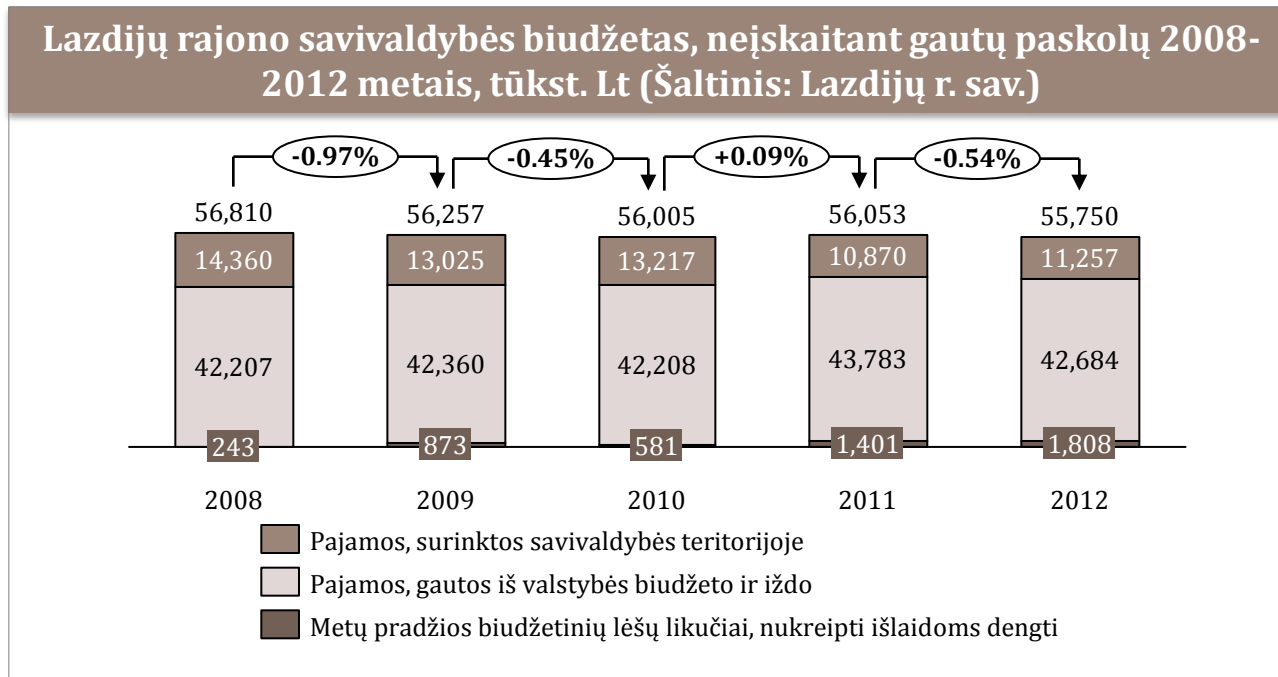
- Pagal 2013-03-01 d. duomenis, Lazdijų rajono savivaldybėje vidutinis ūkių dydis buvo 8,25 ha. Vidutinis ūkių dydis Lazdijų rajono savivaldybėje buvo 14 procentų mažesnis už bendrą Lietuvos vidurkį.
- Pagal žemės nuosavybės teisę, Lazdijų rajono savivaldybėje net 94 proc. ūkių žemės ūkininkams priklauso nuosavybės teise. Lietuvos mastu šis rodiklis siekia 86 proc. Iš kitų privačių asmenų Lazdijų rajono savivaldybėje nuomojami 4 proc. (10 proc. Lietuvoje), o iš valstybės – 2 proc. (4 proc. Lietuvoje) ūkininkauti skirtos žemės.

Miškininkystė Lazdijų rajono savivaldybėje yra gerai vystoma

- Miškingumas Lazdijų rajono savivaldybėje šiek tiek viršija bendrą Lietuvos vidurkį, tačiau atsilieka nuo bandro Alytaus regiono vidurkio. Vis dėlto medynų produktyvumas Lazdijų rajono savivaldybėje yra labai aukštas ir yra didesnis tiek už Lietuvos, tiek už Alytaus regiono vidurkį.
- Lazdijų rajono savivaldybėje miškai yra svarbūs ne tik medienos žaliavos pramonei, bet funkcionuoja ir kaip vietos gyventojų, besiverčiančių uogų ir grybų surinkimu, pajamų šaltinis.
- Lazdijų rajono miškai sudaro palankias sąlygas gamtos išteklius išnaudoti rekreacijai. Beveik visoje rajono savivaldybės teritorijoje yra tinkamos sąlygos poilsiui bei turizmui vystyti.

Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto pajamos išlieka stabilios, tačiau pajamų struktūra keičiasi

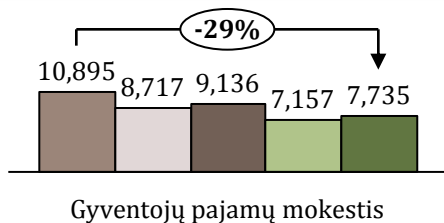

- 2008-2012 metais Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto pajamos, neįskaitant gautų paskolų, buvo stabilios ir metiniai svyravimai neviršijo 1 procento.
- 2008-2012 metais Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto pajamų struktūros analizė parodė, jog biudžete nuolat mažėja savivaldybės teritorijoje surenkamų pajamų dalis ir nuolat didėja pajamos iš valstybės biudžeto ir išdo. Savivaldybės teritorijoje surenkamų biudžeto pajamų dalis 2008 metais siekė 25,28 proc., tuo tarpu 2012 tik 20,19 proc. viso savivaldybės biudžeto.

Lazdijų r. sav. surenkamų pajamų mažėjimą lemia gyventojų pajamų mokesčio surenkamumo mažėjimas

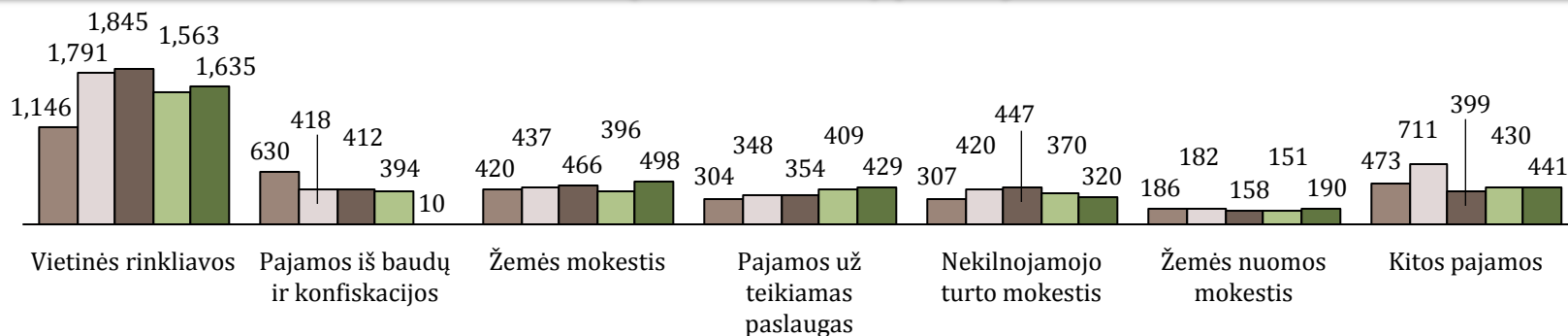
■ 2008 ■ 2009 ■ 2010 ■ 2011 ■ 2012

Surenkamo gyventojų pajamų mokesčio apimtys Lazdijų r. sav. 2008-2012 metais, tūkst. Lt. (Šaltinis: Lazdijų r. sav.)

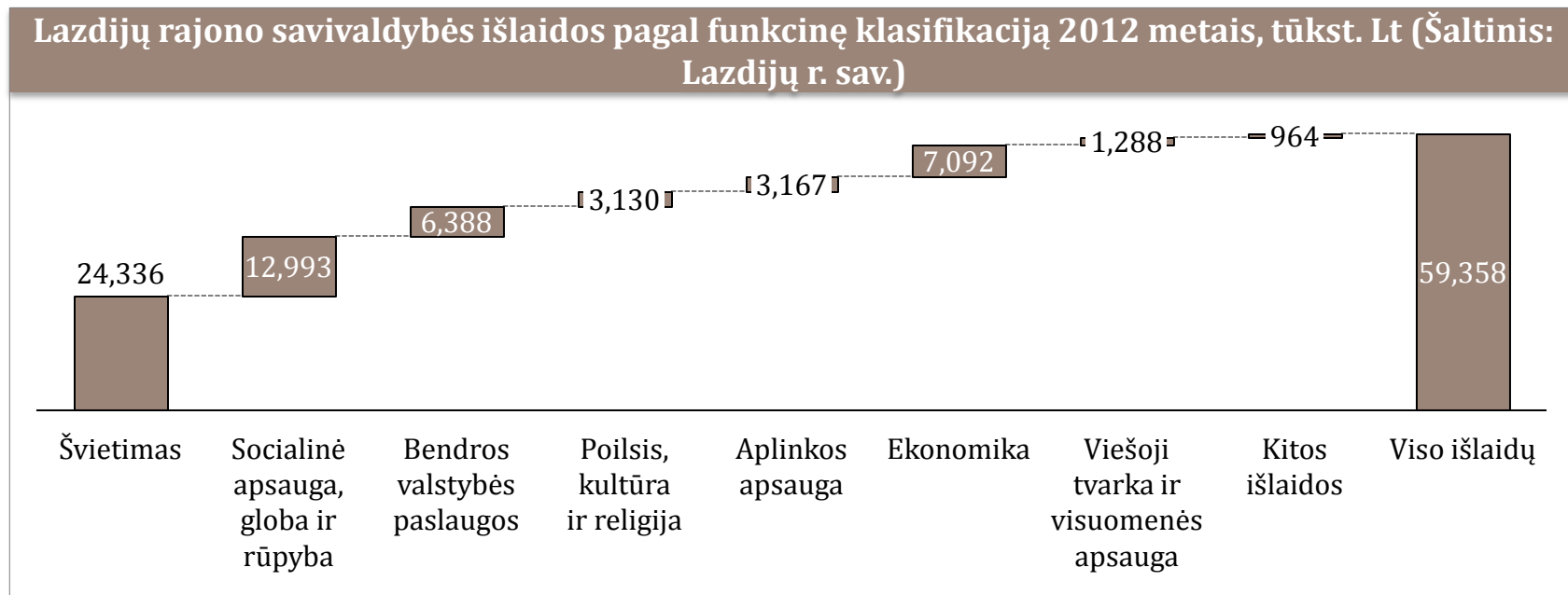
- Gyventojų pajamų mokestis sudaro didžiąją dalį savivaldybės teritorijoje surenkamų pajamų. 2008 m. jis sudarė 75,87 proc. visų savivaldybės teritorijoje surenkamų savivaldybės biudžeto pajamų, o 2012 – 68,71 proc. Šio mokesčio surenkamumo mažėjimas turi didelės įtakos bendram savivaldybės biudžetui.

Kitų pajamų grupių, surenkamų Lazdijų r. sav. apimtys ir jų dinamika 2008-2012 metais, tūkst. Lt. (Šaltinis: Lazdijų r. sav.)

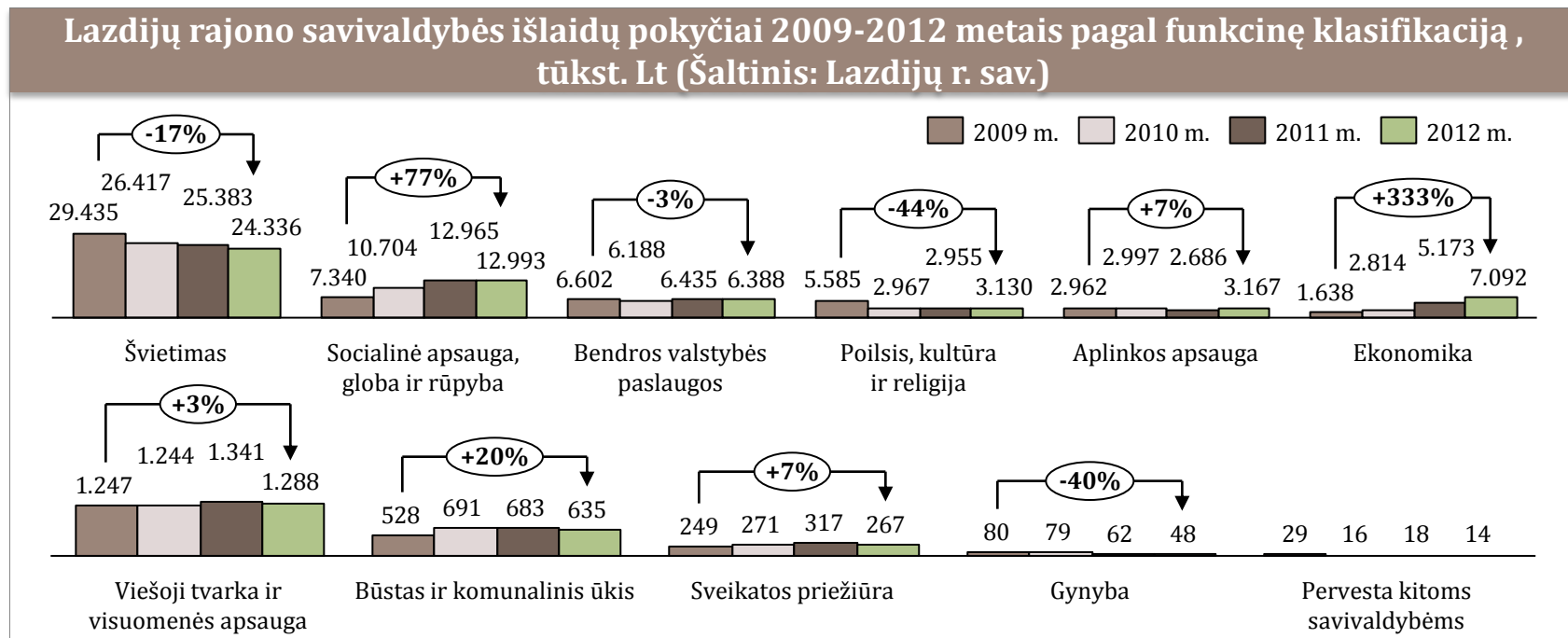
- Kitos pajamų, surenkamų Lazdijų r. sav. apimtys 2008-2012 m. laikotarpiu svyravo, tačiau šie svyravimai neturėjo didesnės įtakos bendram savivaldybės biudžetui.
- Gyventojų pajamų mokesčio surinkimo sumažėjimas 2008-2012 m. (sumažėjo 29 proc.) turėjo lemiamos įtakos bendram savivaldybės teritorijoje surenkamų pajamų mažėjimui 2008-2012 m. (sumažėjo 21,61 proc.)

Švietimas ir socialinė apsauga buvo pagrindinės Lazdijų r. sav. biudžeto išlaidų grupės 2012 metais

- 2012 metais švietimas (41 proc. visų išlaidų), socialinė apsauga, globa ir rūpyba (21,89 proc.), ekonomika (11,95 proc.) ir bendros valstybės paslaugos (10,76 proc.) buvo pagrindinės Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto išlaidų grupės.
- Lyginant 2011 metų duomenis pastebima, jog išlaidų dalis švietimui Lazdijų rajono savivaldybėje (43,76 proc.) beveik nesiskyrė nuo bendro Alytaus regiono vidurkio (43,62 proc.), tačiau buvo 7,1 proc. mažesnė už bendrą Lietuvos vidurkį (50,84 proc.).

2009-2012 metais Lazdijų r. sav. labiausiai išaugo ekonomikos sektoriaus bei socialinės apsaugos finansavimas

- Išlaidos švietimui Lazdijų r. sav. 2009-2012 m. sumažėjo 17 proc., o dalis nuo visų savivaldybės išlaidų sumažėjo nuo 52,9 proc. 2009 m. iki 41 proc. 2012 m. biudžete.
- Socialinės apsaugos finansavimas Lazdijų r. sav. 2009-2012 m. periodu išaugo 77 proc., o išlaidų šiam sektoriui dalis biudžete padidėjo nuo 13,2 proc. 2009 metais iki 22,4 proc. 2012 metais.
- Lazdijų r. sav. Per 2009-2012 m. laikotarpį daugiau kaip tris kartus išaugo ekonomikos finansavimas. 2009 m. ši išlaidų dalis sudarė tik 2,9 proc., o 2012 m. – 12 proc. visų savivaldybės išlaidų.
- 2009-2012 m. periodu pastebimas ženklus finansavimo poilsui, kultūrai ir religijai sumažinimas (-44 proc.). Bendrų išlaidų kontekste šis rodiklis sumažėjo nuo 10 proc. 2009 m. iki 5,3 proc. 2012 metais.

Lazdijų rajono savivaldybės ekonominės sistemos problemos ir galimybės

Problemos:

- Lazdijų rajono savivaldybė priklauso vienam silpniausių ekonomiškai Alytaus regionui ir yra viena silpniausių savivaldybių Alytaus apskrityje;
- Labai mažas pramonės kiekis Lazdijų rajono savivaldybėje suponuoja mažą sukuriamą BVP savivaldybėje;
- Prastą Lazdijų rajono savivaldybės ekonominės sistemos būklę patvirtina nuolat mažėjanti savivaldybės biudžeto pajamų dalis iš surenkamų mokesčių ir didėjanti valstybės dotacijų dalis;

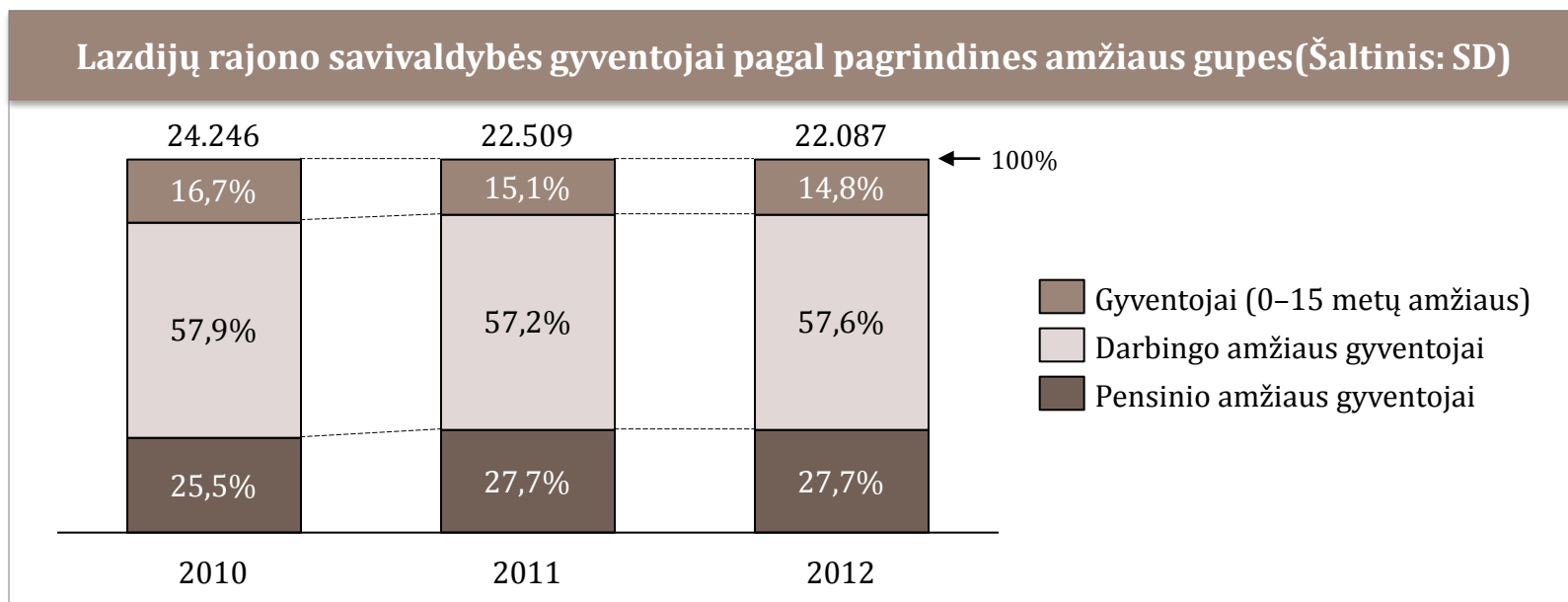
Galimybės:

- Didėjantis investicijų programų finansavimas sukuria galimybes verslo kūrimui ir investicijų pritraukimui į savivaldybę;
- Turizmo ir verslo programų finansavimo didinimas suteiktų palankias sąlygas plėtoti verslą bei turizmą regione, taip išspręsdamas užimtumo, kaimo žmonių perorientavimo į alternatyvias veiklas bei kitas problemas;
- Smulkaus bei vidutinio verslo ir žemės ūkio sektoriaus konsultavimas apie Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų pritraukimo galimybes paskatintų smulkaus bei vidutinio verslo plėtrą regione.

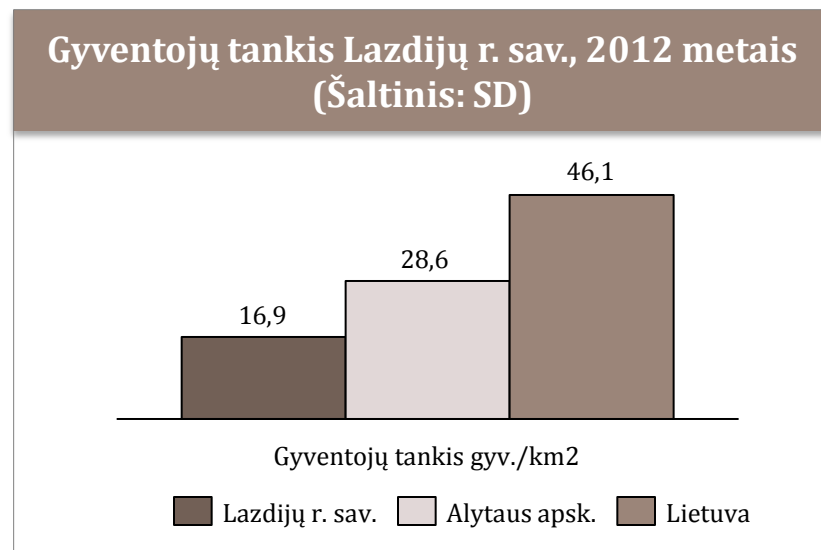
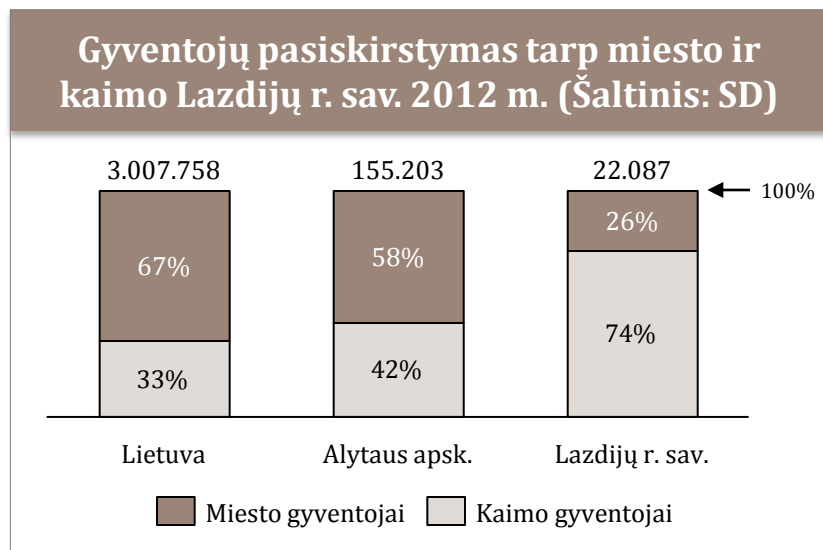
1.4. Lazdijų rajono savivaldybės demografinė situacija

Gyventojų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje nuolat mažėja, o populiacija sensta

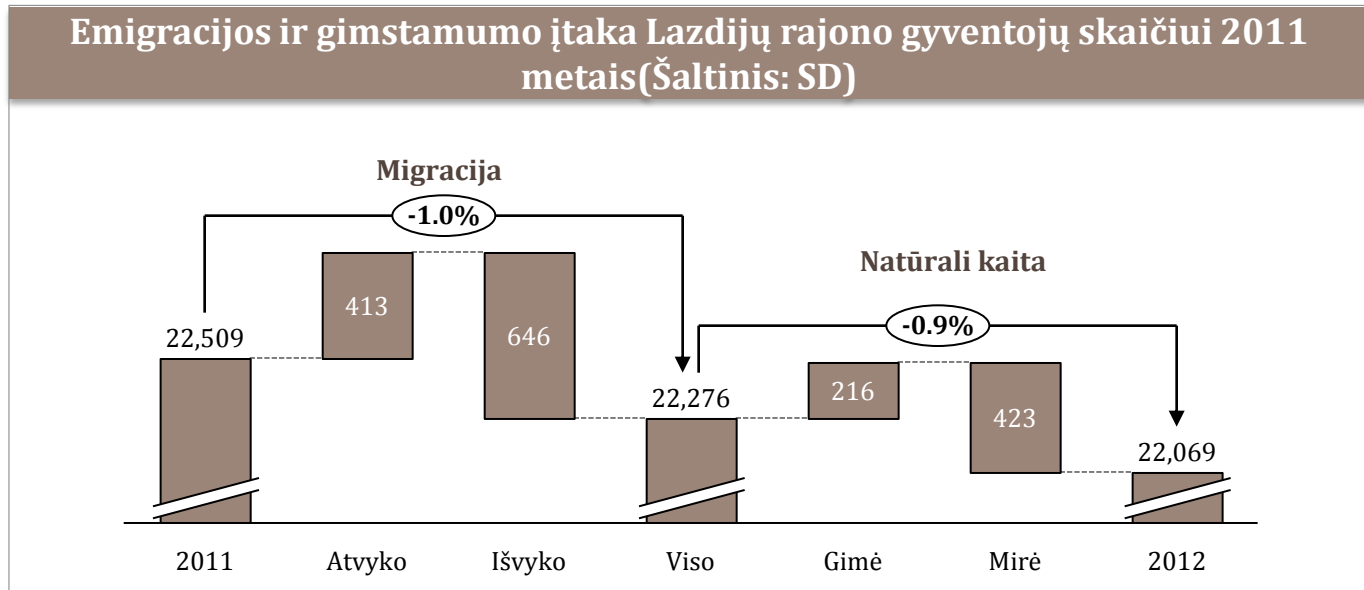
- Lazdijų rajono savivaldybėje gyventojų skaičius 2010-2012 metais sumažėjo 8,9 procento (nuo 24,2 tūkst. gyventojų 2010, iki 22 tūkst. gyventojų 2012 m.).
- Lazdijų rajono savivaldybėje nuolat mažėja 0-15 metų amžiaus gyventojų dalis ir didėja pensinio amžiaus gyventojų dalis. Populiacija Lazdijų rajono savivaldybėje sensta ir vidutinis gyventojų amžiaus vidurkis viršija tiek Lietuvos, tiek Alytaus apskrities vidurkį.

Lazdijų r. savivaldybėje dominuoja kaimiško tipo gyvenvietės, gyventojų tankis žemas

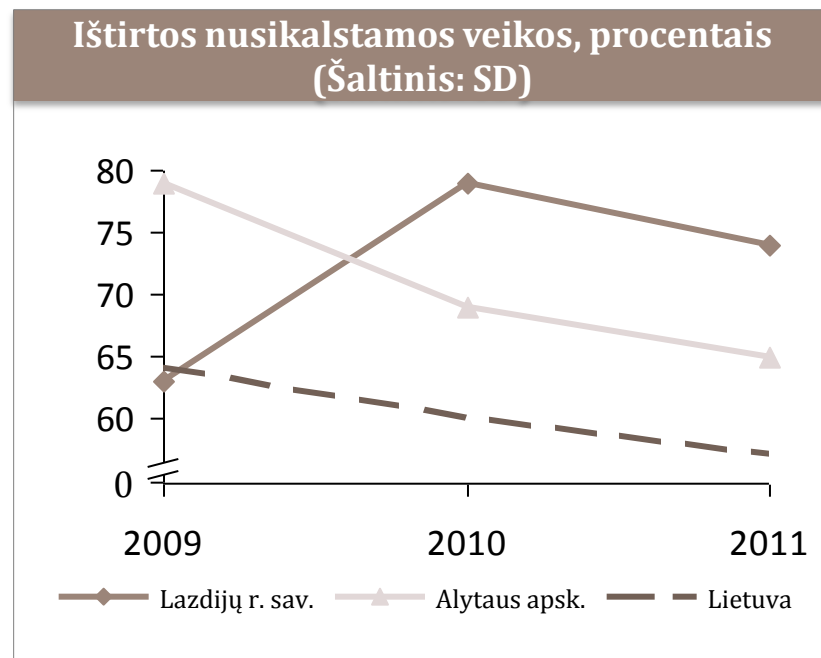
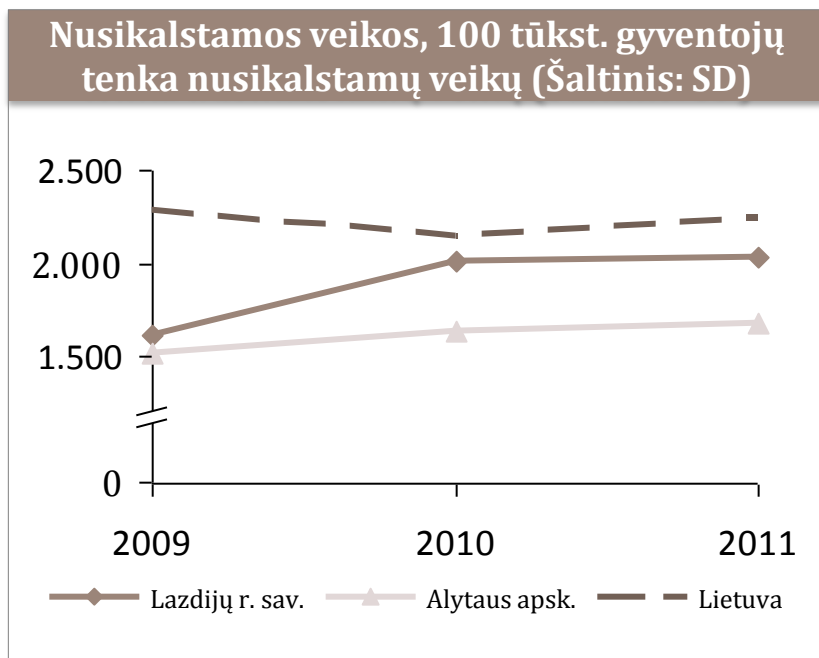
- Lazdijų rajono savivaldybėje dominuoja kaimiškos gyvenvietės, kuriose gyvena net 74 procentai savivaldybės gyventojų. Šis skaičius beveik dvigubai viršija Alytaus apskrities ir tris kartus Lietuvos vidurkį.
- Gyventojų tankis Lazdijų rajono savivaldybėje yra labai žemas ir beveik du kartus atsilieka nuo Alytaus apskrities vidurkio, bei tris kartus nuo Lietuvos vidurkio.
- Mažas gyventojų tankis ir didelis kaimiškų vietovių gyventojų skaičius sukelia vykimo į darbą ir mokymo įstaigas problemų bei mažina regiono patrauklumą investuotojams.

Gyventojų skaičiaus mažėjimą Lazdijų rajono savivaldybėje nulemia neigiamas migracijos bei natūralios kaitos saldo

- 2011 metais dėl vidinės ir tarptautinės migracijos Lazdijų rajono savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo 1 procentu visos Lazdijų rajono savivaldybės populiacijos.
- Lazdijų rajono savivaldybėje 2011 metais gimusiųjų skaičius buvo beveik du kartus mažesnis už mirusiųjų skaičių. Tai sąlygojo gyventojų skaičiaus savivaldybėje sumažėjimą 0,9 procento.

Nusikalstamumas Lazdijų r. sav. 2009-2011 metais buvo didesnis už Alytaus regiono vidurkį, bet mažesnis už bendrą Lietuvos vidurkį

- Nusikalstamumas Lazdijų rajono savivaldybėje 2009-2011 metais buvo mažesnis už Lietuvos vidurkį, bet viršijo bendrą Alytaus apskrities vidurkį.
- Ištirtų nusikalstamų veikų dalis Lazdijų rajono savivaldybėje santykinai aukšta. Pagal šį rodiklį Lazdijų rajono savivaldybė lenkia tiek visos Lietuvos, tiek Alytaus apskrities vidurkį.

Demografinės situacijos Lazdijų rajono savivaldybėje problemos ir galimybės

Problemos:

- Senėjanti Lazdijų rajono savivaldybės populiacija – mažėjantis jaunimo ir didėjantis pensinio amžiaus gyventojų santykis – sąlygoja bendrą gyventojų skaičiaus mažėjimą Lazdijų rajono savivaldybėje;
- Labai didelė dalis Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų gyvena kaimiškose vietovėse. Tai mažina investuotojų pritraukimo galimybes, sukelia susisiekimo ir keliavimo į darbą problemų;
- Didelis nedarbo lygis nulemia didėjantį socialiai remtinų asmenų skaičių, skatina emigraciją;
- Mažėjantis demografinis potencialas Lazdijų rajono savivaldybėje stabdo rajono ekonomikos augimo galimybes;
- Santykinai didelis dirbančiųjų žemės ūkyje skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje mažina sukuriama bendrą pridėtinę vertę Lazdijų rajono savivaldybėje.

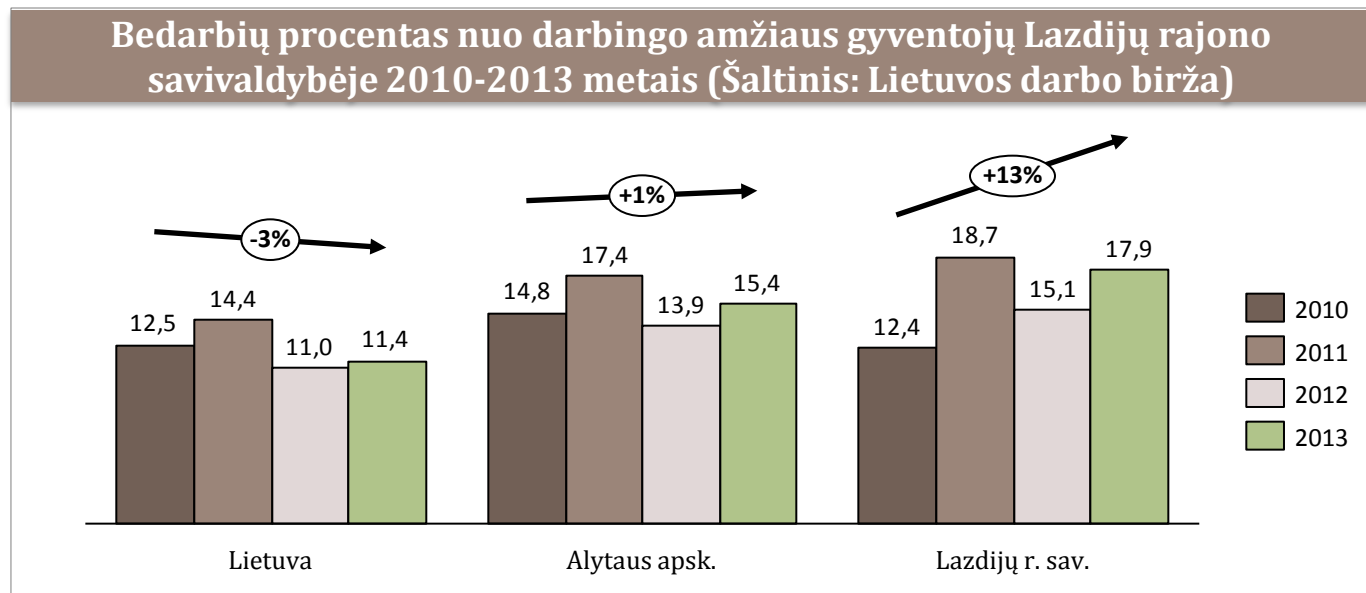
Galimybės:

- Investicijos į turizmo, ekologinio bei alternatyvaus ūkininkavimo sritis suteiktų daugiau darbo galimybių kaimo gyventojams;
- Paslaugų sektoriaus vystymas kaimiškose vietovėse padėtų persiorientuoti prie nežemės ūkio veiklos, kurti didesnę pridėtinę vertę kaimiškose vietovėse;
- Ekonomikos skatinimas, verslo aplinkos gerinimas ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama darbo vietų kaimiškose teritorijose kūrimui pagerintų Lazdijų rajono savivaldybės ekonominį vystymąsi ir paskatintų rajono demografinės padėties gerėjimą.

1.5. Lazdijų rajono savivaldybės socialinė situacija

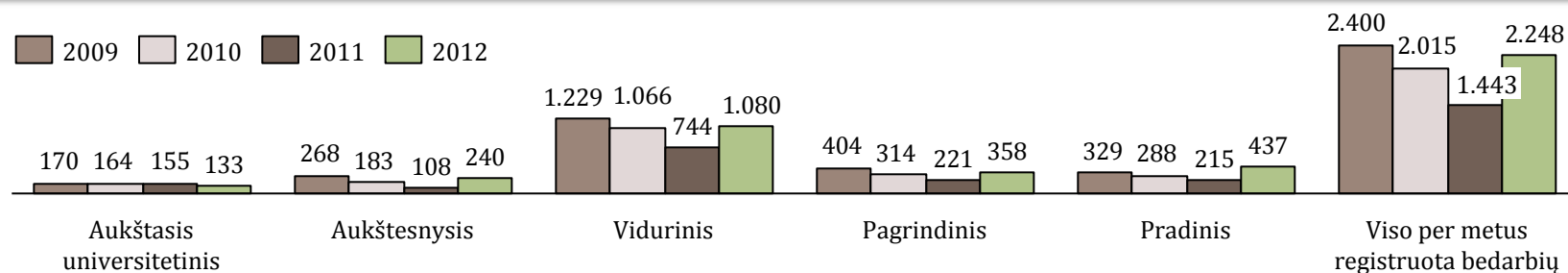
Nedarbas Lazdijų r. sav. yra vienas didžiausių Lietuvoje, o 2010-2013 m. bedarbių skaičius augo greičiau nei Alytaus apskrityje ir bendrai Lietuvoje

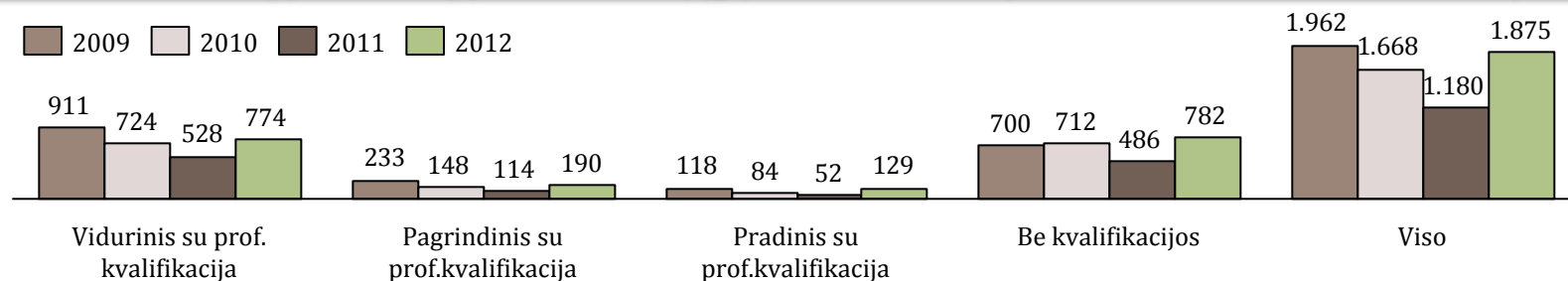
- 2013 metais nedarbo lygis Lazdijų rajono savivaldybėje (17,9 proc.) viršija tiek Alytaus apskrities (15,4 proc.), tiek Lietuvos (11,4 proc.) vidurkį.
- Alytaus apskrityje nedarbo lygis išlieka vienas didžiausių Lietuvoje. Lyginant 2010-2013 metų nedarbo duomenis matoma, jog bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus žmonių Lazdijų rajono savivaldybėje išaugo nuo 12,4 iki 17,9 procento.
- Lazdijų rajone didėja vyresnio amžiaus ilgalaikių bedarbių, kurių dauguma gyvena kaime, yra žemos kvalifikacijos, turi nepaklausiais darbo rinkoje profesijas.

Didžiausią dalį registruotų bedarbių Lazdijų rajono savivaldybėje sudaro bedarbiai su viduriniu išsilavinimu

Registruoti bedarbiai Lazdijų r. savivaldybėje pagal išsilavinimą (Šaltinis: Lietuvos darbo birža)

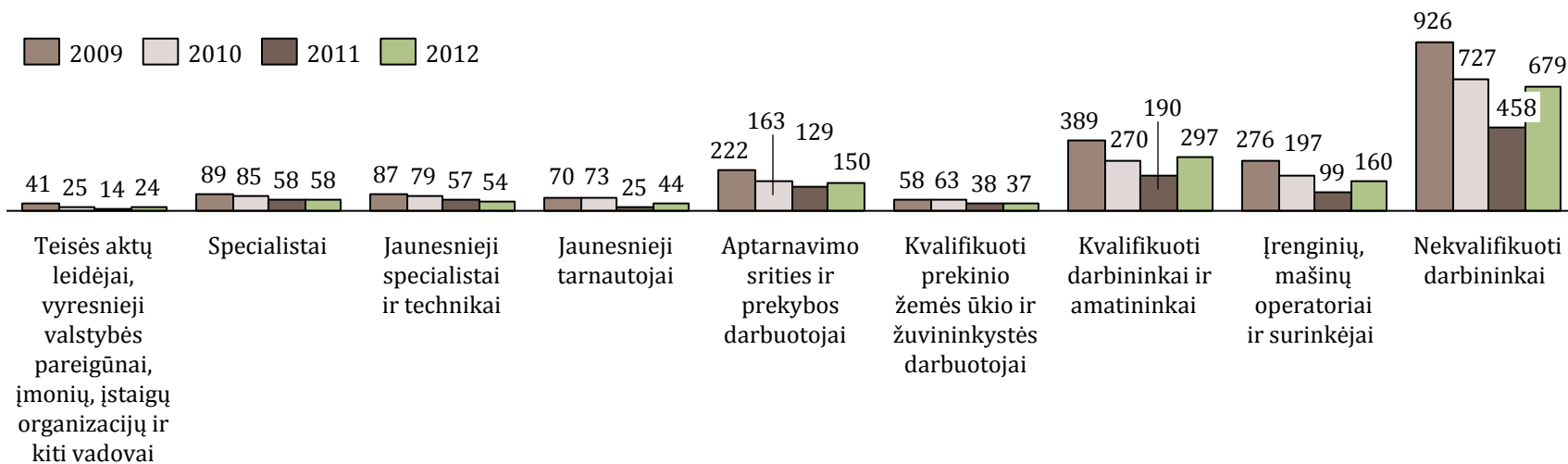
Registruoti bedarbiai Lazdijų r. savivaldybėje su profesine ir be profesinės kvalifikacijos, išskyrus aukštesnįjį ir aukštąjį išsilavinimą įgijusius asmenis (Šaltinis: Lietuvos darbo birža)

- 2012 metais Lazdijų rajono savivaldybėje 48 proc. registruotų bedarbių buvo įgiję vidurinį išsilavinimą. Bedarbių su aukštesnioju arba aukštuoju išsilavinimu 2012 m. buvo 16,6 proc.
- 2012 metais Lazdijų rajono savivaldybėje registruotų bedarbių su viduriniu, pradiniu arba pagrindiniu išsilavinimu ir profesine kvalifikacija buvo 58,3 proc. Be profesinės kvalifikacijos – 41,7 proc.

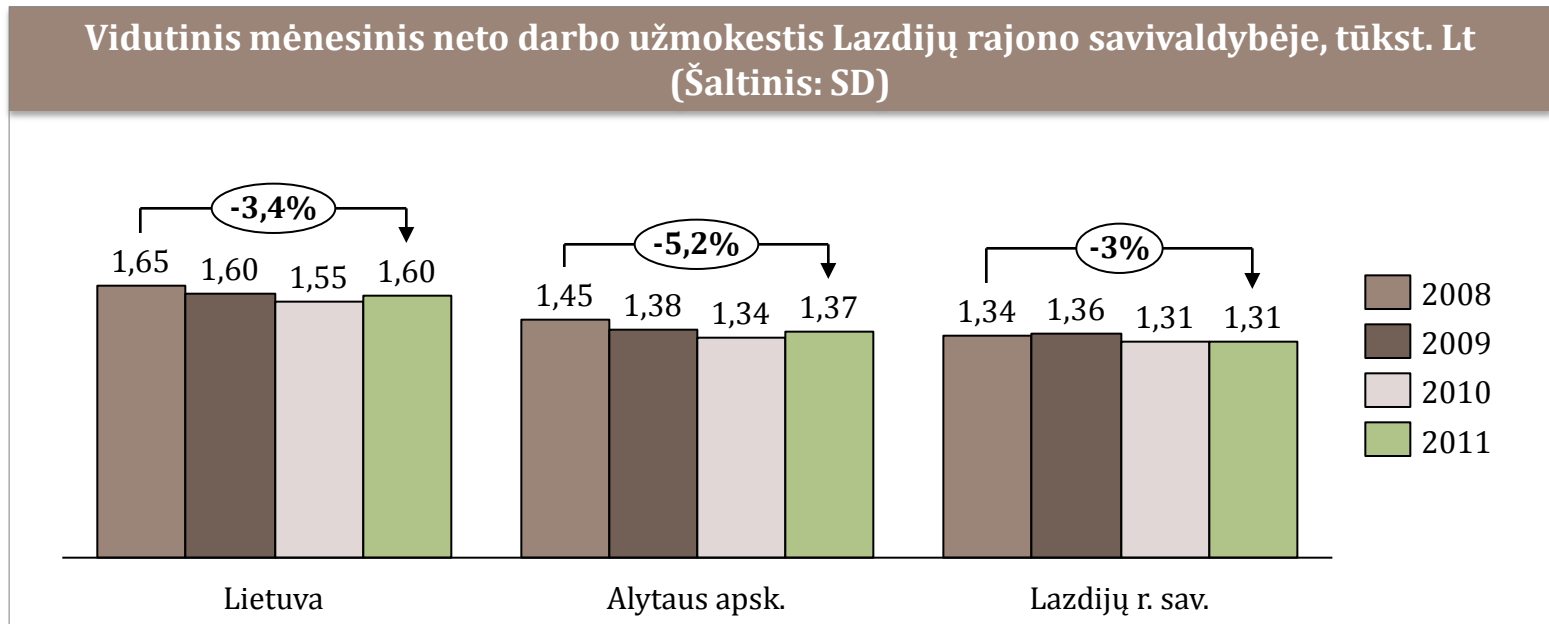
Didžiausios darbo biržoje registruotų kvalifikuotų bedarbių grupės Lazdijų r. sav. 2012 metais buvo kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai, įrenginių ir mašinų operatoriai ir surinkėjai, bei aptarnavimo srities ir prekybos darbuotojai

Registruoti bedarbiai Lazdijų r. savivaldybėje pagal profesijų grupes (Šaltinis: Lietuvos darbo birža)

- Nekvalifikuoti darbininkai Lazdijų rajono savivaldybėje sudarė didžiąją dalį darbo biržoje registruotų bedarbių skaičiaus
- Pagrindinės darbo biržoje registruotų bedarbių su kvalifikacija grupės Lazdijų rajono savivaldybėje 2012 metais buvo kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai, įrenginių ir mašinų operatoriai ir surinkėjai, bei aptarnavimo srities ir prekybos darbuotojai.
- Aukštos kvalifikacijos (vadovai, specialistai) registruoti bedarbiai Lazdijų rajono savivaldybėje 2012 metais sudarė 5,46 proc. visų savivaldybės teritorijoje registruotų bedarbių.

Darbo užmokestis Lazdijų r. sav. išlieka stabilus, bet mažesnis už Lietuvos ir Alytaus apskrities vidurkį

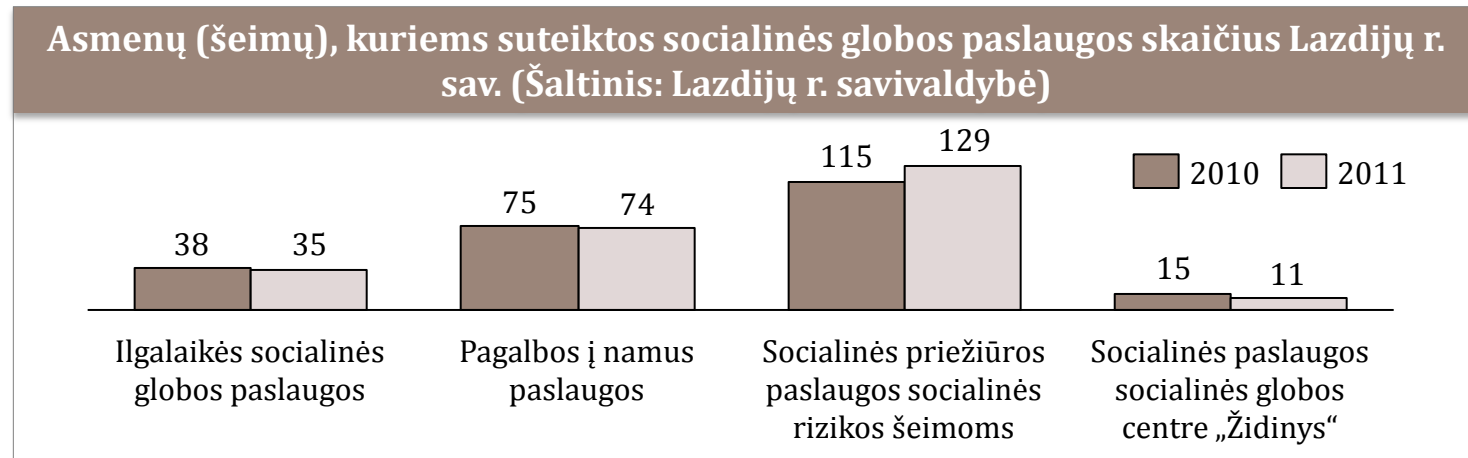
- Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis Lazdijų rajono savivaldybėje yra mažesnis nei Alytaus regiono ir Lietuvos vidurkis. Vis dėlto bendrame Lietuvos kontekste jis yra vidutiniškas.
- 2008-2011 metais mėnesinis neto darbo užmokestis Lazdijų rajono savivaldybėje sumažėjo 3 procentais. Tai geresnis rodiklis nei Alytaus regiono ir bendras Lietuvos vidurkis, kurie 2008-2011 metais atitinkamai sumažėjo 5,2 ir 3,4 procentu. Vis dėlto reikia pažymėti, jog neto darbo užmokestis Lazdijų rajone 2008 metais buvo 19 procentų, o 2011 – 18 procentų mažesnis už bendrą Lietuvos vidurkį.

Socialinės paramos įstaigos Lazdijų rajono savivaldybėje

6	Socialinių paslaugų įstaigos Lazdijų r. sav.	Viešoji įstaiga Lazdijų socialinių paslaugų centras, steigėjas Lazdijų rajono savivaldybės taryba Lazdijų rajono savivaldybės socialinės globos centras „Židinys“. Biudžetinė įstaiga. Steigėjas – Lazdijų rajono savivaldybės taryba Kapčiamiesčio parapijiniai globos namai. Steigėjas – Kapčiamiesčio parapija Seirijų bendruomenės komiteto Socialinių paslaugų centras „Šilas“. Steigėjas – asociacija Seirijų bendruomenės komitetas Krosnos miestelio bendruomenės komiteto Socialinių paslaugų centras „Sūrava“. Steigėjas – asociacija Krosnos miestelio bendruomenės komitetas Veisiejų socialinės globos namai
4	Socialinę veiklą vykdančios asociacijos	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Lazdijų skyrius Lazdijų rajono neįgaliųjų draugija Lazdijų rajono cukrinio diabeto klubas Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Lazdijų skyrius
1	Tradicinė religinė bendruomenė	Vilkaviškio vyskupijos Lazdijų dekanato Caritas
3	Bendruomeniniai socialinių paslaugų centrai	Krosnos socialinių paslaugų centras Seirijų socialinių paslaugų centras Veisiejų socialinių paslaugų centras

Šaltinis: Lazdijų r. savivaldybė

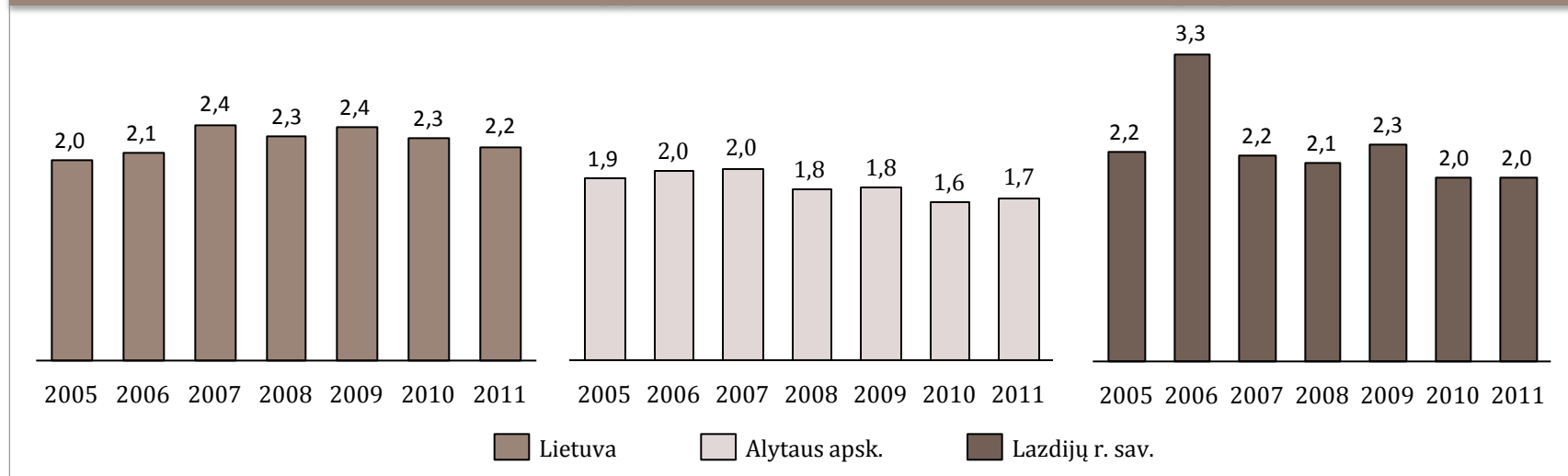
Asmenų, kuriems suteikiama socialinė globa skaičius Lazdijų r. savivaldybėje išlieka stabilus

- Lazdijų rajono savivaldybėje ilgalaikės socialinės globos paslaugos Lazdijų socialinių paslaugų centre 2010-2011 metais vidutiniškai suteiktos atitinkamai 38 ir 35 asmenims.
- Lazdijų rajono savivaldybėje pagalbos į namus apimtys 2010-2011 metais beveik nekito – pagalba į namus buvo suteikiama atitinkamai 75 ir 74 asmenims.
- 2010-2011 metų periodu Lazdijų rajono savivaldybėje socialinės priežiūros paslaugos socialinės rizikos šeimoms išaugo. 2010 metais socialinė pagalba buvo suteikiama 115 šeimų, tuo tarpu 2011 metais – 129 šeimoms. Šį augimą nulėmė socialinės rizikos šeimų skaičiaus kaimo vietovėse padidėjimas nuo 97 šeimų 2010 m., iki 110 šeimų 2011 metais. Miestuose tokių šeimų skaičius kito nežymiai – nuo 18 šeimų 2010 iki 19 šeimų 2011 metais. Vis dėlto nepaisant išaugusio socialinės rizikos šeimų skaičiaus vaikų tose šeimose skaičius išaugo nežymiai – nuo 246 vaikų 2010 m. iki 250 vaikų 2011 m.

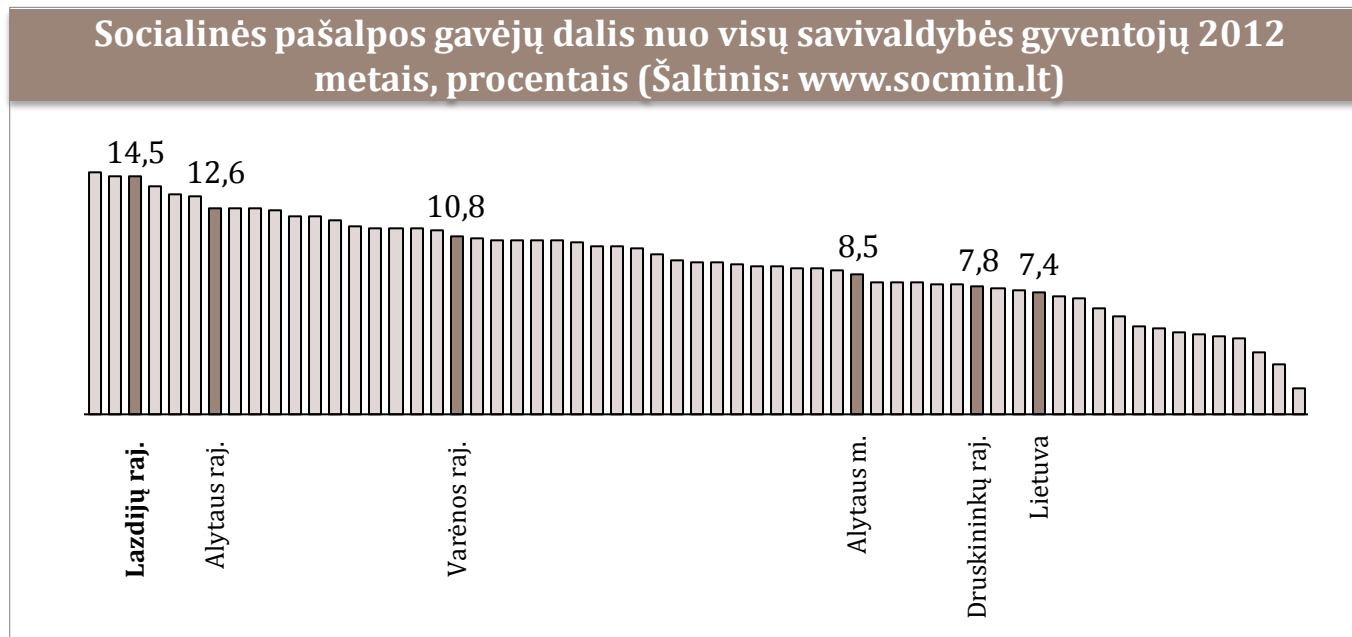
Lazdijų rajono savivaldybėje socialinės paslaugos yra santykinai gerai finansuojamos

Savivaldybės biudžeto išlaidų dalis socialinėms paslaugoms, procentais nuo savivaldybės biudžeto išlaidų (Šaltinis: Lietuvos socialinis žemėlapis)

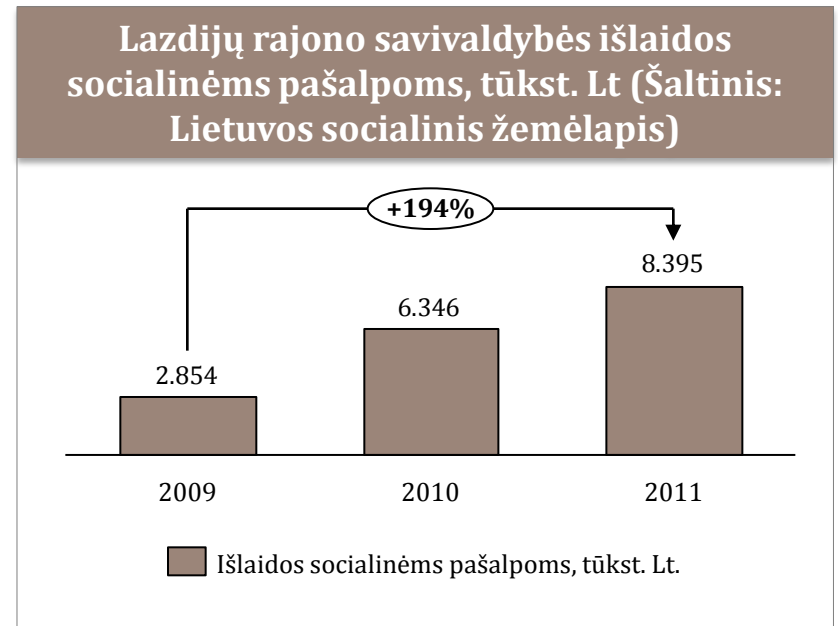
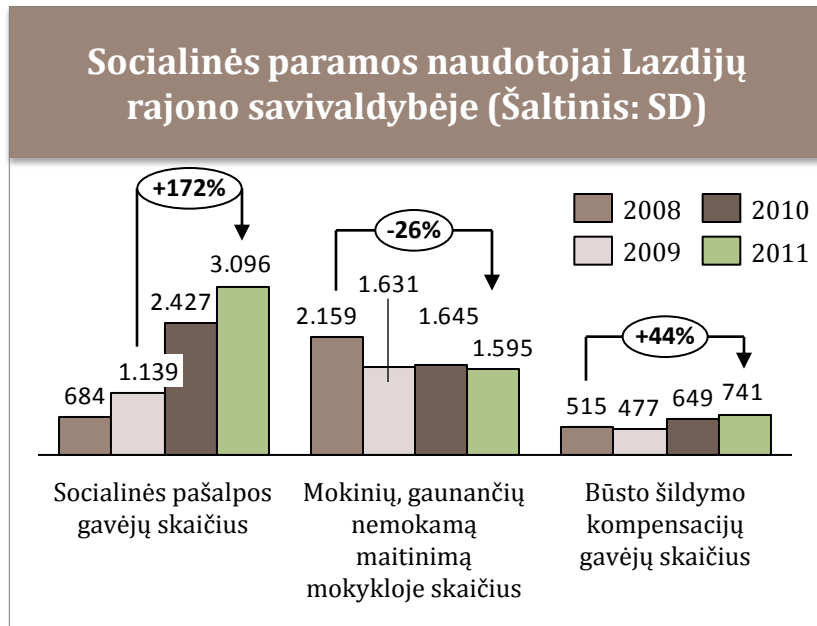
- Lazdijų rajono savivaldybės išlaidos socialinėms paslaugoms nuo 2005 metų didėjo, tačiau dalis bendrame savivaldybės biudžete pastaruosius keletą metų kito nedaug (išimtis – 2006 metai).
- Lyginant su Alytaus apskritimi galima pastebėti, jog Lazdijų rajono savivaldybė skiria santykinai didesnę finansavimą socialinėms paslaugoms nei apskrities vidurkis.
- Savivaldybėje vis dėlto išlieka nestacionarių socialinių paslaugų bei mobilių socialinių paslaugų plėtros poreikis.

Socialinės pašalpos gavėjų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje yra vienas didžiausių Lietuvoje

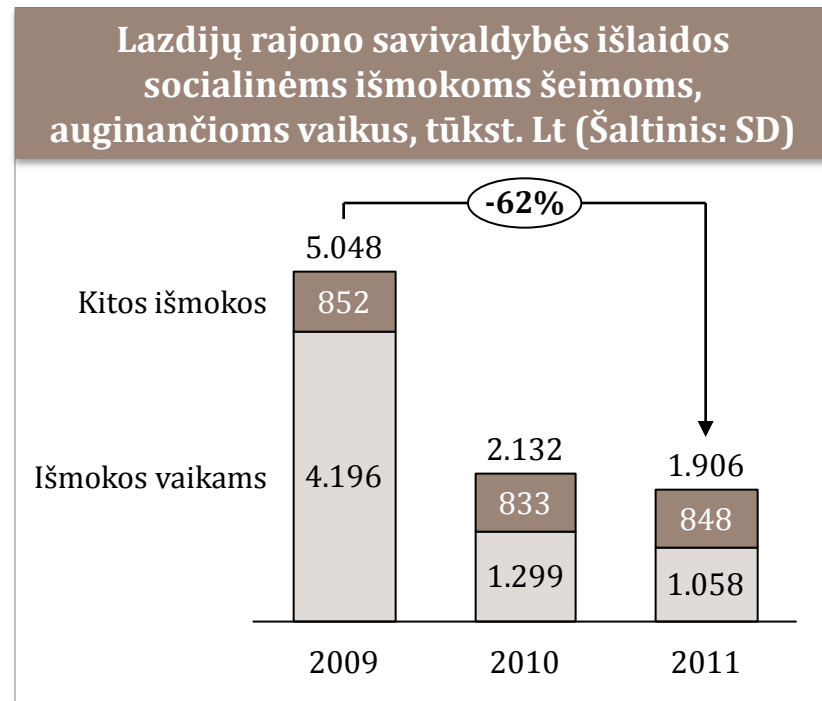
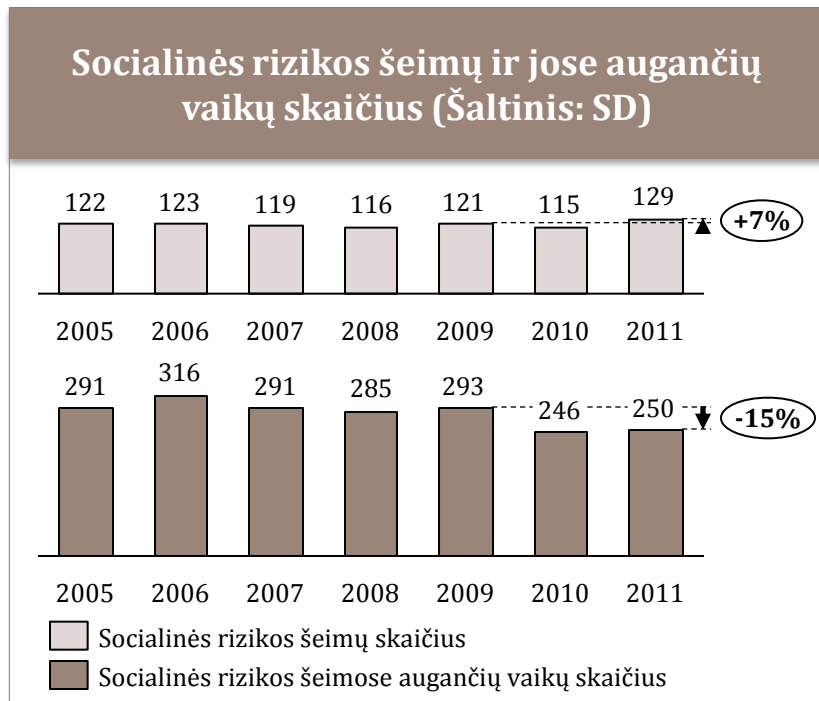
- Socialinės pašalpos gavėjų dalis nuo visų savivaldybės gyventojų 2012 metais Lazdijų rajono savivaldybėje buvo vienas didžiausių Lietuvoje. Šis rodiklis (14,5 proc.) beveik du kartus viršija bendrą Lietuvos vidurkį (7,4 proc.), o taip pat yra prasčiausias Alytaus apskrityje.

Socialinės pašalpos gavėjų skaičius ir išlaidos socialinėms pašalpoms Lazdijų r. sav. didėja

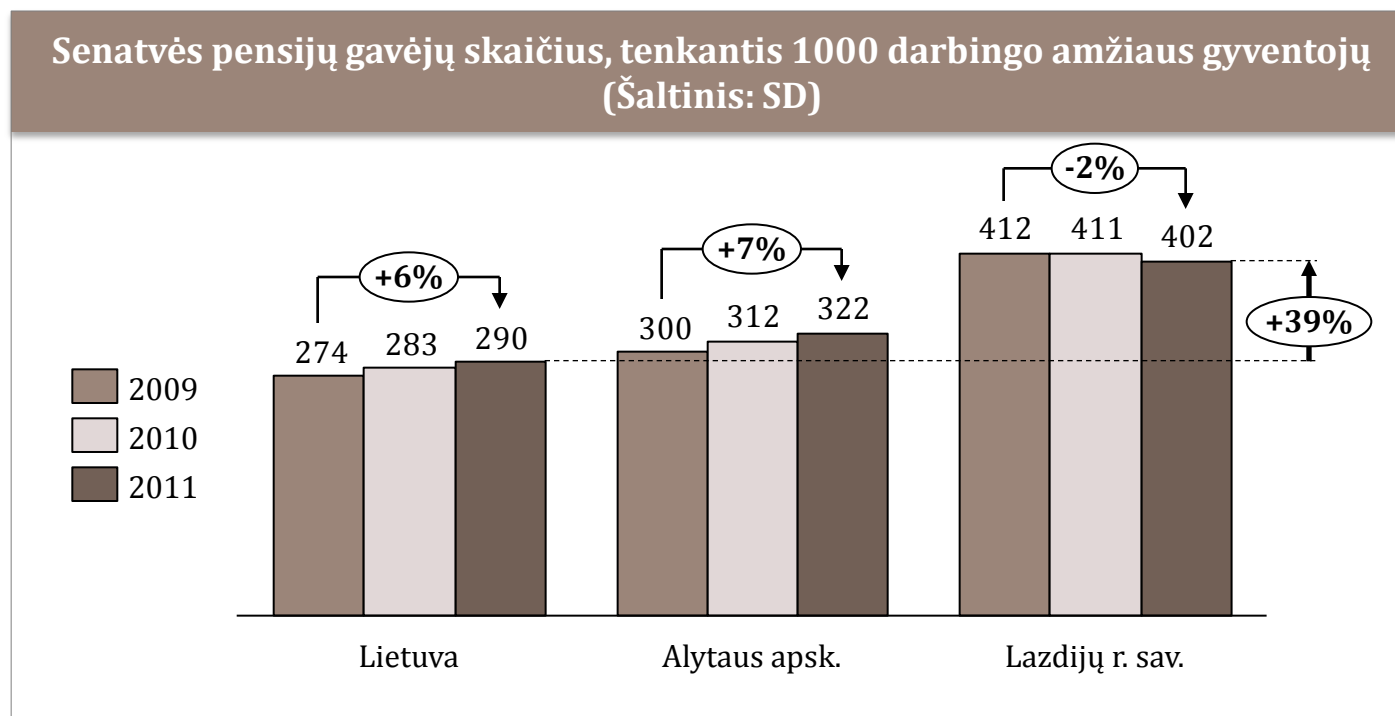
- Išlaidos socialinėms pašalpoms Lazdijų rajono savivaldybėje 2009-2011 metais padidėjo 194 procentais, tuo tarpu socialinės pašalpos gavėjų skaičius per tą patį laikotarpį išaugo 172 procentais.
- Būsto šildymo kompensacijų gavėjų skaičius per 2009-2011 metų laikotarpį padidėjo 44 proc., o šiuo laikotarpiu sumažėjo tik nemokamą maitinimą mokyklose gaunančių moksleivių skaičius, tačiau šiam rodikliui įtakos turi ir bendras besimokančių skaičiaus mažėjimas savivaldybėje.

Parama socialinės rizikos šeimoms Lazdijų rajono savivaldybėje mažėja

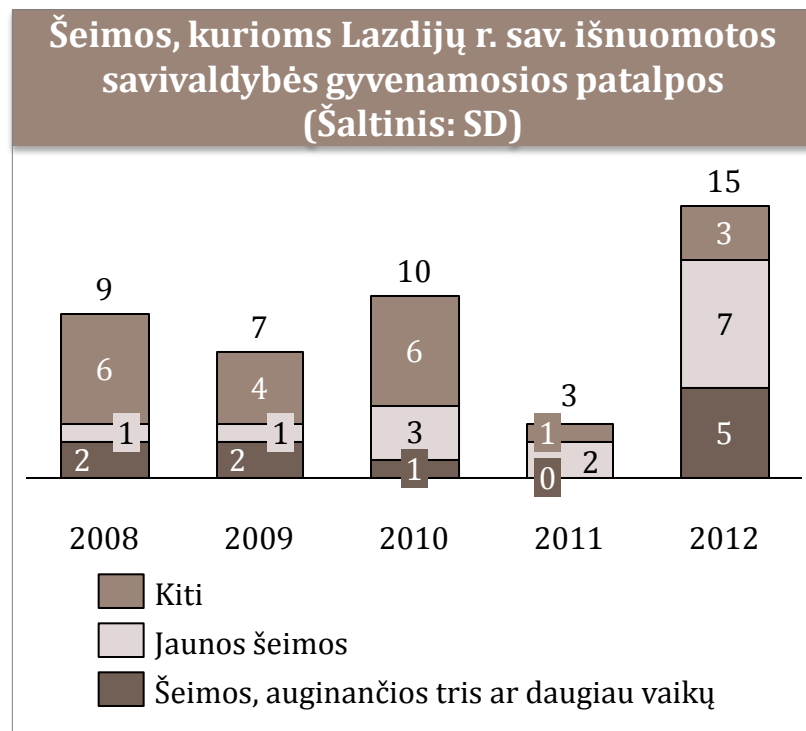
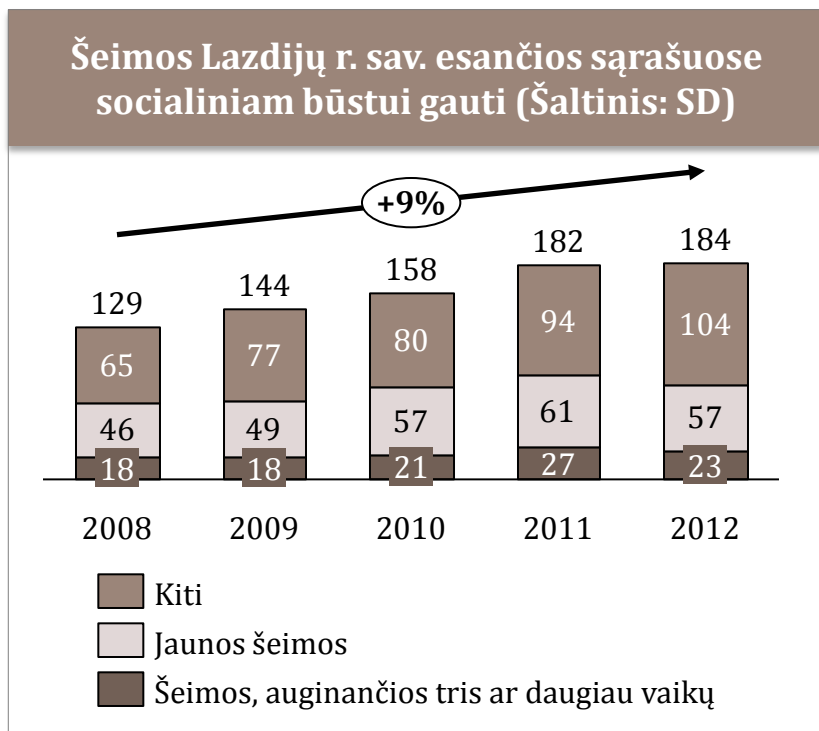
- 2009-2011 metais socialinės rizikos šeimų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje išaugo 7 procentais, socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius sumažėjo 15 proc., tačiau socialinės išmokos šeimoms, auginančioms vaikus, per tą patį laikotarpį sumažėjo net 62 procentais. Išmokos vaikams panašiomis proporcijomis šiuo laikotarpiu buvo sumažintos visoje Lietuvoje.
- Lazdijų rajono savivaldybėje 2011 metais 1000 savivaldybės gyventojų teko 5,84 socialinės rizikos šeimų. Šis rodiklis smarkiai viršijo bendrą Lietuvos vidurkį - 3,48 socialinės rizikos šeimos 1000 gyventojų.

1000 dirbančiųjų tenkantis senatvės pensijų gavėjų skaičius Lazdijų r. sav. yra 39 proc. didesnis už Lietuvos vidurkį

- Lazdijų rajono savivaldybėje senatvės pensijų gavėjų skaičius, tenkantis 1000 dirbančiųjų, 2009-2011 metais nežymiai mažėjo, tačiau išliko žymiai didesnis už Alytaus apskrities ir Lietuvos vidurkį.
- Dėl populiacijos senėjimo, darbingo amžiaus žmonių emigracijos ir kitų priežasčių šis santykis turi tendenciją augti.

Socialinio būsto poreikis Lazdijų rajono savivaldybėje nuolat didėja

- Lazdijų rajono savivaldybėje nuolat didėja šeimų, esančių sąrašuose socialiniam būstui gauti, skaičius. 2008-2012 m. laikotarpiu šis skaičius išaugo nuo 129 iki 184.
- Šeimų, kurioms Lazdijų rajono savivaldybėje išnuomos savivaldybės gyvenamosios patalpos, skaičius svyruoja. 2012 m. šis rodiklis buvo geriausias nuo 2008 metų, tačiau tesiekė 8,15 proc. visų sąrašuose socialiniam būstui gauti esančių šeimų skaičiaus.

Socialinės aplinkos problemos bei galimybės

Problemos:

- Aukštas nedarbo lygis, 2013 m. net 6,5 procentinio punkto viršijantis bendrą Lietuvos vidurkį;
- Didėjantis socialiai remtinų asmenų skaičius ir didėjančios išlaidos socialinėms pašalpoms;
- Senatvės pensijų gavėjų skaičius, tenkantis 1000 dirbančiųjų Lazdijų rajono savivaldybėje viršija bendrą Lietuvos vidurkį 39 procentais;
- Kaimiško tipo gyvenviečių dominavimas daro savivaldybę mažiau patrauklia investuotojams;

Galimybės:

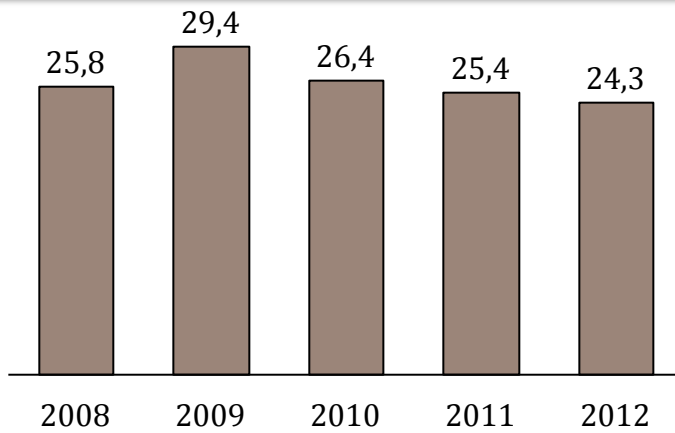
- Kaimo žmonių perorientavimo prie alternatyvios veiklos skatinimas. Kaimo turizmo sodybų ar paslaugų sektoriaus vystymas kaimiškose vietovėse didintų kaimo žmonių užimtumą ir perėjimą prie nežemės ūkio veiklos.
- Skatinant ekonomiką ir gerinant verslo aplinką bei remiant naujų darbo vietų kūrimą būtų pagerinta rajono ekonominė situacija, o kartu būtų sprendžiamos ir socialinės problemos.
- Parama darbo rinkos perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui paskatintų verslo plėtrą ir Lazdijų rajono ekonominį vystymąsi, o kartu ir rajono demografinės padėties gerėjimą.

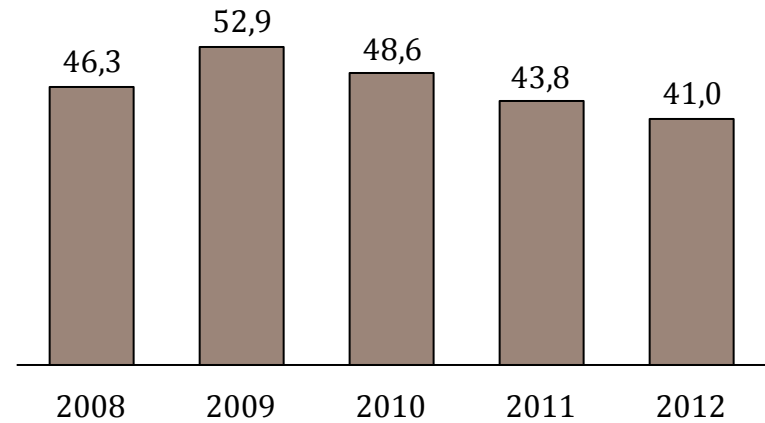
1.6. Lazdijų rajono savivaldybės švietimo sistema

Lazdijų r. sav. biudžeto asignavimai švietimo sektoriui 2012 metais sudarė 41 proc. visų savivaldybės asignavimų

Lazdijų r. sav. biudžeto išlaidos švietimui, 2008-2012 metais, mln. Lt (Šaltinis: Lazdijų r. savivaldybė)

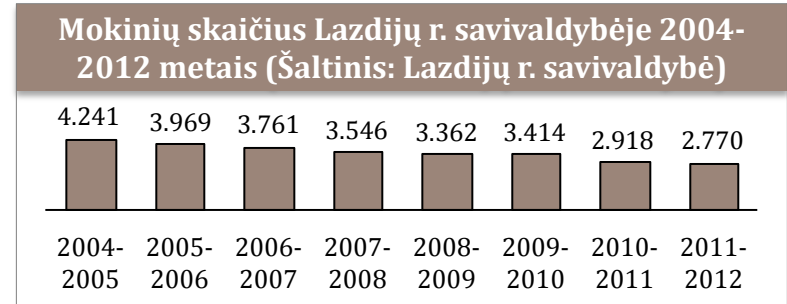
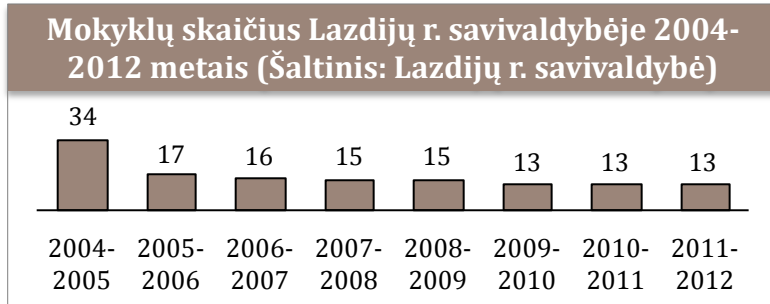

Lazdijų r. sav. biudžeto išlaidų švietimui dalis nuo viso savivaldybės biudžeto 2008-2012 metais, procentais (Šaltinis: Lazdijų r. savivaldybė)

- Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto dalis, skiriama švietimui, 2009-2012 sumažėjo nuo 52,9 proc. 2009 metais iki 41 proc. 2012 metais. Realus finansavimas tuo pačiu laikotarpiu sumažėjo nuo 29,4 mil. litų 2009 metais iki 24,3 mil. litų 2012 metais. Finansavimo mažėjimas yra natūralus, įvertinus mokinių, mokytojų ir mokymo įstaigų skaičiaus mažėjimą.

Dėl mokinių skaičiaus mažėjimo Lazdijų r. sav. 2004-2013 metais ženkliai sumažintas bendrojo ugdymo mokyklų skaičius

- Iki 2005-09-01 15 pradinė mokyklų tapo skyriais (2005-03-01, Nr. 5TS-705).
 - Nemajūnų pradinė mokykla – Lazdijų M. Gustaičio vidurinės mokyklos skyriumi.
 - Avižienių, Vainiūnų, Noragėlių, Šlavantų pradinės mokyklos – Seirijų A. Žmuidzinavičiaus vidurinės mokyklos skyriais;
 - N. Kirsnos, Mikniškių pradinės mokyklos – Šeštokų vidurinės mokyklos skyriais;
 - Mikičių, Teizų pradinės mokyklos – Šventežerio vidurinės mokyklos skyriais;
 - Bartelių, Vytautų, Petroškų, Varnėnų pradinės mokyklos – Veisiejų vidurinės mokyklos skyriais;
 - Vartų pradinė mokykla – Krosnos pagrindinės mokyklos skyriumi;
 - Miškinių pradinė mokykla – Kučiūnų pagrindinės mokyklos skyriumi.
- Nuo 2005 m. rugsėjo 1 d. reorganizuota Lazdijų rajono savivaldybės Seiliūnų pagrindinė mokykla į pradinio ugdymo skyrių, prijungiant ją prie Lazdijų rajono savivaldybės Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus vidurinės mokyklos (2005-04-05, Nr. 5TS-737);
- Nuo 2006 m. rugsėjo 1 d. reorganizuota Viktorinos pagrindinė mokykla į pradinio ugdymo skyrių, prijungiant ją prie Lazdijų rajono savivaldybės Veisiejų vidurinės mokyklos. Ji tapo Veisiejų vid. mokyklos pradinio ugdymo skyriumi (2006-05-16, Nr.5TS-1210);
- Nuo 2007 m. rugsėjo 1 d. reorganizuoti:
 - Krosnos vaikų lopšelis-darželis „Eglutė“ - į ikimokyklinio ugdymo skyrių, prijungiant jį prie Krosnos pagrindinės mokyklos;
 - Rudaminos pagrindinė mokykla į skyrių, vykdančią pradinio ugdymo programą, prijungiant jį prie Aštriosios Kirsnos vidurinės mokyklos (2007-07-17, Nr. 5TS-72);
- 2009 m. liepos 30 d. sprendimu Nr.5TS-881 Krikštonių pagrindinė mokykla reorganizuota, prijungiant ją prie Lazdijų rajono savivaldybės Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus gimnazijos ir tapo jos skyriumi. Taip pat Verstaminų pagrindinė mokykla reorganizuota, prijungiant ją prie Lazdijų rajono savivaldybės Šventežerio vidurinės mokyklos ir tapo jos skyriumi. Tiek Verstamin, tiek Krikštonių mokyklų skyriai šiuo metu jau yra panaikinti.

Lazdijų r. sav. 2013 metais veikia 18 švietimo įstaigų

4

Neformaliojo
vaikų
švietimo
įstaigos

2 lopšeliai-
darželiai

Lazdijų r. Seirijų lopšelis-
darželis "Žibutė"
Lazdijų r. Veisiejų lopšelis-
darželis "Ažuoliukas"

2 neformaliojo
vaikų švietimo
įstaigos

Lazdijų meno mokykla
Lazdijų sporto centras

13

Bendrojo ugdymo mokyklų

2 Mokyklos-darželiai

Lazdijų mokykla-darželis "Kregždutė"
Lazdijų mokykla-darželis "Vyturėlis"

6 vykdančios pagrindinės
mokyklos
ugdymo programos

Lazdijų r. Aštriosios Kirsnos mokykla
Lazdijų r. Būdviečio mokykla
Lazdijų r. Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės mokykla
Lazdijų r. Krosnos mokykla
Lazdijų r. Kučiūnų mokykla
Lazdijų r. Stebulių mokykla

2 vykdančios vidurinės
mokyklos ugdymo
programas

Lazdijų r. Šventėžerio mokykla
Lazdijų r. Šeštokų mokykla

Gimnazijos

Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija
Lazdijų r. Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus gimnazija
Lazdijų r. Veisiejų gimnazija

1

Pofesinio
mokymo įstaiga

Veisiejų technologijos ir verslo mokykla

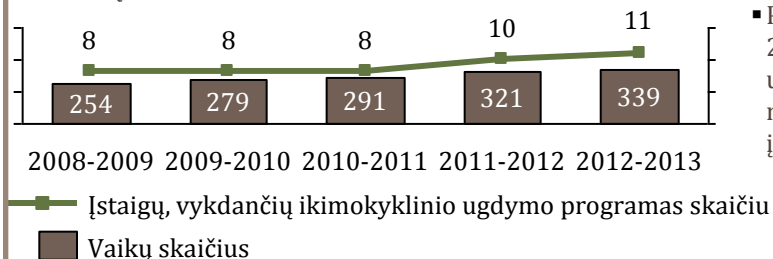

Besimokančių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose Lazdijų r. savivaldybėje nuolat mažėja

339

Mokinių skaičius įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ugdymo programas 2012-2013 m.

Pagal ikimokyklinio ugdymo programą ugdomų vaikų skaičius

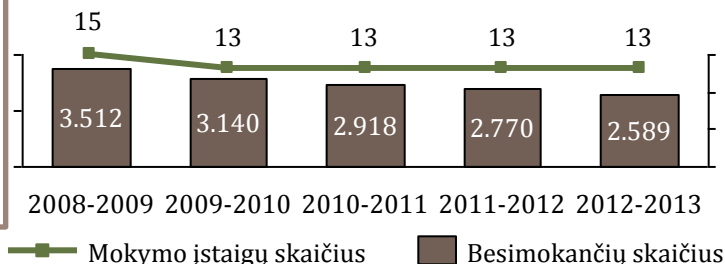
- Pagal ikimokyklinio ugdymo programą 2012 metais Lazdijų rajono savivaldybėje ugdomi 339 vaikai. 2008-2012 metais mokinių skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose išaugo 33 procentais.

Šaltinis: Lazdijų rajono savivaldybė

2590

Mokiniai bendrojo ugdymo mokyklose 2012-2013 metais

Bendrojo lavinimo mokyklų ir besimokančių jose skaičius

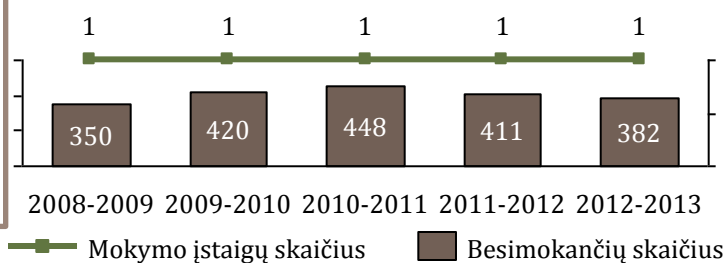
- Mažėjant besimokančiųjų skaičiui nuosekliai mažinamas mokymo įstaigų skaičius. 2009-2012 Lazdijų rajono savivaldybėje bendrojo lavinimo mokyklų skaičius sumažėjo nuo 15 iki 13.
- 2008-2012 metais besimokančių skaičius bendrojo lavinimo mokyklose Lazdijų rajono savivaldybėje sumažėjo 26,25 procento.

Šaltinis: LR statistikos departamentas

411

Mokiniai profesinio ugdymo įstaigose 2012-2013 metais

Besimokančių skaičius profesinio ugdymo įstaigose

- Profesinio ugdymo mokinių skaičius, kitaip nei ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo mokyklose 2008-2010 metais didėjo. Vis dėlto 2010-2012 metais mokinių skaičius sumažėjo nuo 448 mokinių 2010-2011 metais iki 382 mokinių 2012-2013 metais.

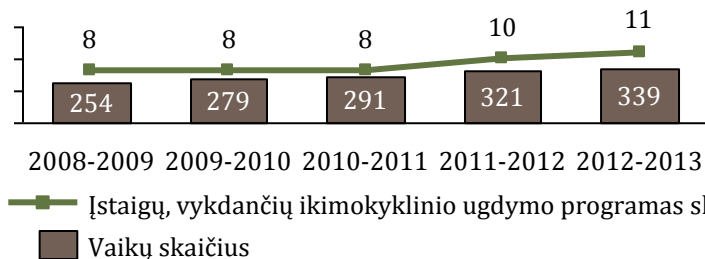
Šaltinis: Veisiejų TVM

Mokinių, besimokančių pagal ikimokyklinio ugdymo programas, skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje auga

339

Mokinių skaičius įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ugdymo programas 2012-2013 m.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir vaikų jose skaičius

- Pagal ikimokyklinio ugdymo programą 2012-2013 metais Lazdijų rajono savivaldybėje ugdomi 339 vaikai. Tai sudarė 38,4 proc. savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų. 75 proc. vaikų lanko miesto ir 25 proc. – kaimo įstaigas.

19

Ikimokyklinio ugdymo grupių 2012-2013 metais

- Miesto mokyklose-darželiuose - 10 grupių, kurias lanko 192 vaikai;
- Lopšeliuose-darželiuose bei ikimokyklinio ugdymo skyriuje veikia 7 grupės, kurias lanko 109 vaikai.
- 2 ikimokyklinio ugdymo grupės įsteigtos bendrojo ugdymo mokyklose, jas lanko 25 vaikai.

155

Mokiniai priešmokyklinio ugdymo programose 2012-2013 metais

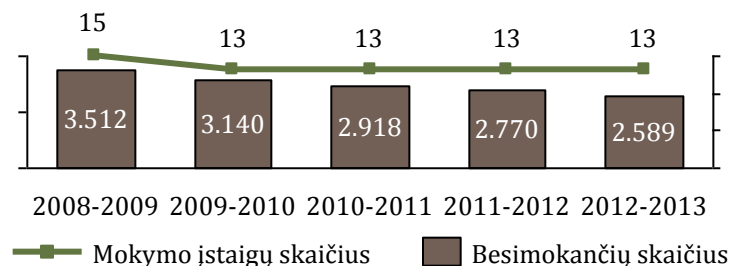
- Pagal priešmokyklinio ugdymo programą 2011 metais buvo ugdomi 168 vaikai (94,4 proc.), 2012 m - 155 vaikai, t.y. 83 proc. savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų. Lyginant pagal priešmokyklinio ugdymo programą besimokusių ir į 1 klasę atėjusių vaikų skaičių, galima teigti, jog pagal priešmokyklinio ugdymo programą ugdoma 94-95 proc. rajono savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų. Kasmet vidutiniškai į savivaldybės ugdymo įstaigas neateina apie 20-30 vaikų, jie lanko ugdymo įstaigas kitose savivaldybėse arba yra išvykę į užsienį.
- Mažėjant kaimo vietovėse esančių mokyklų skaičiui ir dėl nepakankamo vaikų skaičiaus nesudarant priešmokyklinių grupių, mažėja priešmokyklinio ugdymo prieinamumas. 2012 metais pagal priešmokyklinio ugdymo programą buvo mokomi 155 vaikai.

Bendrojo ugdymo mokinių skaičius Lazdijų r. sav. 2008-2013 m. sumažėjo 26,3 procento

2589

Mokiniai bendrojo ugdymo mokyklose 2012-2013 metais

Bendrojo ugdymo mokyklų ir besimokančių jose skaičius

- Mažėjant besimokančiųjų skaičiui nuosekliai mažinamas mokymo įstaigų skaičius. 2009-2013 metais Lazdijų rajono savivaldybėje bendrojo ugdymo mokyklų skaičius sumažėjo nuo 15 iki 13.
- 2008-2012 metais besimokančių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose Lazdijų rajono savivaldybėje sumažėjo 26,25 procento.

703

Pradinėse klasėse besimokantys mokiniai 2012-2013 metais.

- Veikia 10 pailgintos dienos grupių I-IV klasių mokiniams. Jas lanko 291 pradinėse klasių mokinys (t. y. 41,4 % viso pradinėse klasių mokinių skaičiaus).
- Lazdijų mokykloje-darželyje „Vyturėlis“ vykdoma kryptingo meninio ugdymo programa. Veikia 12 kryptingo meninio ugdymo būrelių, juos lanko 113 įstaigos ugdytinių (50,5 proc.).

1421

Pagrindinėse klasėse besimokantys mokiniai 2012-2013 metais.

- 897 mokiniai pagrindinio ugdymo programos pirmojoje pakopoje.
- 524 mokinys pagrindinio ugdymo programos antroje pakopoje.
- Lyginant su ankstesnių metų duomenimis, mokinių skaičius šiose programose sumažėjo 103 mokiniams.

459

Vidurinio ugdymo programas 2012-2013 metais mokėsi mokinių.

- 2012-09-01 duomenimis rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose vidurinio ugdymo programas mokėsi 459 mokiniai.
- Lyginant su ankstesnių metų duomenimis, mokinių skaičius šioje programoje sumažėjo 51 mokiniu.

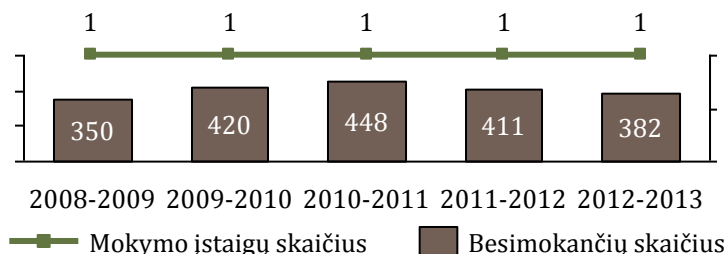
Šaltinis: Lazdijų rajono savivaldybė

Profesinio mokymo įstaigose besimokančių mokinių skaičius 2010-2013 m. sumažėjo 14,7 procento

411

Mokiniai profesinio mokymo įstaigose 2012-2013 metais

Besimokančių skaičius profesinio mokymo įstaigose

Profesinio ugdymo mokinių skaičius, kitaip nei ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo mokyklose 2008-2010 metais didėjo. Vis dėlto 2010-2012 metais mokinių skaičius sumažėjo nuo 448 mokinių 2010-2011 metais iki 382 mokinių 2012-2013 metais.

1

Profesinio mokymo įstaiga

Veikia viena profesinio mokymo įstaiga – Veisiejų technologijos ir verslo mokykla.

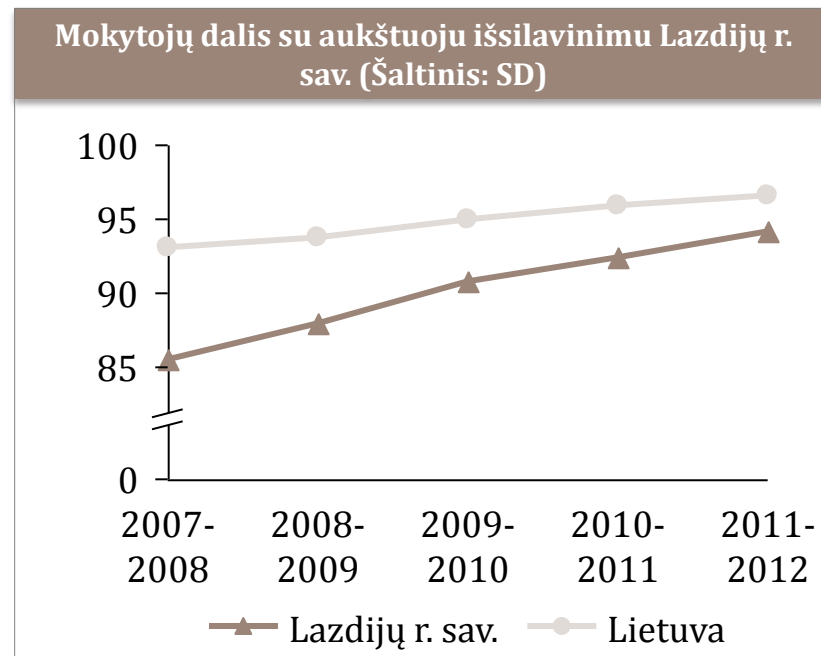
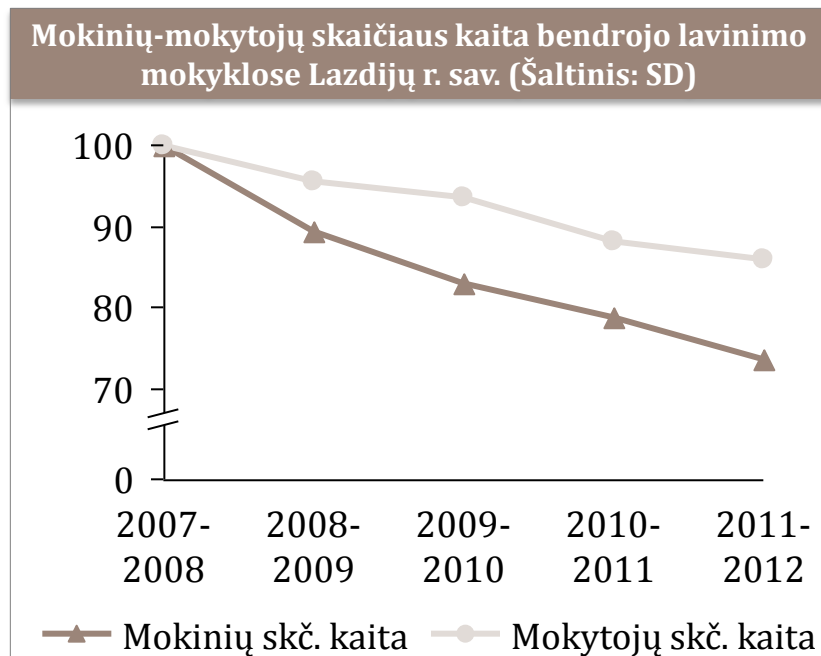
11

Profesinio mokymo programų Veisiejų technologijos ir verslo mokykloje

- Kaimo turizmo organizatoriaus programa. 2012-2013 m. šioje programoje mokosi 46 mokiniai.
- Viešbučio darbuotojo programa. 2012-2013 m. šioje programoje mokosi 27 mokiniai.
- Kelionių agento programa. Į šia programą mokiniai bus priimami nuo 2013 metų.
- Statybos verslo paslaugų tiekėjo programa. 2012-2013 m. šioje programoje mokosi 26 mokiniai.
- Apdailininko (staybininko) programa. 2012-2013 m. šioje programoje mokosi 98 mokiniai.
- Sekretoriaus programa. 2012-2013 m. šioje programoje mokosi 84 mokiniai.
- Virėjo programa. 2012-2013 m. šioje programoje mokosi 73 mokiniai.
- Padavėjo barmeno programa. 2012-2013 metais šioje programoje mokosi 31 mokinys.
- Žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo programa.
- Apskaitininko kasininko programa.

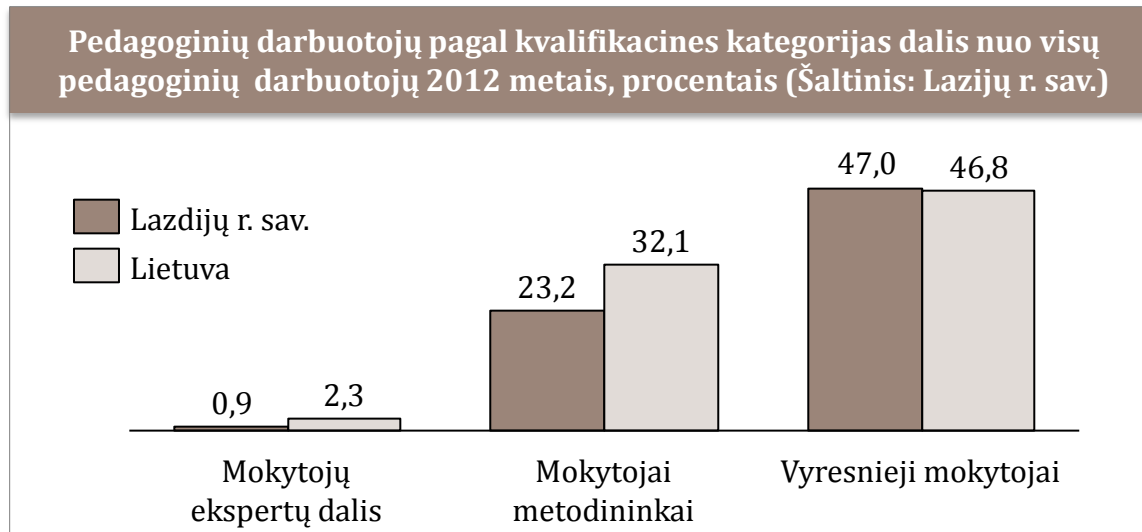
Šaltinis: Veisiejų technologijos ir verslo mokykla

Mokinių skaičius Lazdijų r. sav. 2007-2012 m. sumažėjo 26,3 proc., tuo tarpu mokytojų – tik 13,9 proc.

- Mokytojų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje 2007-2012 metais mažėjo lėčiau nei mokinių skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje per tą patį laikotarpį.
- Mokytojų su aukštuoju išsilavinimu dalis Lazdijų rajono savivaldybėje 2007-2012 metais augo sparčiau nei Lietuvos vidurkis, tačiau vis dar išlieka mažesnis už bendrą Lietuvos vidurkį.
- Mokytojų su aukštuoju arba aukštesnioju išsilavinimu dalis Lazdijų rajono savivaldybėje atitinka Lietuvos vidurkį (99,4 proc.), o pedagoginį išsilavinimą turinčių mokytojų dalis (97,6 proc.) viršija Lietuvos vidurkį (96,6 proc.).

Pedagogų kvalifikacija Lazdijų rajono savivaldybėje neatsilieka nuo Lietuvos vidurkio

- Lazdijų rajono savivaldybės pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose 2012-2013 m. m. ŠVIS duomenimis dirba 336 mokytojai ir kiti pedagoginiai darbuotojai pagrindinėse pareigose.
- Lazdijų rajono savivaldybės pavaldumo mokyklose 2012-2013 m.m. dirbančių pedagoginių darbuotojų pasiskirstymas pagal kvalifikacines kategorijas:
 - 3 mokytojai ekspertai (0,89%) nuo bendro skaičiaus). Šalies vidurkis – 2,28%,
 - 78 mokytojai metodininkai (23,2%) nuo bendro skaičiaus). Šalies vidurkis – 32,1%,
 - 158 vyresnieji mokytojai, (47,0%) nuo bendro skaičiaus). Šalies vidurkis - 46,8%.

Brandos egzaminų rezultatai Lazdijų rajono savivaldybėje yra prastesni nei Lietuvos vidurkis

	Brandos egzaminus išlaikiusių abiturientų dalis Lietuvoje (%)	Brandos egzaminus išlaikiusių abiturientų dalis Lazdijų r. sav. (%)	Vertinimas	50-100 balų gavusių moksleivių dalis Lietuvoje (%)	50-100 balų gavusių moksleivių dalis Lazdijų r. sav. (%)	Vertinimas
Lietuvių kalba	92,57	88,59	↓	49,56	46,2	■
Istorija	98,49	98,69	■	38,81	38,56	■
Anglų kalba	99,64	96	↓	48,05	38,78	↓
Matematika	93,21	95,35	↑	31,77	15,12	↓
Biologija	93,93	96,3	↑	29,67	20,37	↓
Chemija	95,14	93,75	■	34,59	18,75	↓
Fizika	97,5	100	↑	35,44	20	↓
Geografija	96,58	93,48	↓	23,51	13,04	↓
Informacinės technologijos	92,99	100	↑	29,27	0	↓

Geresnis už Lietuvos vidurkį

Atitinka Lietuvos vidurkį

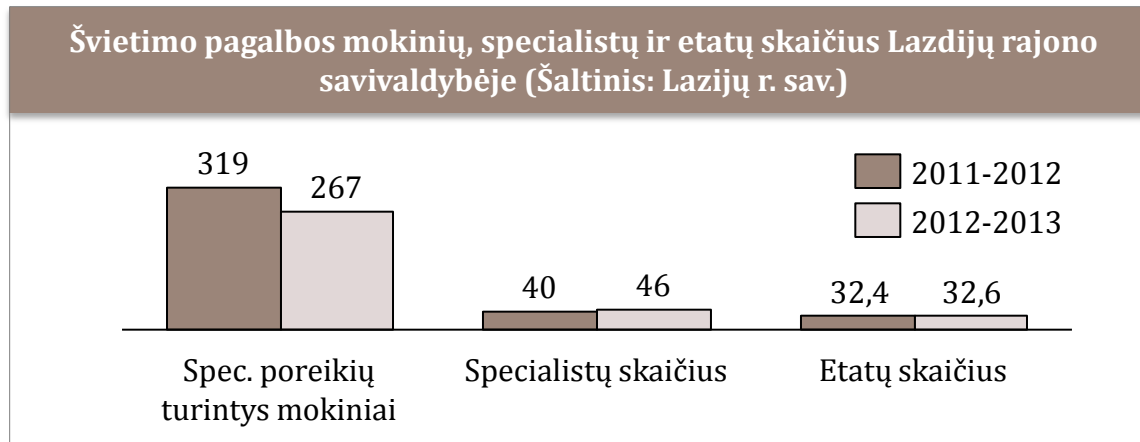

Atsilieka nuo Lietuvos vidurkio

- Istorijos, matematikos, biologijos ir fizikos egzaminus Lazdijų rajono savivaldybėje 2012 metais išlaikė didesnė dalis abiturientų nei Lietuvos vidurkis. Tuo tarpu lietuvių kalbos, anglų kalbos, chemijos ir geografijos egzaminus Lazdijų rajono savivaldybės abiturientai išlaikė prasčiau nei bendras Lietuvos vidurkis.
- Labai gerai valstybinius egzaminus išlaikiusių abiturientų (gavusių 50 ir daugiau balų) dalis Lazdijų rajono savivaldybėje atsilieka nuo bendro Lietuvos vidurkio visų egzaminų kategorijose. Dėl šios priežasties galima teigti, jog bendrai valstybinių egzaminų rezultatai Lazdijų rajono savivaldybėje yra prastesni nei bendras Lietuvos vidurkis.

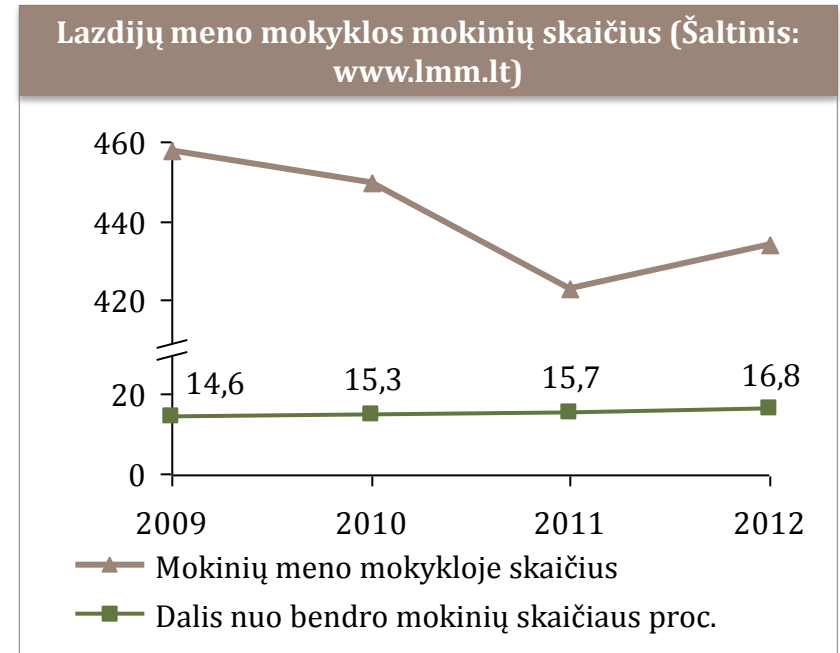
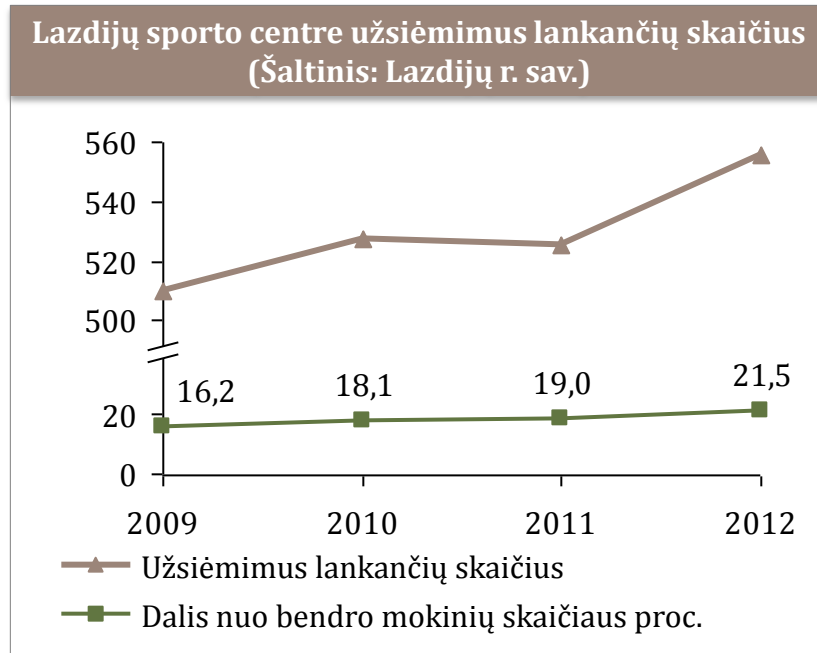
Šaltinis: Nacionalinis egzaminų centras

Lazdijų r. savivaldybėje užtikrinamas tinkamas švietimo pagalbos teikimas

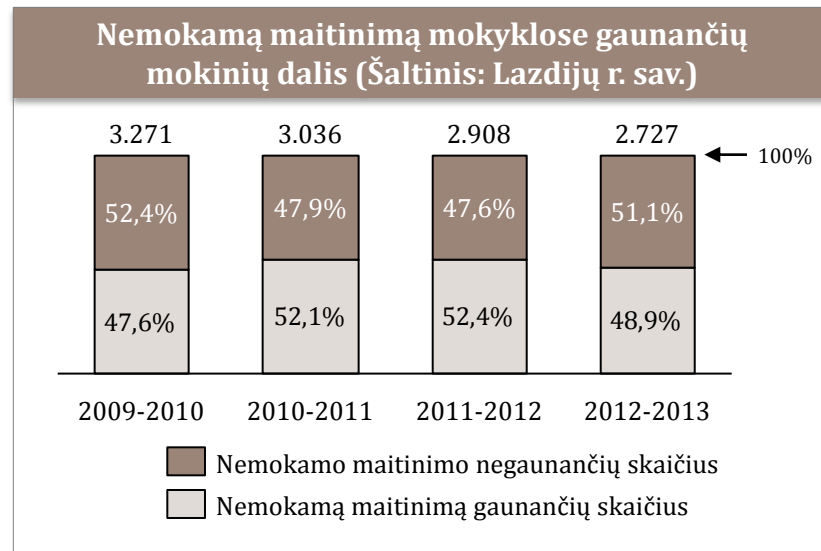
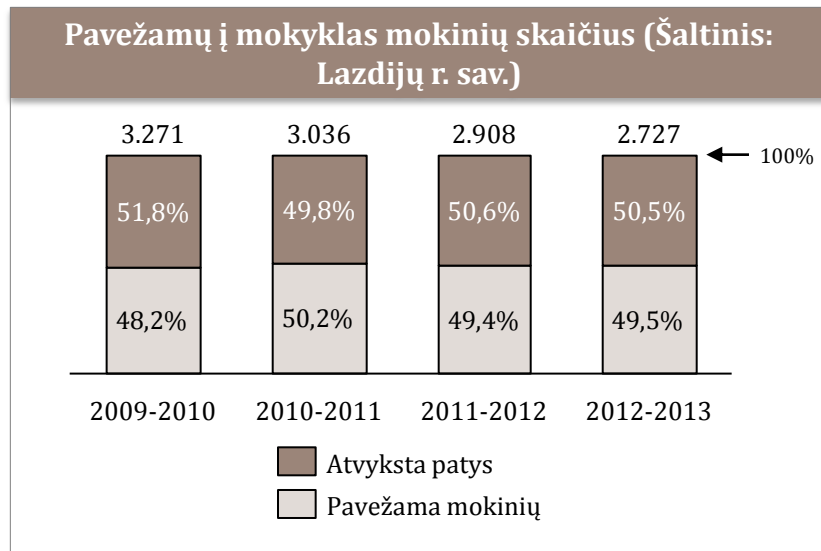
- Švietimo pagalbos įstaigos Lazdijų rajono savivaldybėje 2013 metais yra VŠĮ Lazdijų švietimo centras ir Lazdijų pedagoginė psichologinė tarnyba (2013 m. ji bus prijungta prie VŠĮ Lazdijų švietimo centro).
- Socialinę pedagoginę pagalbą mokiniams, mokytojams ir mokyklai teikia mokyklų švietimo pagalbos specialistai ir Lazdijų rajono savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai. Lazdijų pedagoginė psichologinė tarnybos specialistų komanda visiškai sukomplektuota, joje dirba: 2 logopedai, 2 psichologai, 1 specialusis pedagogas, 1 socialinis pedagogas, 1 neurologas.
- 2011-2012 m. m. Lazdijų rajono savivaldybės mokyklose dirbo viso dirbo 40 švietimo pagalbos specialistų. 15 socialinių pedagogų (10,75 etato), 8 logopedai (8,7 etato), 9 mokytojo padėjėjai (6,75 etato), 3 specialieji pedagogai (2,25 etato) ir 5 psichologai (3,9 etato). Lazdijų rajono savivaldybės mokyklose mokėsi 319 specialiųjų poreikių turintis mokiniai.
- 2012-2013 m. m. Lazdijų rajono savivaldybės mokyklose dirba 46 švietimo pagalbos specialistai. 15 socialinių pedagogų (9,75 etato), 8 logopedai (7,5 etato), 11 mokytojo padėjėjų (8 etatai), 6 specialieji pedagogai (3,5 etato) ir 6 psichologai (3,85 etato). Lazdijų rajono savivaldybės mokyklose mokosi 267 specialiųjų poreikių turintis mokiniai.
- Nors 2011-2012 ir 2012-2013 m. specialiųjų poreikių mokinių skaičius sumažėjo, švietimo pagalbos specialistų ir etatų skaičius savivaldybėje išaugo. Etatų skaičius išaugo nežymiai, todėl sumažėjo švietimo pagalbos specialistų užimtumas.

Mokinių skaičius neformaliojo švietimo įstaigose nuolat didėja

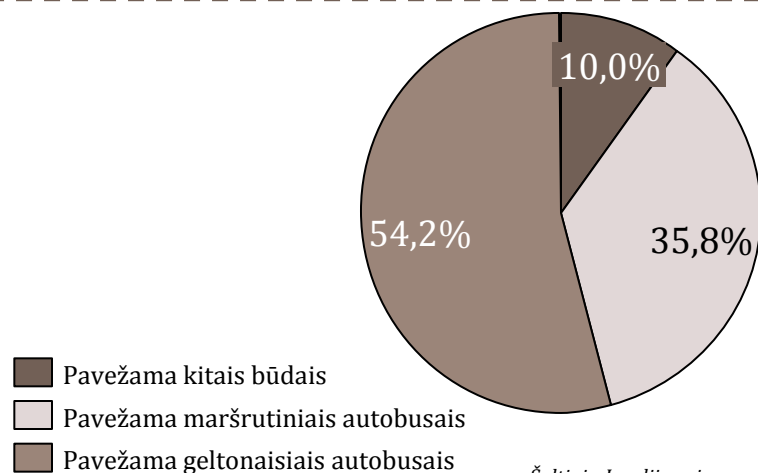

- Lazdijų rajono savivaldybėje pastebimas sportuojančių asmenų skaičiaus mažėjimas. Tačiau kaip galima matyti iš pateikiamo grafiko, sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius auga. Tačiau reikia pažymėti, jog sporto infrastruktūra išvystyta tik didesniuose Lazdijų rajono miesteliuose, o mažesnėse gyvenvietėse padėtis yra prasta: trūksta sporto aikštynų arba jų būklė yra labai bloga.
- Lazdijų meno mokykloje besimokančiųjų skaičius 2009-2012 metais svyravo, tačiau meno mokyklos moksleivių dalis nuo bendro rajono mokinių skaičiaus nuolat auga.

Socialinės paramos mokiniams apimtis Lazdijų rajono savivaldybėje išlieka stabilios

- Nemokamą maitinimą mokyklose gaunančių ir pavežamų į mokyklas mokinių dalis nuo bendro mokinių skaičiaus Lazdijų rajono savivaldybėje yra labai panaši: 2012-2013 metais į mokyklas pavežama 49,5 proc. visų mokinių, o nemokamą maitinimą gauna 48,9 proc. visų mokinių.
- Didžioji dalis pavežamų moksleivių naudojami geltonaisiais autobusais (54,2 proc.), maršrutiniais autobusais atvyksta 35,8 proc. moksleivių. Likusius 10 proc. moksleivių pavėžėja tėvai, arba atvyksta kitais būdais.

Šaltinis: Lazdijų rajono savivaldybė

Lazdijų r. sav. 2006-2009 m. buvo sėkmingai vykdomi materialinės švietimo įstaigų bazės atnaujinimo darbai

3

Įgyvendinti projektai mokyklų energetinio ūkio modernizavimui

- Lazdijų darželiui-mokyklai "Kregždutė" - 702 792 Lt;
- Veisiejų vidurinei mokyklai - 1 795 053 Lt;
- Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijai - 1 702 772 Lt;
- Savivaldybės indėlis - per 500 000 Lt, visi projektai įvykdyti.

Viso investuota
4200617 Lt.

11

Kitų įvykdytų investicinių projektų

Viso investuota apie
16,88 mln. Lt.

- 2006 metais pagal mokyklų rekonstrukcijos programą Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos rekonstrukcijai buvo skirta 2 500 000 Lt (įvykdyta). Savivaldybės indėlis - 625 000 Lt;
- Informatikos ir gamtos mokslų bazinės įrangos atnaujinimui Lazdijų rajono mokykloms skirta 1141485,12 Lt. Savivaldybės indėlis - 49 000 Lt;
- Įrengta Veisiejų vidurinės mokyklos dirbtinės dangos mini futbolo ir žaidimų aikštelė - 119298 Lt, iš jų 72 000 Lt skyrė savivaldybė;
- Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos dirbtinės dangos mini futbolo ir žaidimų aikštelė - 190 tūkst. Lt, iš jų 98 000 Lt skyrė savivaldybė.
- Veisiejų vidurinės mokyklos sporto bėgimo tako rekonstrukcijai gauta - 25000 Lt.
- 2006 metais rajono savivaldybė skyrė 354,3 tūkst. litų remonto ir kitiems ūkiniams darbams mokyklose atlikti;
- Rajono savivaldybės taryba leido administracijai iš 2007 m. gautos paskolos lėšų skirti 1006965 Lt remonto ir kitiems ūkiniams darbams keturiuose mokyklose atlikti;
- 2006-2008 m. buvo atlikta pastato Lazdijuose, Seinų g. 1 pritaikymo viešajai bibliotekai rekonstrukcija. Projekto vertė - 6,4 mln. Lt. Savivaldybės išlaidos - 341748 Lt.
- Parengta Lazdijų rajono savivaldybės švietimo įstaigų atnaujinimo programa (2007-2009 m.), kuriai įgyvendinti buvo numatyta 4 599 000 Lt. Didelė dalis darbų yra atlikta.
- ŠMM iš Privatizavimo fondo lėšų skyrė 520 tūkst. Lt. Stebulių, A. Kirsnos ir Būdviečio pagrindinės mokyklos vidaus tualetams įrengti.
- 2008 m. pagal LŠC sutartį su ŠMM gauta 23854 Lt vertės parama kompiuterinei įrangai.

Šaltinis: Lazdijų rajono savivaldybė

Lazdijų r. sav. 2009-2012 m. sėkmingai vykdomi materialinės švietimo įstaigų bazės atnaujinimo darbai

7

Įgyvendinti
investiciniai
projektai

Viso investuota apie
12,142 mln. Lt.

- „Lazdijų rajono savivaldybės Šeštokų vidurinės mokyklos pastato Šeštokuose, Lazdijų g. 4, rekonstravimas ir modernizavimas“. Projekto vertė 4402000 Lt., savivaldybės lėšų dalis 586 tūkst. Lt.
- Lazdijų rajono savivaldybės Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus gimnazijos pastato Lazdijų rajone, Seirijų mstl., Metelių g. 7, rekonstravimas. Projekto vertė 4 mln. Lt, savivaldybės lėšų dalis 623 tūkst. Lt.
- „Lazdijų darželio-mokyklos „Vyturėlis“ energetinio ūkio modernizavimas“. Projekto vertė 1468983,34 Lt., savivaldybės lėšų neskirta.
- Lazdijų rajono savivaldybės administracijos rengiamam projektui „Veisiejų lopšelio-darželio "Ažuoliukas“ energetinio ūkio modernizavimas“. Paramos suma 435138,79 Lt., savivaldybės lėšų neskirta.
- Investicijos į Veisiejų lopšelių-darželių "Ažuoliukas“. Paramos suma 859684,71 Lt., savivaldybės lėšų dalis 128952,71 Lt.
- Investicijos į Seirijų lopšelių-darželių "Žibutė" ir Krosnos mokyklos ikimokyklinio ugdymo skyrių. Paramos suma 661369 Lt., savivaldybės lėšų neskirta.
- Lazdijų rajono savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos patalpų Dzūkų g. 1/Kauno g.35 rekonstrukcija. Projekto vertė 296700 Lt.

11

Įgyvendina-
mų
investicinių
projektų

Viso investuojama apie
3,388 mln. Lt.

- Pagal Lazdijų rajono kaimo plėtros strategiją 2010-2015 metams I prioriteto "Kaimo atnaujinimas ir infrastruktūros gerinimas" 1.1. priemonę "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" gautas finansavimas 11 investicinių projektų, kurie susiję su Lazdijų rajono savivaldybės švietimo įstaigų infrastruktūros gerinimu. 2012 metais bendra šių projektų vertė buvo 2534924 Lt.
- Šiuo metu vyksta Lazdijų meno mokyklos pastato kapitalinis remontas, parama 247373,26 eurai, savivaldybės indėlis - 37105,99 eurai. Projekto pabaiga numatoma 2014 m. vasario mėn. Finansavimas skirtas pagal Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybinio bendradarbiavimo veiklos programą.

23

Planuojami
investiciniai
projektai

- 2011-2020 metų Lazdijų rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane numatyti 23 projektai švietimo įstaigų infrastruktūros modernizavimui, mokymo priemonių atnaujinimui ir informacinių technologijų diegimui.
- Šiems projektams įgyvendinti planuojamos lėšos - 52,313 milijono litų. Didžiąją dalį lėšų planuojama gauti iš struktūrinių ES fondų.

Lazdijų r. sav. 2012 metais veikė 47 kultūros įstaigos ir jų padaliniai bei 68 meno kolektyvai

4

Kultūros namai

Veisiejų kultūros namai
Seirijų kultūros namai
Šeštokų kultūros namai
Lazdijų kultūros centras

68

Mėgėjų meno kolektyvai

1 kamerinis choras
8 kaimo kapelos
10 folkloro ansamblių
5 tautinių šokių kolektyvai
6 dramos kolektyvai
38 kiti mėgėjų meno kolektyvai

7

Muziejai

- Lazdijų krašto muziejus;
- Motiejaus Gustaičio memorialinis namas-muziejus;
- Etnografinė Prano Dzūko sodyba;
- Laisvės kovų muziejus;
- Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejus;
- Veisiejų krašto muziejus;
- D. Mazurkevičiaus akmenų muziejus "Jotvingių kiemas"

13

Laisvalaikio salių

Galimybės skatinti gyventojų laisvalaikio užimtumą ir mažesniuose savivaldybės miestuose.

24

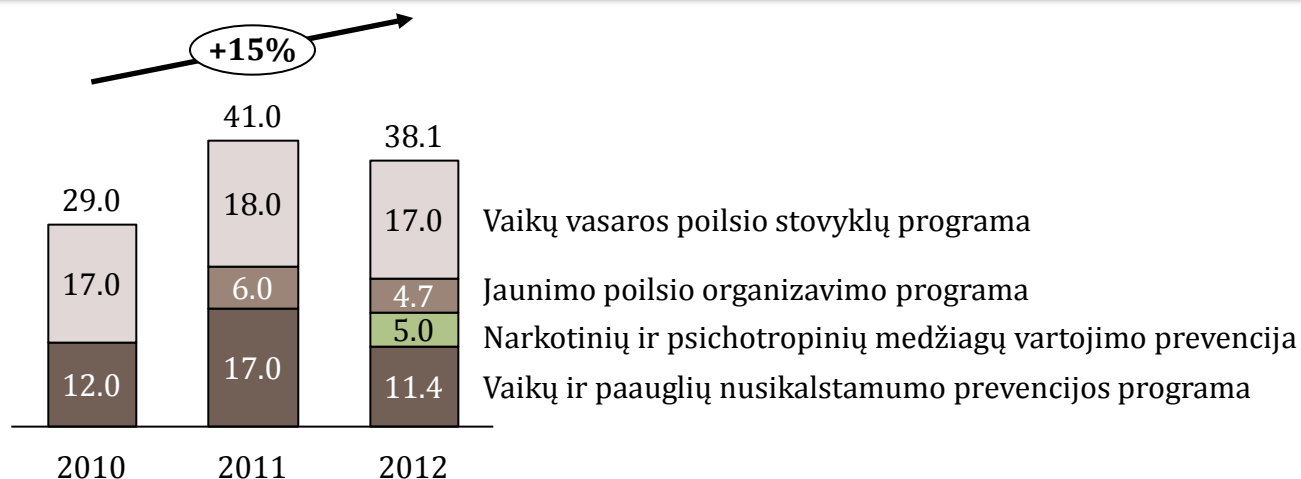
Bibliotekos padaliniai

Lazdijų viešoji biblioteka,
24 kaimo padaliniai

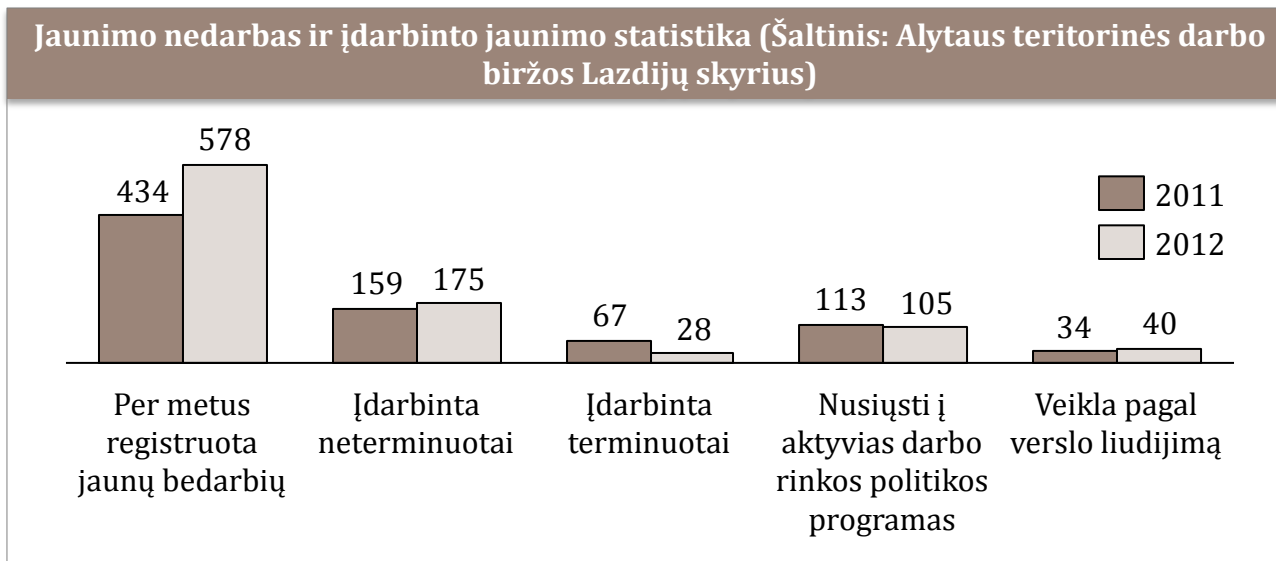
Lazdijų rajono savivaldybėje aktyviai plėtojama jaunimo politika

Jaunimo programų finansavimas Lazdijų rajono savivaldybėje, tūkst. Lt. (Šaltinis: Lazdijų r. sav.)

- Didžioji dalis jaunimo (14-24 metų) Lazdijų rajono savivaldybėje gyvena kaime. Labiausiai pastebimos jaunimo problemos – nedarbas, polinkis į žalingus įpročius, užimtumo trūkumas.
- 2010-2012 m. jaunimo programų finansavimas Lazdijų rajono savivaldybėje augo, įtraukta nauja narkotikų ir psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos programa.
- Nuo 2007 metų Lazdijų rajono savivaldybėje veikia jaunimo reikalų taryba. 2011-2015 metų kadencijos laikotarpiu šioje taryboje dirba 6 atstovai iš savivaldybės institucijų ir įstaigų bei 6 jaunimo atstovai.
- Savivaldybėje organizuojami jaunimo renginiai, žygiai, stovyklos.

Jaunimo nedarbas išlieka viena didžiausių jaunimo problemų Lazdijų rajone – 2012 m. jaunų bedarbių skaičius išaugo 25 procentais

- Nedirbantis jaunimas Lazdijų rajono savivaldybėje 2011 metais sudarė 10,1 proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus. 2012 metais šis rodiklis buvo 10 proc.
- 2011-2012 metais registruotų jaunų bedarbių skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje išaugo 25 proc.
- Neterminuotai įdarbinto jaunimo skaičius 2011-2012 metais išaugo 9,1 proc., terminuotai įdarbintų jaunuolių skaičius sumažėjo nuo 58 proc.

Lazdijų rajono švietimo sistemos problemos bei galimybės

Problemos:

- Mažėjant mokinių skaičiui mokyklos užpildomos tik dalinai;
- Mokytojų skaičiaus mažėjimas Lazdijų rajono savivaldybėje yra mažesnis nei mokinių skaičiaus mažėjimas. Taip mažėja mokytojų darbo krūvis ir ilgainiui jis liks minimalus. Sumažės mokytojų atlyginimai ir tai sukels mokytojų nepasitenkinimą.

Galimybės:

- Investicijos į mokymo įstaigų infrastruktūros bei mokymo priemonių gerinimą;
- Jaunimo politikos stiprinimas didinant jaunimo laisvalaikio užimtumą, skatinant verslumą ir remiant kitas jaunimo iniciatyvas;

1.7. Lazdijų rajono savivaldybės sveikatos apsaugos sistema

Lazdijų r. sav. yra pakankamas skaičius sveikatos priežiūros įstaigų

4

Privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos

- IĮ A. Vaišnoro bendrosios praktikos gydytojo kabinetas
- IĮ A. Šerėnienės vidaus ligų gydytojo kabinetas
- Šeimos klinika „Gilona“
- UAB Lazdijų sveikatos centras

2

Viešosios sveikatos įstaigos

- VšĮ Lazdijų ligoninė
- VšĮ Lazdijų (PSPC)

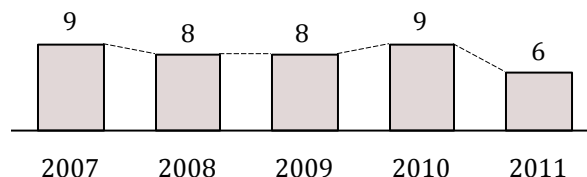
12

Medicinos punktų

- Medicinos punktai Lazdijų rajono savivaldybėje yra yra VšĮ Lazdijų PSPC ir UAB Lazdijų Sveikatos centras struktūroje.

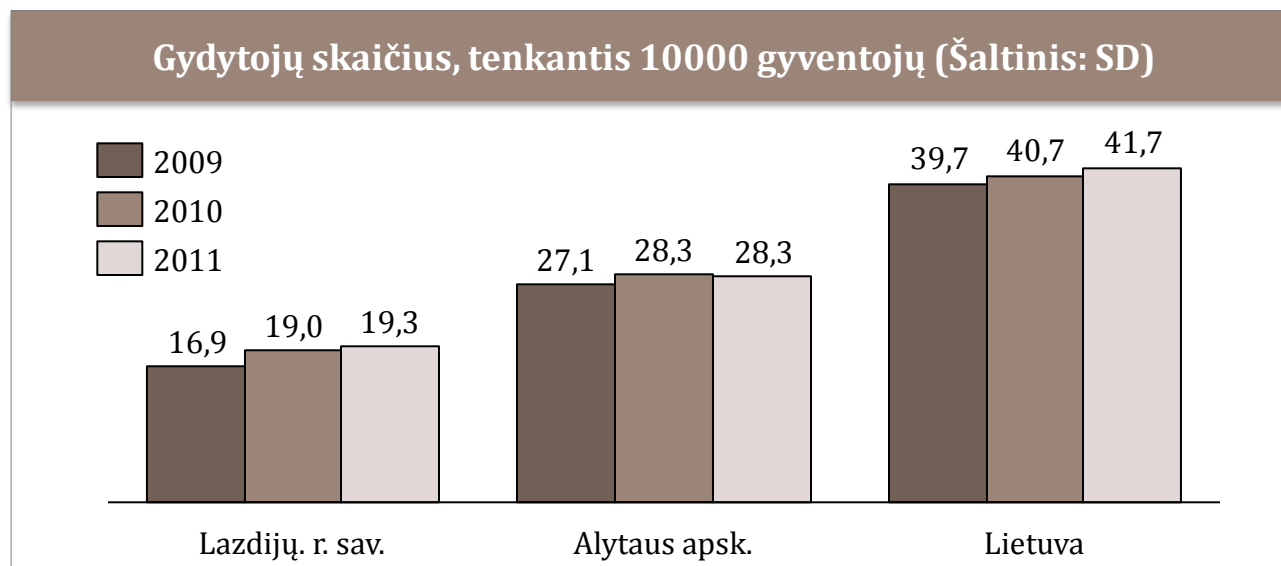
6

Privatūs odontologiniai kabinetai

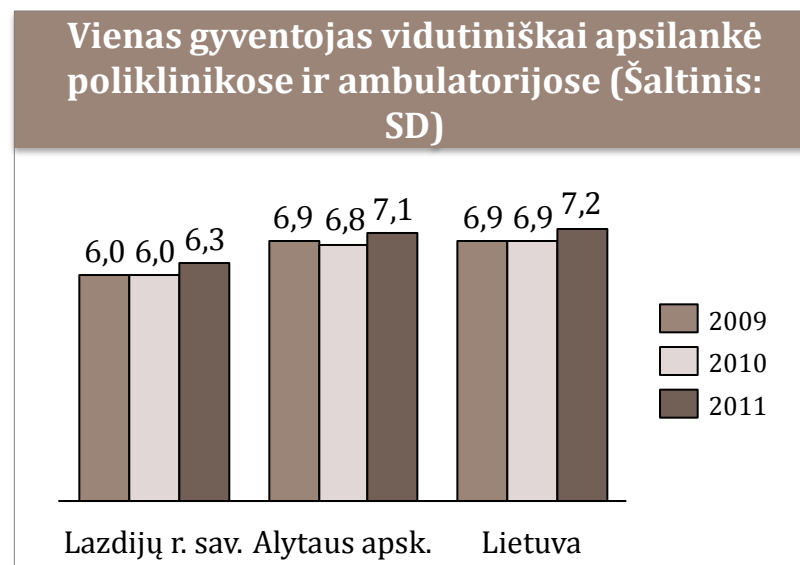
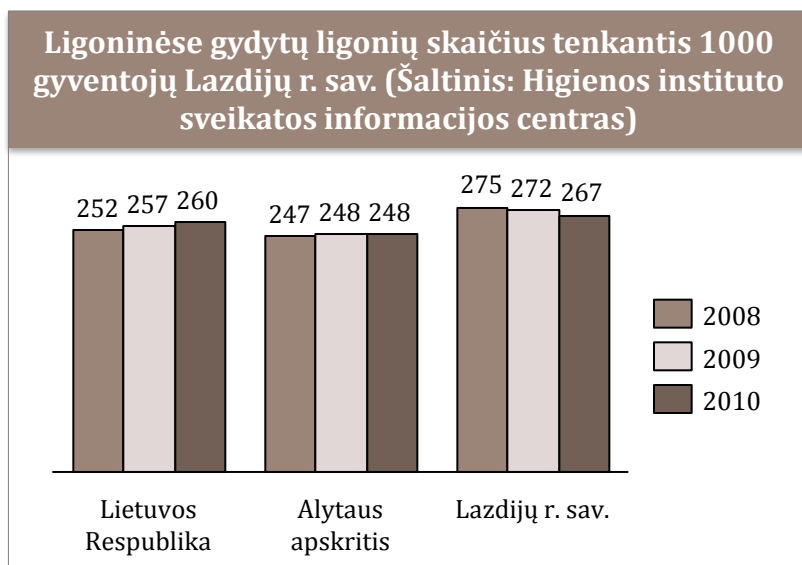
- Privačių odontologijos kabinetų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje 2007-2011 metais sumažėjo nuo 9 iki 6.

Gydytojų skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje yra santykinai mažas

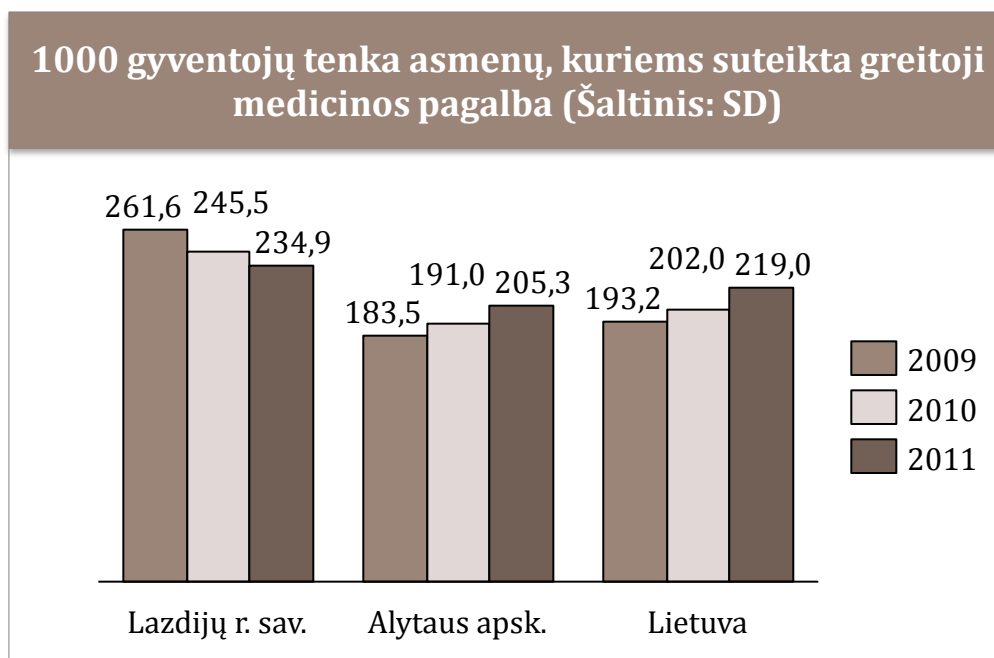
- Pagal Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenis, Lazdijų rajone 10000 gyventojų tenkantis gydytojų skaičius 2011 metais (19,3) daugiau nei du kartus atsilieka nuo Lietuvos vidurkio (41,7).
- Lazdijų rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigose šeimos gydytojų pakanka, tačiau trūksta specialistų antrinio lygio ambulatorinėms konsultacijoms. Dauguma gydytojų konsultantų atvyksta iš kitų miestų.

Ligoninėse gydytų ligonių skaičius Lazdijų rajono savivaldybėje yra didesnis tiek už Alytaus apskrities vidurkį, tiek už bendrą Lietuvos vidurkį

- Lazdijų rajono savivaldybėje ligoninėse gydytų ligonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų yra didesnis tiek už Alytaus apskrities vidurkį tiek už bendrą Lietuvos vidurkį. Vis dėlto pastebima, jog šis rodiklis Lazdijų rajono savivaldybėje nuolat mažėja.
- Lazdijų rajono savivaldybės gyventojai rečiau lankosi poliklinikoje ir ambulatorijoje nei bendras Alytaus regiono ar Lietuvos vidurkis. Vis dėlto gyventojų lankymasis poliklinikoje ir ambulatorijoje Lazdijų rajono savivaldybėje 2010-2011 metais išaugo, tačiau negalima teigti, jog sergamumas Lazdijų rajono savivaldybėje didėja, nes tuo pačiu laikotarpiu šis rodiklis išaugo ir bendrai Lietuvoje.
- Galima pastebėti, jog Lazdijų rajono savivaldybėje, palyginus su kitomis savivaldybėmis, didesnis sergamumas tuberkulioze ir onkologinėmis ligomis.

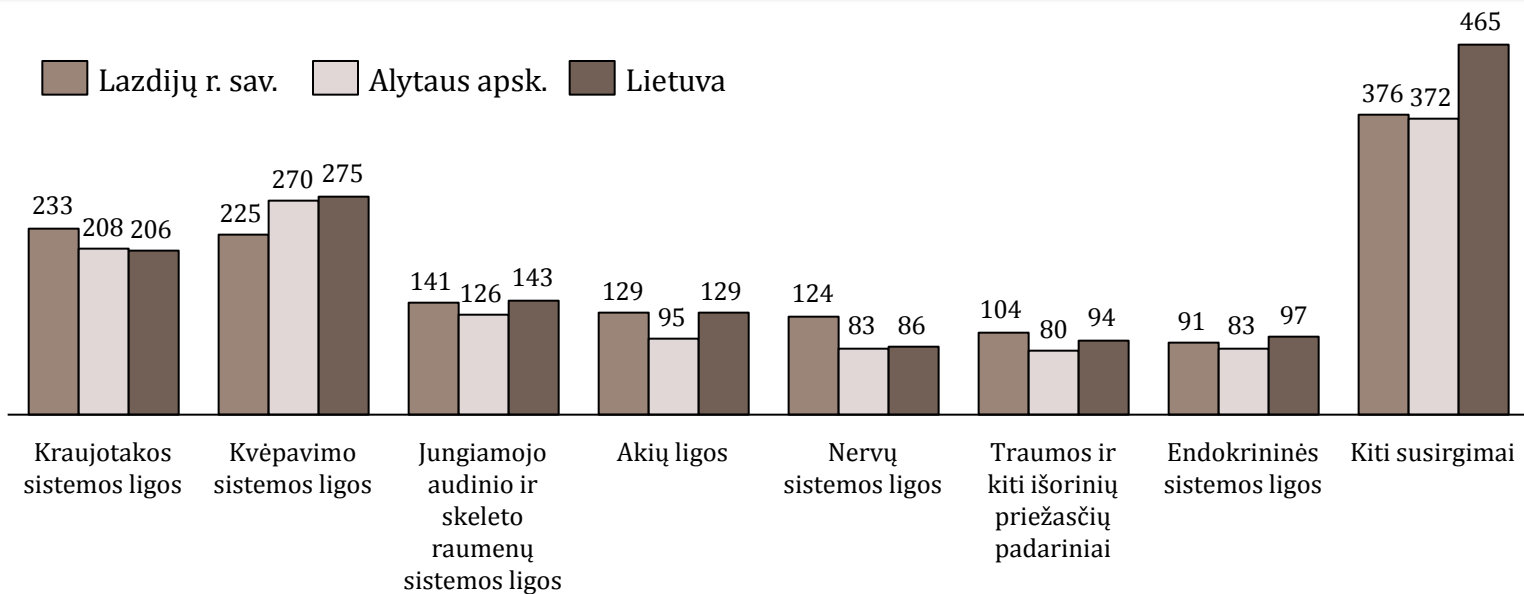
Lazdijų r. sav. greitoji medicinos pagalba naudojama dažniau nei bendrai Lietuvoje

- Lazdijų rajono savivaldybėje greitosios medicinos pagalbos naudojimas yra santykinai didesnis tiek už Alytaus apskrities vidurkį, tiek už bendrą Lietuvos vidurkį.
- 1000 gyventojų tenkantis asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba skaičius 2009-2011 metais bendrai Lietuvoje ir Alytaus apskrityje augo, o tuo tarpu Lazdijų rajono savivaldybėje – mažėjo, tačiau dėl rajono demografinės situacijos išliko 6,77 proc. didesnis už bendrą Lietuvos vidurkį.

Susirgimų skaičius pagal pagrindines ligų grupes Lazdijų rajono savivaldybėje

Susirgimų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų Lazdijų r. sav. pagal pagrindines grupes 2011 metais (Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras)

- Lazdijų rajono savivaldybėje 2011 metais pastebimas didesnis sergamumas kraujotakos sistemos, nervų sistemos ligomis bei didesnis traumų skaičius už Lietuvos ir Alytaus regiono vidurkį.
- 2011 metais Lazdijų rajono savivaldybėje mažiau nei Alytaus apskrityje ir bendrai Lietuvoje sergama kvėpavimo sistemos ligomis.

Lazdijų rajono sveikatos apsaugos sistemos problemos bei galimybės

Problemos:

- Žmogiškųjų išteklių stoka Lazdijų rajono savivaldybės gydymo įstaigose;
- Lazdijų rajono savivaldybėje yra santykinai didesnė senyvo amžiaus gyventojų dalis, tai lemia santykinai didesnę susirgimų skaičių;
- Lazdijų rajono savivaldybėje gyventojų apsilankymų poliklinikose ir ambulatorijose skaičius, tenkantis vienam gyventojui, yra mažesnis už bendrą Lietuvos vidurkį, tačiau 1000 gyventojų tenkantis asmenų, kuriems suteikta greitosios medicinos pagalba skaičius yra didesnis už bendrą Lietuvos vidurkį. Tai susiję su santykinai didesne vyresnio amžiaus gyventojų dalimi savivaldybėje. Taip pat galima teigti, jog susirgimai Lazdijų rajono savivaldybėje dažniau yra rimti ir sunkūs.

Galimybės:

- Vykdyti sveikatos švietimo projektus savivaldybėje, siekiant supažindinti visuomenę su skiepijimosi, grūdinimosi ir fizinio aktyvumo nauda ir taip siekti ilgalaikių teigiamų pokyčių.
- Suteikti socialines garantijas medicinos specialistams ir taip prisitraukti specialistus iš didžiųjų miestų.

1.8. Lazdijų rajono savivaldybės turizmo ištekliai ir infrastruktūra

Lazdijų rajono savivaldybė pasižymi turtingais gamtiniais ištekliais

2

Regioniniai parkai

- Veisiejų regioninis parkas.
- Metelių regioninis parkas.

150

Ežerų

- Didieji pietų Lietuvos ežerai (Dusia, Obelija, Metelys) ir kiti ežerai.

1/3

Rajono teritorijos užima miškai

- Didžiausias rajono miškas – Kapčiamiesčio giria. Rajono miškuose gausu lankytinų gamtos objektų.

Metelių regioninio parko gamtiniai ištekliai

Metelių regioninis parkas

3

Didieji pietų Lietuvos ežerai

- Dusia
- Metelys
- Obelija

Parko didieji ežerai yra Europinės svarbos teritorija migruojantiems paukščiams. Geriausiai tinkami apsistojimui būtent ir yra didieji pietų Lietuvos ežerai: Dusia, Metelys, Obelija.

6

Gamtinių išteklių turtingi miškai

- Kalniškės miškas
- Trako miškas
- Statiškės miškas
- Širvinto miškas
- Rinkoto miškas
- Girukės miškas

Kalniškės miške auga saugomi liepiniai skroblynai.

Trako miške auga bekočiai ažuolai – vienintelė į Lietuvos raudonąją knygą įrašyta medžių rūšis.

Statiškės miške randama nemažai saugomų augalų rūšių: kalninė arnika, statusis atgiris.

Širvinto randamos Europoje saugomos pelkėtų lapuočių miškų, skroblynų, sausųjų ažuolynų ir aliuvinių miškų buveinės.

Rinkoto miške taip pat auga liepiniai skroblynai bei šimtamečiai ažuolynai.

Girukės miškas – gamtinis rezervatas. Tai plačialapių lapuočių miškas.

6

Parke sutinkamos roplių rūšys

- Gyvavedis ir vikrusis driežai
- Geltonskruostis žaltys
- Gluodenas
- Margoji gyvatė
- Balinis vėžlys

Pietiniame parko pakraštyje esančiame Juodabalės herpetologiniame draustinyje aptinkamos paskutinės balinio vėžlio vertingiausios buveinės. Draustinyje saugomi vandens talkiniai, kuriuose baliniai vėžliai nuolat gyvena ir žiemoja. Dėl balinio vėžlio retumo ir jų buveinių unikalumo šis roplys pavaizduotas ir Metelių regioninio parko herbe.

Šaltinis: www.meteliuparkas.lt

Veisiejų regioninio parko gamtiniai ištekliai

Veisiejų regioninis parkas

3

Gamtiniai rezervatai

- Liubelio
- Liūnelio
- Skaisčio

Liūnelio gamtinis rezervatas skirtas išsaugoti unikalią teritoriją, kurioje yra retų augalų rūšių, įtrauktų į Lietuvos raudonąją knygą, augavietės. **Liubelio** gamtinis rezervatas - išsaugoti miškų ir kalcifilinių pelkių supamus ežerokšnius, pelkinių augalų augavietes, paukščių gyvenamąsias vietas. **Skaisčio** gamtinis rezervatas - išsaugoti kalkingas paežerio žemapelkes su įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą retųjų ir nykstančių augalų - pelkinių uolaskėlių, dvilapių purvuolių - augavietėmis.

7

Draustiniai:
6 gamtiniai
ir 1
urbanistinis

- Ringėliškės botaninis-zoologinis draustinis;
- Morkavo botaninis - zoologinis draustinis;
- Ilgininkų hidrografinis draustinis;
- Baltosios Ančios hidrografinis draustinis;
- Ančios kraštovaizdžio draustinis;
- Šlavanto kraštovaizdžio draustinis;
- Veisiejų urbanistinis draustinis.

Ringėliškės ir **Morkavo** draustiniai įsteigti siekiant išsaugoti brandžius medynus, į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų paukščių perimvietes. **Baltosios Ančios** ir **Ilgininkų** hidrografiniai draustiniai - išsaugoti Baltosios Ančios upelio slėnį, ežeriukus ir vandens paukščių lizdavietes, išsaugoti ežeringą dubaklonių sistemą, ežerinės kilmės žemapelkes. **Ančios** ir **Šlavanto** kraštovaizdžio draustiniai skirti išsaugoti Pietų Lietuvai būdingos formos ištįsusį šiaurės - pietų kryptimi Ančios ežero dubaklonį bei kalvotą kraštovaizdį su giliai įsirėžusiu Šlavanto ežero dubakloniu.

Veisiejų urbanistinis draustinis skirtas išsaugoti Veisiejų miestelio istorinio centro urbanistinę struktūrą, jame esančius kultūros paveldo objektus, jų aplinką ir tradicinę architektūrinę išraišką.

Pasididžiavimu ir parko emblema tapo - medvarlė. Jos paplitimo arealas - Kapčiamiesčio apylinkės.

2

Parkai

- Veisiejų dvaro parkas
- Vainežerio dvaro parkas

Veisiejų ir Vainežerio dvarų parkai - tai įveisti parkai, kuriuose gausu ne tik vietos, bet ir intradukuotų augalų rūšių.

Šaltinis: veisiejuparkas.am.lt

Urbanistinių ir archeologinių turizmo išteklių tinklas Lazdijų r. savivaldybėje (I)

24

Pilia-
kalniai

- Rudaminos
- Prelomčiškės
- Paveisininkų

Lazdijų rajone pagrindiniai urbanistiniai ir architektūriniai kultūros paveldo objektai – piliakalniai ir juos supančios gyvenvietės. Iš visų 24 piliakalnių labiausiai lankomi Rudaminos, Prelomčiškės ir Paveisininkų. Prie Prelomčiškės piliakalnio kasmet švenčiamos garsiosios rajono Oninės, o prie Rudaminos – Mindaugo karūnavimo diena, nes viena iš hipotezių teigia, kad Rudaminos pilyje buvo karūnuotas Mindaugas.

7

Muziejai

- Lazdijų krašto muziejus;
- Motiejaus Gustaičio memorialinis namas-muziejus;
- Etnografinė Prano Dzūko sodyba;
- Laisvės kovų muziejus;
- Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejus;
- Veisiejų krašto muziejus;
- D. Mazurkevičiaus akmenų muziejus “Jotvingių kiemas”

3

Dvarai

- Aštriosios Kirsnos dvaro sodyba
- Rudaminos buv. dvaro sodybos fragmentai
- Buvusio Veisiejų dvaro fligelis su parku

Lazdijų r. sav. esantys dvarai nėra visiškai pritaikyti turizmui, A. Kirsnos dvaras yra privatizuotas, tai sukelia dvaro lankymo problemų. Rudaminos dvaras yra restauruojamas, jo infrastruktūra kol kas nėra pritaikyta turizmui plėtoti. Veisiejų dvaro parke vyksta rajoninės dainų ir šokių šventės, mitingai ir kiti renginiai.

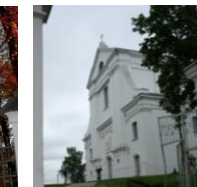

Urbanistinių ir archeologinių turizmo išteklių tinklas Lazdijų r. savivaldybėje (II)

6

Bažnyčios

- Veisiejų Šv. Jurgio bažnyčia;
- Rudaminos Šv. Trejybės bažnyčia;
- Staigūnų kaime, pietiniame Dusios ežero krante, esanti Švč. Mergelės Marijos koplyčia;
- Metelių Kristaus Atsimainymo bažnyčia;
- Švėtežerio Švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčia;
- Lazdijų Šv. Onos bažnyčia.

4

Žymių krašto žmonių paminklai

- Emilijos Pliaterytės kapas ir paminklas Kapčiamiestyje;
- Juozo Neimonto kapas ir paminklas Veisiejuose;
- Esperanto kalbos kūrėjo Liudviko Lazario Zamenhofo biustas Veisiejuose;
- Emilijos Pliaterytės paminklas Vainežeryje.

5

Kiti lankomi objektai

- Veisiejų miestelio istorinis centras;
- Kalniškės ir Statiškės mūšių vietos;
- Šeštokų geležinkelio stotis;
- Holokausto aukų kapai.

Socialiniai turizmo ištekliai Lazdijų rajono savivaldybėje

30

Profesionalių gidų

- Lazdijų rajono turizmo informacinis centras pateikia gido paslaugas teikiančių asmenų kontaktus. Lazdijų rajono savivaldybėje yra parengta 30 profesionalių gidų.

45

Amatininkai

- 9 kalviai;
- 6 medžio drožėjai;
- 2 žvakių liejikai;
- 9 audėjos;
- 3 margučių margintojos;
- 8 siuvinėtojos;
- 4 pynėjai;
- Po 1 tapytoją, kryždirbį, floristą, mezgėją

Lazdijų rajono turizmo ir informacijos centras pateikia išsamų gyvenančių amatininkų sąrašą. Šių amatininkų sodybos pažymėtos interaktyviame, turistams skirtame Lazdijų rajono bei Punsco valsčiaus žemėlapyje.

Šaltinis: Lazdijų TIC

Apygyvendinimo paslaugos Lazdijų rajono savivaldybėje nėra pakankamai išplėtotos

4

Viešbučiai
ir moteliai

- Žibintas
- Seira
- Dvyniai
- Eldija

Lazdijų rajono savivaldybėje veikia du viešbučiai ir du moteliai. Vis dėlto šios klasės apgyvendinimo paslaugos Lazdijų rajono savivaldybėje nėra pakankamos, jaučiamas ekonominės klasės viešbučio poreikis.

46

Kaimo
turizmo
sodybų

Lazdijų rajono savivaldybėje veikia daugiau kaip 40 kaimo turizmo sodybų. Kaimo turizmo sodybose apgyvendinamas didžiausias turistų skaičius.

Informacija apie kaimo turizmo sodybas pateikiama Lazdijų TIC internetiniame puslapyje, taip pat išleistuose informaciniuose laidiniuose, vienas kurių – “Kaimo turizmas Lazdijų ir Punsko krašte”.

Nepaisant kaimo turizmo sodybų gausos, jų užimtumas vasaros sezono metu yra itin didelis.

1

Stovykla-
vietė

- Raganiškės kaimas, stovyklavietė “Šilaičiai”

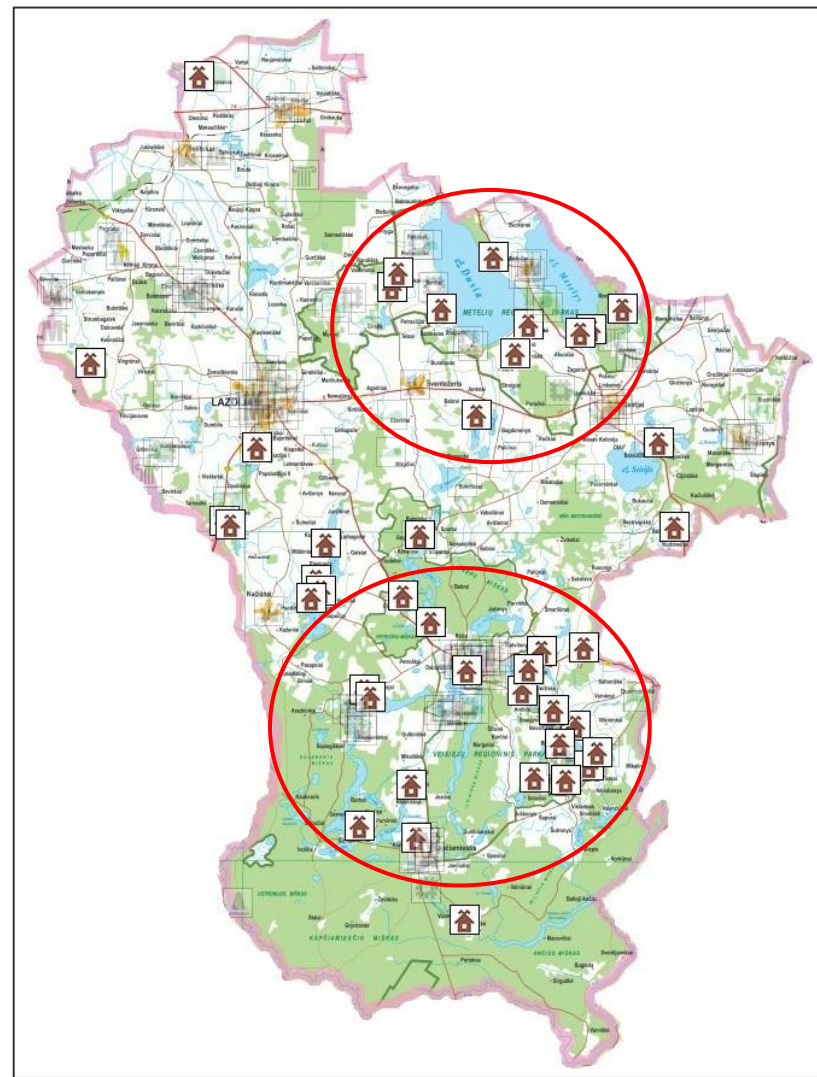
Kempinge “Šilaičiai” įrengtos 48 aikštelės kemperiams su elektros ir vandens tiekimu, yra biotualetų išpylimo rezervuaras. Tačiau atsižvelgiant į palyginti gausius gamtinius išteklius ir turistų srautą, galima teigti, kad poreikis įrengti tarptautinius reikalavimus atitinkančius kempingus rajono teritorijoje išlieka.

Lazdijų turizmo informacinio centro puslapyje pateikiama ir daugiau stovyklavimo paslaugas teikiančių sodybų, tačiau jos neturi oficialaus kempingo statuso.

Šaltinis: Lazdijų TIC

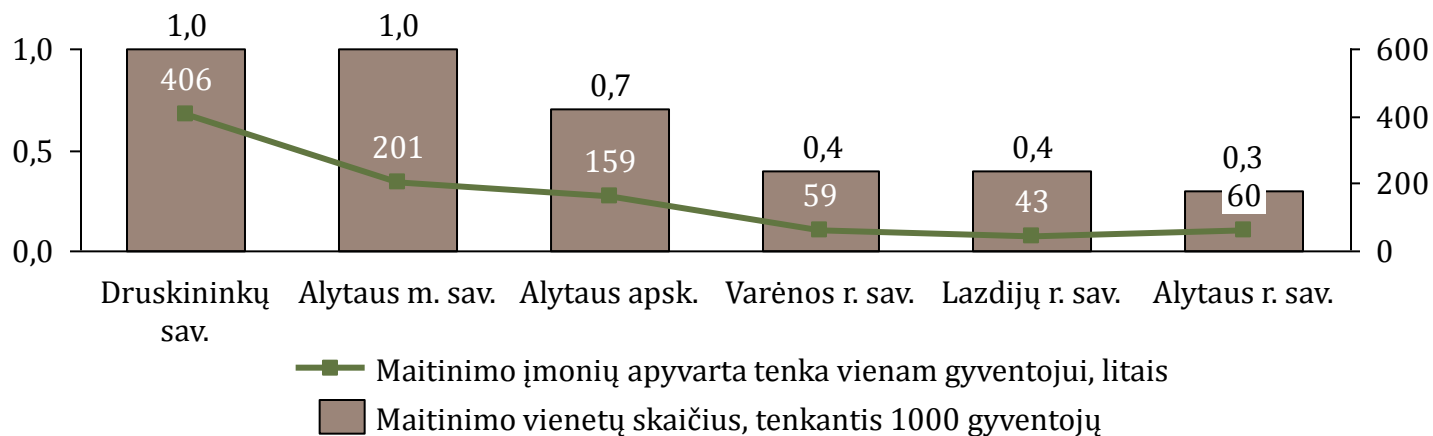
Kaimo turizmo sodybos Lazdijų r. sav. koncentruojasi Veisiejų ir Metelių regioninių parkų teritorijose

- Kaimo turizmo sodybos Lazdijų rajono savivaldybėje išsidėsčiusios daugiausia prie didžiųjų Pietų Lietuvos ežerų Metelių regioniniame parke ir prie ilgųjų ežerų Veisiejų regioniniame parke.
- Įvertinus Lazdijų rajono savivaldybės turizmo išteklius bei kaimo turizmo paklausą vasaros sezono metu galima teigti, jog kaimo turizmo sodybų skaičius savivaldybėje galėtų augti.
- Vis dėlto kaimo turizmo paslaugos turėtų būti tobulinamos. Šiuo metu dideliai daliai kaimo turizmo sodybų savininkų turizmas nėra pagrindinis pajamų šaltinis.

Maitinimo paslaugos Lazdijų rajono savivaldybėje nėra pakankamai išplėtotos

Maitinimo vienetų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų ir maitinimo įmonių apyvarta vienam gyventojui litais Lazdijų rajono savivaldybėje (Šaltinis: SD)

- 1000-iai Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų tenka 0,4 maitinimo vienetų skaičius. Šis rodiklis vienas iš prasčiausių Alytaus apskrityje ir atsilieka nuo bendro Alytaus apskrities vidurkio (0,7), kuriam didžiausią įtaką daro Alytaus miesto (1) ir Druskininkų (1) maitinimo sektoriaus rodikliai, nes kaimyniniuose Alytaus ir Varėnos rajonuose maitinimo įstaigų vietų skaičius panašus kaip ir Lazdijų rajono savivaldybėje.
- Lazdijų rajono savivaldybėje yra prasčiausi maitinimo įmonių apyvarta vienam gyventojui yra prasčiausia visame Alytaus regione. Lazdijų r. sav. vienam gyventojui tenka 43 litų apyvarta, kai tuo tarpu visos apskrities vidurkis 159 litai.

Turizmo informavimo paslaugos Lazdijų r. savivaldybėje yra gerai išplėtotos

3

Turizmo informavimo centrai

- Lazdijų turizmo informacinis centras;
- Lazdijų turizmo informacinis centras Lietuvos-Lenkijos pasienyje;
- Veisiejų turizmo informacinis centras

Turizmo informavimo paslaugos Lazdijų rajono savivaldybėje yra gerai išvystytos. Lazdijų turizmo informavimo paslaugų koeficientas daugiau nei du kartus lenkia bendrą Lietuvos vidurkį.

6

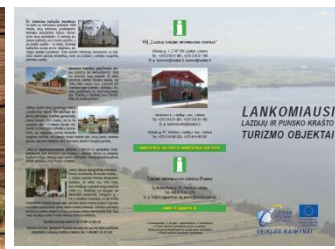
Turizmo maršrutų tipai

- Vandens maršrutai;
- Dviračių maršrutai;
- Automobilių maršrutai;
- Pėsčiųjų maršrutai;
- Žirgų maršrutai;
- Maršrutai slidėmis.

Lazdijų rajono turizmo informacijos centras aktyviai dirba kuriant naujus turizmo maršrutus savivaldybėje. Kuriami ir sezoniškumo mažinimo maršrutai lygumų slidėmis, organizuojamos poledinės žūklės varžybos, pritraukiančios turistus į Lazdijų rajoną.

Lazdijų turizmo informavimo centre galima rasti informacinių leidinių apie turizmo maršrutus, lankomiausius turizmo objektus, Lazdijų ir Punsko valsčiaus žemėlapius, nuotraukų albumus bei daug kitos naudingos informacijos. Kai kurie informaciniai leidiniai yra patalpinti turizmo informacinio centro internetiniame puslapyje.

Šaltinis: Lazdijų TIC

Turistiniai vandens maršrutai Lazdijų rajono savivaldybėje

7

Vandens maršrutai upėmis ir ežerais

- Veisiejai – Ančios ežeras – Baltosios Ančios upė – Baltoji Ančia – Baltosios Ančios vandens jėgainė – Nemunas
- Veisiejų ežeras – Niedaus ežeras - Niedo upė - Kapčiamiestis – Baltoji Ančia - Baltosios Ančios vandens jėgainė – Nemunas
- Veisiejų ežeras – Niedaus ežeras - Niedo upė - Kapčiamiestis
- Jezdas - Ančios ežeras - Veisiejai
- Kapčiamiestis - Baltosios Ančios upė – Nemunas
- Snaigyno ežeras - Trikojo ežeras
- Po Dusios ežerą

Lazdijų r. savivaldybėje siūlomas platus vandens pramogų spektras. Plaukiama gali būti baidarėmis, laivais, vandens dviračiais, banglentėmis, burlentėmis. Taip pat galimos plaukiojimo kateriais ir vandens slidėmis pramos.

Vandens maršrutai pateikiami žemėlapiuose. Lazdijų TIC kelionių maršrutų leidinyje išsamiai aprašomi maršrutai, nurodomi maršruto pradžios ir pabaigos taškai, maršruto ilgis, trukmė. Taip pat pateikiami apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių asmenų bei įstaigų kontaktai, inventoriaus nuomą teikiančių asmenų kontaktai.

Vertinant vandens maršrutų išsidėstymą reikia pastebėti, jog didžioji dalis maršrutų koncentruojasi Veisiejų ir Kapčiamiesčio apylinkėse, ilguosiuose ežeruose bei Maros ir Baltosios Ančios upėse. Metelių regioniniame parke, didžiuosiuose Dusios ir Metelio ežeruose, labiau paplitusios buriavimo ir katerių pramos.

Šaltinis: Lazdijų TIC

Turistiniai maršrutai dviračiais Lazdijų rajono savivaldybėje

14

Maršrutų
dviračiais

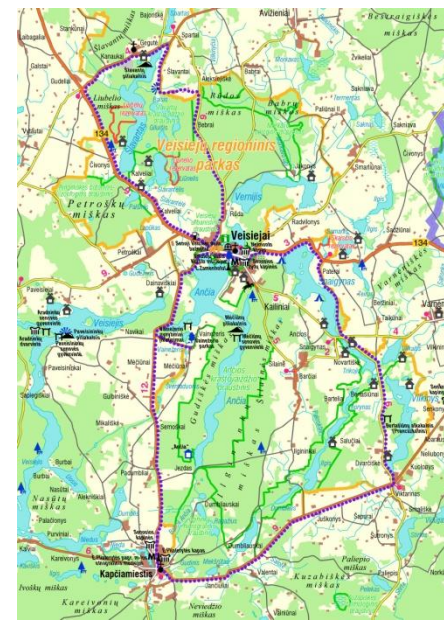
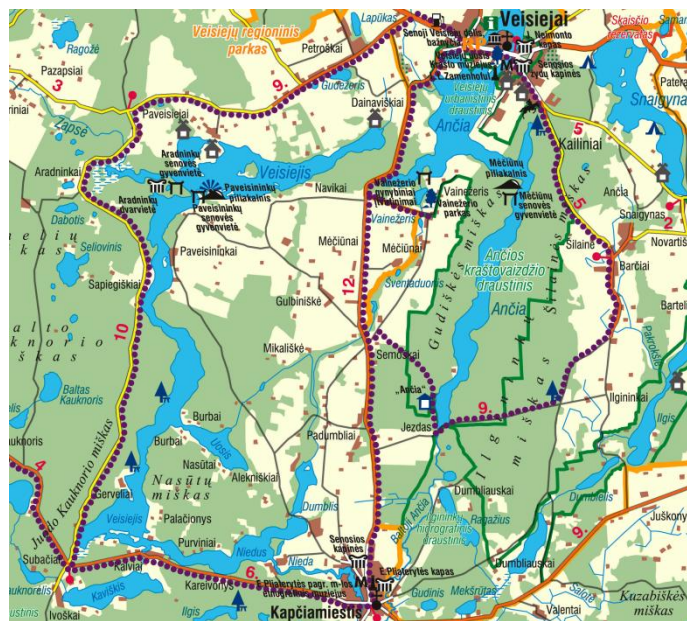
- Galadusio ežero žiedas
- Viktorinas
- Ančia
- Tranzitinis
- Dusia
- Meteliai
- Kapčiamiestis ir kiti maršrutai

Lazdijų rajono savivaldybėje skatinamas aktyvus turizmo plėtojimas, rengiami dviračių žygiai, į kuriuos susirenka dalyviai iš visos Lietuvos.

Dviračių maršrutai pateikiami žemėlapiuose. Lazdijų TIC kelionių maršrutų leidinyje, išsamiai aprašomi patys maršrutai - nurodomi maršruto pradžios ir pabaigos taškai, maršruto ilgis, trukmė, maršruto kelyje esantys lankytini objektai. Taip pat pateikiami apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių asmenų bei įstaigų kontaktai.

Vertinant maršrutų dviračiais išsidėstymą galima teigti, jog maršrutai gana tolygiai pasiskirstę visoje savivaldybės teritorijoje, taip pat jungia Lazdijų rajoną ir Punsko kraštą.

Šaltinis: Lazdijų TIC

Turistiniai maršrutai automobiliais Lazdijų rajono savivaldybėje

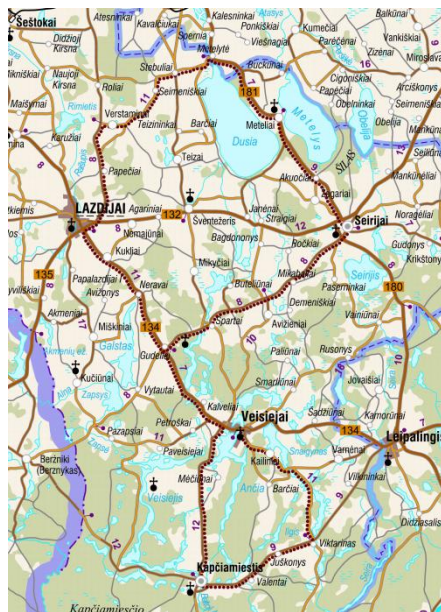
4

Maršrutai automobiliais

- Po Lazdijų rajoną
- Galadusio ežero žiedas
- Piligrimų kelias (Punsko krašte)
- Gibai – Rutka-Tartak (Punsko krašte)

Lazdijų rajono savivaldybėje turistinių maršrutų automobiliais skaičius mažesnis nei vandens ar dviračių turizmo maršrutų. Vis dėlto Lazdijų turizmo informacinis centras aktyviai organizuoja kitas kelionių automobiliais alternatyvas. Lazdijuose organizuojamas jau tradiciniu tapęs šeimų ralis, 2012 metais Lazdijų rajone organizuotos tarptautinės bendradarbiavimo lenktynės.

Automobilių maršrutai pateikiami Lazdijų TIC kelionių maršrutų leidinyje, išsamiai aprašomi patys maršrutai - maršruto ilgis, trukmė, maršruto kelyje esantys lankytini objektai. Taip pat pateikiami apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių asmenų bei įstaigų kontaktai.

DĖMESIO !!!

Maloniai kviečiame Jus į 9-ąjį šeimų ralią „DEVINTASIS SUSITIKIMAS“, kuris vyks 2012 metų rugsėjo 29 dieną.
Renginio pradžia 8.00 val.
Lazdijų turizmo informaciniame centre
Janaslavo k. 10, Lazdijų r. sav.

Registracija: telefonė 870 318 5160 arba el. paštu turizmas@lazdijai.lt

Daugiau informacijos www.lazdijai.turizmas.lt

Renginio organizatoriai:
- Lazdijų rajono savivaldybė
- VĮ „Lazdijų turizmo informacinis centras“
- Asociacija turistų klubas „Lazdijų bichaičiai“
- Krasios mokykla (Atatonių Prieštovė)

Renginis iš dalies finansuojamas Lazdijų rajono savivaldybės Nevyriausybinio organizacijų remimo fondo lėšomis pagal projektą „Lazdijų krašto amonės ir jų darbai“.

PROJEKTŲ MUGĖ
ZARASAI, LAZDIJAI
2012-09-21, 15.00–19.00

**BENDRADARBIAVIMO
LENKTYNĖS**

REGISTRACIJA
LAZDIJŲ TIC

2012.09.21, 15.00–19.00 SELIAI A. 22, LT-32110, ZARASAI, LIETUVA
2012.09.21, 15.00–19.00 LAZDIJŲ TURIZMO INFORMACINIS CENTRAS,
JANASLAVAS, LT-67047, LAZDIJŲ RAJONAS, LIETUVA

Šaltinis: Lazdijų TIC

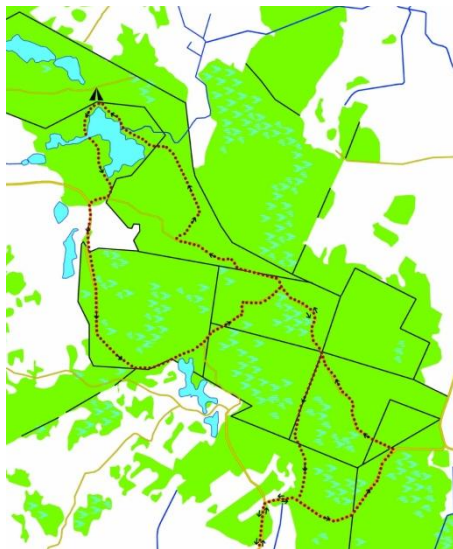
Turistiniai maršrutai pėsčiomis ir žirgais Lazdijų rajono savivaldybėje

3

Maršrutai žirgais

- Giraitės gamtos takas
- Trako botaninis-zoologinis draustinis
- Galadusio ežero žiedas

Maršrutai žirgais taip pat pateikiami Lazdijų TIC kelionių maršrutų leidinyje, išsamiai aprašomi patys maršrutai - maršruto ilgis, trukmė, maršruto kelyje esantys lankytini objektai. Taip pat pateikiami apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių asmenų bei įstaigų kontaktai.

Maršrutai žirgais Lazdijų rajone yra gana unikali paslauga, kuri siūloma ne visuose kaimyniniuose rajonuose. Žirgininkystė Lazdijų rajone gali būti labai sėkmingai panaudota aktyvaus turizmo plėtrai. Žirgininkystė ir ypač naujojo hipodromo atidarymas gali pritraukti didelius turistų srautus į savivaldybę.

8

Maršrutai pėsčiomis

Maršrutai pėsčiomis taip pat pateikiami Lazdijų TIC kelionių maršrutų leidinyje su visa reikalinga informacija.

Taip pat reikia pastebėti, jog savivaldybėje organizuojami ir sezoniškumo mažinimo maršrutai lygumų slidėmis.

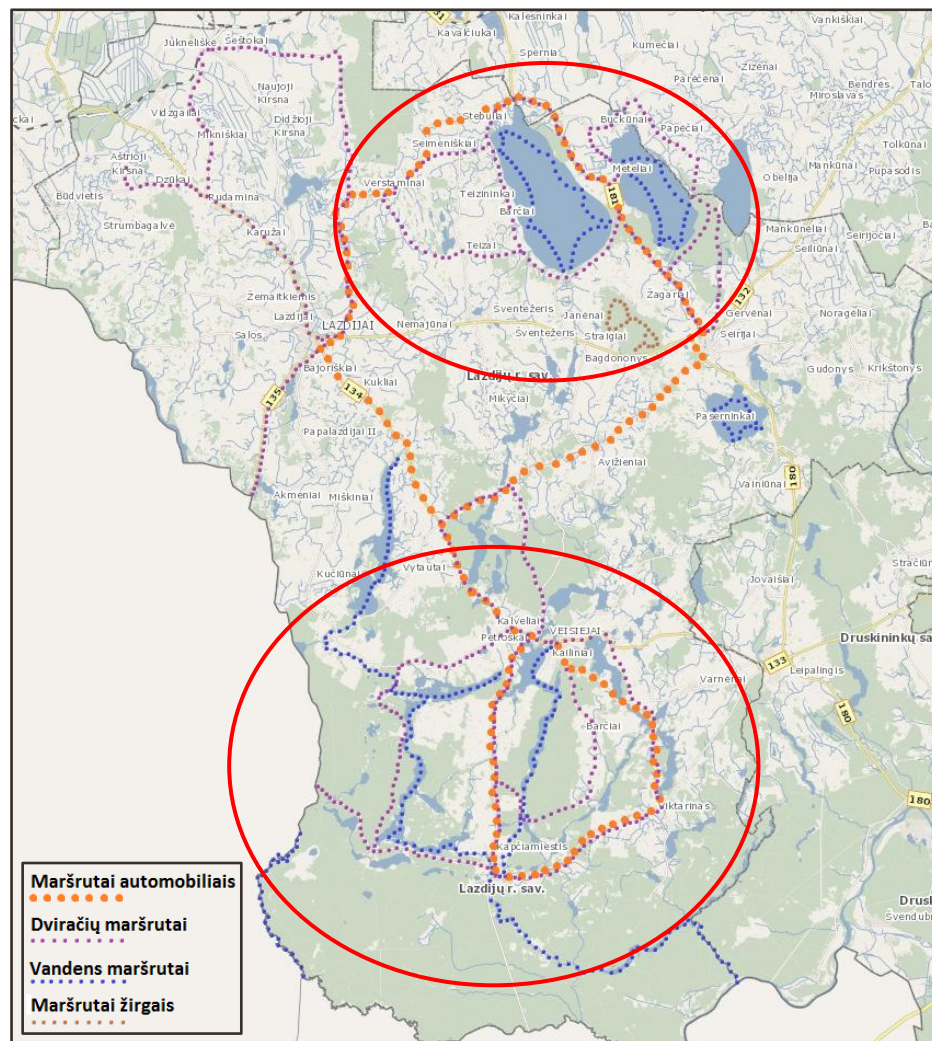
- Veisiejų dvaro parkas
- Veisiejų miesto istorinis centras
- Prelomčiškės kalvomis
- Trako botaniniu-zoologiniu draustiniu
- Vainežerio buvusio dvaro sodybos parkas
- Jotvingių takas
- Bijotų – Širvinto miškais
- Švc. Mergeles Marijos Prisiemimo i dangų bažnyčia – XIX amžiaus lietuviška sodyba

Šaltinis: Lazdijų TIC

Turistiniai maršrutai Lazdijų r. sav. koncentruojasi Veisiejų ir Metelių regioninių parkų teritorijose

- Visų tipų: vandens, dviračių, automobilių turizmo maršrutai, taip pat maršrutai žirgais Lazdijų rajono savivaldybėje išsidėstę turistiškai patraukliausiose vietose.
- Žemėlapyje raudona spalva išskirti du regionai, kuriuose koncentruojasi daugiausiai turizmo maršrutų.
- Didžiausia visų tipų turistinių maršrutų koncentracija yra Veisiejų regioniniame parke (pagrindiniai traukos objektai – ilgieji ežerai – Ančia, Snaigynas, Veisiejų miestas) bei Metelių regioniniame parke (pagrindiniai traukos objektai šiuose maršrutuose yra didieji Pietų Lietuvos ežerai – Dusia ir Metelys).

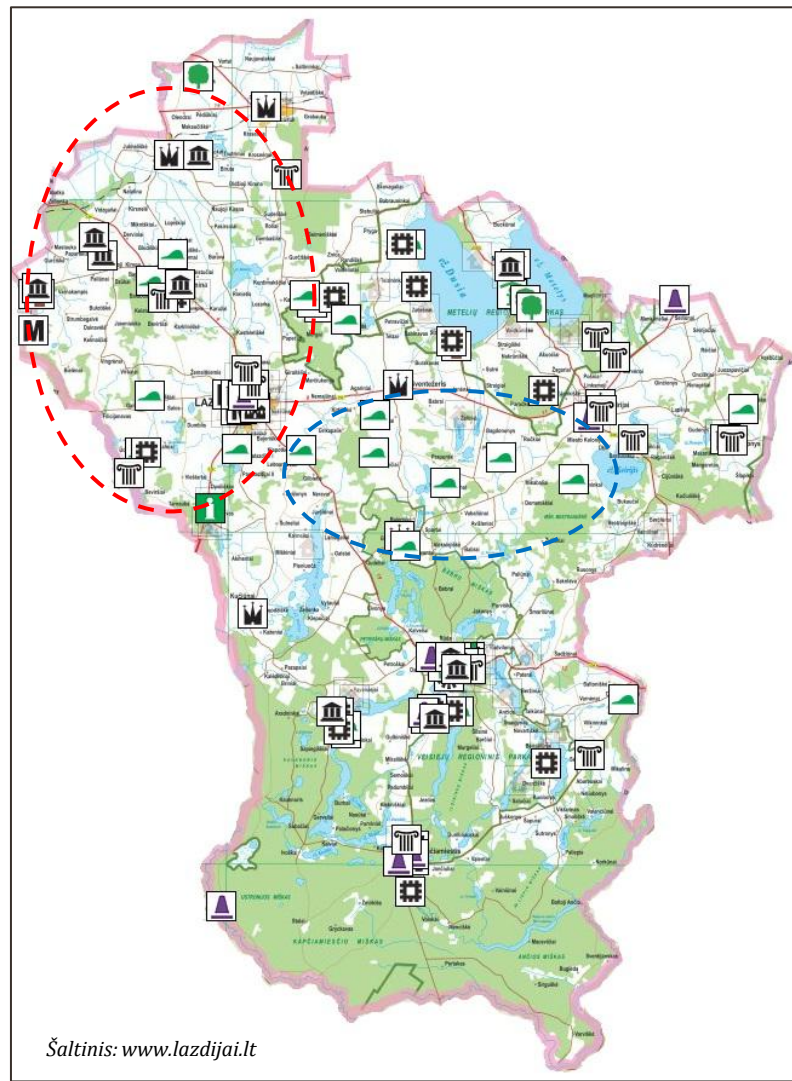

Šaltinis: www.lazdijai.lt

Dalis turizmo traukos objektų Lazdijų r. sav. nėra įtraukti į turizmo maršrutus

- Įvertinus turistinių maršrutų koncentraciją bei kaimo turizmo sodybų išsidėstymą Lazdijų rajono savivaldybėje galima teigti, jog ne visi turizmo traukos objektai Lazdijų rajono savivaldybėje yra tinkamai išnaudojami.
- Metelių ir Veisiejų regioninių parkų teritorijose yra išvystytos turizmo paslaugos, šiose teritorijose turizmo traukos objektai yra tinkamai išnaudojami. Vis dėlto turizmas mažai vystomas centrinėje savivaldybės dalyje, kurioje gausu piliakalnių (pažymėta mėlyna spalva) bei šiaurės-vakariniėje savivaldybės dalyje (pažymėta raudona spalva), į kurią patenka ir Lazdijų miestas. Šioje savivaldybės dalyje yra santykinai daug turizmo traukos objektų, tačiau trūksta tiek turistinių maršrutų, tiek turizmo paslaugų.
- Bene didžiausią turistinių potencialą šiame regione turi Lazdijų hipodromas. Hipodrome organizuojami didelio masto renginiai gali pritraukti turistus ne tik į patį Lazdijų miestą, bet ir į visą Lazdijų rajoną, jei šiuose renginiuose turistai būtų supažindinami su turizmo galimybėmis Lazdijų rajone.

 Parkas	 Archeologinis kultūros paveldo paminklas
 Piliakalnis	 Architektūrinis kultūros paveldo objektas
 Sinagoga	 Cerkvė
 Vaizdinga vieta	 Istorinės vietos
 Saugomų teritorijų lankytojų informacijos centras	 Katalikų bažnyčia
 Turizmo informacijos centras	 Kopyčia
 Kultūros centras	 Medis, gamtos paminklas
 Muziejus	 Paminklas

Šaltinis: www.lazdijai.lt

Lazdijų hipodromo potencialas gali būti išnaudojamas turistams į savivaldybę pritraukti

- Lazdijų hipodromas atidarytas šių metų vasario 16 dieną. Atidarymo renginys pritraukė daugiau nei 3000 lankytojų iš visos Lietuvos.

- Lietuvoje yra net 17 hipodromų, tačiau didžioji jų dalis turi tik iš dalies išlikusią infrastruktūrą.

- Modernizuoti, arba šiuo metu modernizuojami yra trys Lietuvos hipodromai – Utenos, Raseinių ir Lazdijų hipodromai. Lazdijų hipodromas – bene moderniausias Lietuvoje.

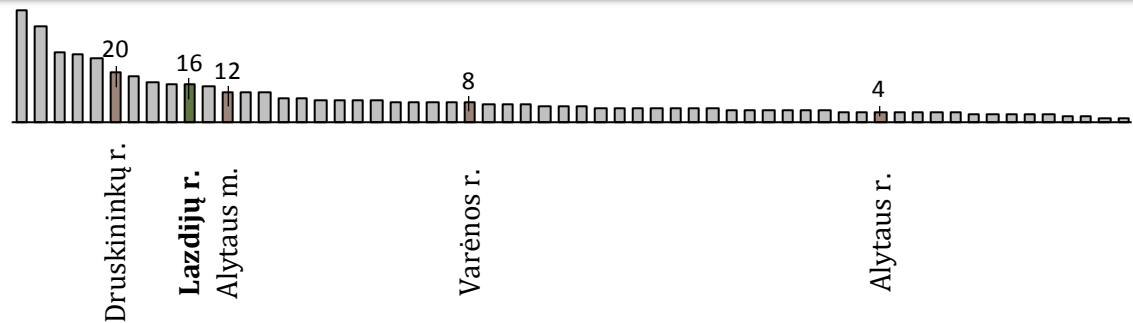
- Geras Lazdijų hipodromo išnaudojimas gali prisidėti prie Lazdijų rajono savivaldybės žinomumo didinimo ir pritraukti didelius turistų srautus į Lazdijų rajono savivaldybę.

Lazdijų rajonas turi aukštą turizmo išteklių ir paslaugų infrastruktūros potencialą

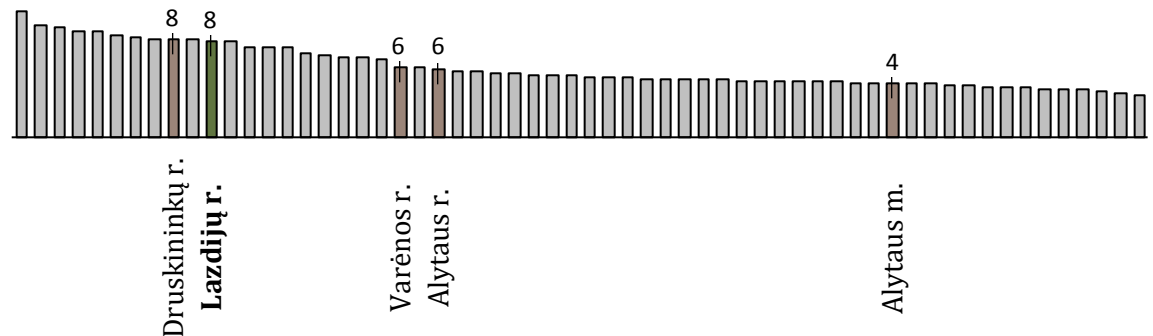
Lazdijų rajono savivaldybės turizmo išteklių potencialas 2011 metais (Šaltinis: VŠĮ Turizmo plėtros institutas)

- Pagal turizmo išteklių potencialą Lazdijų rajono savivaldybė užima 11 vietą tarp visų Lietuvos savivaldybių.
- Alytaus apskrityje turizmo išteklių potencialas geriau vertinamas tik Druskininkų savivaldybėje.

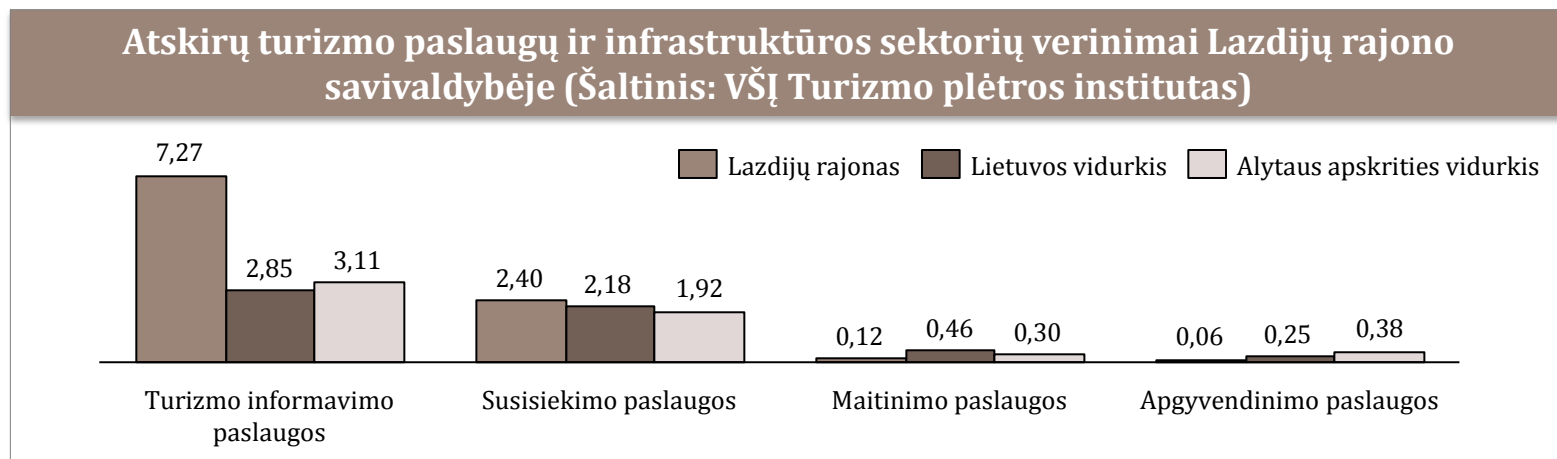

Lazdijų rajono savivaldybės turizmo paslaugų ir infrastruktūros potencialas 2011 metais (Šaltinis: VŠĮ Turizmo plėtros institutas)

- Pagal turizmo paslaugų ir infrastruktūros potencialo vertinimą Lazdijų rajono savivaldybė užima 10 vietą tarp visų Lietuvos savivaldybių.
- Alytaus apskrityje geriau išvystyta turizmo paslaugų infrastruktūra yra tik Druskininkų rajono savivaldybėje.

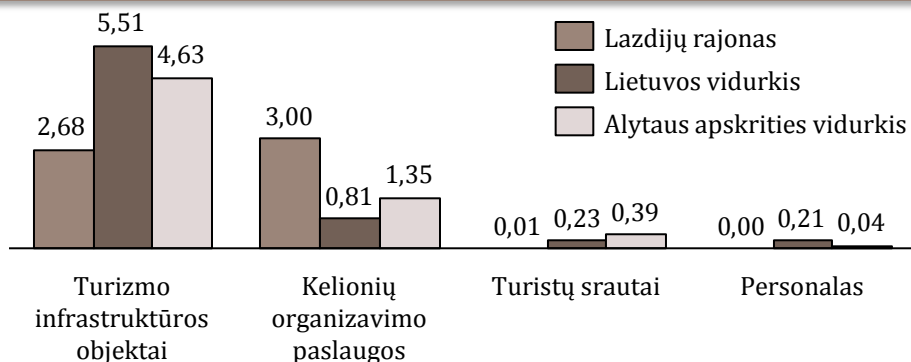
Bendras Lazdijų r. sav. įvertinimas pagal skirtingų turizmo infrastruktūros sektorių išvystymą Lietuvos mastu (I)

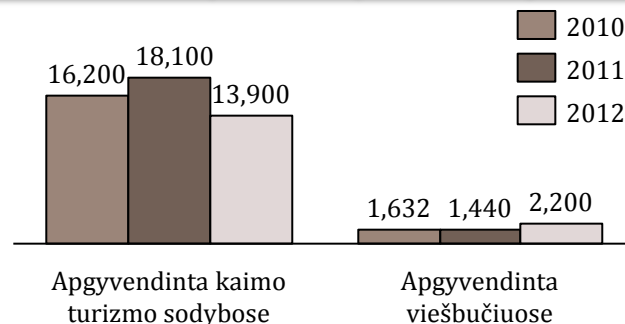
- Itin aukštas turizmo informavimo paslaugų išvystymas. Šiam rodikliui lemiamos įtakos turi tai, kad Lazdijų rajono savivaldybėje veikia du turizmo informavimo centrai, informacija apie naujus turizmo maršrutus pateikiama masinės informacijos priemonėse.
- Lazdijų rajono turizmo informacijos centras aktyviai dirba kuriant naujus turizmo maršrutus savivaldybėje. Kuriami ir sezoniškumo mažinimo maršrutai lygumų slidėmis, organizuojamos poledinės žūklės varžybos, pritraukiančios turistus į Lazdijų rajoną.
- Lazdijų rajono turizmo informavimo centre, Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis, paruošta 30 profesionalių gidų. Gido paslaugos teikiamos lietuvių, anglų, rusų, lenkų ir vokiečių kalbomis.
- Santykinai aukštas susisiekimo paslaugų lygis. Lazdijų TIC galima įsigyti autobusų bilietų.
- Lazdijų rajono savivaldybėje yra prastai išvystytas maitinimo paslaugų tinklas.
- Apgyvandinimo paslaugų rodikliai (apgyvendinimo vietų skaičius 1000 gyventojų) ne kaimo turizmo sektoriuje yra žemesni nei Lietuvos ir Alytaus regiono vidurkis. Lazdijų rajono savivaldybėje trūksta viešbučių. Apgyvandinimo paslaugas daugiausiai teikia kaimo turizmo sektorius.

Bendras Lazdijų r. sav. įvertinimas pagal skirtingų turizmo infrastruktūros sektorių išvystymą Lietuvos mastu (II)

Atskirų turizmo paslaugų ir infrastruktūros sektorių verinimai Lazdijų r. sav. (Šaltinis: VŠĮ Turizmo plėtros institutas)

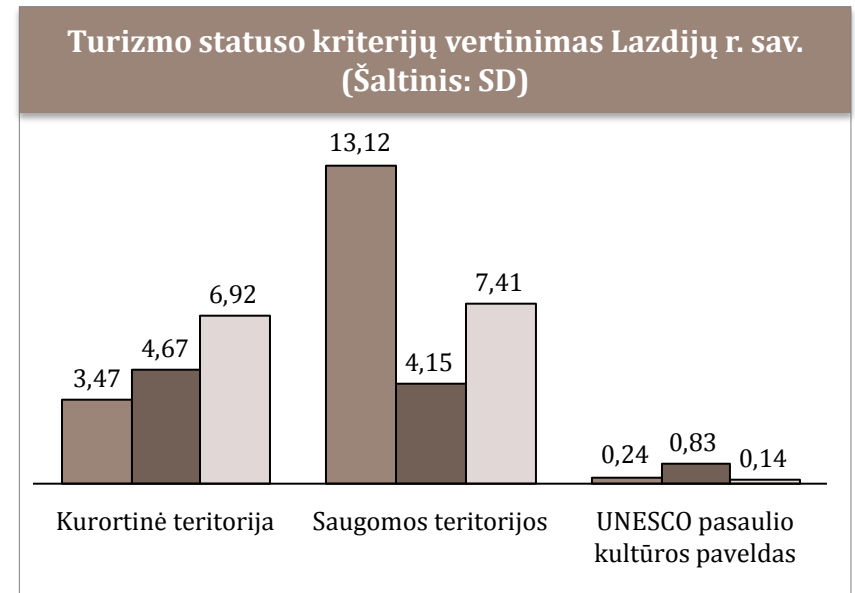
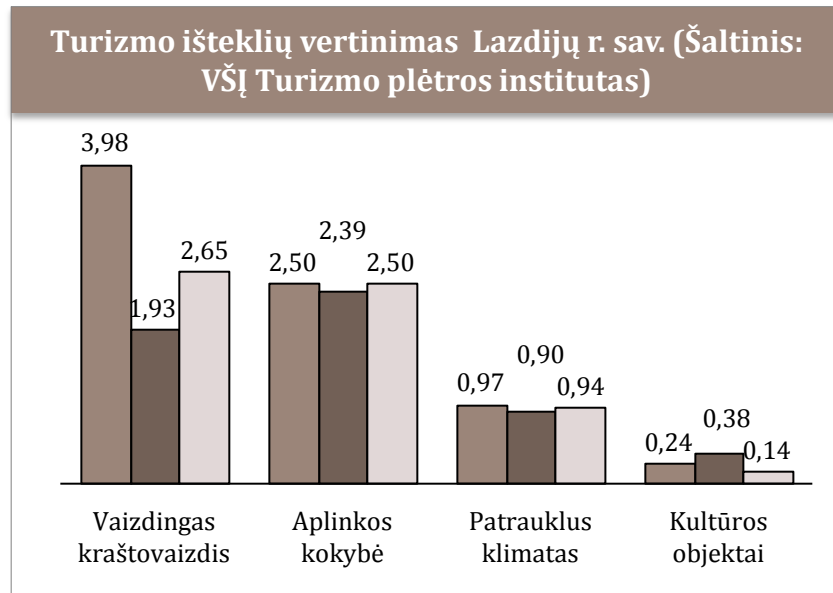

Turistų apgyvendinimas pagal apgyvendinimo paslaugas teikiantį sektorių Lazdijų r. sav., turistų skaičius (Šaltinis: SD)

- Turizmo infrastruktūros objektų koeficientas gaunamas įvertinus įrengtų turistinių trasų, takų ir maudyklų skaičių bei investicijas į turizmo infrastruktūrą 2004-2011 metais. Šis rodiklis Lazdijų rajono savivaldybėje yra žemesnis už Altaus apskrities ir Lietuvos vidurkį.
- Itin aukštas kelionių organizavimo paslaugų išvystymas. Lazdijų TIC bendradarbiauja su dviem turizmo agentūromis, organizuoja keliones po Lazdijų rajoną. Rajone siūloma daug ir įvairių kelionių maršrutų, nuolat informuojama apie naujus maršrutus.
- Turistų srautai apskaičiuojami pagal turistų skaičių apgyvendinimo įstaigose (išskyrus kaimo turizmo sodybas). Dėl apgyvendinimo įmonių stokos šis rodiklis Lazdijų rajono savivaldybėje itin žemas.
- Turistų srautai ir apgyvendinimas kaimo turizmo sodybose apie 10 kartų lenkia apgyvendintų turistų skaičių apgyvendinimo įmonėse.
- Turizmo personalo skaičius apskaičiuojamas pagal darbuotojų skaičių turizmo įmonėse. Lazdijų rajone nėra turizmo agentūrų, kelionės organizuojamos bendradarbiaujant su kelionių agentūromis, veikiančiomis kituose miestuose.

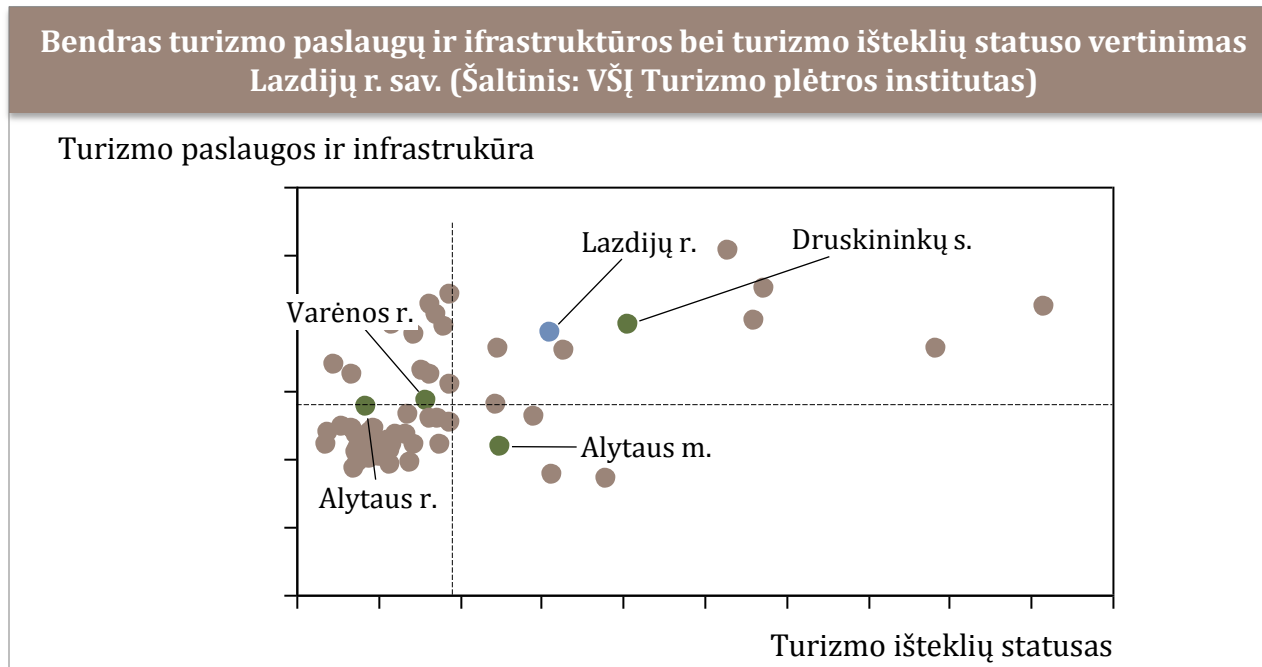
Lazdijų r. sav. gamtos ištekliai Lietuvos mažtu yra vertinami kaip palankūs turizmo plėtojimui

■ Lazdijų rajonas ■ Lietuvos vidurkis ■ Alytaus apskrities vidurkis

- Pagal turizmo išteklių vertinimą Lazdijų rajono savivaldybė išsiskiria aukštu vaizdingo kraštovaizdžio koeficientu, pirmiausia dėl vandeningumo (daugiau nei 150 ežerų) ir miškingumo (miškai užima daugiau nei trečdalį rajono teritorijos).
- Pagal turizmo statuso kriterijų vertinimą Lazdijų rajono savivaldybė išsiskiria aukštu saugomų teritorijų koeficientu (Metelių ir Veisiejų regioniniai parkai, dalis Žuvinto biosferos rezervato, bei dalis Dzūkijos nacionalinio parko).
- Bendras Lazdijų rajono savivaldybės turizmo išteklių potencialas yra aukštas, tačiau pagrindiniai turistų traukos objektai yra gamtiniai objektai, skirti aktyvaus turizmo plėtojimui.

Bendras Lazdijų rajono savivaldybės turistinis potencialas yra aukštesnis nei Lietuvos vidurkis

- Lazdijų rajono savivaldybė pagal kompleksinį vietovių turistinio vertinimo potencialą priskiriama vidutinio turistinio potencialo vietovėms;
- Lazdijų rajono savivaldybė pagal turizmo išteklių statusą viršija Lietuvos vidurkį, tačiau aukštą įvertinimą didele dalimi nulemia gamtinių išteklių, bet ne kultūros objektų gausa;
- Lazdijų rajono savivaldybės turizmo paslaugos ir infrastruktūra taip pat viršija Lietuvos vidurkį, tačiau aukštą įvertinimą nulemia išplėtotą turizmo informavimo ir kelionių organizavimo sistema, tačiau būtina gerinti maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų tinklą.

Turizmo išteklių ir infrastruktūros problemos bei galimybės

Problemos:

- Turizmo infrastruktūros objektų išvystymas Lazdijų rajono savivaldybėje nėra pakankamas. Trūksta infrastruktūros objektų prie turistinių trasų;
- Maitinimo paslaugos ir apgyvendinimo paslaugos ne kaimo turizmo sodybose Lazdijų rajono savivaldybėje nėra gerai išvystytos;
- Lazdijų rajono savivaldybės turistinis potencialas yra mažiau palankus užsienio turistams;
- Kurortinės teritorijos statusą turinčios Druskininkų rajono savivaldybės sukuriama konkurencija apgyvendinimo paslaugų srityje;
- Kaimo turizmo sodybos daugiausiai lankytojų sulaukia šiltuoju metų laiku, todėl pastebimas paslaugų sezoniškumas.

Galimybės:

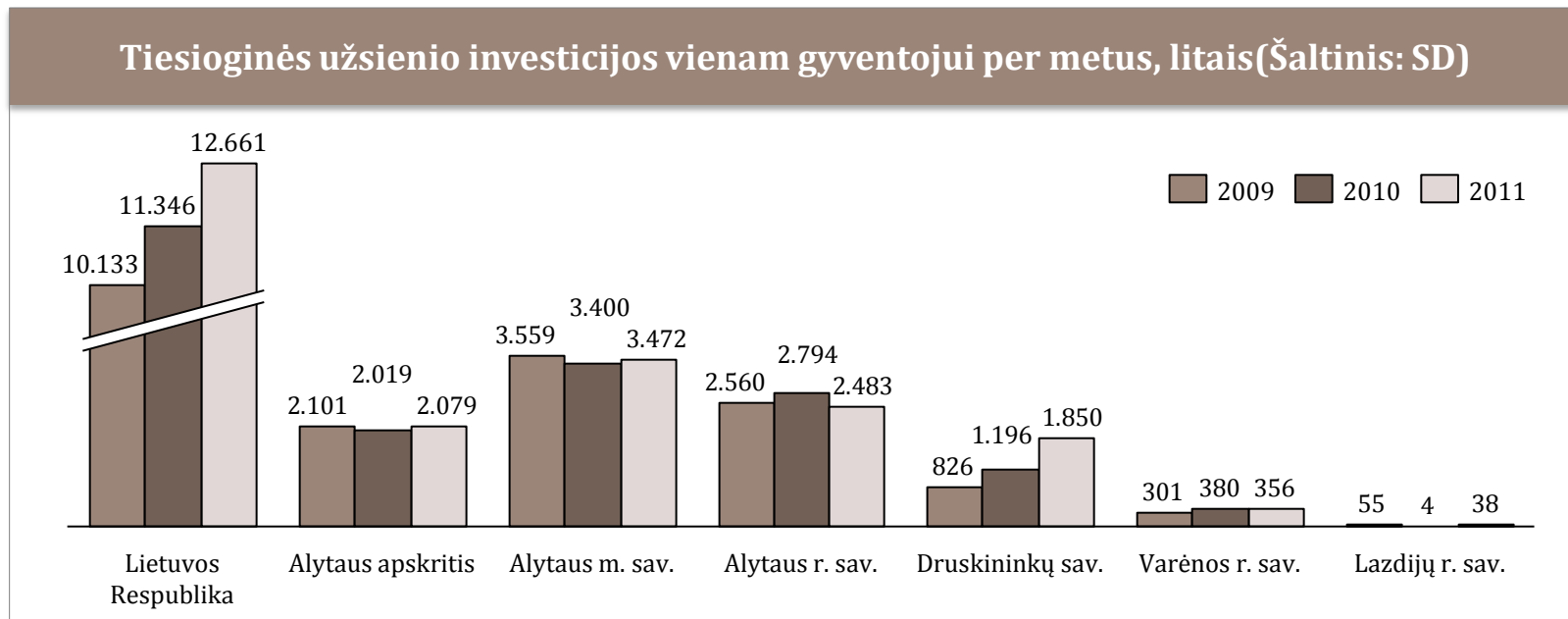
- Palankūs gamtiniai išteklių ir didelė turistinių maršrutų įvairovė sukuria palankias sąlygas turizmo plėtojimui savivaldybėje;
- Lazdijų rajono savivaldybės transporto sistema yra palanki turizmo plėtojimui, didžiųjų Lietuvos miestų bei užsienio turistų pritraukimui;
- Kurortinį statusą turinčios Druskininkų savivaldybės turistinis potencialas gali būti išnaudotas aktyvaus turizmo turistams į Lazdijų rajono savivaldybę pritraukti;
- Lazdijų hipodrome organizuojami renginiai gali pritraukti didelius turistų srautus, didinti Lazdijų žinomumą ir prisidėti prie turizmo sezoniškumo mažinimo.

1.9. Investīciju aplinka ir pasirengimo pritraukti investicijas infrastruktūra

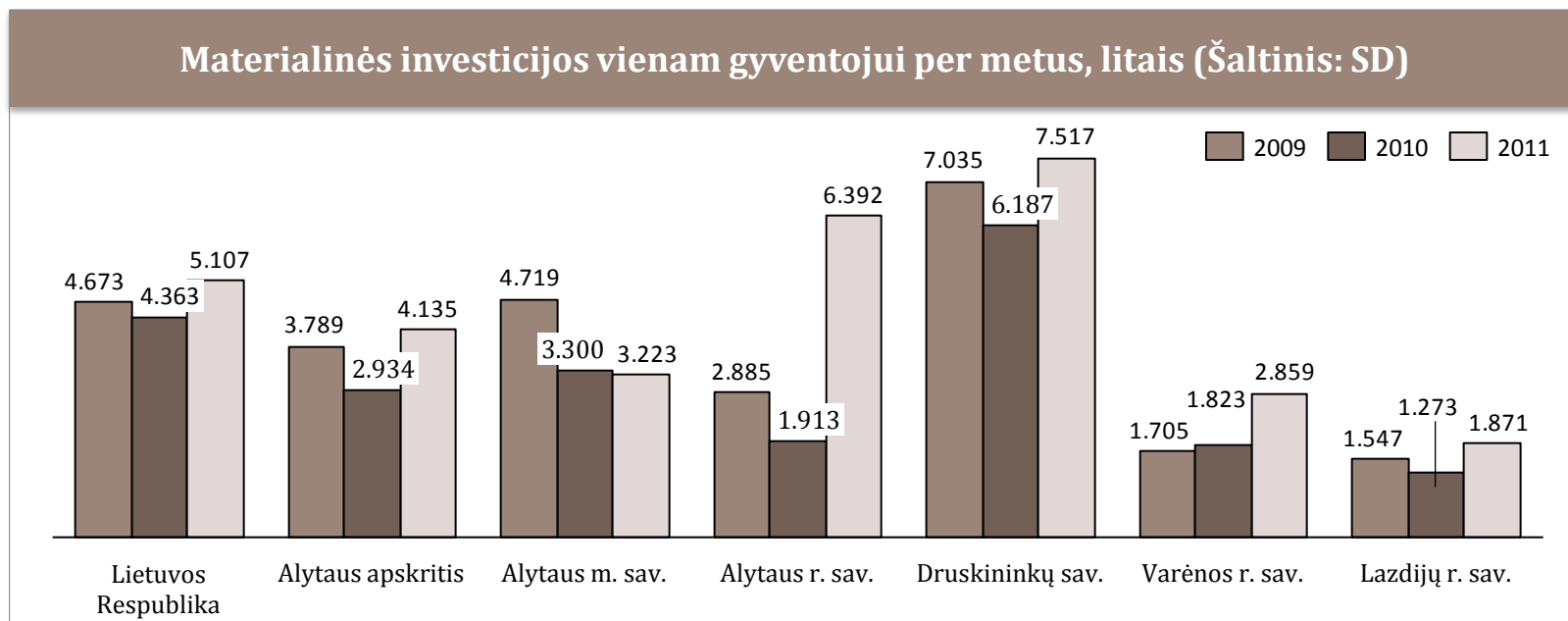

Tiesioginės užsienio investicijos Lazdijų rajono savivaldybėje yra vienos mažiausių Lietuvoje

- Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Lazdijų rajono savivaldybėje yra mažiausios regione.
- Lazdijų rajono savivaldybė patenka į mažiausiai užsienio investuotojams patrauklių administracinių teritorijų kategoriją Lietuvoje.
- Lėtam ir nepakankamam TUI augimui savivaldybėje lemiamos įtakos turi ir mažas privataus sektoriaus aktyvumas įsisavinant ES paramos lėšas.

Materialinės investicijos Lazdijų rajono savivaldybėje yra mažiausios Alytaus apskrityje

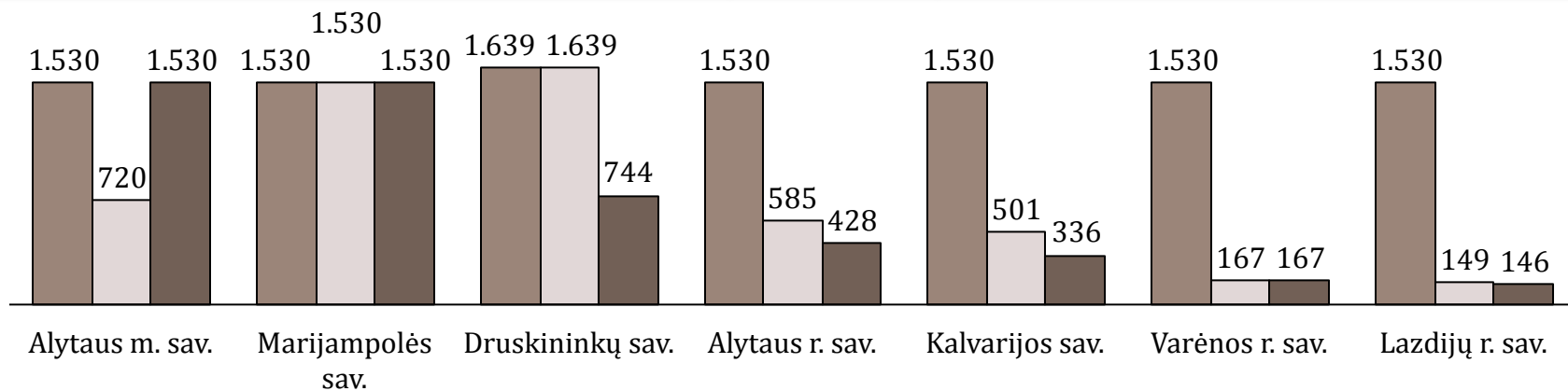
- Vertinant pramonės įmonių investicijas vykdomas regione, kurių dėka modernizuojama gamyba, kuriamos ar išlaikomos darbo vietos, didinama pridėtinė vertė, matoma, jog Alytaus apskrityje jos tesudaro 2,6-3,2 proc. visų Lietuvos mastu vykdomų materialinių investicijų. Pagal šį rodiklį Lazdijų rajono savivaldybė yra tarp labiausiai atsiliekančių šalyje.

Verslo rėmimo ir skatinimo organizacijų veikla Lazdijų rajono savivaldybėje

- Lazdijuose 2009 metais likviduotas verslo informacijos centras. Centro funkcijos perduotos kitai savivaldybės valdomai viešajai įstaigai – “VŠĮ Lazdijų švietimo centras”.
- Lazdijų švietimo centras 2009-2011 m. kaip partneris dalyvavo projekte „Verslumo skatinimas Lenkijos – Lietuvos pasienyje“. Projekto metu parengta verslo vystymo regione veiklos strategija, sukurta Lazdijų ir Kalvarijos rajonų bei Punsko valsčiaus verslininkų duomenų bazė, organizuoti Punsko valsčiaus, Kalvarijos savivaldybių verslo informacinių centrų ir viešosios įstaigos Lazdijų švietimo centro darbuotojų mokymai, išleisti informaciniai leidiniai, skirti esamiems ir potencialiems verslininkams.
- 2012-2013 m. rajono verslininkai turėjo galimybę dalyvauti keliuose renginiuose:
 - Kompiuterinio raštingumo pagal Europos standartą (ECDL -7 modulių) mokymai (programos kodas 396148275) ir testų laikymas ECDL pažymėjimui gauti ;
 - Informacinis renginys „Parama, skatinanti verslumą Lazdijų krašte“;
 - Seminaras „Kaip efektyviai organizuoti savo veiklą, esant rinkos nuosmukiui“;
 - Jaunimo verslumo skatinimo seminaras „Aš pradėdu verslą!“;
 - Seminaras „Konfliktų valdymas“;
 - Konferencija „Versli Lietuva – Lazdijai“;
 - Seminaras „Pradėk savo verslą. Kūryba. Atsakomybė. Laisvė“.
- Lazdijų švietimo centro internetiniame puslapyje, verslui skirtoje dalyje, pateikiama bendrinė įmonių steigimo informacija, informacija apie paskolų galimybes bei PVM mokėtojų registravimą. Vis dėlto pateiktoje informacijoje neatsižvelgiama į Lazdijų rajono specifiką ir nepateikiama konkrečių verslo skatinimo Lazdijų rajone priemonių.

Verslo liudijimų kaina Lazdijų r. sav. yra viena mažiausių regione

Verslo liudijimų kainų vidurkis pagal visas veiklos sritis, patvirtinta savivaldybėse 2013 metams, litais (Šaltinis: VMI)

■ Fiksuoto pajamų mokesčio dydis (litas per metus) neribojant veiklos teritorijos.

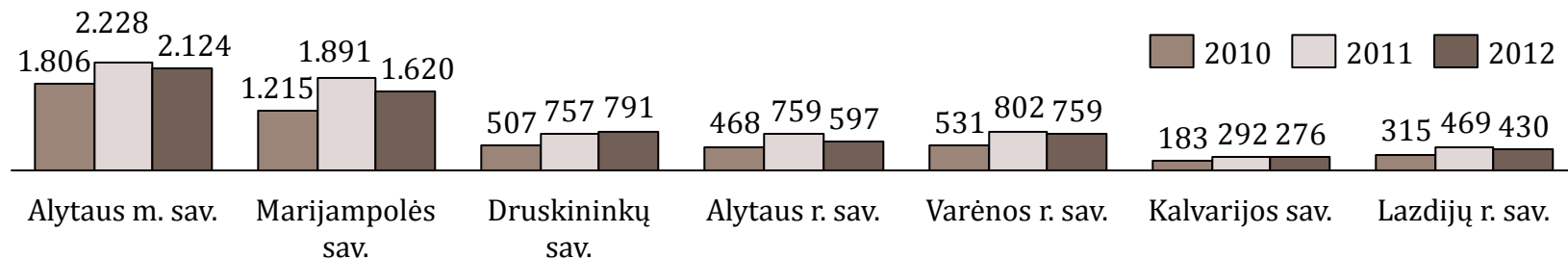
■ Fiksuoto pajamų mokesčio dydis (litas per metus) visoje LR, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Marijampolės bei Neringos savivaldybių teritorijas.

■ Fiksuoto pajamų mokesčio dydis (litas per metus) konkrečios savivaldybės, pasirinktos atrankos kriterijuose, teritorijoje.

- Lazdijų rajono savivaldybėje įgyvendinama kompensacijų verslo liudijimams įsigyti sistema užtikrina mažiausias verslo liudijimų kainas Alytaus regione bei Kalvarijos ir Marijampolės savivaldybėse. Ši sistema sukurta siekiant skatinti verslo plėtrą, mažinti nedarbą bei socialines pašalpas gaunančių asmenų skaičių.

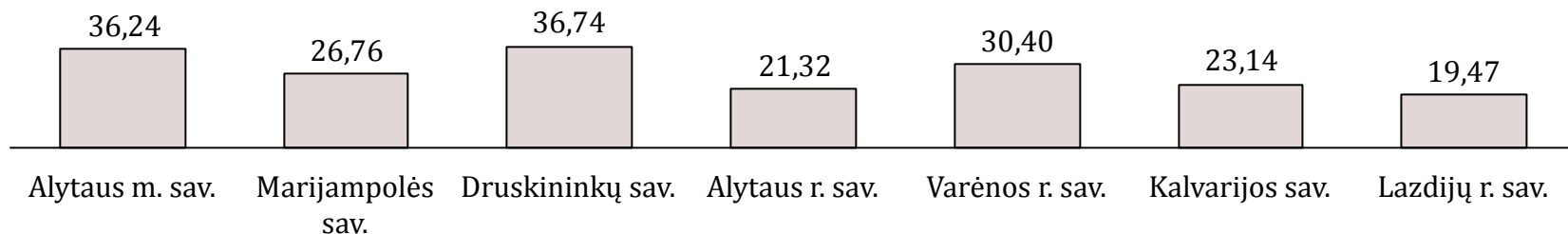
Lazdijų rajono savivaldybėje pagal verslo liudijimus veiklą vykdo santykinai maža gyventojų dalis

Asmenų, veikiančių pagal verslo liudijimą skaičius savivaldybėse 2010-2012 m. (Šaltinis: VMI)

- 2010-2012 metų periodu Lazdijų rajono savivaldybėje pagal verslo liudijimą besiverčiančių asmenų skaičius išaugo 37 proc., nuo 315 liudijimų 2010 m. iki 430 liudijimų 2012 m.

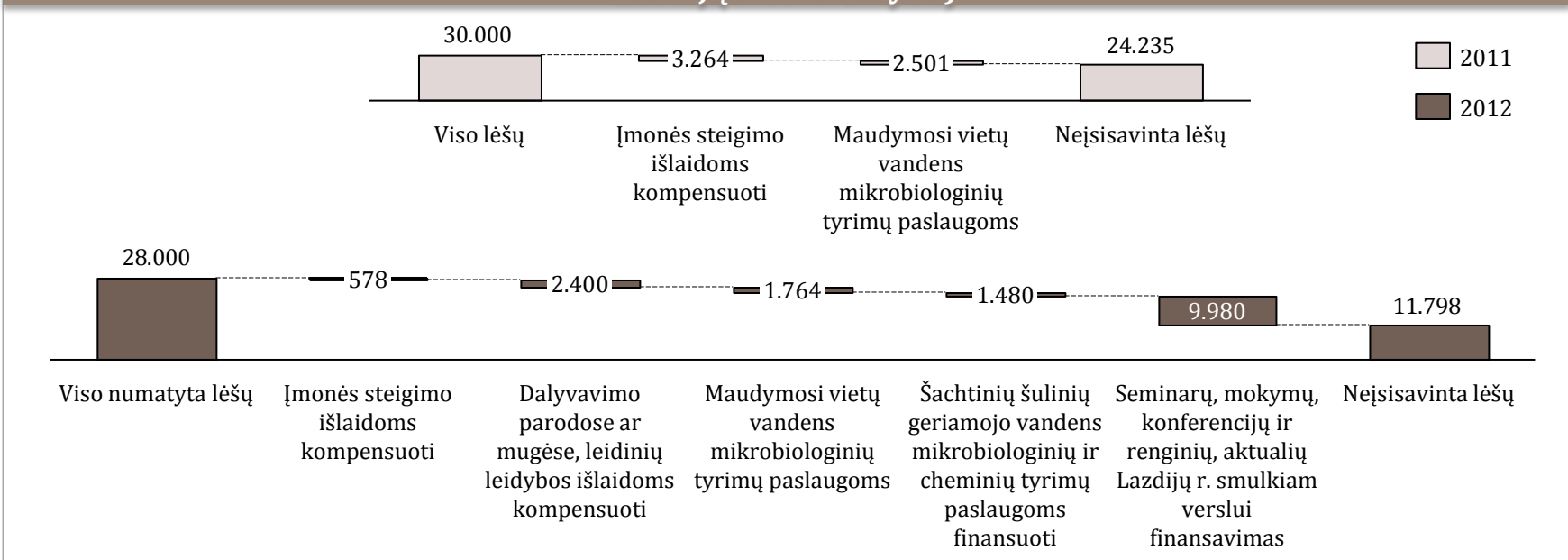
Asmenų, veikiančių pagal verslo liudijimą skaičius, tenkantis 1000 savivaldybės gyventojų 2012 metais (Šaltinis: VMI)

- Verslo liudijimų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų, Lazdijų r. savivaldybėje 2012 metais buvo mažiausias Alytaus apskrityje, taip pat mažesnis už gretimų Marijampolės ir Kalvarijos savivaldybių rodiklius.

Didėja Lazdijų r. sav. vykdomos paramos programos smulkiam ir vidutiniam verslui lėšų įsisavinimas

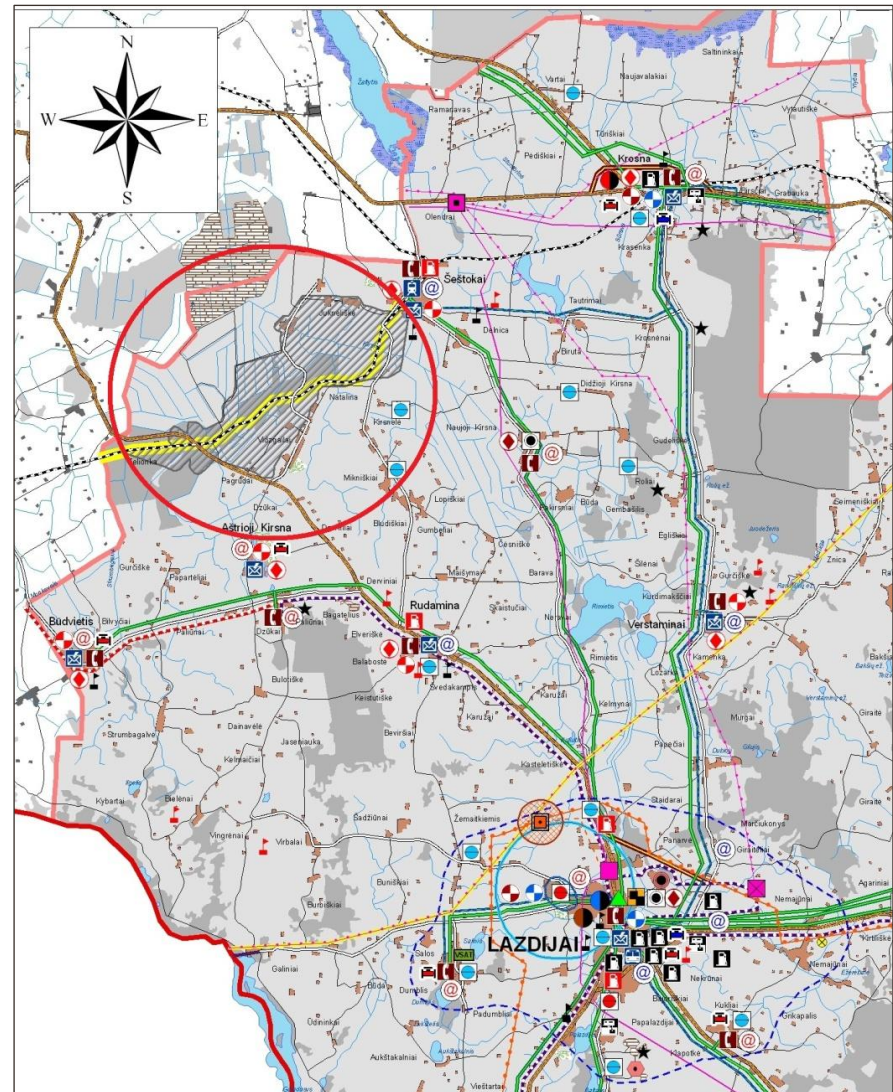
Pagal paramos smulkiam ir vidutiniam verslui programą 2011 ir 2012 m. įsisavintos lėšos (Šaltinis: Lazdijų r. savivaldybė)

- 2011 metais buvo įsisavinta 19,2 proc. paramos programos lėšų smulkiam ir vidutiniam verslui Lazdijų rajono savivaldybėje. 2012 metais šis rodiklis išaugo iki 57,9 proc. Vis dėlto pagal 2012 m. duomenis apie paramos apimtį įmonės steigimo išlaidoms kompensuoti matoma, jog Lazdijų r. sav. steigiasi mažai naujų įmonių. Pažymėtina ir tai, kad 2012 metais išnaudota net 99,8 proc. numatytų lėšų, skirtų mokymams ir seminarams, susijusiems su smulkiu verslu. Šie mokymai galimai turės ilgalaikių teigiamų pasekmių smulkiam ir vidutiniam verslui Lazdijų rajono savivaldybėje.

Pramoninių ir ekonominių zonų ištekliai Lazdijų rajono savivaldybėje

- Lazdijų rajono savivaldybėje suformuota pramonės zona į šiaurės vakarus nuo Lazdijų. Pramonės zona driekiasi pagal geležinkelio liniją tarp Šeštokų ir Mockavos. Šioje pramonės zonoje planuojama krovos, sandėliavimo bei logistikos įmonių veikla.
- Mockavos pramonės zonoje planuojami investiciniai projektai – vieni didžiausių investicinių projektų Pietų Lietuvoje.
- Šios pramonės zonos įkūrimas, kartu su Mockavos terminalo statyba, leis sukurti papildomų darbo vietų ir vystyti smulkų bei vidutinį verslą, teikiantį aptarnavimo paslaugas šioje zonoje įsikūrusioms įmonėms. Ilgalaikėje perspektyvoje tai gali ženkliai sumažinti nedarbo lygį savivaldybėje.
- Siekiant maksimaliai išnaudoti šios pramonės zonos teikiamas galimybes, per artimiausius metus turi būti investuojama į infrastruktūros (kelių, komunikacijų tinkle) vystymą ne tik šioje zonoje, bet ir visoje Lazdijų rajono savivaldybėje.

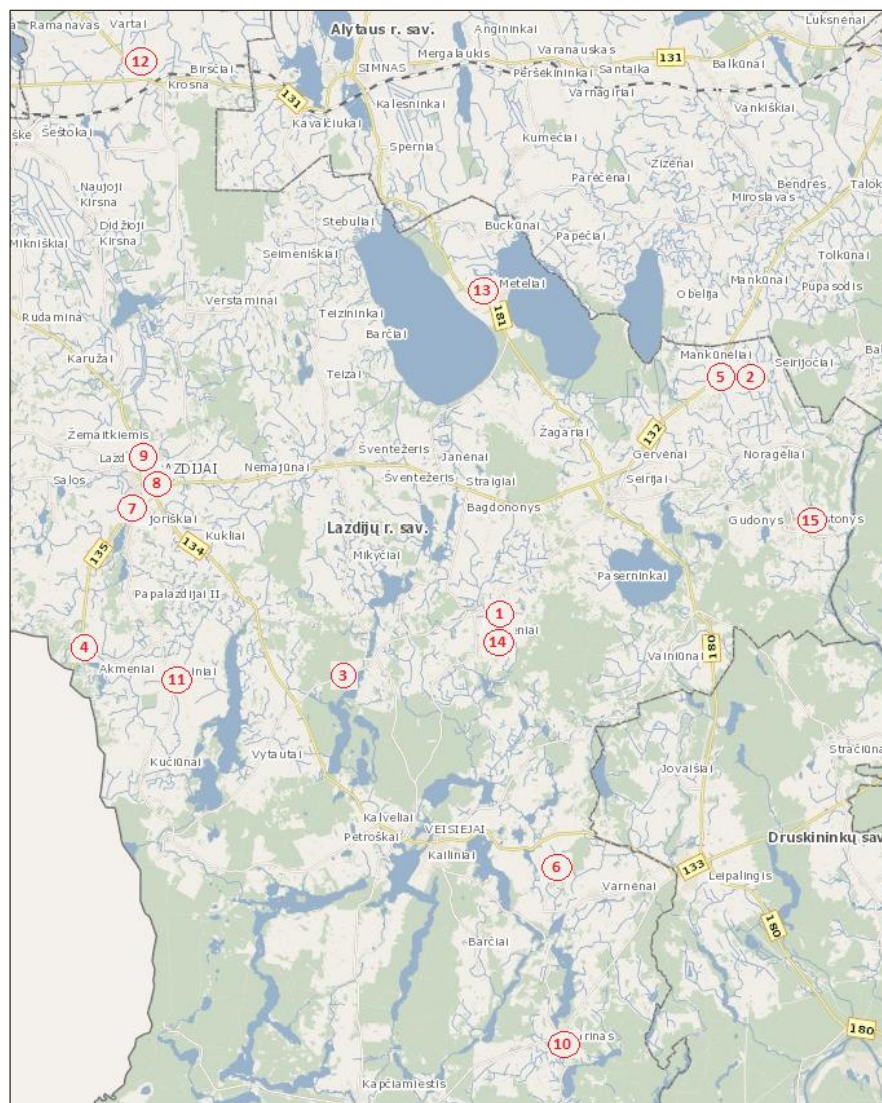

Šaltinis: www.lazdijai.lt

2013 m. numatyta privatizuoti 15 savivaldybės valdomų objektų (1)

Lazdijų rajono savivaldybėje 2013 m. numatyta privatizuoti 15 savivaldybės valdomų nekilnojamo turto objektų. Savivaldybės turto privatizavimas yra vienas iš įrankių, kuriais galima į savivaldybę pritraukti investicijas ir taip pagyvinti savivaldybės ekonomiką. Privatizuojami objektai pažymėti žemėlapyje:

1. Nebaigtas statyti mokyklos pastatas (plotas – 2156,74 kv. m, pastatas gelžbetoninių plokščių, 2 aukštų), Lazdijų r. sav. Šlavantų sen. Avižienių k.
2. Kultūros namų patalpos (59/100 pastato dalys, plotas 321,45 kv. m, 2 aukštų mūriniame pastate), Lazdijų r. sav. Noragėlių sen. Seiliūnų k. Katilinė (plotas – 118,07 kv. m, pastatas mūrinis, 1 aukšto), Lazdijų r. sav. Noragėlių sen. Seiliūnų k.
3. Buvusios mokyklos patalpos (plotas – 363,16 kv. m, pastatas mūrinis, 1 aukšto su mansarda), sandėlis (plotas – 73,84 kv. m, pastatas medinis, 1 aukšto) su kiemo statiniais, Lazdijų r. sav. Šlavantų sen. Gegutės k.
4. Sandėlis (plotas – 507,43 kv. m, pastatas betono blokų, 1 aukšto) ir kiemo statiniai (šaligatvis lieto betono, plotas – 12,73 kv. m), Janaslavo k. 13, Lazdijų sen. Lazdijų r. sav. Kiti statiniai – inžineriniai (mašinų stovėjimo aikštelė su apšvietimo tinklais ir elektros oro tinklais, aikštelė asfalto, plotas – 10972 kv. m, ir 2 lauko tualetai), Janaslavo k.12, Lazdijų sen. Lazdijų r. sav.
5. Mokyklos patalpos (plotas – 129,32 kv. m, pastatas mūrinis, 1 aukšto), Lazdijų r. sav. Noragėlių sen. Seilūnų k.

Šaltinis: Lazdijų r. sav.

2013 m. numatyta privatizuoti 15 savivaldybės valdomų objektų (2)

6. Buvusios mokyklos pastatas (plotas – 316,70 kv. m, pastatas mūrinis, 2 aukštų), sandėlis (plotas – 49,30 kv. m, pastatas mūrinis, 1 aukšto), Lazdijų r. sav., Veisiejų sen., Varnėnų k.

7. Negyvenamoji patalpa-sandėlis (plotas 18,47 kv. m, pastatas medinis) su bendro naudojimo patalpa (1/2 iš 2,48 kv. m, plotas 1,24 kv. m), dalis ūkinio pastato (1/4 užstatyto ploto 42,76 kv. m, pastatas medinis) ir ¼ šulinio, Lazdijų m., Seinų g. 69-2.

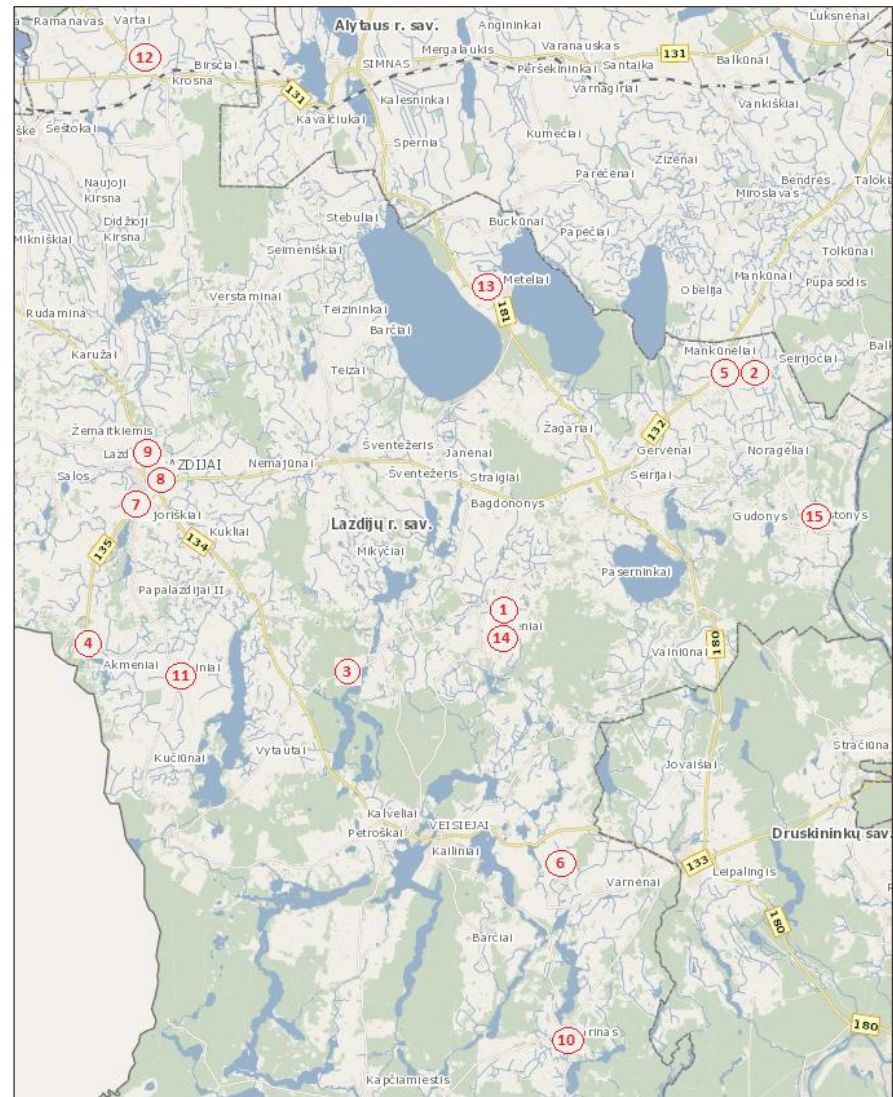
8. Sandėlio patalpa (plotas 24,54 kv.m, pastatas medinis), Lazdijų m., Seinų g. 19-1/Taikos g. 12-1; Dalis ūkinio pastato (1/3 dalis iš 28 kv. m užstatyto ploto), Lazdijų m., Taikos g. 8B.

9. Ūkinis pastatas (užstatytas plotas 61 kv. m, pastatas medinis), Lazdijų m., Kauno g. 62.

10. Prekybos centro pastatas (plotas 527,28 kv.m, pastatas mūrinis, 1 aukšto, baigtumas 54 proc.), Lazdijų r. sav., Veisiejų sen., Viktorino k.

11. Gyvenamasis namas (unikalus numeris 4400-1994-3896, pažymėjimas plane 1A1/m, plotas 53,24 kv. m, pastatas 1 aukšto, medinis, fiziškai pažeistas, avarinis), Lazdijų r. sav., Kučiūnų sen., Miškinių k., Liepų g. 96.

12. Gyvenamasis namas (unikalus numeris 5993-6014-4010, pažymėjimas plane 1A1/p, plotas 117,13 kv. m, pastatas 1 aukšto, mūrinis, avarinis), ūkinis pastatas (unikalus Nr. 4400-1844-0056, pažymėjimas plane 2I1/p, užstatytas plotas 17,00 kv.m, pastatas mūrinis), Lazdijų r. sav., Krosnos sen., Tūriškių k., Malūno g. 17.

Šaltinis: Lazdijų r. sav.

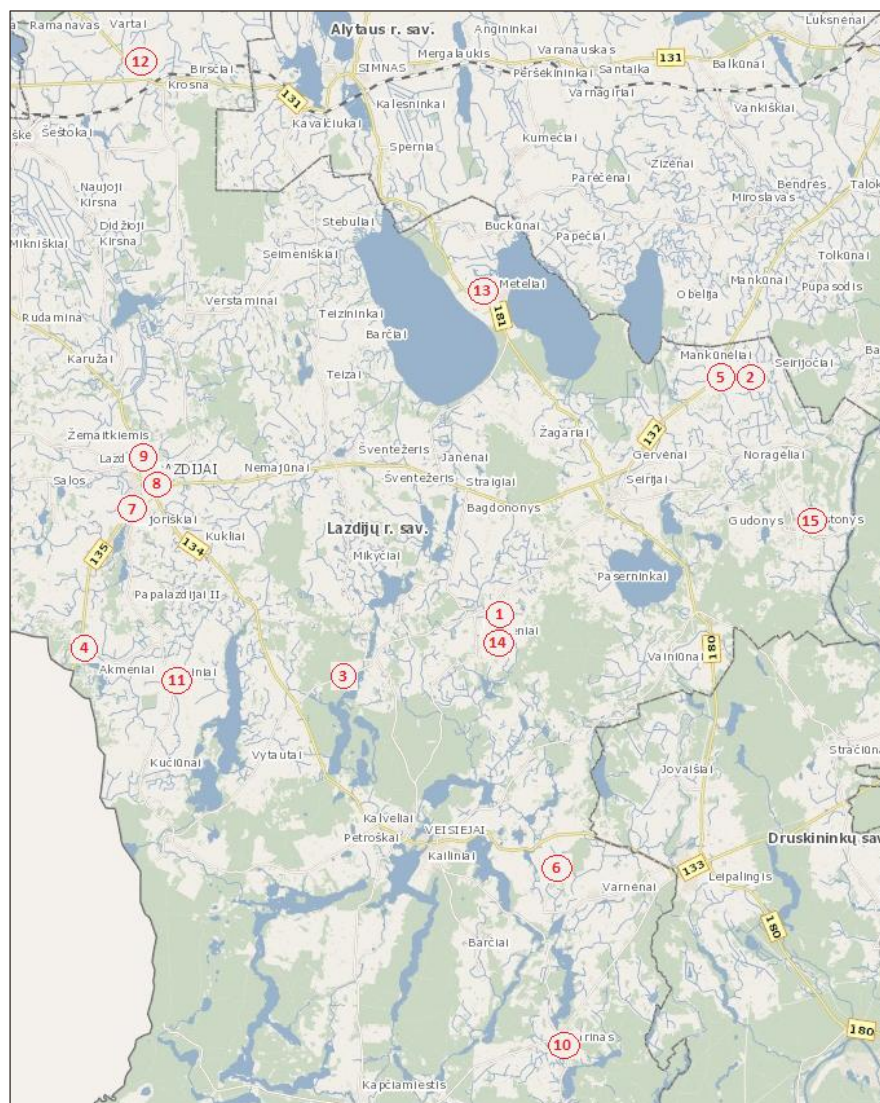
2013 m. numatyta privatizuoti 15 savivaldybės valdomų objektų (3)

13. Negyvenamoji patalpa-medicinos punktas (unikalus Nr. 5998-7004-8016:0005, plotas 61,41 kv.m, pastatas betono bloką, 1 aukšto, pažymėjimas plane 1C1/b) su rūsiu 8,89 kv. m pažymėtu R-5 su bendro naudojimo patalpa Nr. a-1(1/2 iš 7,78 kv. m), stoginė (unikalus Nr. 5998-7004-8027, užstatytas plotas – 24,36 kv. m), stoginė (unikalus Nr. 5998-7004-8038, užstatytas plotas – 24,36 kv. m), kiemo statiniai (unikalus Nr. 5998-7004-8049), Lazdijų r. sav., Seirijų sen., Metelių k., Pušyno g. 11.

14. Mokyklos patalpos (unikalus Nr. 5997-4008-1014:0002, plotas 127,67 kv. m, 2 aukštų mūrinio pastato 1 aukšte, pažymėjimas plane 1C2/p), Lazdijų r. sav., Šlavantų sen., Avižienių k.

15. Mokyklos pastatas (unikalus Nr. 5998-5004-7010, plotas 418,45 kv. m, pastatas mūrinis 1 aukšto, pažymėjimas plane 1C1/b), katilinė (unikalus Nr. 5998-5004-7020, plotas 45,57 kv. m, pastatas mūrinis, pažymėjimas plane 2H1/p) ir kiemo statiniai (unikalus Nr. 5998-5004-7031), Lazdijų r. sav., Noragėlių sen., Krikštonių k.

Įvertinus privatizuojamų objektų techninę būklę ir geografinę išsidėstymą galima teigti, jog ne visų į 2013 m. privatizuojamų objektų sąrašą įtrauktų statinių komercinis patrauklumas yra vienodas. Vis dėlto kai kurie objektai gali būti patrauklūs investuotojams ir sėkmingai pritaikyti smulkiam bei vidutiniam verslui plėtoti.

Šaltinis: Lazdijų r. sav.

Investicinės aplinkos problemos bei galimybės Lazdijų rajono savivaldybėje

Problemos:

- Lazdijų rajono savivaldybėje verslo rėmimo ir skatinimo organizacijų veikla mažai išvystyta. VŠĮ “Lazdijų švietimo centras” organizuojami renginiai vietos verslininkams nėra efektyvios priemonės verslo skatinimui Lazdijų rajone;
- Lazdijų rajonas – vienas iš silpniausių Lietuvos regionų tiesioginių užsienio investicijų bei materialinių investicijų pritraukimo srityse. Tiesioginės užsienio investicijos Lazdijų rajone 2011 metais siekė tik 0,3 proc. bendro Lietuvos vidurkio;
- Lazdijų rajono savivaldybė susiduria su kaimyninės Alytaus savivaldybės konkurencija pramonės investicijų srityje bei Kalvarijos savivaldybės transporto ir logistikos srityje;
- Santykinai mažas pagal verslo liudijimus veiklą vykdančių asmenų skaičius.

Galimybės:

- Strategiškai patogi geografinė Lazdijų rajono savivaldybės padėtis suteikia geras galimybes tiesioginių užsienio investicijų pritraukimui;
- Pramonės zonų kūrimas ir plėtojimas, susijęs su Mockavos krovos terminalo statybomis;
- Siekiant pagyvinti savivaldybės ekonomiką informacija apie investavimo galimybes Lazdijų rajono savivaldybėje turi būti skleidžiama už savivaldybės ribų;
- Stipri turizmo informacinio centro veikla Lazdijų rajono savivaldybėje gali prisidėti prie verslo aplinkos Lazdijų rajone gerinimo. Didinant turistų skaičių savivaldybėje ir kuriant palankų Lazdijų rajono savivaldybės įvaizdį tiek Lietuvoje, tiek užsienyje galima tikėtis pritraukti investicijų į Lazdijų rajoną.

Turinys

1.

Lazdijų rajono savivaldybės esamos situacijos analizė

1.1. Lazdijų rajono savivaldybės geografija

1.2. Lazdijų rajono savivaldybės susisiekimo sistema

1.3. Lazdijų rajono savivaldybės ekonominė sistema

1.4. Lazdijų rajono savivaldybės demografinė situacija

1.5. Lazdijų rajono savivaldybės socialinė situacija

1.6. Lazdijų rajono savivaldybės švietimo sistema

1.7. Lazdijų rajono savivaldybės sveikatos apsaugos sistema

1.8. Lazdijų rajono savivaldybės turizmo išteklių ir infrastruktūra

1.9. Investicijų aplinka ir pasirengimo pritraukti investicijas infrastruktūra

2.

Lazdijų rajono savivaldybės įvaizdžio kūrimas ir investicijų į savivaldybę pritraukimo galimybės

2.1. Investicijų pritraukimo galimybės

2.2. Tikslinių grupių apklausos rezultatų analizė

2.3. Lazdijų rajono savivaldybės prekinio ženklo sukūrimas

A close-up, monochromatic photograph of a hand holding a pen, pointing at a financial table. The table contains numerical data, likely representing investment figures. The background is blurred, showing more of the document and the pen's tip.

2.1. Investicijų pritraukimo galimybės

2000.00	237.50
1487.65	238.05
1325.00	238.34
18900.00	0.00
	156.94
	115.25

EEE ir Norvegijos finansiniai mechanizmai 2009-2014 m. gali būti išnaudoti lėšoms pritraukti

- Siekdamas prisidėti prie ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimo Europos ekonominėje erdvėje (EEE), Norvegijos Karalystė, Islandijos Respublika ir Lichtenšteino Kunigaikštystė sukūrė EEE finansinį mechanizmą ir Norvegijos finansinį mechanizmą. EEE finansinio mechanizmo lėšos skiriamos 15 šalių, kurios į ES įstojo 2004 m. ir 2007 m.
- Parama Lietuvai teikiama pagal Norvegijos ir Lietuvos Susitarimo memorandumą dėl Norvegijos finansinio mechanizmo bei Lichtenšteino, Islandijos, Norvegijos ir Lietuvos Susitarimo memorandumą dėl EEE finansinio mechanizmo. Pagal EEE finansinį mechanizmą 2009 - 2014 m. Lietuvai bus skiriama 38,4 mln. eurų (arba 35,52 mln. eurų paramos lėšų), pagal Norvegijos finansinį mechanizmą - 45,6 mln. eurų (arba 42,18 mln. eurų paramos lėšų).
- 2009 - 2014 m. EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų parama skiriama 14-ai programų.

**norway
grants**

**eea
grants**

iceland liechtenstein norway

Norvegijos finansinis mechanizmas gali išplėsti savivaldybės tarptautinius ryšius

Pagal Norvegijos finansinį mechanizmą remiamos sritys:

- LT09 - žalios pramonės inovacijos.
- LT10 - gebėjimų stiprinimas ir institucinis valstybės, paramos gavėjos, ir Norvegijos viešųjų institucijų, vietos ir regioninės valdžios bendradarbiavimas.
- LT11 - visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos.
- LT12 - šengeno bendradarbiavimas ir kova su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu, įskaitant prekybą žmonėmis ir klajojančias nusikalstamas gruputes.
- LT13 - teismų gebėjimų stiprinimas ir bendradarbiavimas.
- LT14 - pataisos, įskaitant bausmes be įkalinimo.

- **LT10** programa – “gebėjimų stiprinimas ir institucinis bendradarbiavimas” gali būti sėkmingai įgyvendinama Lazdijų rajone. Pagal šią programą skatinamas aktyvesnis ir glaudesnis Lietuvos ir Norvegijos savivaldybių ir regioninės valdžios institucijų bendradarbiavimas; gebėjimų stiprinimas ir keitimasis patirtimi valstybės įmonių valdymo srityje; bendradarbiavimo klimato kaitos srityje skatinimas sudarant apskaitos sistemą; bendradarbiavimas ir gebėjimų stiprinimas kovos su smurtu privačioje erdvėje ir smurto lyties pagrindu srityse. Kvietimas teikti paraiškas finansavimui pagal šią programą gauti bus skelbiamas 2013 m. III-IV ketvirtį.

Šios programos įgyvendinimas paskatintų tarptautinį bendradarbiavimą su šalimis donorėmis. Tai padidintų Lazdijų rajono savivaldybės žinomumą ir padidintų galimybes pritraukti tiek užsienio investicijų, tiek turistų skaičių.

EEE finansinis mechanizmas gali padidinti savivaldybės žinomumą užsienyje

Pagal EEE finansinį mechanizmą remiamos sritys:

- LT02 - integruotas jūros ir vidaus vandenų valdymas.
- LT03 - biologinė įvairovė ir ekosistemų funkcijos.
- LT05 - rizikos grupės vaikai ir jaunimas.
- LT06 - kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimas ir atgaivinimas.
- LT07 - europos kultūros paveldo kultūros ir menų įvairovės skatinimas.
- LT08 - EEE stipendijų programa.

- Lazdijų rajono savivaldybėje galėtų būti skatinamos iniciatyvos gauti paramą pagal **LT03** programą – “biologinė įvairovė ir ekosistemų funkcijos”. Kvietimai teikti paraiškas finansavimui pagal šią programą gauti bus skelbiami 2013 m. III ketvirtį.
- **LT05** programa – “rizikos grupės, vaikai ir jaunimas” taip pat gali būti įgyvendinama Lazdijų rajone. Pagal šią programą gali būti finansuojama vaikų dienos centrų plėtra (VDC), atvirų jaunimo centrų plėtra (AJC), VDC kartu su atvira jaunimo erdve (AJE) steigimas, VDC ir AJC darbuotojų ir savanorių kvalifikacijos tobulinimas. Kvietimas teikti paraiškas finansavimui pagal šią programą bus skelbiamas 2013 m. II-III ketvirtį.
- **LT06 ir LT07** programos, Lazdijų rajono savivaldybėje taip pat gali būti efektyviai išnaudotos. Kvietimai teikti paraiškas finansavimui pagal šias programas gauti bus skelbiami 2013 m. II-III ketvirtį.
- **LT06** programos pagrindinės finansavimo kryptys - Medinio nekilnojamojo kultūros paveldo (pastatų) tvarkybos darbai (4,7 mln. eurų); Iš dalies restauruojamų ne medinių nekilnojamojo turto kultūros paveldo objektų (pastatų) restauravimo darbų užbaigimas ir jų pritaikymas naudojimui (3,3 mln. eurų); Kompleksinių taikomųjų kultūros paveldo tyrimų ir konservavimo centrų įsteigimas ir (arba) vystymas nekilnojamojo kultūros paveldo objektuose (pastatuose) (1,4 mln. eurų).
- **LT07** programos pagrindinės finansavimo kryptys - tarptautinės kūrybinės koprodukcijos projektai (apie 800 tūkst. eurų); Tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo projektai (apie 200 tūkst. eurų).
- Visos šios programos kartu skatina ir tarptautinį bendradarbiavimą su šalimis donorėmis, todėl šių projektų įgyvendinimas taip pat padidintų Lazdijų rajono savivaldybės žinomumą ir pritrauktų užsienio turistų.

2.2. Tikslinių grupių apklausos rezultatų analizė

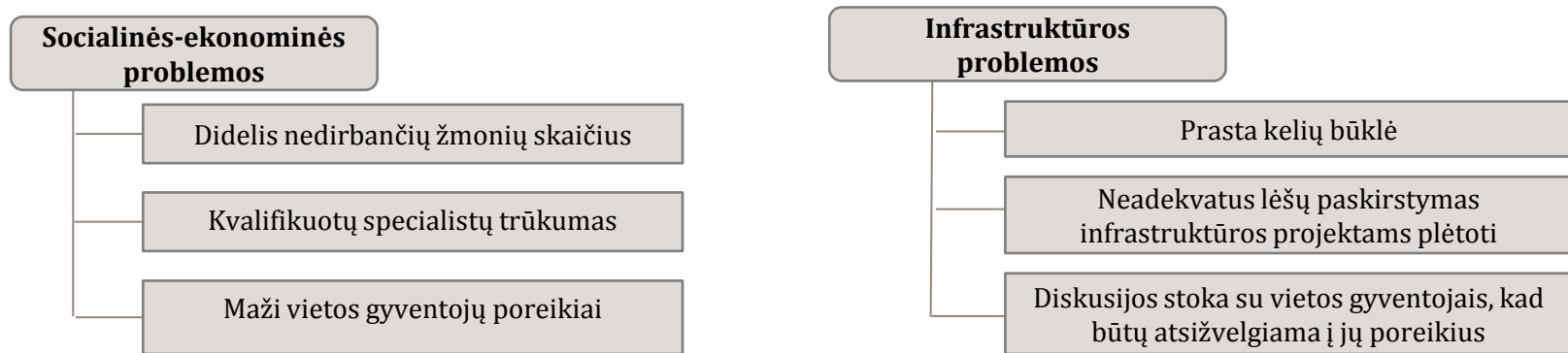
Organizuotų apklausų metu buvo išskirtos svarbiausios tikslinės grupės, ištirti jų poreikiai

- Lazdijų rajono savivaldybės įvaizdžio kūrimo ir investicijų pritraukimo galimybių studijos rengimo procese buvo išskirtos trys pagrindinės tikslinės grupės: Lazdijų rajono savivaldybės jaunimas (16-25 metų amžiaus), lazdijų rajono savivaldybės gyventojai (šiai tikslinei grupei priskirti asmenys, vyresni nei 25 metai), bei Lazdijų rajono savivaldybės verslo atstovai.
- Lazdijų rajono savivaldybės jaunimo bei gyventojų nuomonei ištirti buvo naudojama anoniminė anketinė apklausa. Buvo apklausti 200 asmenų iš skirtingų Lazdijų rajono savivaldybės miestų ir miestelių. 49,5 proc. apklaustųjų buvo jaunimas, 50,5 proc. – savivaldybės gyventojai, vyresni nei 25 metai. Apklausos anketa pridedama (Priedas nr. 1).
- Siekiant išsiaiškinti, kokios priemonės turėtų būti naudojamos ir kas turėtų būti akcentuojama bandant į Lazdijų rajono savivaldybę pritraukti Lietuvos ir užsienio investicijas, buvo atlikta Lietuvos įmonių anoniminė apklausa internetu. Anketoje pateiktais klausimais buvo siekiama ne tik sužinoti kokios priemonės būtų veiksmingos siekiant pritraukti investicijas į Lietuvos savivaldybes, bet ir pristatyti esamą Lazdijų rajono savivaldybės situaciją, supažindinti su investavimo galimybėmis savivaldybėje. Pilna apklausos anketa pridedama (Priedas nr. 2).
- Lazdijų rajono savivaldybės verslo atstovų poreikius buvo siekiama nustatyti organizuojant susitikimą ir atvirą diskusiją su savivaldybės verslininkais, rajono savivaldybės, turizmo informacinio centro, švietimo centro atstovais. Taip pat esminiai klausimai su Lazdijų rajono savivaldybės verslininkais buvo aptarti telefonu. Diskusijos rezultatai pateikiami apklausos analizėje.

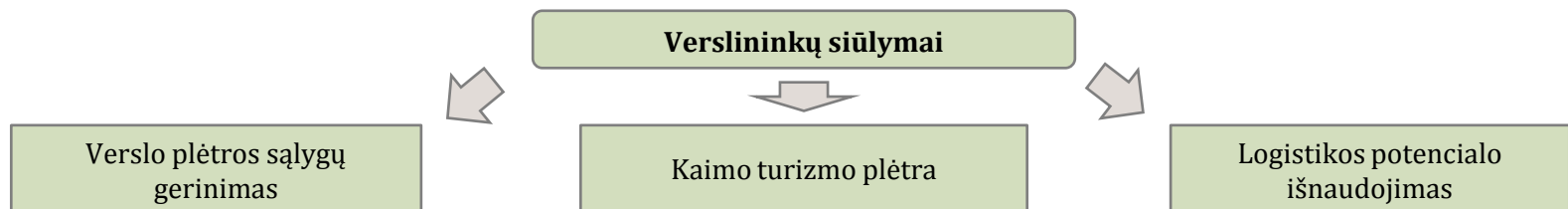

Verslininkų nuomonės tyrimas apie esamą situaciją
bei investavimo galimybes Lazdijų rajono
savivaldybėje

Lazdijų raj. savivaldybės verslininkai akcentuoja socialines ir infrastruktūros problemas

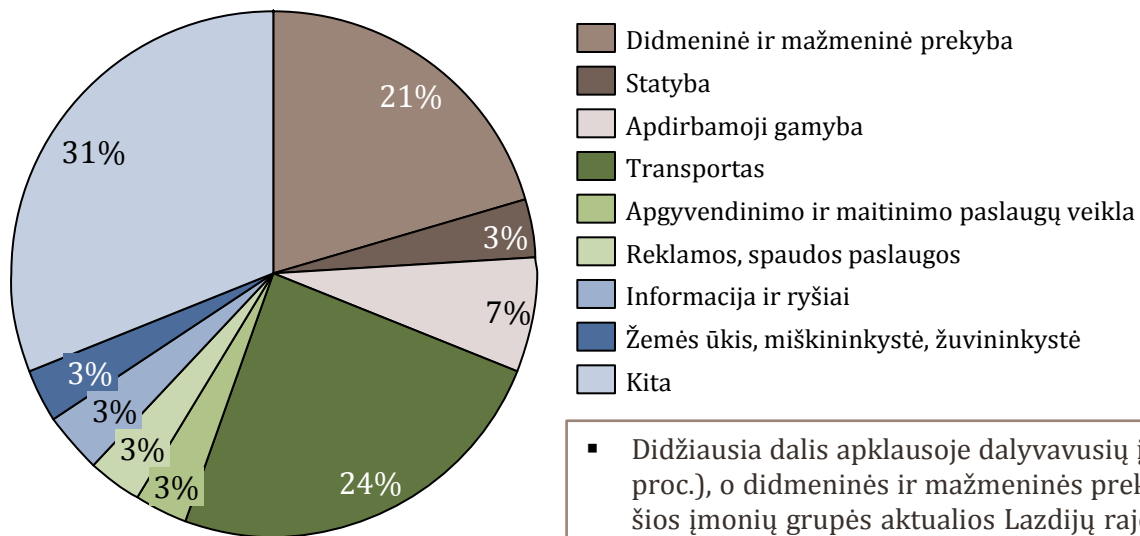
- Lazdijų rajono savivaldybės verslininkai akcentuoja socialines ir infrastruktūros problemas.
- Verslininkai išvelgia nedarbo ir mažų atlyginimų problemą, kuri nulemia mažus gyventojų poreikius. Esant mažam vartojimui savivaldybeje yra sunku plėtoti paslaugų verslą.
- Keliai tvarkomi neatsižvelgiant į vietos gyventojų poreikius. Verslininkai priversti tvarkyti kelius savo lėšomis ir už tai negauna jokių kompensacijų.

- Lazdijų rajono savivaldybės verslininkai akcentuoja kaimo turizmo plėtros potencialą.
- Verslininkai išvelgia pateikiamų projektų savivaldybei strigimą. Nesklendus projektų įgyvendinimas užkerta kelią verslo plėtrai.
- Išvelgiamas kaimo turizmo plėtros potencialas (ežerai, švari gamta, nenaudojamos žemės plotai), tačiau konkrečių siūlymų, kaip šie resursai turi būti išnaudoti, verslininkai nepateikia.

Lietuvos verslininkų apklausos rezultatai

Jūsų įmonės komercinės veiklos pobūdis yra:

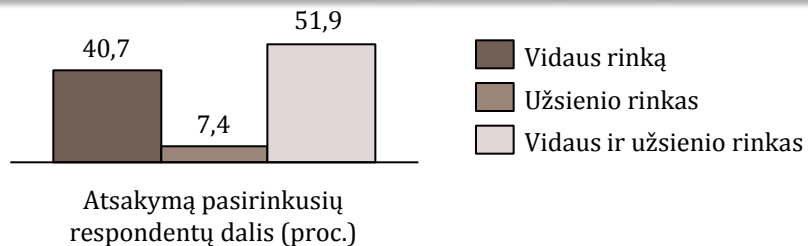

- **Sektoriuje "Kita" nurodytas veiklos pobūdis:**
- *Paslaugos.*
- *IT sprendimai transporto įmonėms.*
- *Statybos + langų gamyba + tarptautiniai pervežimai.*
- *Susiekimo komunikacijos, keliai ir gatvės.*
- *Saugos paslaugos.*
- *Statybinių medžiagų (akmens vata) gamyba.*
- *PET pakuočių gamyba (chemijos pramonė).*

- Didžiausia dalis apklausoje dalyvavusių įmonių buvo transporto sektoriaus įmonės (24 proc.), o didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių apklausoje dalyvavo 21 proc. Abi šios įmonių grupės aktualios Lazdijų rajono savivaldybei, nes regionas yra potencialus logistikai, o didmeninė ir mažmeninė prekyba yra viena pagrindinių veiklos savivaldybėje sričių.

Jūsų įmonės komercinė veikla orientuota į:

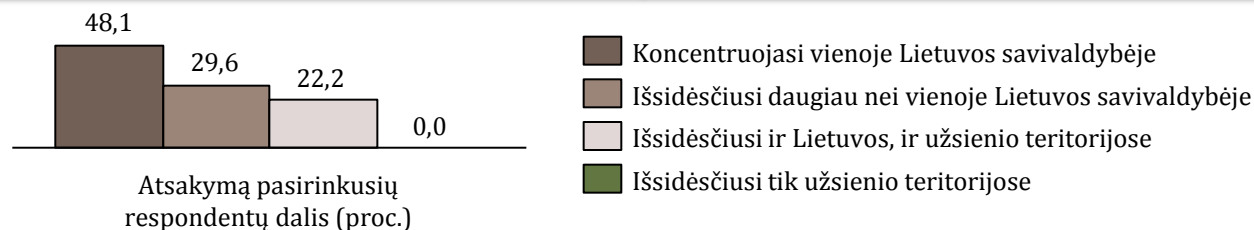
Įmonių komercinės veiklos orientavimas. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

- Didžiausios dalies apklausoje dalyvavusių įmonių komercinė veikla orientuota tiek į vidaus, tiek į užsienio rinką (51,9 proc.).
- Vien į Lietuvos vidaus rinką orientuota 40,7 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių.
- Tik į užsienio rinką orientuota 7,4 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių.

Jūsų įmonės infrastruktūra:

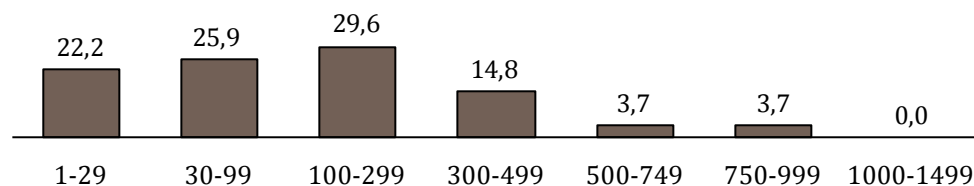
Įmonių infrastruktūros išsidėstymas. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

▪ Įmonių infrastruktūros išsidėstymas ne vienoje savivaldybėje yra teigiamas veiksnys, potencialiai leidžiantis manyti, jog tokia įmonė yra pasiruošusi investuoti ir kitose savivaldybėse. Tokių įmonių apklausoje dalyvavo 51,8 proc.

Jūsų įmonėje darbuotojų skaičius yra:

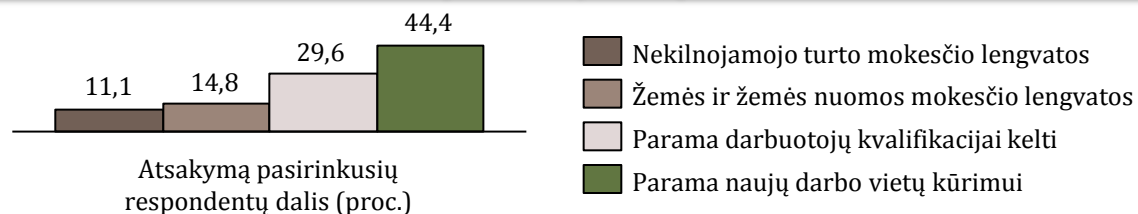
Darbuotojų skaičius įmonėse. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

▪ Didžiausioje dalyje (29,6 proc.) apklausoje dalyvavusių įmonių dirba nuo 100 iki 299 darbuotojų. 14,8 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių dirba nuo 300 iki 499 darbuotojų. Po 3,7 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių dirba 500-749 darbuotojai ir 750-999 darbuotojai. 48,1 proc. apklaustų įmonių deklaravo, jog darbuotojų skaičius jų įmonėse nesiekia 100 darbuotojų.

Kokios mokestinės lengvatos investuojamame regione Jūsų įmonei būtų patraukliausios?

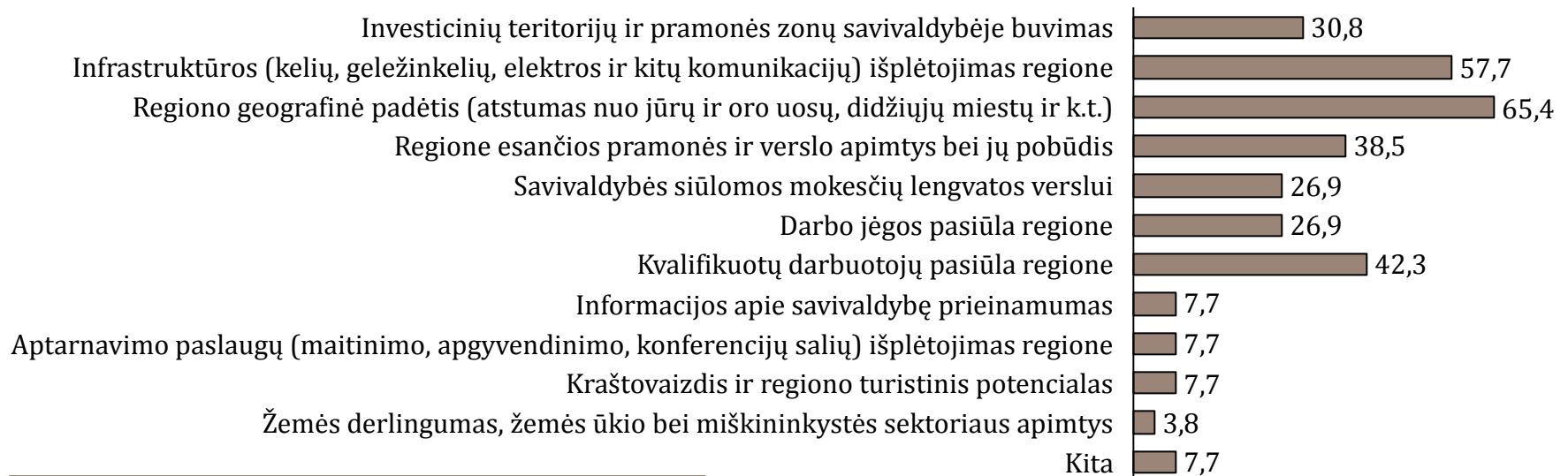
Mokestinių lengvatų patrauklumas. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

▪ Didžiausia dalis apklausoje dalyvavusių įmonių (44,4 proc.) patraukliausia mokesnine lengvata savivaldybėje įvardijo paramą naujų darbo vietų kūrimui. 29,6 proc. apklaustų įmonių palankiausiai vertino paramą darbuotojų kvalifikacijai kelti.

Kas, Jūsų manymu, daro didžiausią įtaką regiono (savivaldybės) patrauklumui investicijoms (pažymėkite 3 svarbiausius punktus):

Didžiausią įtaką savivaldybės investiciniam patrauklumui darantys veiksniai. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis procentais.

- **Sektoriuje “Kita” nurodytos priemonės:**
- *Klientų bazė.*
- *Savivaldybės aktyvumas siekiant pritraukti investicijas.*

- Respondentų manymu, didžiausią įtaką savivaldybės investiciniam patrauklumui daro regiono geografinė padėtis (atstumas nuo jūrų ir oro uosų, atstumas nuo didžiųjų miestų ir kaimyninių valstybių), infrastruktūros (kelių, geležinkelių, elektros ir kitų komunikacijų) išplėtojimas regione bei kvalifikuotų darbuotojų pasiūla regione.

Kokios kitos, su mokesčių lengvatomis nesusijusios savivaldybės paramos investuotojams iniciatyvos, gali pritraukti Jūsų įmonės investicijas į savivaldybę?

▪ Pateikti atsakymai į atvirą klausimą:

- *Parama rinkodaros priemonėms.*
- *Kokybiškas savivaldybės darbuotojų bendradarbiavimas ir draugiškas iškilusių problemų sprendimas yra geriausia lengvata.*
- *Aiškus savivaldybės pozicionavimas viešojoje erdvėje.*
- *Lietuvoje pagrindinis dėmesys tiek perskirstant savivaldybėse surenkamus mokesčius, tiek vykdant naujus investicinius projektus yra skiriamas didmiesčių plėtojimui, neatsižvelgiant į regioninės plėtros svarbą siekiant mažinti ekonominę regionų atskirtį. Vertinant Lietuvos dydį ir regioninius ekonominio išsivystymo skirtumus jie yra per dideli. Todėl, savivaldybė privalo vykdyti aktyvią regiono reklamos kompaniją, didinti savivaldybės žinomumą, aktyviais veiksmais siekti investicijų pritraukimo.*
- *Konstruktivus ir efektyvus bendradarbiavimas su savivaldybe.*
- *Gera infrastruktūra.*
- *Pelno mokesčio lengvata.*
- *Savivaldybės strateginės krypties nustatymas ir jos laikymasis.*
- *Žemdirbių mokymas kaip auginti paklausias uogas ir daržoves.*
- *Draugiška aplinka, Savivaldybės vadovų gebėjimas greitai spręsti iškilusias problemas.*
- *Bendri projektai.*
- *Statybos leidimų tvarkymo laikas.*

* Pateikti atsakymai neredaguoti

Esama situacija Lazdijų rajono savivaldybėje, verslininkų manymu, yra palanki investicijoms

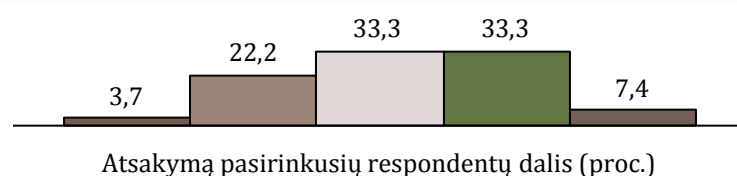
▪ Klausimas:

- Lazdijų rajono savivaldybė yra įsikūrusi pietų Lietuvoje ir jos teritorija ribojasi su Lenkija bei Baltarusija. Nuo Lazdijų miesto iki Lietuvos-Lenkijos sienos kirtimo punkto yra tik apie 8 km., o Suvalkų miesto Lenkijoje – apie 50 km., iki Vilniaus – apie 150 km., Kauno – apie 110 km., regiono centro Alytaus – 45 km. Tokia Lazdijų rajono geografinė padėtis yra patraukli Jūsų įmonei investuoti regione?

■ Nesutinkame ■ Iš dalies nesutinkame ■ Nei sutinkame, nei nesutinkame ■ Iš dalies sutinkame ■ Sutinkame

- Pagal pateiktą aprašymą Lazdijų rajono savivaldybės geografinę padėtį respondentai įvertino kaip labiau palankią investavimui. Su šiuo teiginiu iš dalies sutiko arba sutiko 41,7 proc. respondentų. 33,3 proc. atsakiusiųjų neturėjo tvirtos nuomonės šiuo klausimu, o 25,9 proc. Lazdijų rajono savivaldybės geografinę padėtį vertino nepalankiai arba labiau nepalankiai.

Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

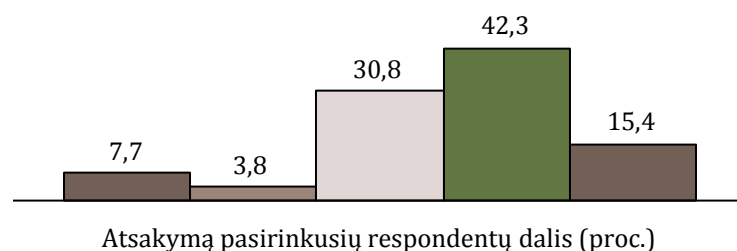
▪ Klausimas:

- Lazdijų rajono savivaldybėje yra išvystytas krašto kelių tinklas. Taip pat Lazdijų rajono savivaldybėje yra svarbi tarptautinė geležinkelio stotis, kurioje kertasi rusiškojo pločio geležinkelio bėgių linija su europinio standarto geležinkelio linija. Šiame geležinkelio ruože planuojami stambūs investiciniai projektai, yra sukurtos 6 investicinės teritorijos, kurių naudojimo pobūdis – pramonės ir sandėliavimo įmonių statybos. Toks infrastruktūros ir investicinių sklypų išplėtojimas Jūsų įmonei yra patrauklus veiksnys investavimui regione?

■ Nesutinkame ■ Iš dalies nesutinkame ■ Nei sutinkame, nei nesutinkame ■ Iš dalies sutinkame ■ Sutinkame

- Kelių, geležinkelių tinklo išplėtojimas bei pramonės zonos įkūrimas Lazdijų rajono savivaldybėje potencialių investuotojų manymu yra labai patrauklus investavimui veiksnys. Teigiamai arba labiau teigiamai šiuos veiksnys vertino 57,7 proc. apklaustų įmonių. 30,8 proc. apklaustųjų neturėjo tvirtos nuomonės šiuo klausimu, o neigiamai arba labiau neigiamai šiuos veiksnys vertino tik 11,5 proc. respondentų.

Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

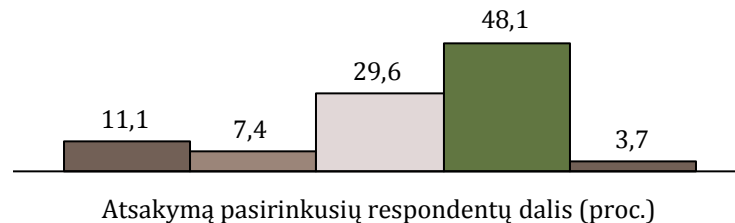

Esama situacija Lazdijų rajono savivaldybėje, verslininkų manymu, yra palanki investicijoms

▪ Klausimas:

- Nedarbas Lazdijų rajono savivaldybėje yra vienas didžiausių Lietuvoje ir siekia 17,9 procento. 2012 metais Lazdijų rajono savivaldybėje 48 procentai registruotų bedarbių buvo įgiję vidurinį išsilavinimą. Bedarbių su aukštesniu arba aukštesniu išsilavinimu 2012 m. buvo 16,6 procento. Neto darbo užmokestis Lazdijų rajono savivaldybėje yra vidutiniškai 18-20 procentų mažesnis už bendrą Lietuvos vidurkį. Tokia darbo jėgos pasiūla ir santykinai mažesnis darbo užmokestis Jūsų įmonei yra patrauklus veiksnys investavimui regione?

Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

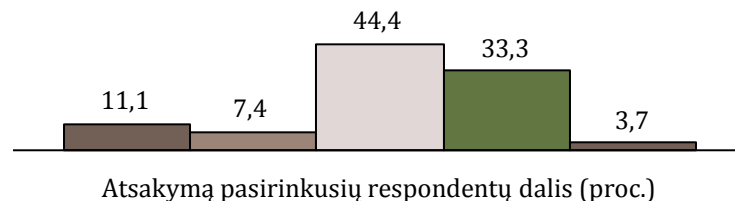
■ Nesutinkame ■ Iš dalies nesutinkame ■ Nei sutinkame, nei nesutinkame ■ Iš dalies sutinkame ■ Sutinkame

- Aukštas nedarbo lygis bei santykinai mažesnis darbo užmokestis savivaldybėje investuotojų manymu yra gana patrauklus veiksnys, galintis paskatinti verslą investuoti regione. Su pateiktais teiginiais iš dalies sutiko net 48,1 proc. apklaustųjų.

▪ Klausimas:

- Pagal turizmo išteklių potencialą Lazdijų rajono savivaldybė užima 11 vietą tarp visų Lietuvos savivaldybių, o pagal turizmo paslaugų ir infrastruktūros potencialo vertinimą - 10 vietą tarp visų Lietuvos savivaldybių. Rajone itin vaizdingas kraštovaizdis, švari gamta, daug ežerų, saugomų teritorijų, geros turizmo informavimo paslaugos. Aukštas Lazdijų rajono turizmo potencialas Jūsų įmonei yra patrauklus veiksnys investavimui regione?

Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

■ Nesutinkame ■ Iš dalies nesutinkame ■ Nei sutinkame, nei nesutinkame ■ Iš dalies sutinkame ■ Sutinkame

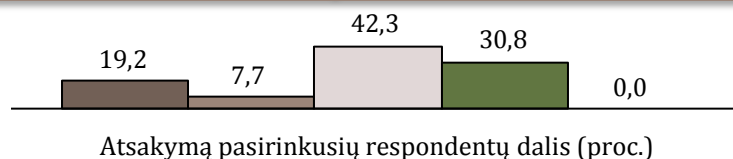
- Lazdijų rajono savivaldybės turizmo potencialą apklausoje dalyvavusios įmonės vertino kaip labiau patrauklų veiksnį, galintį paskatinti investicijas savivaldybėje. Nors 44,4 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių neturėjo tvirtos nuomonės šiuo klausimu, labiau palankiai šį veiksnį vertino 37 proc. apklaustų įmonių, o labiau nepalankiai – tik 18,8 proc. apklaustų įmonių.

Esama situacija Lazdijų rajono savivaldybėje, verslininkų manymu, yra palanki investicijoms

▪ Klausimas:

- Lazdijų rajone konferencijų turizmui yra sukurtos sąlygos, tačiau pastebimas maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų trūkumas. Vis dėlto yra išplėtotas kaimo turizmo paslaugų tinklas. Tokia aptarnavimo sektoriaus situacija Jūsų įmonei yra patrauklus veiksnys investavimui regione?

Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

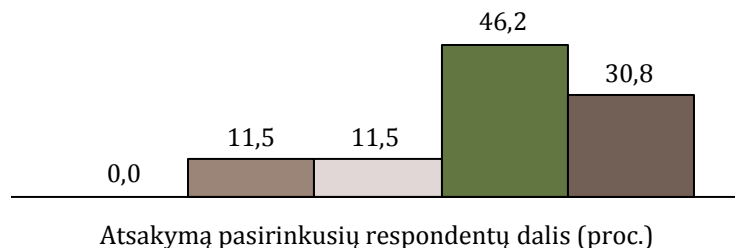
■ Nesutinkame ■ Iš dalies nesutinkame ■ Nei sutinkame, nei nesutinkame ■ Iš dalies sutinkame ■ Sutinkame

- Vertindami aptarnavimo sektoriaus išplėtojamą bei jo išnaudojamą investuojant regione, apklaustų įmonių atstovai buvo gana atsargūs. 42,3 proc. apklaustųjų šios situacijos nevertino nei teigiamai, nei neigiamai. 30,8 proc. apklaustųjų iš dalies sutiko, jog tai gali būti patrauklus veiksnys investavimui, tačiau nebuvo manančių, jog tokia situacija yra labai patraukli. Manančių priešingai buvo net 19,2 proc., o manančių jog šis veiksnys yra iš dalies nepatrauklus – 7,7 proc. Tai verčia manyti, jog aptarnavimo sektorius savivaldybėje turi būti plačiau vystomas.

▪ Klausimas:

- Lazdijų rajono savivaldybė yra atvira deryboms su potencialiais investuotojais ir yra pasiruošusi išnuomoti arba perleisti savivaldybės nekilnojamą turtą investuotojams, nutiesti ir prižiūrėti kelius ar sukurti ir prižiūrėti kitą infrastruktūrą, reikalingą investuotojui. Savivaldybė taip pat yra pasiruošusi deryboms dėl mokesčių kompensavimo mechanizmų su konkrečiu investuotoju. Šie pasiūlymai ir bendras savivaldybės lankstumas derantis su potencialiais investuotojais Jūsų įmonei yra svarbus veiksnys investavimui regione?

Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

■ Nesutinkame ■ Iš dalies nesutinkame ■ Nei sutinkame, nei nesutinkame ■ Iš dalies sutinkame ■ Sutinkame

- Savivaldybės lankstumas derantis su potencialiais investuotojais buvo įvertintas kaip labai patrauklus veiksnys, galintis paskatinti investicijas į savivaldybę. Šį veiksnių kaip patrauklų arba iš dalies patrauklų vertino net 77 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių. Kad savivaldybės lankstumas derantis su investuotojais yra nepatrauklus veiksnys manančių nebuvo.

Šioje apklausoje pateikti faktai apie Lazdijų rajono savivaldybę Jums:

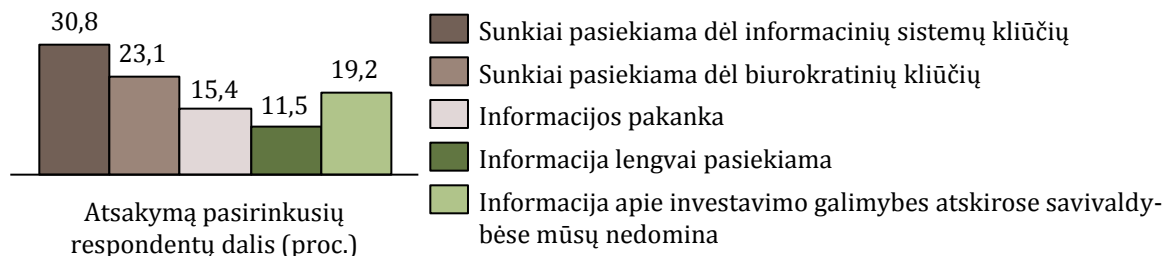
Pateiktų faktų apie Lazdijų r. sav. vertinimas. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

- Šešiuose klausimuose pateikti konkretūs faktai apie Lazdijų rajono savivaldybę didžiajai daliai (59,3 proc.) apklaustųjų nebuvo žinomi tačiau, jų manymu, yra reikšmingi. Tai patvirtina nuomonę, jog būtina didinti savivaldybės žinomumą.

Jūsų manymu, informacija apie investavimo galimybes savivaldybėse yra:

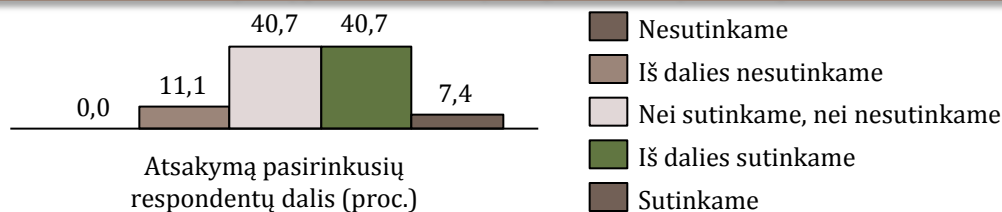
Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

- 53,9 proc. respondentų mano, jog informacija apie investavimo galimybes yra sunkiai pasiekama dėl biurokratinių arba informacinės sistemos kliūčių.
- **Respondentų pastabos:**
- *Informacijos rasti įmanoma, tačiau vystyti projektus ir normaliai bendrauti - sunku.*
- *Mus dominančios informacijos nėra.*

Lazdijų rajono savivaldybė bendrai yra patraukli investuoti:

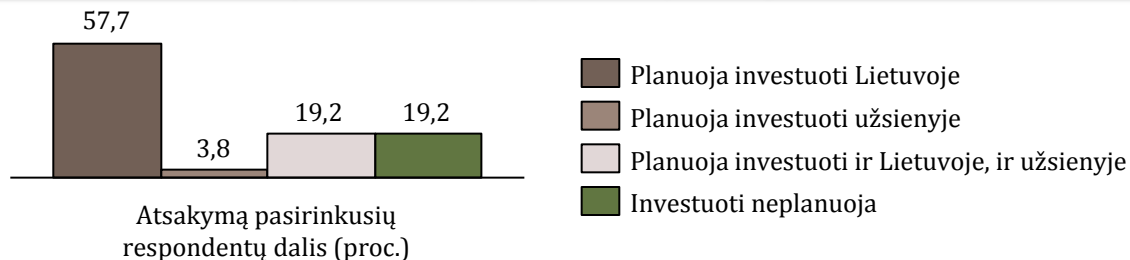
Bendras savivaldybės patrauklumas investuoti. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

- Pagal bendrą vertinimą, respondentų manymu, Lazdijų rajono savivaldybė yra labiau patraukli nei nepatraukli investuoti. Su teiginiu, jog savivaldybė yra patraukli investuoti sutiko 7,4 proc. apklaustųjų, 40,7 proc. sutiko iš dalies. Taip pat 40,7 proc. neturėjo tvirtos nuomonės šiuo klausimu, o 11,1 proc. iš dalies nesutiko su šiuo teiginiu.

Jūsų įmonė per artimiausius 5 metus:

Pateiktų faktų apie Lazdijų r. sav. vertinimas. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

- 57,7 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių atstovų teigė, jog jų atstovaujamos įmonės per artimiausius 5 metus planuoja investuoti Lietuvoje. Todėl galima teigti, jog aktyviai vykdant savivaldybės žinomumo didinimo projektus bei aktyviai bendradarbiaujant su potencialiais investuotojais galima tikėtis pritraukti investicijų į savivaldybę.

Išvados:

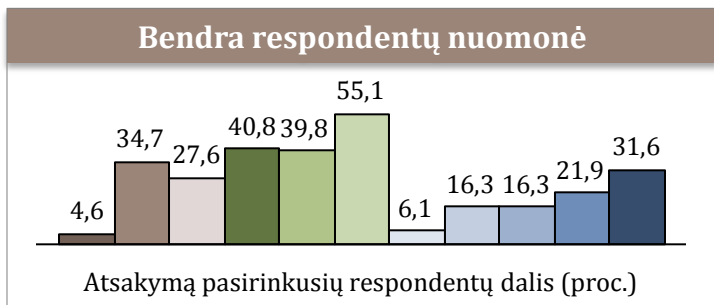
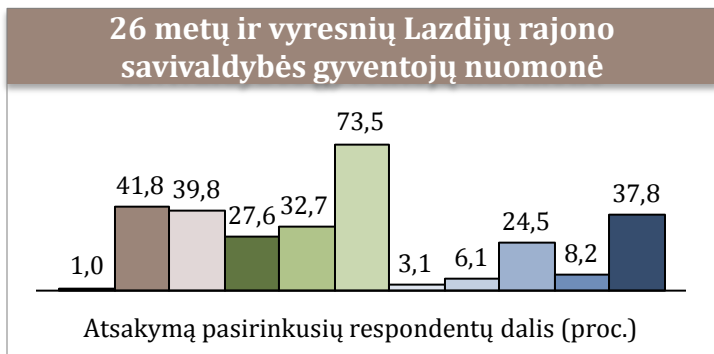
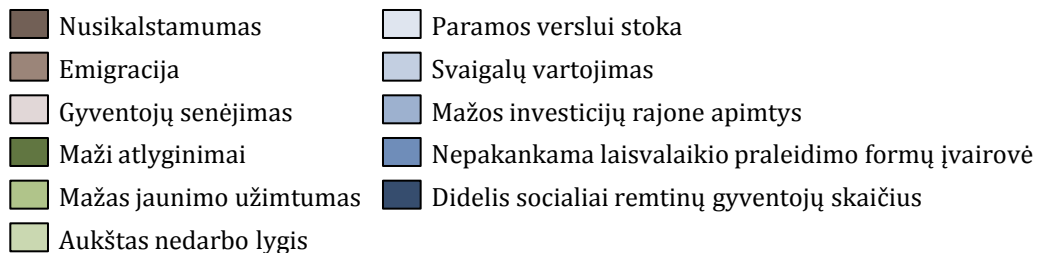
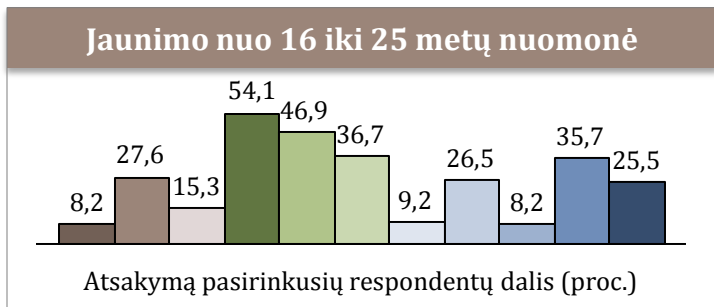
- Lietuvos verslininkų apklausos rezultatai parodė, jog verslininkų manymu, Lazdijų rajono savivaldybė yra patraukli investuoti. Palankiausiai vertintos savivaldybės galimybės vystyti dialogą su potencialiais investuotojais, efektyviai spręsti su investavimu regione susijusius klausimus. Taip pat labai palankiai įvertintas savivaldybės potencialas transporto srityje, pramonės zonų įkūrimas. Prasčiausiai vertinta savivaldybės aptarnavimo sektoriaus situacija, todėl būtina plėsti maitinimo ir apgyvendinimo ne kaimo turizmo sektoriuje infrastruktūrą.
- Apklausa parodė, jog būtina didinti savivaldybės žinomumą. Net 77,8 proc. apklaustų verslininkų teigė, jog pateikti faktai apie Lazdijų rajono savivaldybės esamą situaciją jiems nebuvo žinomi, o net 59,3 proc. atsakiusiųjų teigė, jog šie faktai yra reikšmingi. 53,9 proc. respondentų mano, jog informacija apie investavimo galimybes savivaldybėse yra sunkiai pasiekama dėl biurokratinių arba informacinės sistemos kliūčių, todėl būtina užtikrinti tokios informacijos prieinamumą.
- Apklaustų įmonių atstovai patraukliausia mokesnine langvata įvardijo paramą naujų darbo vietų kūrimui. Vis dėlto atsakydami į atvirą klausimą, kokios kitos, su mokesčių lengvatomis nesusijusios priemonės paskatintų įmones investuoti savivaldybėje, respondentai pažymėjo konstruktyvaus ir efektyvaus savivaldybės bendradarbiavimo su verslu svarbą, greitą iškilusių klausimų sprendimą savivaldybėje.

Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų ir jaunimo
nuomonės tyrimas

1. Socialinė ir ekonominė sistemos.

Kokios, Jūsų nuomone, yra pagrindinės socialinės ir ekonominės problemos Lazdijų rajono savivaldybėje? (pažymėkite 3 svarbiausias)

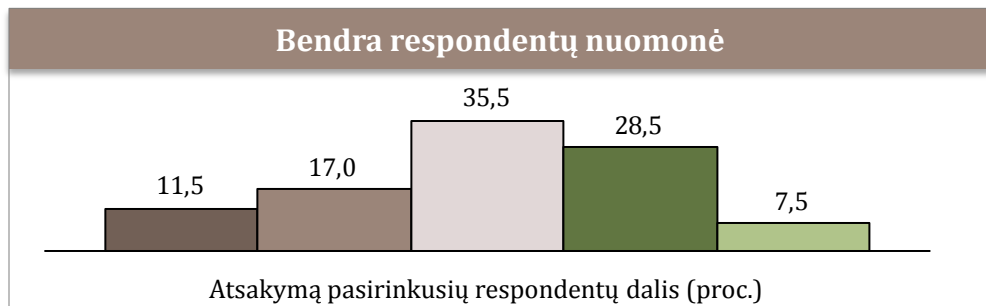
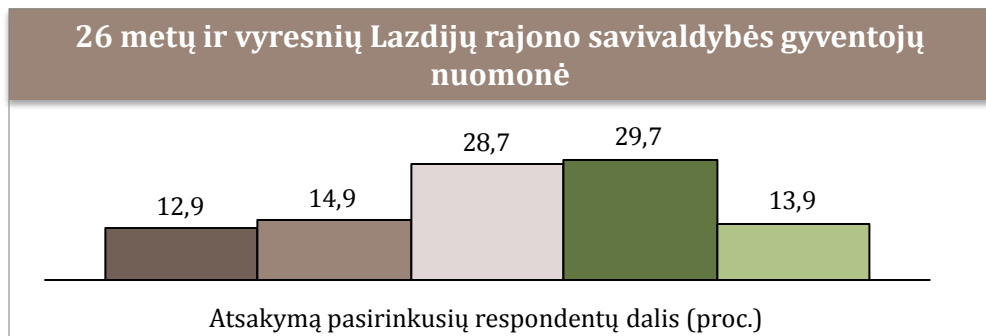
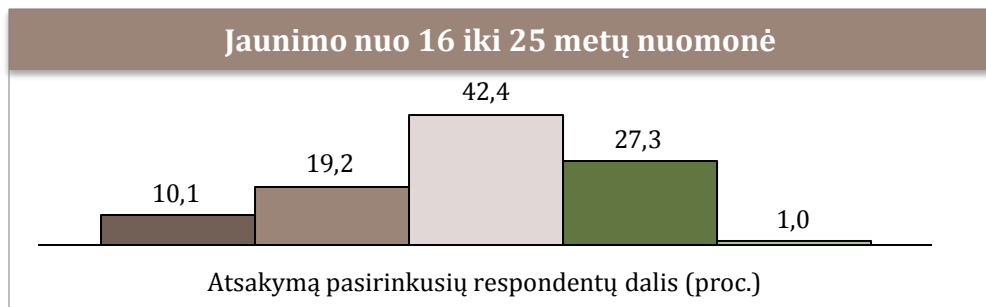

- Jaunimas kaip pagrindines socialines ir ekonomines problemas Lazdijų rajono savivaldybėje išskyrė mažus atlyginimus (54,1 proc.), mažą jaunimo užimtumą (46,9 proc.), bei aukštą nedarbo lygį (36,7 proc.).
- 26 metų ir vyresni Lazdijų rajono savivaldybės gyventojai labai aiškiai pagrindine problema įvardijo aukštą nedarbo lygį (73,5 proc.). Taip pat buvo akcentuojama emigracija (41,8 proc.), gyventojų senėjimas (39,8 proc.), didelis socialiai remtinų gyventojų skaičius (37,8 proc.).
- Bendrai pastebima, jog jaunimas labiau akcentavo būtent su jaunimo reikalais susijusius klausimus, tokius kaip mažas jaunimo užimtumas, nepakankama laisvalaikio praleidimo formų įvairovė. Tuo tarpu vyresni savivaldybės gyventojai gana aiškiai kaip pagrindinę problemą išskytė aukštą nedarbo lygį.
- Suminiai rezultatai parodė, jog aukštas nedarbo lygis išlieka pagrindine problema Lazdijų rajono savivaldybėje, bendrai šią problemą įvardijo net 55,1 proc. atsakiusiųjų.

1. Socialinė ir ekonominė sistemos.

Lazdijų rajono savivaldybėje yra palankios sąlygos verslui:

■ Nesutinku ■ Iš dalies nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Iš dalies sutinku ■ Sutinku

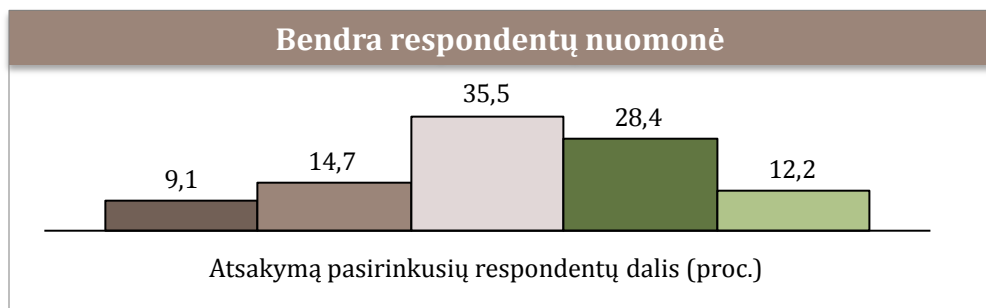
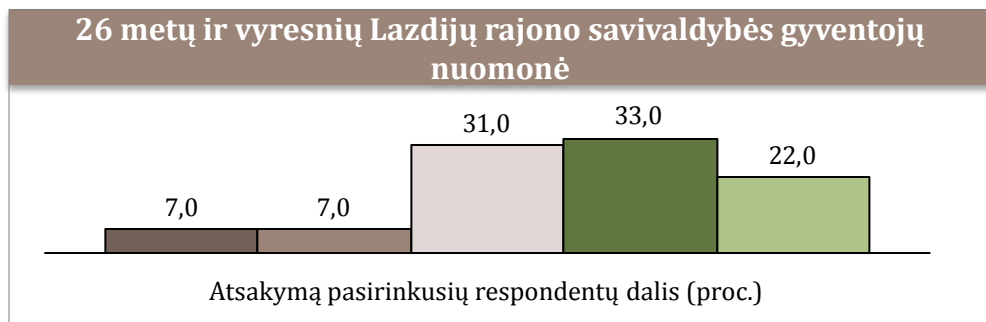
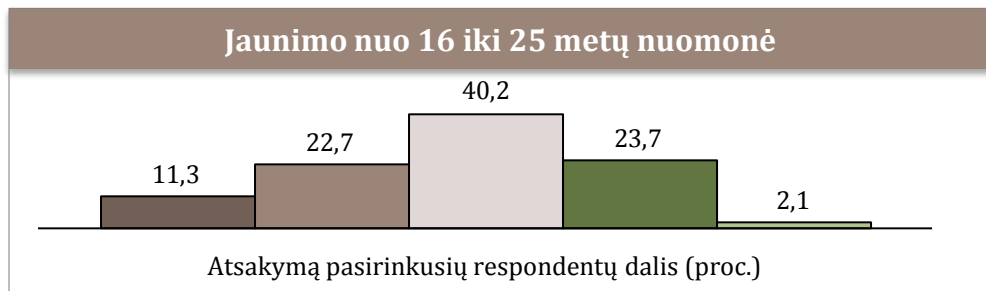

- Jaunimas, vertindamas sąlygas verslui Lazdijų rajono savivaldybėje, yra gana skeptiškos nuomonės. Vos 1 procentas atsakiusių mano, jog savivaldybėje sąlygos verslui yra geros. 27,3 proc. atsakiusių tik iš dalies sutinka, jog sąlygos yra geros. 42,4 proc. jaunimo abejoja dėl šio vertinimo, o 29,3 proc. jaunimo verslo sąlygas savivaldybėje vertina greičiau nepalankiai.
- 26 metų ir vyresni Lazdijų rajono savivaldybės gyventojai palankiau vertina sąlygas verslui. 13,9 proc. atsakiusių sutinka, jog sąlygos verslui savivaldybėje yra palankios, o 29,7 proc. sutinka iš dalies. 28,7 proc. pasisakiusių abejoja dėl šio vertinimo, o 27,8 proc. šios amžiaus grupės respondentų mano, jog sąlygos verslui yra nepalankios arba iš dalies nepalankios.
- Bendra respondentų nuomonė parodė, jog daugiau nei trečdalis respondentų (35,5 proc.) neturi aiškios nuomonės šiuo klausimu. Vis dėlto, susumavus rezultatus matoma, jog veikiausiai palankiai sąlygas verslui vertina 36 proc. atsakiusių, o veikiausiai neigiamai – 28,5 procento.

1. Socialinė ir ekonominė sistemos.

Lazdijų rajono savivaldybėje yra pakankamai skatinamos investicijos ir verslo plėtra:

■ Nesutinku ■ Iš dalies nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Iš dalies sutinku ■ Sutinku

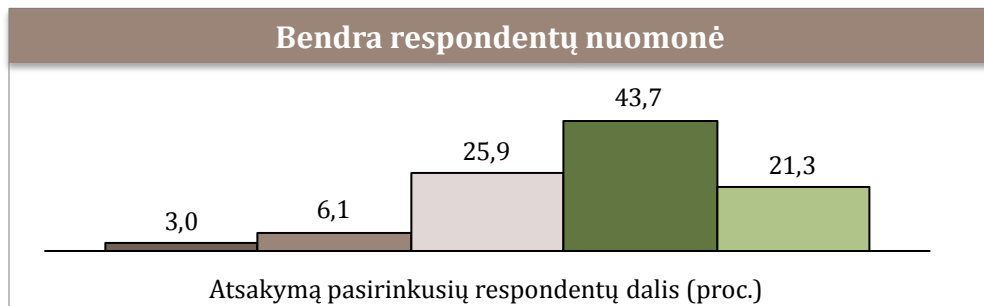
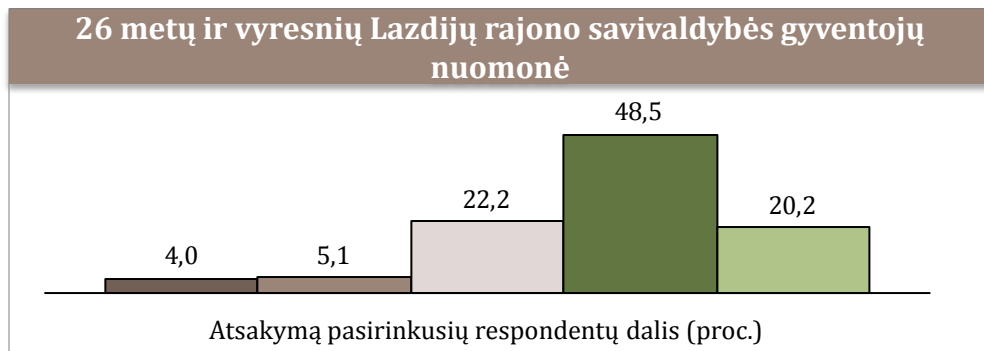
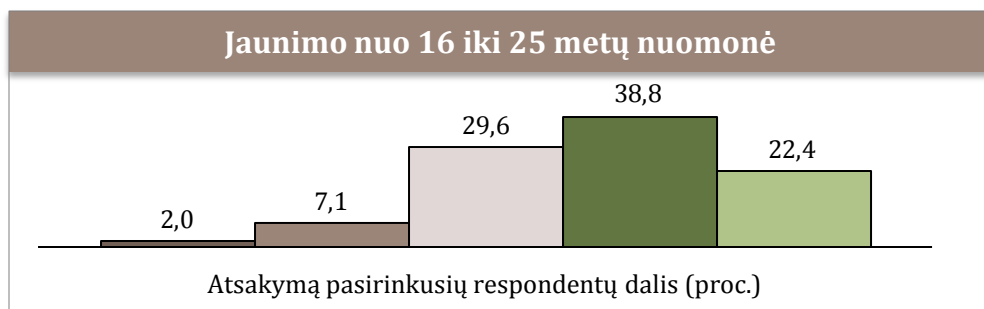

- Jaunimas, vertindamas investicijų skatinimą ir verslo plėtrą Lazdijų rajono savivaldybėje išreiškė labiau negatyvią nuomonę. Nors 40,2 proc. atsakiusių neturėjo tvirtos nuomonės šiuo klausimu, vis dėlto labiau neigiamai investicijų skatinimą ir verslo plėtrą savivaldybėje vertino 34 proc. atsakiusių, o labiau teigiamai – 25,8 procento.
- 26 metų ir vyresni Lazdijų rajono savivaldybės gyventojai palankiau vertina investicijų skatinimą ir verslo plėtrą savivaldybėje. Net 55 proc. atsakiusių mano, jog investicijos ir verslo plėtra yra skatinama pakankamai arba veikiau pakankamai, o manančių priešingai yra tik 14 procentų.
- Bendra respondentų nuomonė parodė, jog daugiau nei trečdalis respondentų (35,5 proc.) neturi aiškios nuomonės šiuo klausimu. Vis dėlto, susumavus rezultatus matoma, jog veikiau palankiai investicijų skatinimą ir verslo plėtrą vertina 40,6 proc. atsakiusių, o veikiau neigiamai – 23,8 procento.

1. Socialinė ir ekonominė sistemos.

Žemės ūkis Lazdijų rajono savivaldybėje yra pakankamai plėtojamas:

■ Nesutinku ■ Iš dalies nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Iš dalies sutinku ■ Sutinku

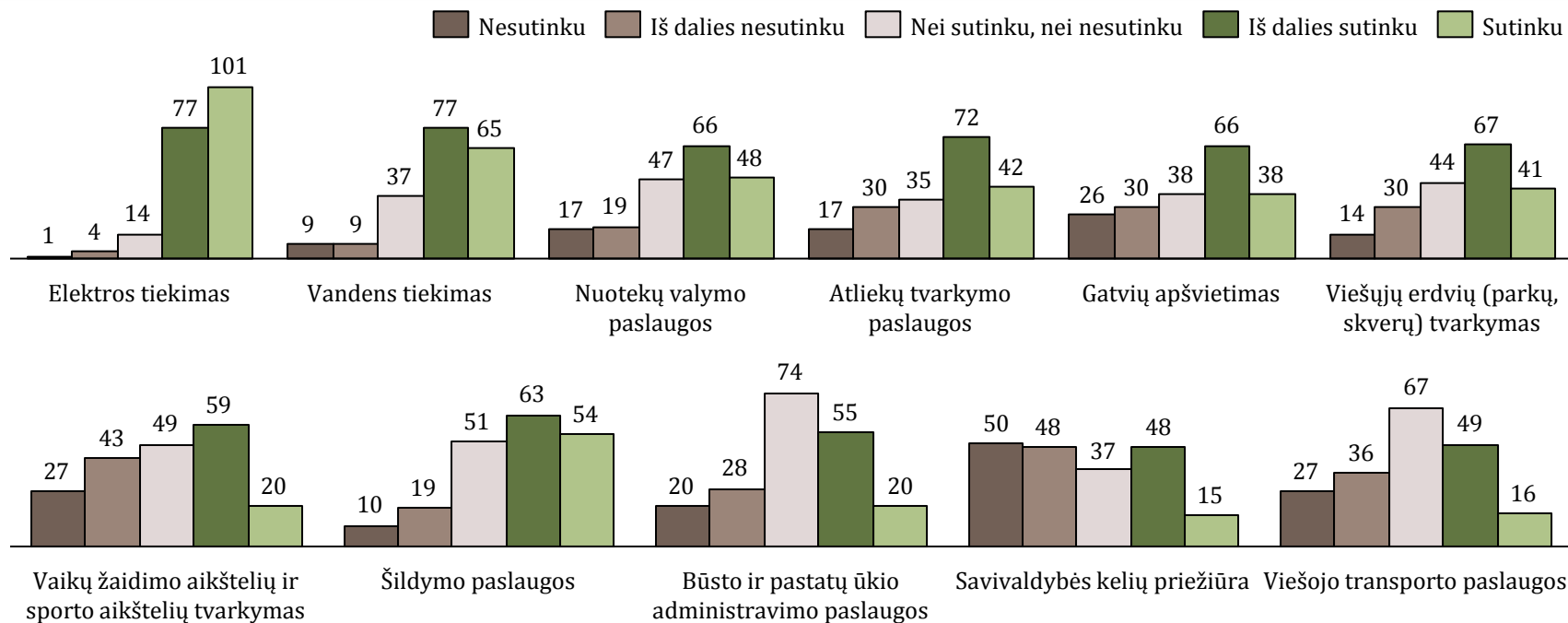

- Jaunimas, vertindamas žemės ūkio plėtojamumą Lazdijų rajono savivaldybėje išreiškė labiau pozityvią nuomonę. 29,6 proc. atsakiusių neturėjo tvirtos nuomonės, vis dėlto labiau teigiamai žemės ūkio plėtojamumą savivaldybėje vertino 61,2 proc. atsakiusių, o labiau neigiamai tik 9,1 procento.
- 26 metų ir vyresni Lazdijų rajono savivaldybės gyventojai taip pat išreiškė pozityvią nuomonę šiuo klausimu. 22,2 proc. atsakiusių neturėjo tvirtos nuomonės, vis dėlto labiau teigiamai žemės ūkio plėtojamumą savivaldybėje vertino 61,2 proc. atsakiusių, o labiau neigiamai tik 9,1 procento.
- Bendra respondentų nuomonė parodė, jog daugiau nei ketvirtadalis respondentų (25,9 proc.) neturi aiškios nuomonės šiuo klausimu. Vis dėlto, susumavus rezultatus matoma, jog veikiausiai palankiai žemės ūkio plėtojamumą savivaldybėje vertina net 65 proc. atsakiusių, o veikiausiai neigiamai – tik 9,1 procento.

2. Aplinka ir komunalinis ūkis.

Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų nuomonė apie savivaldybėje vykdomus komunalinius ir ūkio darbus

Buvo klausama, ar respondentai sutinka, jog savivaldybėje yra gerai vykdomi komunaliniai ir ūkio darbai bei pateikiamos tam tikros jų kategorijos. Pateikiamas atsakymų skaičius kiekvienoje kategorijoje.

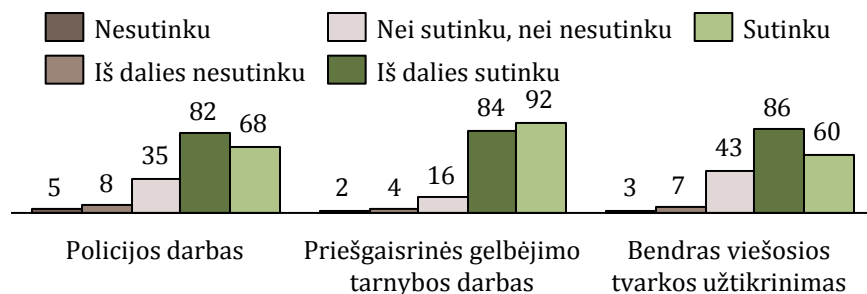

- Bendra respondentų nuomonė parodė, jog bendrai komunalinės ir ūkio paslaugos Lazdijų rajono savivaldybėje yra vertinamos gerai. Geriausiai įvertintas elektros ir vandens tiekimas.
- Vis dėlto vaikų žaidimo aikštelių ir sporto aikštynų tvarkymas bei savivaldybės kelių priežiūra buvo įvertinta prieštaringai. Galima teigti, jog šiose srityse savivaldybė turėtų stengtis pagerinti savo veiklą.

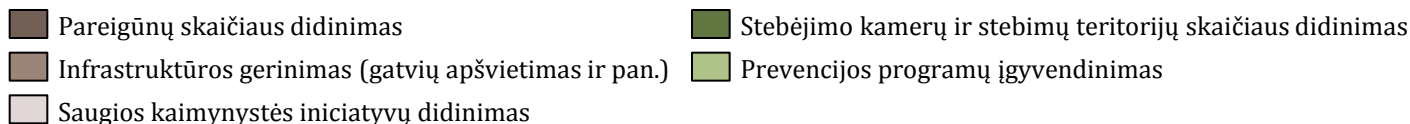
2. Aplinka ir komunalinis ūkis.

Viešosios tvarkos užtikrinimas ir viešosios tvarkos užtikrinimui naudojamos priemonės

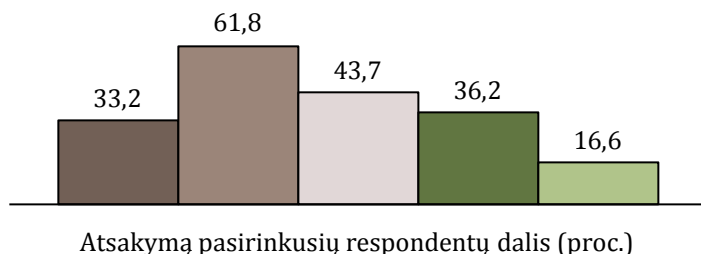
Buvo klausiama, ar respondentai sutinka, jog savivaldybėje yra gerai vykdomas viešosios tvarkos užtikrinimas. Pateikiamas atsakymų skaičius kiekvienoje kategorijoje.

- Bendra respondentų nuomonė parodė, jog Lazdijų rajono savivaldybėje tiek policijos, tiek priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbas yra vertinamas palankiai. Vis dėlto atsakydami į klausimą, kaip bendrai vertinamas viešosios tvarkos užtikrinimas respondentai buvo šiek tiek skeptiškesni, abejojančių viešosios tvarkos užtikrinimo kokybe buvo sąlyginai daugiau.

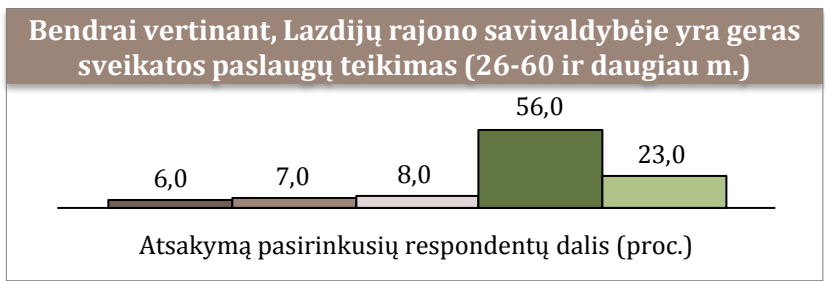
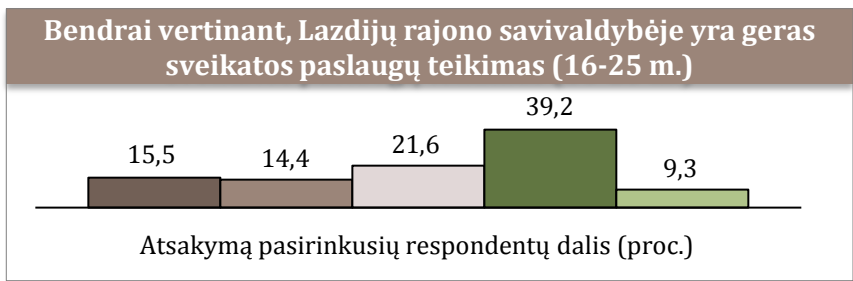
Priemonės, kurios labiausiai padidintų gyventojų bei svečių saugumą

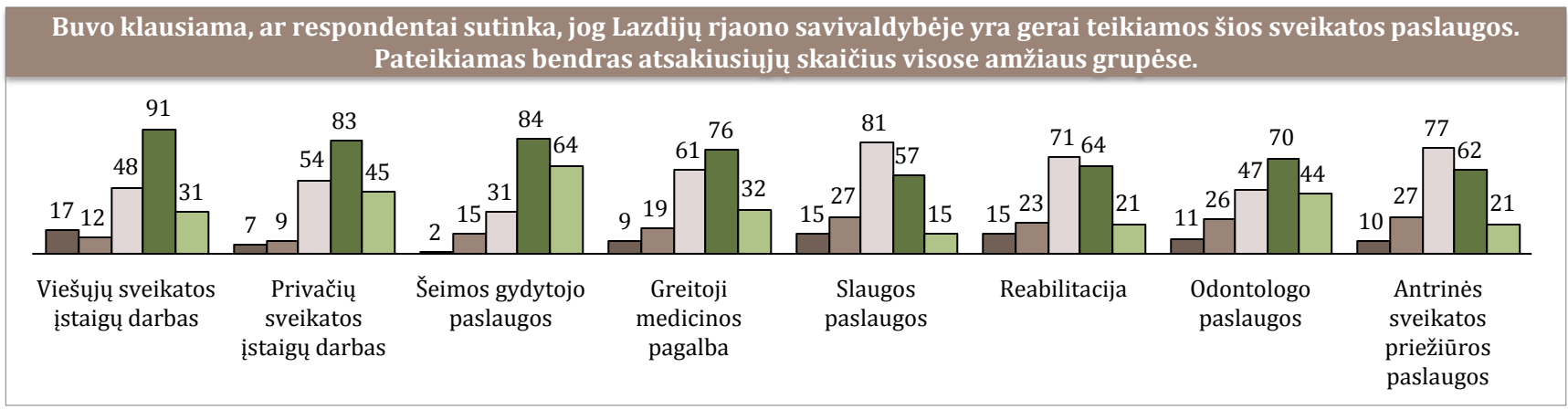
- Atsakydami į klausimą, “Kokios priemonės labiausiai padidintų Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų bei svečių saugumą?” respondentai tvirtino, jog gyventojų bei svečių saugumą labiausiai padidintų infrastruktūros gerinimas (gatvių apšvietimas ir pan.). Šią priemonę rinkosi 61,8 proc. atsakiusiųjų. 43,7 proc. atsakiusiųjų manė, jog reikėtų daugiau saugios kaimynystės iniciatyvų, 36,2 proc. – jog reikėtų plėsti stebėjimo kameromis stebimų teritorijų skaičių.

3. Sveikata

Sveikatos paslaugų teikimas, sveikatos įstaigų darbas.

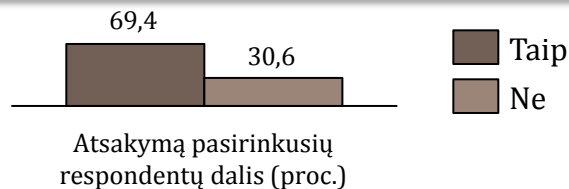
Nesutinku
 Iš dalies nesutinku
 Nei sutinku, nei nesutinku
 Iš dalies sutinku
 Sutinku

- Jaunimas nuo 16 iki 25 metų bendrai savivaldybės sveikatos paslaugų teikimą vertino prasčiau nei respondentai vyresnėse nei 25 metų amžiaus grupėse. 16-25 metų amžiaus grupėje prastai arba iš dalies prastai sveikatos paslaugas vertino 29,9 proc. atsakiusių, tuo tarpu vyresnėse amžiaus grupėse – 13 procentų.
- Pagal atskiras paslaugas ženklų skirtumų skirtingose amžiaus grupėse nepastebėta, o bendrai sveikatos paslaugos vertintos labiau teigiamai nei neigiamai.

3. Sveikata

Ar per pastaruosius 12 mėnesių Jūs ar Jūsų šeimos narys savivaldybėje kreipėsi dėl sveikatos paslaugų?

- Vertinant apklausos rezultatus nustatyta, jog 69,4 proc. apklaustųjų, arba jų šeimos nariai, per pastaruosius 12 mėnesių savivaldybėje kreipėsi dėl sveikatos paslaugų. Ši statistika buvo svarbi siekiant išsiaiškinti, kaip dažnai respondentai tiesiogiai naudojami sveikatos paslaugomis ir įsitikinti, jog respondentų atsakymai į atvirą klausimą, susijusį su sveikatos sistemos problemomis Lazdijų rajono savivaldybėje yra pagrįsti.

Į atvirą klausimą “Kokios, Jūsų manymu, yra didžiausios sveikatos sistemos problemos Lazdijų rajono savivaldybėje?” pateikti atsakymai išryškino tris svarbiausais sveikatos sistemos problemas Lazdijų rajono savivaldybėje:

▪ Kompetetingų medikų trūkumas

- *Kvalifikuotų specialistų trūkumas.*
- *Trūksta gerai apmokytų specialistų.*
- *Trūksta daktarų.*
- *Netinkamai kvalifikuoti gydytojai, arba prastai žiūri į savo darbą.*
- *Trūkumas gerų specialistų.*
- *Nėra užtekinai gerų specialistų, pavyzdžiui odontologų ar ar dermatologų.*
- *Mažai kvalifikuotų darbuotojų, pvz: odontologų, alergologų, chirurgų.*
- *Kai kurių gydytojų nekompetencija, ypač šimos gydytojų. Abejingumas.*
- *Gydytojų stygius.*
- *Trūkumas gydytojų.*
- *Gydytojų kompetencija.*

▪ Neefektyvus aptarnavimas

- *Nėra užtikrintumo efektingo dokumentų spartos kiek įmanoma sumažinti, kad laiko negaištant.*
- *Didelės eilės ir didelis specialistų kvalifikuotų trūkumas.*
- *Reikia sutvarkyti klientų srautus.*
- *Įdiegti modernią elektroninę registravimo sistemą.*
- *Eilės prie šeimos gydytojo kabinetų.*
- *Reikia geriau organizuoti priėmimo skyriaus darbą, atsakingiau žiūrėti į atvestą ligonį.*
- *Ilgos eilės poliklinikoje. Didelės eilės poliklinikoje pas odontologą.*
- *Greitosios lėtai važiuoja į iššaukimo vietą.*
- *Registratūros darbuotojų abejingumas, didelės eilės ligoninėje.*

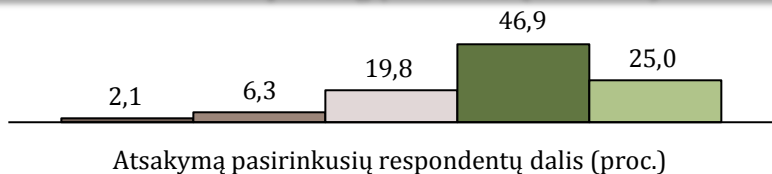
▪ Korupcija ligoninėse

- *Korupcija.*
- *Nesumokėjus neįsigilina į ligą.*
- *Visiems daktarams reikia įdėti į kišenę, kad pradėtų normaliai šnekėti.*
- *Kyšių priėmimas.*
- *Kyšininkavimas medikų klane.*
- *Procedūrų, reabilitacijos skyrimas ne tiems, kam reikia (ne ligoniams, o saviems).*

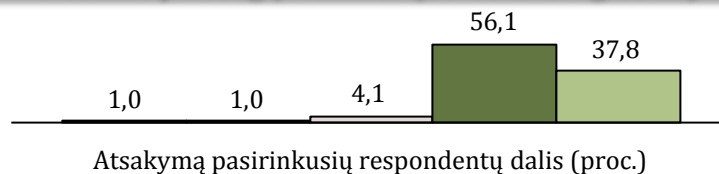
* Pateikti atsakymai neredaguoti

4. Švietimas

Bendrai vertinant, Lazdijų rajono savivaldybėje yra geras švietimo paslaugų teikimas (16-25 m.)

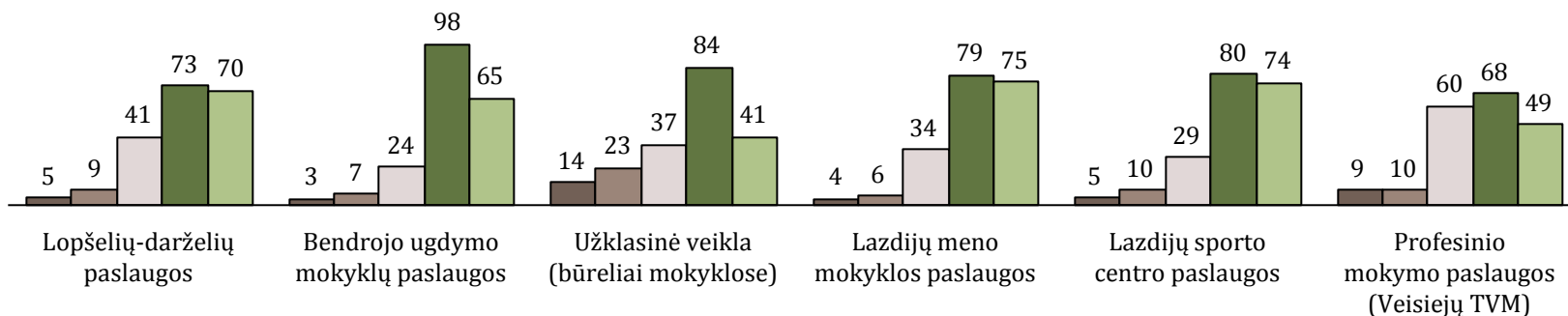

Bendrai vertinant, Lazdijų rajono savivaldybėje yra geras švietimo paslaugų teikimas (26-60 ir daugiau m.)

Nesutinku
 Iš dalies nesutinku
 Nei sutinku, nei nesutinku
 Iš dalies sutinku
 Sutinku

Buvo klausama, ar respondentai sutinka, jog Lazdijų rjaono savivaldybėje yra gerai teikiamos šios švietimo paslaugos. Pateikiamas bendras atsakiusių skaičius visose amžiaus grupėse.

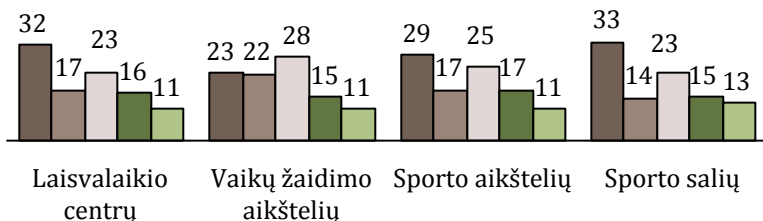

- Jaunimas nuo 16 iki 25 metų bendrai savivaldybės švietimopaslaugų teikimą vertino prasčiau nei respondentai vyresnėse nei 25 metų amžiaus grupėse. 16-25 metų amžiaus grupėje gerai arba greičiau gerai švietimo paslaugas vertino 71,9 proc. atsakiusių, tuo tarpu vyresnėse amžiaus grupėse – net 93,9 procentų.
- Pagal atskiras paslaugas ženklų skirtumų skirtingose amžiaus grupėse nepastebėta, o bendrai švietimo paslaugas vertintos labiau teigiamai nei neigiamai.

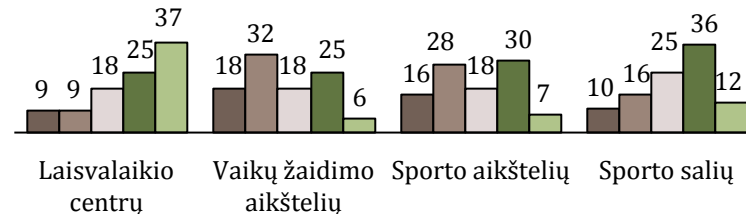
4. Švietimas

Buvo klausama ar, respondentų manymu, Lazdijų rajono savivaldybėje yra pakankamas skaičius šių objektų. Pateikiamas bendras atsakiusių skaičius.

16-25 m. amžiaus grupė

26-60 m. ir vyresni

- Vertinant apklausos rezultatus nustatyta, jog, jaunimo manymu, savivaldybėje trūksta tiek laisvalaikio centrų, tiek vaikų žaidimo aikštelių, tiek sporto salių ir sporto aikštelių. Vyresnių amžiaus grupių respondentai teigė, jog šių objektų savivaldybėje pakanka.

Į atvirą klausimą „Kokios, Jūsų manymu, yra didžiausios švietimo sistemos problemos Lazdijų rajono savivaldybėje?“ pateikti atsakymai išryškino tris svarbiausias švietimo sistemos problemas Lazdijų rajono savivaldybėje:

- Mokinių mažėjimas**
- Mokinių skaičiaus mažėjimas.
- Mokinių skaičiaus mažėjimas mokyklose.
- Mažėjantis mokinių skaičius.

- Mokymo prieinamumas**
- Mokyklų uždarymas.
- Stoka vaikų lopšelių-darželių kaimo vietovėse.
- Trūksta darželių.
- Darželių-lopšelių trūkumas kaimo vietovėse.

- Mokymo kokybė**
- Mokytojų kompetencija.
- Profesionalių mokytojų trūkumas.
- Kvalifikuotų mokytojų trūkumas.
- Kai kurių mokytojų prastai atliekamas darbas.
- Nekvalifikuoti mokytojai, nemotyvuoti mokiniai.
- Mokytojų trūkumas.
- Mokytojų kompetencijos trūkumas, pasenusi mokymo sistema.
- Mažėja gerų savo dalyko mokytojų.
- Tik dalis pedagogų dirba iš idėjos, su entuziazmu, o didžioji dalis - su pagieža, neapykanta jaunajai kartai.
- Trūksta žmonių, kurie užsiimtų su jaunais asmenimis.

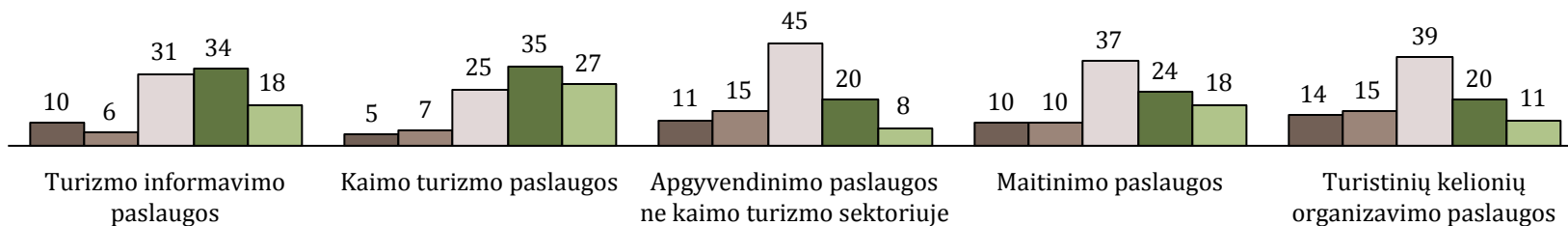
- Kita**
- Nepakankamas finansavimas neformaliajam ugdymui mokyklose.
- Konkurencija dėl vaikų skaičiaus.
- Mažai užklausinės veiklos, trūksta kelionių ir vasaros stovyklų.
- Vaikai praradę susidomėjimą mokymusi.
- Mokytojai netekę autoriteto.
- Mokymosi įmonėse, kaip mokyklos, mokiniais nesirūpinama, su jais elgiamasi kaip su mokiniais, bet nieko daugiau, nepadedama mokiniams išspręsti savo bėdų.

* Pateikti atsakymai neredaguoti

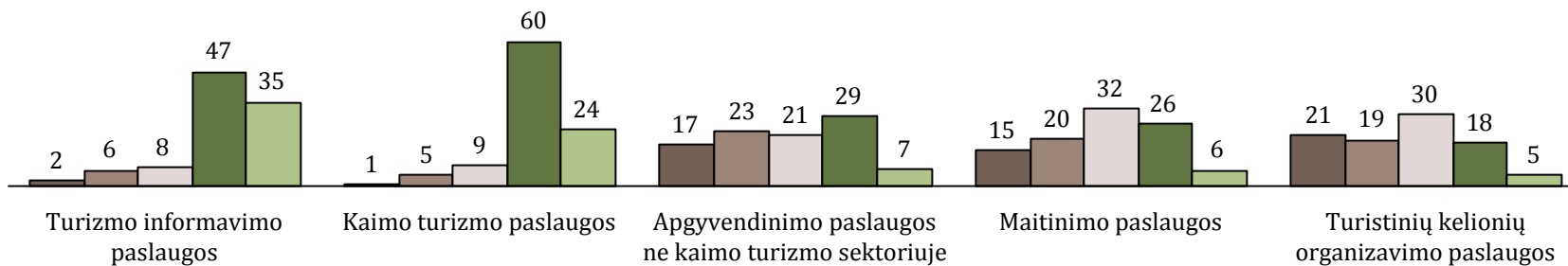
5. Turizmas

Buvo klausiami ar, respondentų manymu, Lazdijų rajono savivaldybėje yra gerai išvystytos šios turizmo paslaugos. Pateikiamas bendras atsakiusių skaičius.

16-25 m. amžiaus grupė

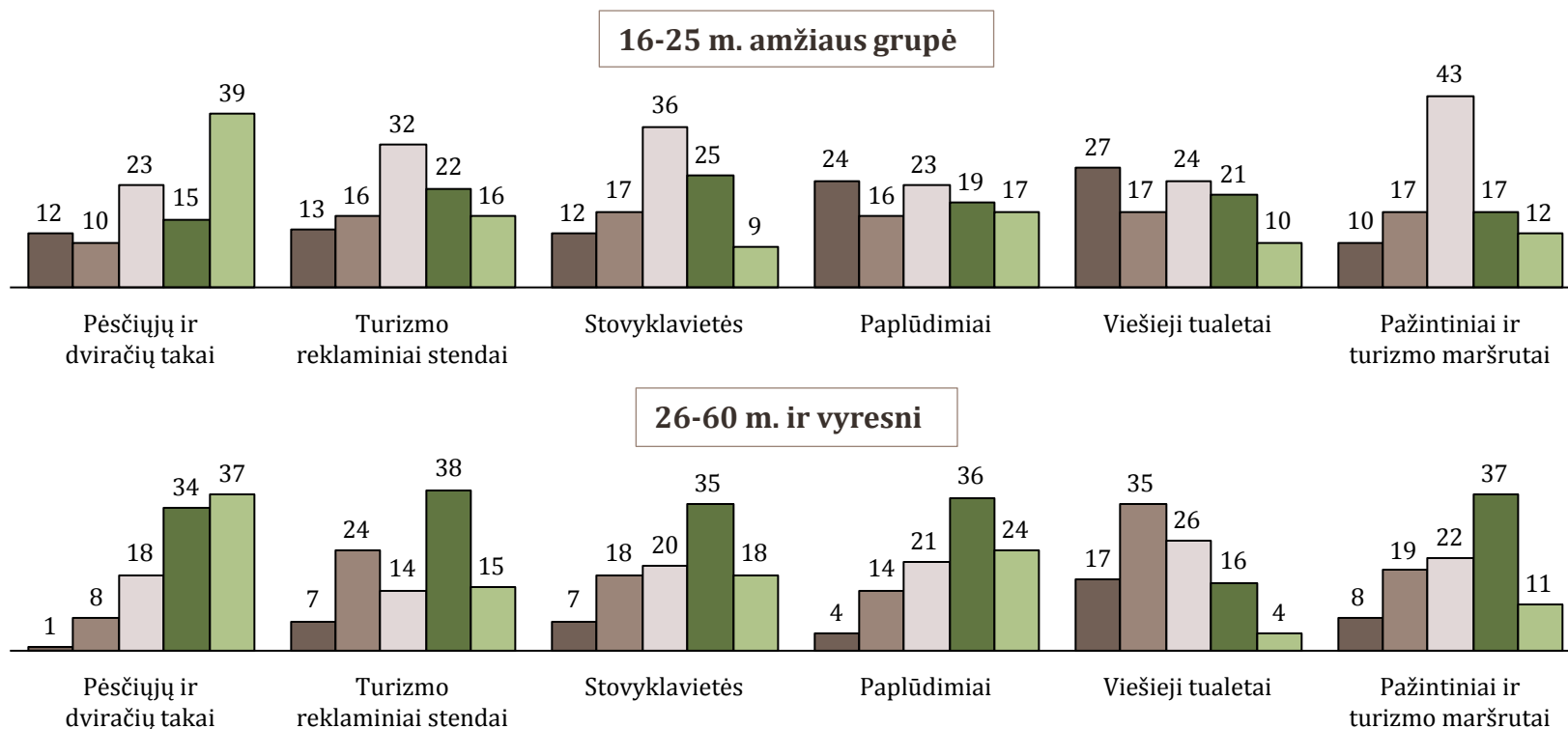
26-60 m. ir vyresni

- Vertinant apklausos rezultatus matoma, jog, jaunimo vertinimu, visos pateiktos turizmo paslaugų grupės vertinamos gana vienodai, labiau teigiamai nei neigiamai.
- Vyresnėse amžiaus grupėse apgyvendinimo paslaugos ne kaimo turizmo sektoriuje, maitinimo paslaugos, turistinių kelionių organizavimo paslaugos, kaip ir jaunimo grupėje vertinamos gana vienodai. Apgyvadinimo paslaugų vertinime pastebima, jog vyresnių amžiaus grupių respondentai šį sektorių vertina neigiamai, nei jaunimas.
- Esminis skirtumas – vyresnėse amžiaus grupėse respondentai labai aiškiai akcentavo gerą turizmo informavimo paslaugų, bei kaimo turizmo paslaugų vystymą.

5. Turizmas

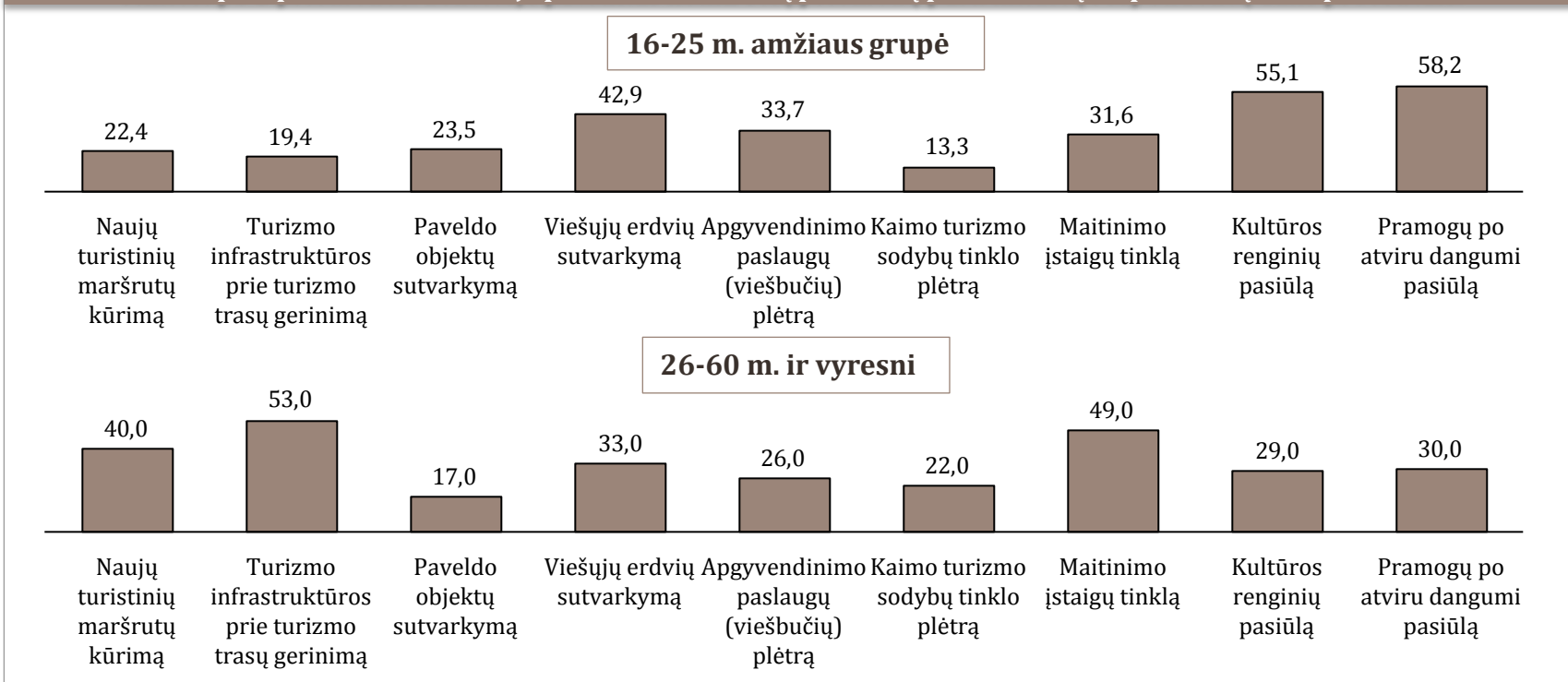
Buvo klausama ar, respondentų manymu, Lazdijų rajono savivaldybėje yra gerai išvystyta ši turizmo infrastruktūra. Pateikiamas bendras atsakiusių skaičius.

- Vertinant apklausos rezultatus nustatyta, jog savivaldybėje trūksta paplūdimių ir viešųjų tualetų infrastruktūros. Respondentų manymu, sąlyginai gerai Lazdijų rajono savivaldybėje yra išvystyti pėsčiųjų ir dviračių takai. Kitos sritys vertinamos įvairiai, tačiau pastebima, jog jaunimo nuomonė daugeliu atvejų yra labiau neigiama, nei vyresnių amžiaus grupių respondentų.

5. Turizmas

Atsakymai į klausimą, ką svarbiausia plėtoti Lazdijų rajono savivaldybės turizmo sektoriuje. Kiekvienas respondentas rinkosi po 3 priemones. Lentelėje pateiktas konkrečią priemonę pasirinkusių respondentų dalis procentais.

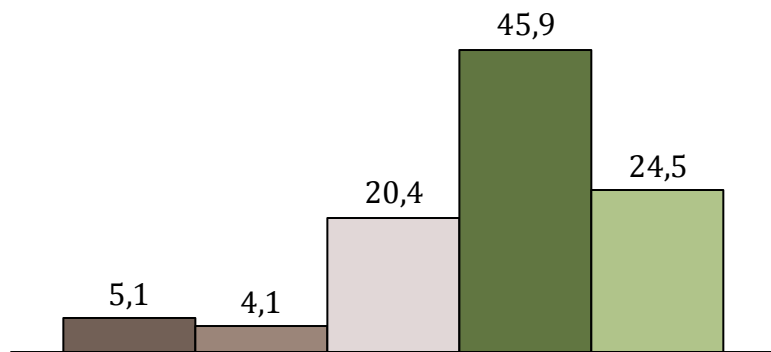

- Jaunimo manymu, turizmo sektoriuje svarbiausia plėtoti kultūros renginių pasiūlą, bei pramogų po atviru dangumi pasiūlą. Tuo tarpu vyresnių amžiaus grupių respondentai akcentavo turizmo infrastruktūros prie turizmo trasų gerinimą, maitinimo įstaigų, maitinimo įstaigų tinklo plėtrą bei naujų turizmo maršrutų kūrimą.
- Mažiausiai dėmesio jaunimo grupėje sulaukė kaimo turizmo sodybų tinklo plėtra, o vyresnių amžiaus grupių respondentai mažiausiai dėmesio skyrė paveldo objektų sutvarkymui.

5. Turizmas

Respondentų buvo klausiama, ar jie sutinka, kad Lazdijų rajono savivaldybėje yra palankios sąlygos turizmo plėtojimui. Pateikiama pasirinktų atsakymų dalis procentais.

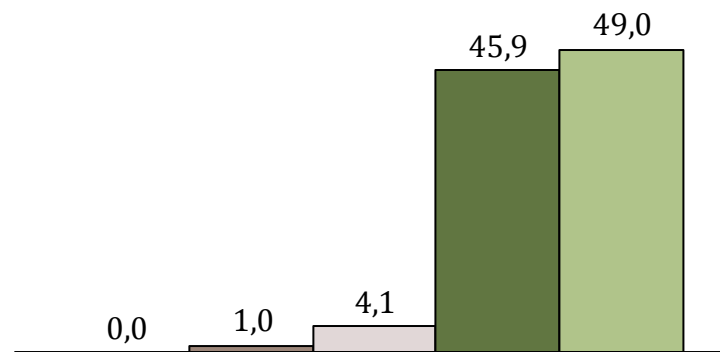
16-25 m. amžiaus grupė

Atsakymą pasirinkusių respondentų dalis (proc.)

■ Nesutinku ■ Iš dalies nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Iš dalies sutinku ■ Sutinku

26-60 m. ir vyresni

Atsakymą pasirinkusių respondentų dalis (proc.)

- Apklausa parodė, jog respondentai itin palankiai vertina sąlygas turizmo plėtojimui Lazdijų rajono savivaldybėje. Nors jaunimo tarpe buvo manančių, jog sąlygos turizmui yra nepalankios (5,1 proc.) arba greičiau nepalankios (4,1 proc.), vyresnėse amžiaus grupėse net 94,9 proc. atsakiusiųjų teigė, jog sąlygos turizmui yra palankios arba greičiau palankios.

5. Turizmas

Į atvirą klausimą „Kaip siūlytumėte į Lazdijų rajono savivaldybę pritraukti daugiau turistų?“ pateikti atsakymai išryškino tris svarbiausias kryptis, į kurias turėtų būti atsižvelgiama siekiant padidinti turistų skaičių.

▪ Savivaldybės žinomumo didinimas

- *Garsinti miestą, daryti grandiozines šventes.*
- *Reikėtų rengti grandiozinius, didelius renginius.*
- *Reklamuoti.*
- *Platinti informaciją internete, organizuoti daugiau renginių.*
- *Didinti informacijos sklaidą. Reklama "iš lūpų į lūpas".*
- *Daugiau reklamos.*
- *Reklamuoti rajoną, puoselėti kultūrą, tradicijas.*
- *Trūksta turizmo informavimo, pramogų gamtoje organizavimo.*

▪ Turizmo infrastruktūros gerinimas

- *Plėsti paslaugų infrastruktūrą, ypač maitinimo.*
- *Įrengti kempingų aikšteles su išvystyta infrastruktūra.*
- *Pasinaudoti strategiškai palankiomis vietovėmis (t.y. ten, kur didžiausi pravažiuojantys turistų srautai) sukurti infrastruktūrą, maitinimo įstaigų, poilsio - apžvalgos aikšteles ir t.t.*
- *Labiau sutvarkyti viešąją infrastruktūrą prie turizmo trasų ir reklama didesnė.*
- *Šalia turizmo objektų kurti kitas lėšas pritraukiančias paslaugas. Pvz. šalia Veisiejų fontano leisti veikti kavinei ar pan.*
- *Įkurti pramogų centrų. Pvz. dažasvydis, tenisas ir t.t. Aktyvus sportas.*
- *Reikia pažintinių kelionių, daugiau stovyklų, stovyklaviečių.*
- *Naujų pramogų sugalvoti. Valstybinius paplūdimius sukurti šalia ežerų.*
- *Plėsti turizmo infrastruktūras, sugalvoti kažką naujo, įdomaus.*
- *Reikia įrengti daugiau kavinių vasarą po atviru dangumi, surengti daugiau renginių, kuriuos žmonės įsimintų.*
- *Sukurti daugiau pramogų centrų: boulingą, baseiną, karaoke kavinę, hipodrome pasivažinėjimą su žirgais, kariatomis aplink miestą, oro balionu skrydį.*
- *Manau, reiktų įrengti daugiau kavinių bei klubų, kad turistai turėtų kur nueiti vakarais, plėtoti pramogų po atviru dangumi, tobulinti miesto estetinę išvaizdą, pakeisti žmonių mąstyseną, kad čia yra provincija.*
- *Vasaros metu vykdomi kino vakarai, daugiau gerų kavinių, klubų, fontano pastatymas, gyvos muzikos koncertai.*

▪ Renginių skaičiaus savivaldybėje didinimas

- *Daugiau renginių daryti, skirtų suaugusiems ir jaunimui.*
- *Rengti įvairesnius renginius suaugusiems ir paaugliams. Negailėti lėšų tam.*
- *Daugiau pramogų reikėtų.*
- *Platinti informaciją internete, organizuoti daugiau renginių.*
- *Skatinti rengti daugiau kultūrinių, pramoginių renginių.*
- *Reikėtų rengti grandiozinius, didelius renginius.*
- *Galbūt reiktų rengti daugiau kultūrinių renginių Lazdijų mieste.*
- *Vystyti kultūros renginių pasiūlą, turistinių vietų plėtrą.*

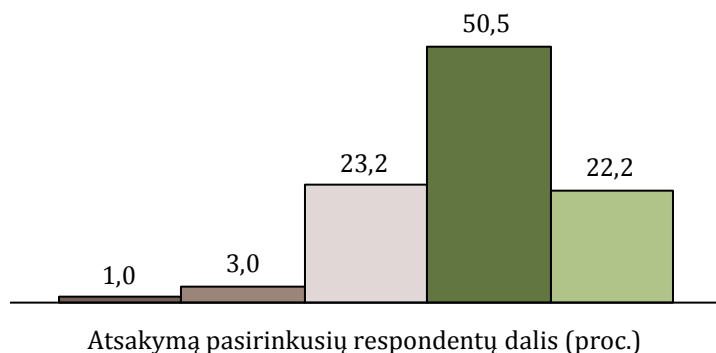
* Pateikti atsakymai neredaguoti

6. Gyventojų poreikiai

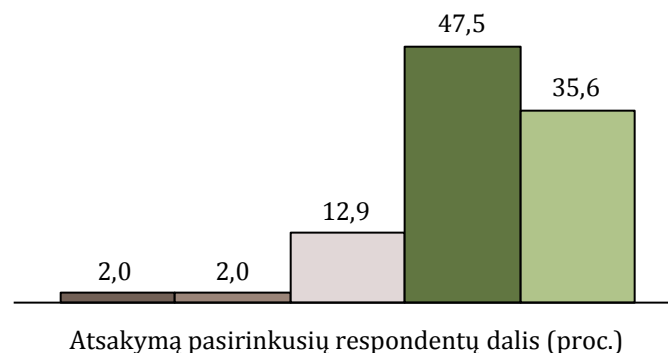
Lazdijų rajono savivaldybėje, bendrai vertinant, yra gera gyvenamoji aplinka?

Respondentų buvo klausama, ar jie sutinka, kad Lazdijų rajono savivaldybėje, bendrai vertinant, yra gera gyvenamoji aplinka. Pateikiama pasirinktų atsakymų dalis procentais.

16-25 m. amžiaus grupė

26-60 m. ir vyresni

■ Nesutinku ■ Iš dalies nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Iš dalies sutinku ■ Sutinku

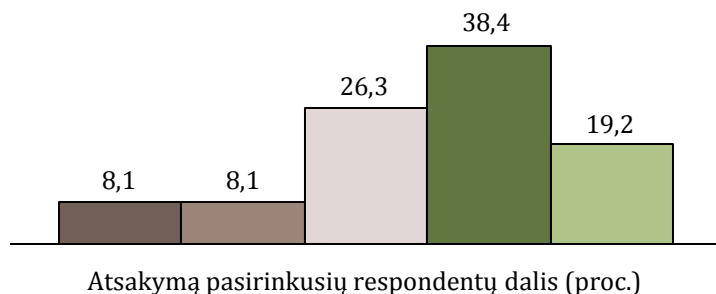
- Jaunimas, vertindamas gyvenamąją aplinką Lazdijų rajono savivaldybėje, yra gana palankios nuomonės. Vos 1 procentas atsakiusių mano, jog savivaldybėje gyvenamoji aplinka yra bloga. 22,2 proc. atsakiusių sutinka, jog sąlygos yra geros, o 50,5 proc. – jog iš dalies geros.
- 26 metų ir vyresnių Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų nuomonė nuo jaunimo nuomonės beveik nesiskyrė. Vos 2 procentai atsakiusių mano, jog savivaldybėje gyvenamoji aplinka yra bloga. 35,6 proc. atsakiusių sutinka, jog sąlygos yra geros, o 47,5 proc. – jog iš dalies geros.

6. Gyventojų poreikiai

Lazdijų rajono savivaldybėje yra geresnė gyvenamoji aplinka, lyginant ją su aplinkiniais miestais/rajonais?

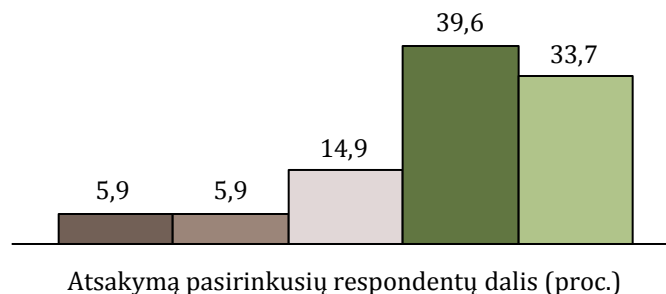
Respondentų buvo klausama, ar jie sutinka, kad Lazdijų rajono savivaldybėje, bendrai vertinant, gyvenamoji aplinka yra geresnė, lyginant ją su aplinkiniais miestais/rajonais. Pateikiama pasirinktų atsakymų dalis proc.

16-25 m. amžiaus grupė

■ Nesutinku ■ Iš dalies nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Iš dalies sutinku ■ Sutinku

26-60 m. ir vyresni

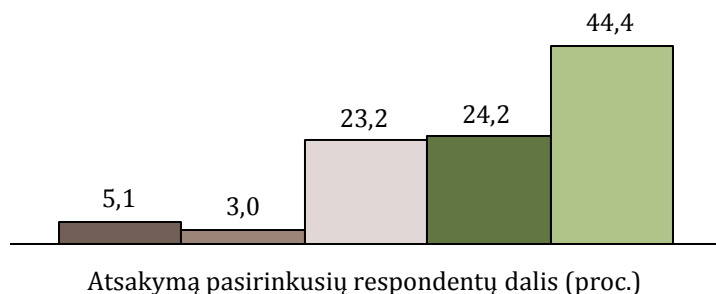
- Jaunimas gyvenamąją aplinką Lazdijų rajono savivaldybėje aplinkinių miestų ir rajonų kontekste vertino gerai. 26,3 proc. 16-25 m. amžiaus grupės respondentų neturėjo tvirtos nuomonės šiuo klausimu, neigiamai arba labiau neigiamai situaciją vertino 16,2 proc. atsakiusiųjų, o teigiamai arba labiau teigiamai – 57,6 proc. atsakiusiųjų.
- 26 metų ir vyresnių Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų nuomonė apie gyvenamosios aplinkos padėtį aplinkinių miestų/rajonų kontekste buvo dar labiau palanki nei jaunimo nuomonė. Neturinčių tvirtos nuomonės šiuo klausimu buvo tik 14,9 proc., neigiamai arba labiau neigiamai Lazdijų rajono savivaldybės padėtį vertino 11,8 proc., o teigiamai arba labiau teigiamai – net 73,3 proc. respondentų.

6. Gyventojų poreikiai

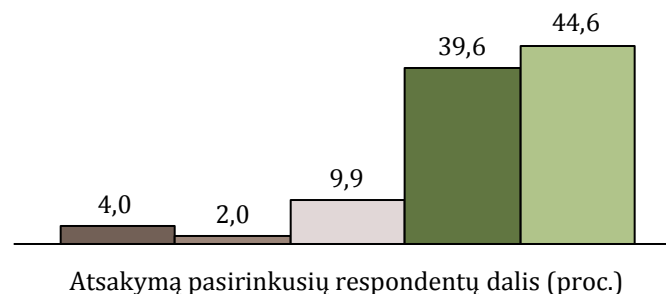
Bendrai vertinant, situacija Lazdijų rajono savivaldybėje per pastaruosius 3 metus gerėja?

Respondentų buvo klausiama, ar jie sutinka, kad Lazdijų rajono savivaldybėje, bendrai vertinant, per paskutiniuosius 3 metus situacija gerėja. Pateikiama pasirinktų atsakymų dalis proc.

16-25 m. amžiaus grupė

26-60 m. ir vyresni

■ Nesutinku ■ Iš dalies nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Iš dalies sutinku ■ Sutinku

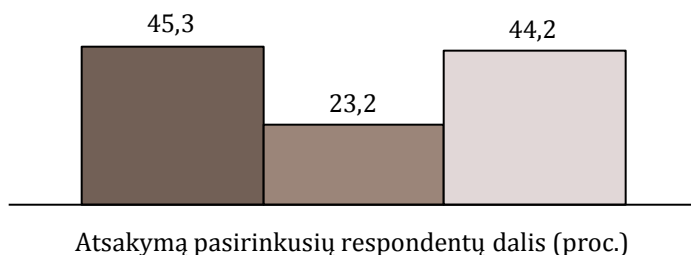
- Jaunimo nuomone, situacija Lazdijų rajono savivaldybėje per pastaruosius tris metus gerėja. Teigiamai arba iš dalies teigiamai į šį klausimą atsakė 66,6 proc. 16-25 m. amžiaus apklaustųjų. Vis dėlto 23,2 proc. 16-25 m. amžiaus grupės respondentų neturėjo tvirtos nuomonės šiuo klausimu.
- 26 metų ir vyresnių Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų nuomonė apie situacijos gerėjimą savivaldybėje per pastaruosius 3 metus taip pat buvo palanki. Šiose amžiaus grupėse buvo mažiau tvirtos nuomonės neturinčių asmenų (9,9 proc.), o teigiamai arba labiau teigiamai pastarųjų 3 metų pokyčius vertino net 84,2 proc. apklaustųjų šiose amžiaus grupėse.

6. Gyventojų poreikiai

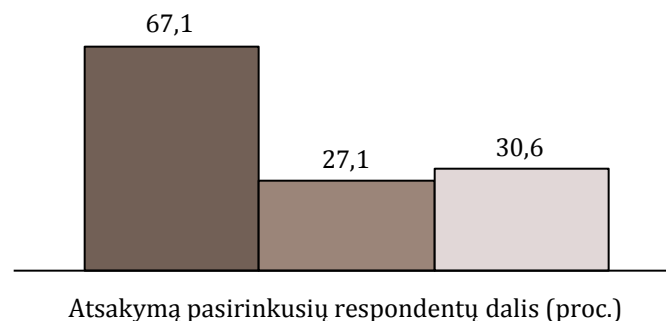
Į ką turėtų būti orientuota ilgalaikė Lazdijų rajono savivaldybės vizija?

Respondentų buvo klausama, į ką, jų manymu, turėtų būti orientuota ilgalaikė Lazdijų rajono savivaldybės vizija. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

16-25 m. amžiaus grupė

26-60 m. ir vyresni

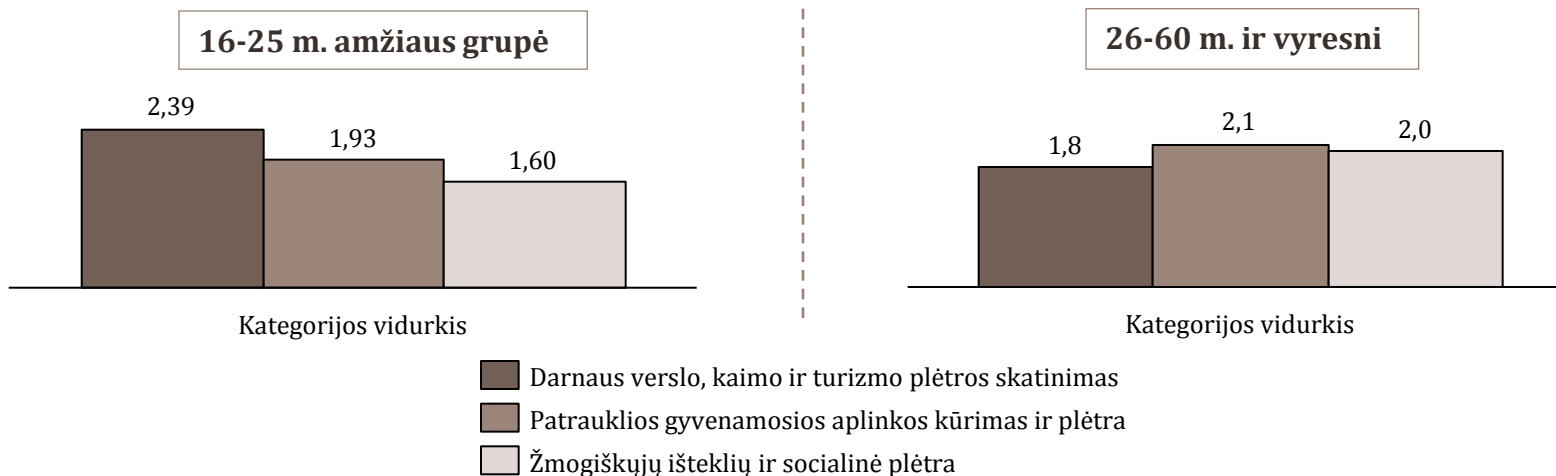
■ Turizmo regionas ■ Žemės ūkio regionas ■ Prekybos, transporto ir logistikos regionas

- Jaunimo atsakymai į šį klausimą neparodė aiškaus nusistatymo dėl Lazdijų rajono savivaldybės ilgalaikės vizijos. Jaunimas kiek nepalankiau vertino savivaldybės viziją tapti žemės ūkio regionu ir beveik vienodai palankiai – turizmo regiono perspektyvą (45,3 proc.) bei prekybos, transporto ir logistikos regiono perspektyvą (44,2 proc.).
- Vyresnių nei 25 m. amžiaus grupių respondentai išskyrė gana aiškų ilgalaikės savivaldybės vizijos prioritetą. Net 67,1 proc. respondentų teigė, jog savivaldybė turėtų orientotis į turizmo plėtojimą. Prekybos, transporto ir logistikos, bei žemės ūkio regiono perspektyva atitinkamai tiki 30,6 ir 27,1 proc. šių amžiaus grupių respondentų.

6. Gyventojų poreikiai

Sugrupuokite Lazdijų rajono savivaldybės ilgalaikius plėtros prioritetus pagal svarbumą (1 – svarbiausia; 3 – mažiausiai svarbu).

Respondentų buvo prašoma sugrupuoti ilgalaikius savivaldybės plėtros prioritetus, parenkant jiems reikšmes. 1 – svarbiausia; 3 – mažiausiai svarbu. Pateikiami bendri gauti kiekvienos kategorijos vertinimo vidurkiai.

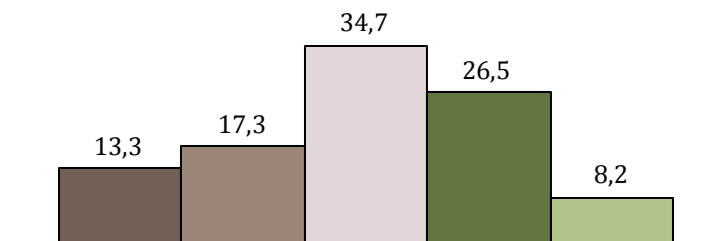
- Jaunimo manymu, svarbiausias savivaldybės plėtros prioritetas turėtų būti žmogiškųjų išteklių ir socialinė plėtra. Kiek mažiau svarbi – patrauklios gyvenamosios aplinkos plėtra, o mažiausiai svarbus plėtros prioritetas, jaunimo manymu, yra darnaus verslo, kaimo ir turizmo plėtros skatinimas.
- Vyresnių nei 25 m. amžiaus grupių respondentų nuomonė nuo jaunimo nuomonės kardinaliai skyriasi. Šių amžiaus grupių respondentai svarbiausiu plėtros prioritetu išrinko būtent darnaus verslo, kaimo ir turizmo plėtros skatinimą. Kiek mažiau svarbiu plėtros prioritetu buvo įvardinta žmogiškųjų išteklių ir socialinė plėtra, o mažiausiai svarbiu – patrauklios gyvenamosios aplinkos kūrimas.

6. Gyventojų poreikiai

Lazdijų rajone Jums pavyksta realizuoti savo idėjas ir iniciatyvas? Jei nesutinkate, kokios to priežastys?

Respondentų buvo klausiama, ar jie sutinka, jog Lazdijų rajono savivaldybėje jiems pavyksta realizuoti savo idėjas ir iniciatyvas. Pateikiama atsakymą pasirinkusių respondentų dalis, proc.

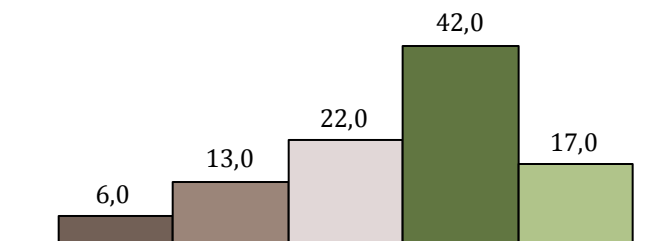
16-25 m. amžiaus grupė

Atsakymą pasirinkusių respondentų dalis (proc.)

■ Nesutinku ■ Iš dalies nesutinku ■ Nei sutinku, nei nesutinku ■ Iš dalies sutinku ■ Sutinku

26-60 m. ir vyresni

Atsakymą pasirinkusių respondentų dalis (proc.)

- **Priežastys, dėl kurių nepavyksta realizuoti idėjų:**
- *Nėra tam tikrų įstaigų.*
- *Nėra arba nepakanka vietų, įstaigų ir kita, kur galėčiau tai daryti.*
- *Niekam neįdomios mūsų idėjos.*
- *Niekas neklauso jauno žmogaus žodžio.*
- *Neleidžia pasireikšti mokytojai.*

- **Priežastys, dėl kurių nepavyksta realizuoti idėjų:**
- *Dažnai tavo idėjų įgyvendinimas priklauso ne nuo tavęs pačio. Yra tam tikri stabdžiai.*
- *Labai dideli formalumai ir įvairūs suvaržymai.*

- Pagal gautus apklausos rezultatus matome, jog jaunimas Lazdijų rajono savivaldybėje skeptiškiau vertina galimybes realizuoti savo idėjas, nei vyresnių amžiaus grupių respondentai. Tik 34,7 proc. jaunimo palankiai arba greičiau palankiai vertina galimybes realizuoti savo idėjas, tuo tarpu vyresnėse respondentų amžiaus grupėse šis rodiklis siekia net 59 proc.

6. Gyventojų poreikiai

Į atvirą klausimą “Ko, Jūsų manymu, labiausiai trūksta Lazdijų rajono savivaldybėje, kad būtų užtikrinti savivaldybės gyventojų poreikiai?” pateikti atsakymai išryškino tris svarbiausius kryptis, į kurias turėtų būti atsižvelgiama:

▪ Savivaldybės gyventojų ir valdžios įstaigų dialogo plėtojimas

- *Atsižvelgiant į gyventojų nuomonę.*
- *Žmonių supažindinimo, kur kuriuo klausimu galima kreiptis.*
- *Atsižvelgimo į gyventojų interesus ir pasiūlymus.*
- *Kad labiau atsižvelgtų į žmonių nuomonę.*
- *Kad labiau atsižvelgtų į gyventojų nuomonę.*
- *Lazdijų rajono savivaldybės darbuotojų noro įsiklausyti, ko žmonėms reikia, sąžiningo darbo, noro, kad visiems gyventi būtų geriau.*

▪ Darbo vietų kūrimas

- *Darbo vietų kūrimas, pramonės vystymas.*
- *Naujų darbo vietų kūrimas.*
- *Darbo vietų, verslo galimybių.*
- *Darbo vietų, jaunimo užimtumo, darželių kaimo vietovėse įkūrimo.*
- *Darbo vietų kūrimas.*
- *Darbo vietų, užimtumo.*
- *Darbo vietų ir bedarbių motyvavimo dirbti.*
- *Darbo.*
- *Daugiau darbo vietų.*
- *Kad būtų daugiau darbo vietų.*
- *Darbo vietų.*
- *Įsileisti investuotojus, kurie sukurtų pramonę, gamybą, sukurtų darbo vietų.*

▪ Infrastruktūros savivaldybėje gerinimas

- *Geresnės gyvenamosios sąlygos aplinkos kūrimas.*
- *Laisvalaikio praleidimo vietų, infrastruktūros gerinimo.*
- *Parduotuvių.*
- *Daugiau jaunimo centrų, klubų.*
- *Daugiau laisvalaikio centrų.*
- *Laisvalaikio praleidimo vietų jaunimui.*
- *Daugiau pagalbos centrų, kad žmonės turėtų kur pabūti, su kuo nors pasišnekėti, kad sustabdytų savo depresijas, bėdas.*
- *Renovuoti daugiabučius namus.*

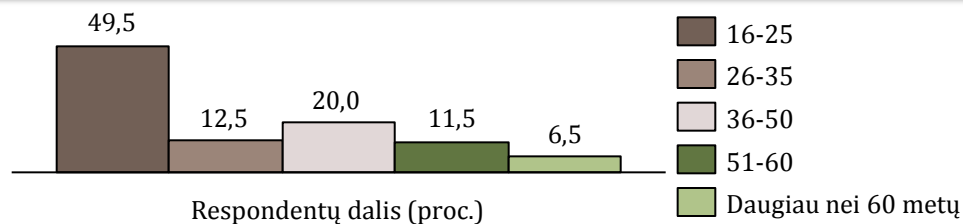
▪ Kiti pasiūlymai ir pastebėjimai

- *Iniciatyvių, žmogiškų žmonių.*
- *Gyventojų iniciatyvos.*
- *Trūksta viešųjų darbų. Į juos privalėti priimti ir užsidirbti norinčius mokinius.*
- *Veiklos jaunimui, kaimuose nėra kur išeiti pasėdėti net pencijinio amžias žmonėms.*
- *Daugiau nemokamų pramogų.*
- *Kad visi daugiau dirbtų, o mažiau plepėtų.*
- *Žmonių iniciatyvumo, darbštumo, veiklos organizavimo.*
- *Įvairesnių laisvalaikio praleidimo būdų.*
- *Geriau apmokamo darbo, darbo vietų jaunimui.*
- *Pagal amžiaus grupes, socialinius sluoksnius, poreikiai labai skirtingi.*
- *Jaunų inovatyvių žmonių idėjų, kurias padėtų įgyvendinti valdininkai.*
- *Taip pat dėmesys turėtų būti kreipiamas į žmonių užimtumą, laisvalaikio praleidimo vietų plėtrą.*

* Pateikti atsakymai neredaguoti

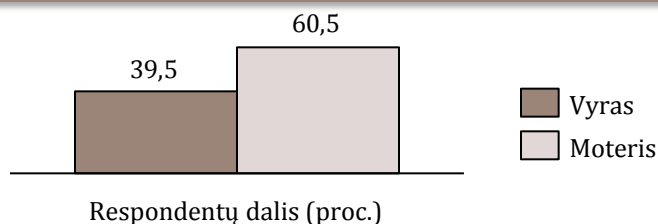
7. Bendra informacija apie respondentus

Respondentų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes, procentais.

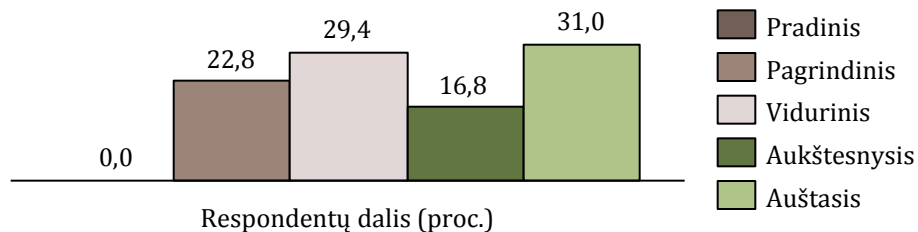
- 49,5 proc. apklausoje dalyvavusių asmenų buvo 16-25 metų amžiaus. Ši asmenų grupė yra vertinama kaip jaunimo fokus grupė.
- 12,5 proc. respondentų buvo 26-35 m. amžiaus, 20 proc. – 36-50 m. amžiaus, 11,5 proc. – 51-60 m. amžiaus ir 6,5 proc. – vyresni nei 60 m. amžiaus. Kartu šios grupės sudarė 50,5 proc. apklaustųjų.

Respondentų pasiskirstymas pagal lytį, procentais.

- 39,5 proc. apklausoje dalyvavusių asmenų buvo vyrai, 60,5 proc. – moterys.

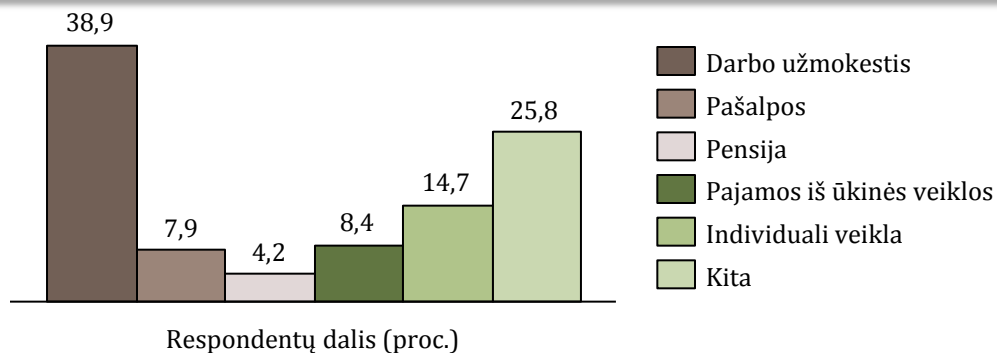
Respondentų pasiskirstymas pagal išsilavinimą, procentais.

- Net 31 proc. apklausoje dalyvavusių asmenų turi įgiję aukštąjį išsilavinimą. 16,8 proc. respondentų – aukštesnįjį išsilavinimą, 29,4 proc. – vidurinį išsilavinimą, 22,8 proc. – pagrindinį išsilavinimą.

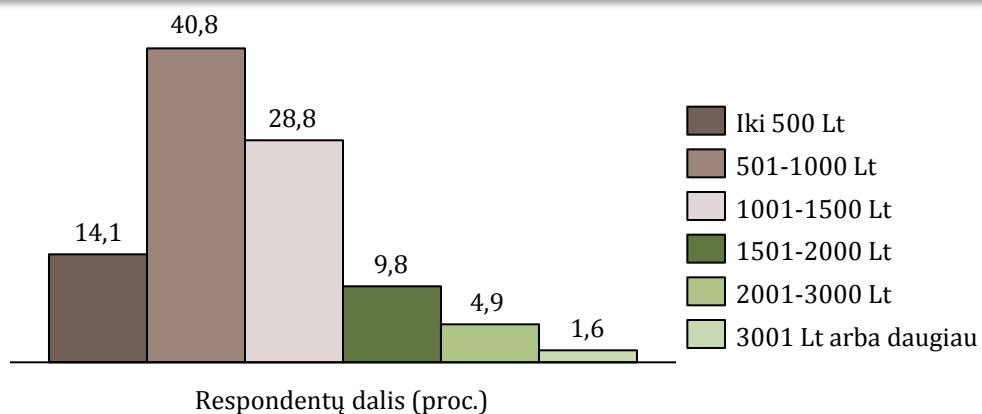
7. Bendra informacija apie respondentus

Respondentų pasiskirstymas pagal pajamų šaltinį, procentais kiekvienoje grupėje.

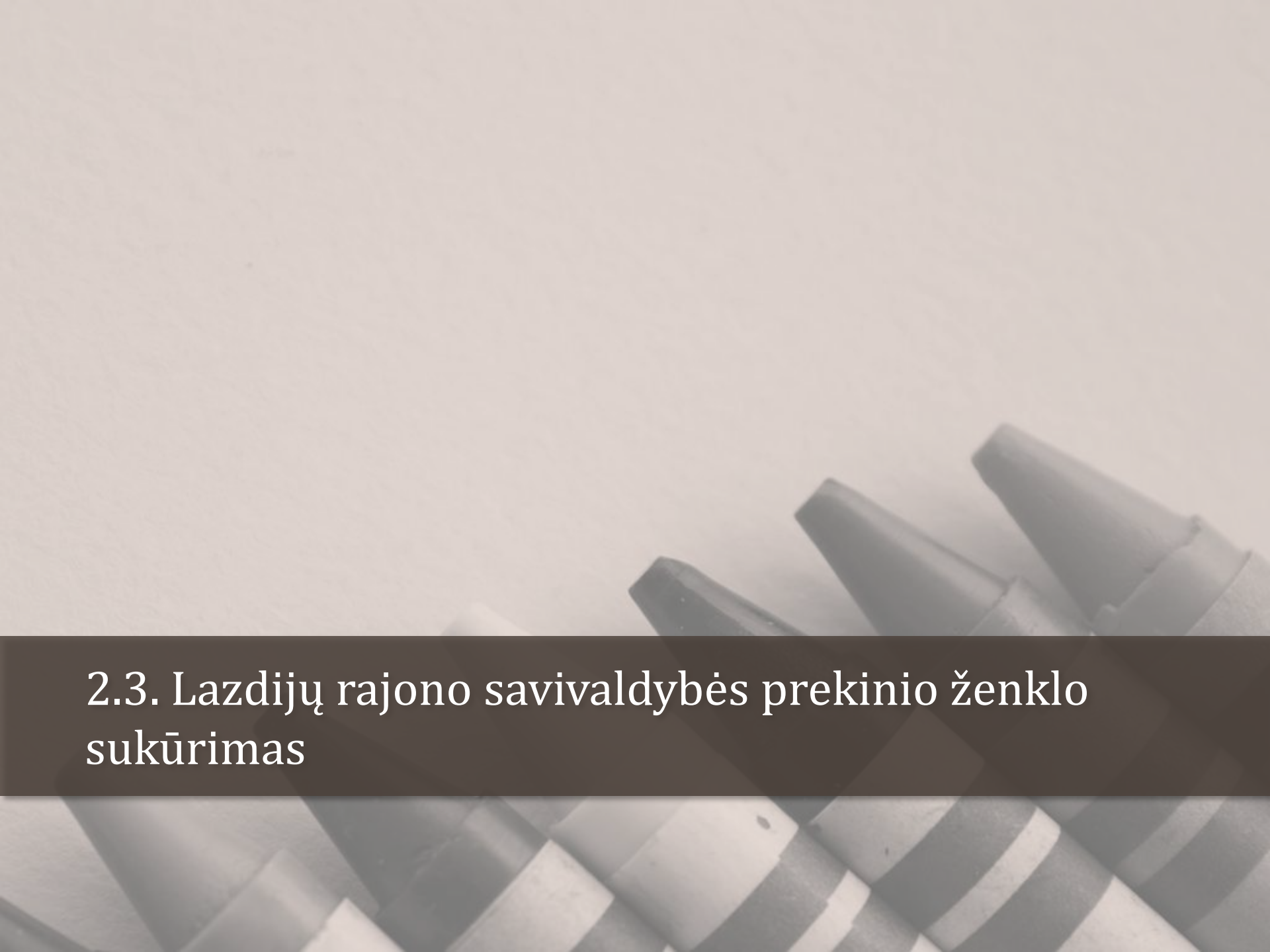

- Didžiausios dalies respondentų (38,9 proc.) pagrindinis pajamų šaltinis buvo darbo užmokestis. 14,7 proc. apklaustųjų kaip pagrindinį pajamų šaltinį deklaravo individualią veiklą, o 8,4 proc. – ūkinę veiklą. 4,2 proc. apklaustųjų gyvena iš pensijos, o 25,8 proc. apklaustųjų deklaravo kitas pajamas.
- **“Kita” dalyje nurodytas pajamų šaltinis:**
 - *Tėvai (39 atsakymai).*
 - *Neturiu pajamų.*
 - *Stipendija ir našlaitės pensija.*
 - *Nėra pajamų.*
 - *Baltarusija.*
 - *Negaunu.*

Respondentų pasiskirstymas pagal pajamas, tenkančias vienam asmeniui šeimoje. Respondentų dalis procentais.

- 14,1 proc. apklaustųjų šeimos pajamos vienam asmeniui nesiekė 500 litų.
- Didžiausia dalis apklaustųjų (40,8 proc.) save priskyrė grupei, kurios pajamos vienam asmeniui šeimoje siekia 501-1000 litų per mėnesį.
- 28,8 proc. apklaustųjų šeimos pajamos vienam asmeniui per mėnesį siekia 1001-1500 litų.
- 9,8 proc. apklaustųjų šeimos pajamos per mėnesį yra 1501-2000 litų.
- Asmenų, kurių šeimos pajamos vienam asmeniui per mėnesį viršija 2000 litų buvo 6,5 proc.

2.3. Lazdijų rajono savivaldybės prekinio ženklo sukūrimas

Lazdijų rajono savivaldybės prekės ženklo logotipas

- Įvertinus Lazdijų rajono savivaldybės išskirtinumą, istorinius aspektus bei ilgalaikę plėtros viziją, buvo sukurtas Lazdijų rajono savivaldybės prekės ženklas. Pagrindinė prekinio ženklo paskirtis – populiarinti Lazdijų rajono savivaldybę, siekti reprezentuoti pagrindinius Lazdijų rajono savivaldybės privalumus bei ilgalaikę viziją.
- Logotipo komunikacinė vertė: atvirumas, veržlumas, įvairiapusiškumas.
- Vertybės, kurias atspindi logotipas: unikali gamta, unikali geografinė padėtis, progresyvus regionas.
- Trys grafinio elemento dalys pasirinktos neatsitiktinai. Lazdijų miestas buvo įkurtas ant trijų kelių. Keliai simbolizuoja judrumą, prekybą ir klestėjimą. Taip pat, Lazdijų rajonas yra įsikūręs trijų valstybių – Lietuvos, Lenkijos ir Baltarusijos – sandūroje. Šio grafinio elemento centras neatsitiktinai žemėlapyje pažymėtas Lazdijų miesto vietoje, taip siekiant kurti Lazdijų, kaip trijų valstybių bendradarbiavimo centro viziją. Grafinis elementas užbaigiamas laisvu, į viršų kylančiu kontūru, kuris atspindi rajono progresą.

Prekės ženklo išnaudojimo galimybės

- Lazdijų rajono savivaldybės prekės ženklas bus naudojamas siekiant reprezentuoti savivaldybę, didinti jos žinomumą. Šiam tikslui numatytas platus prekės ženklo naudojimo galimybių spektras: prekės ženklo naudojimas ant oficialaus savivaldybės laiško, ant savivaldybės voko, ant padėkos/diplomo, ant “Power point” pristatymo, ant elektroninio laiško, ant įvairių suvenyrų, reklaminių stendų, vėliavų, transporto priemonių ir kt. Visos šios prekinio ženklo išnaudojimo galimybės pateiktos prekės ženklo firminio stiliaus vadove (Priedas nr. 3).
- Prekės ženklo firminio stiliaus vadove taip pat numatytos prekės ženklo techninės savybės: spalvos, dydžiai, proporcijos, teksto ir šūkio užrašymo taisyklės, šriftai.

- *Vienos spalvos logotipą galima naudoti tik tuo atveju, jei nėra galimybių naudoti spalvotą arba nespalvotą su pereinančiais atspalviais.*

- *Tais atvejais, kai spalvota spauda negalima, naudoti nespalvotą (pilką su pereinančiais atspalviais).*

- *Logotipe visada turi būti naudojamos nurodytos firminės spalvos. Jei nėra galimybių naudoti šviesaus fono, logotipas turi būti naudojamas kartu su baltu fonu.*

Savivaldybės prekės ženklo pristatymui bei savivaldybės žinomumo didinimui gali būti pasitelkiama žiniasklaida

- Viena iš pagrindinių priemonių, galinčių paskatinti tiek turizmo sektoriaus plėtrą, tiek investicijas į Lazdijų rajono savivaldybę, yra savivaldybės žinomumo didinimas. Savivaldybė, sukūrusi savo prekės ženklą, privalo ieškoti galimybių jį pristatyti kuo platesnei auditorijai, kartu informuodama visuomenę tiek apie turizmo potencialą regione, tiek apie investavimo galimybes.
- Tai gali būti padaryta užsakant straipsnius Lietuvos dienraščiuose, kuriuose būtų pristatoma Lazdijų rajono savivaldybė. Tokie užsakomieji straipsniai yra gana efektyvus ir dažnai naudojamas būdas savivaldybės žinomumui didinti. Pavyzdžiui:
 - 2013 balandžio 18 d. “Verslo žinių” straipsnis “Į Uteną žmones reikia vilioti ir darbui, ir poilsiui” apie socialinę ir ekonominę padėtį Utenos apskrityje ir Utenos mieste;
 - 2013 gegužės 3 d. “15min.” straipsnis “Marijampolės fenomenas” apie Marijampolės ekonominę situaciją ir verslo galimybes.
- Savivaldybės žinomumo didinimui turi būti numatytos specialios veiklos priemonės, bei jų finansavimas 2013-2015 metais.

Priedami priedai:

1. Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų nuomonės tyrimo apklausos anketa

2. Lietuvos investuotojų apklausos anketa

3. Lazdijų rajono savivaldybės prekės ženklo firminio stiliaus vadovas

Kontaktai:

Civitta UAB
Jasinskio g. 16
Vilnius
Lietuva
www.civitta.lt

Mindaugas Kieža
T: +3762049123
E: mindaugas.k@civitta.lt

